

ΣΤΥΣΤΗΜΑ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η ΤΟΙ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΕΠΙ ΦΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΩΜΙΛΗΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Μετ' απανθίσμιατος τῶν γλωσσικῶν πιρατηγήσεων
τιῦ ἀξιμητοῦ **Κόντού**

ΥΠΟ

ΙΩ. Ζ. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ

Διδάκτορος κλπ.

Πευχιούχου καθηγητοῦ τῶν ἐμπορικῶν ἐν Δημοσίαις ἐμπορικαῖς σχολαῖς
καὶ Καθηγητοῦ τῆς Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς "Ἀθηνῶν,
τῆς Ἐμπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς" Ἀκαδημείας,
τῆς Ἐμπορικῆς σχολῆς Μεταξᾶ κλπ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΑΤΗ

(Κυκλοφορία μέχρι τοῦδε 75,000 ἀνττύπων)

ιστεύθη ἐν τῇ διεθνεῖ Ἐκδέσει τῶν Ἀθηνῶν τοῦ 1903 καὶ
ἄλις διὰ διαφόρων βραβείων, ἐν δὲ τῇ Παναγυππιακῇ
ἐκδέσει τοῦ 1912 ἐιπιήθη διὰ Χρυσοῦ βραβείου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαίδευτικής Πολιτικής

1600

ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝ

Ap. E10. 17685

ΤΑ ΠΕΡΙ ΟΝΟΜΑΤΩΝ, ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ, ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΝ ΚΛΠ.

ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

ΥΠΟ

ΙΩ. Ζ. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ

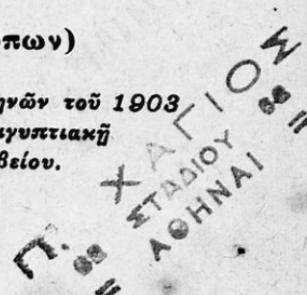
Διδάκτορος κλπ.

καὶ Καθηγητοῦ τῆς Δημοσ. Ἐμπορικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, τῆς Ἐμπορικῆς
καὶ Βιομηχανικῆς Ἀκαδημείας, τῆς Σχολῆς Μεταξᾶ,
τῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀρσακείου, κλπ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΙΚΟΣΤΗ

(Κυκλοφορέα, 70,000 ἀντετύπων)

Ἐβραΐκή θὰ βιβλίον ἐν τῇ διεθνεῖ ἐκδόσει τῶν Ἀθηνῶν τοῦ 1903
καὶ ἄλλαις διὰ ἀργυροῦ βραβείου, ἐν δὲ τῇ Παναγυππιακῇ
ἐκδόσει τοῦ 1911 ἐτιμήθη διὰ Χρυσοῦ βραβείου.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΪΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

37 ΟΔΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 37

1922

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπὸν φέρει ἐν τοῖς ἔξωφύλλοις τὴν
σφραγῖδα τοῦ σύντάκτου.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ (1888)

Ἡ λίαν εὐμενής ὑποδοχή, ἡς ἔτυχον αἱ ὁρθογραφικαὶ ἀσκήσεις παρά τε τοῖς φίλοις διδασκάλοις καὶ τοῖς λοιποῖς ποιησαμένοις χρῆσιν αὐτῶν, παρώρμησέ με νὰ προβῶ καὶ εἰς δευτέραν ἔκδοσιν, ἐν ᾧ περιέλαβον μὲν τὰ παραλειφθέντα ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει, παρέλιπον δὲ τὰ παρέλκοντα.

Ως δὲ καὶ ἐν τῷ τῆς πρώτης ἐκδόσεως προλόγῳ ἔλεγον, διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος πονήματος οὐδὲν ἄλλο ἐσκόπουν ἢ νὰ περιλάβω τοὺς κυριωτέρους κανόνας τοὺς ἴδιας εἰς τὴν ὀρθογραφίαν ἀναφερομένους μετ' ἐφαρμογῆς ἐπὶ φράσεων τῆς τε ἀρχαίας καὶ τῆς καθωμιλημένης γλώσσης, ἐν ἄλλοις λόγοις νὰ καταρτίσω βιβλίον πρακτικώτατον καὶ ὀφελιμώτατον, διότι φρονῶ ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ περιοριζώμεθα εἰς τὴν θεωρίαν καὶ μόνον εἰς τὴν θεωρίαν, ἀλλ' ὅφελομεν, ἐνοῦντες αὐτὴν μετὰ τῆς πράξεως, ν' ἀπλοποιήσωμεν τὰ πράγματα καὶ νὰ καταστήσωμεν αὐτὰ μᾶλλον ἐπαγγεά, μᾶλλον ἐλκυστικά, ὥστε οἱ ἀναγινώσκοντες πλὴν τῆς ὀφελείας νὰ εὑρίσκωσι καὶ τέρψιν τινὰ ἐν τῇ ἐκμαθήσει.

Δὲν ἀρκεῖ, κατὰ τὴν γνώμην μου, μάνη ἡ θεωρητικὴ καὶ ἔηρα διαματικῆς διδαχῆς, διότι τοῦτο μικρὸν ἢ οὐδεμίαν ὠφέλειαν παρέχει, ἐν ὧ διὰ τῆς πρακτικῆς ἀσκήσεως μεγάλη προσγίνεται ὠφέλεια, ὡς ἐγὼ τούλαχιστον ἐκ τῆς μακρᾶς μου πείρας ἡδυνήθην νὰ ἔννοήσω. Μιμηθῶμεν πρὸς τοῦτο τὰ λοιπὰ πεπολιτισμένα ἔθνη, παρ' οἵς ἡ διδάσκαλία τῆς ὀρθογραφίας ἀποτελεῖ ἴδιαίτερον κλάδον. Οὕτως ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχει πληθὺς βιβλίων ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ὀρθογραφίαν χρησιμευόντων, λίαν διαδεδομένων, ἐν οἷς τὰ πάντα

ἀπλοποιοῦται, τὰ πάντα ἔξηγοῦνται ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον, οὐδὲ ἀρκοῦνται ἐκεῖ μόνον εἰς τὴν ἔηράν της γραμματικῆς ἀποστήθισιν.
 Ἐκεῖ κατενοήθη διτὶ ἡ γλῶσσα πρὸς ἔκμαθησιν ἔχει ἀνάγκην πρακτικῶν μέσων, ἀ σκήσεων γραφικῶν, ἐκθέσεων
 ἢ διών κτλ. Ἐνεκεν δὲ τούτου οἱ μαθηταὶ ἐν δλίγῳ χρόνῳ ἔκμανθάνουσι τὴν γλῶσσαν, καὶ δύνανται οὕτως ἀκωλύτως νὰ προβῶσιν εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἐγκυκλοπαιδικῶν μαθημάτων, τῶν πρὸς τελειότεραν καὶ ἐπιστημονικωτέραν μόρφωσιν προπαρασκευαστικῶν οἱ ἀπόφοιτοι δὲ τῶν ἐκεῖ γυμνασίων εἰνε καλῶς κατηρτισμένοι πρὸς τὴν τῶν ἐπιστημῶν ἔκμαθησιν παρ' ἡμῖν δὲ τί συμβαίνει; τὸ δυσάρεστον μὲν τῷ δοντὶ ἀλλὰ δυστυχῶς ἀληθὲς φαινόμενον, νὰ εὑρίσκωνται δηλ. φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἀνορθογραφοῦντες καὶ ἀσυντακτοῦντες.

Ταῦτα είχον ὑπὸ ὅψει, διτὶ ἀνελάμβανον τὴν σύνταξιν τοῦ πονήματός μου τούτου, δπερ προσεπάθησα νὰ καταστήσω κατὰ τὸ δυνατὸν μεθοδικὸν καὶ εὔχρηστον. Καὶ κατὰ πόσον μὲν ἐπέτυχον εἰς τοῦτο ἀγνοῶ, μεγάλως δύμας μ' ἐνεθάρρυνεν ἥ ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ἐξάντλησες τῆς πράτης ἔκδόσεως, πολλὰς δὲ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τρέφω ἐλπίδας.

“Οπως ποτ’ ἄν γῇ «ἴσμεν τὰς ἐπιδόσεις γιγνομένας οὐδιὰ τοὺς ἐμμένοντας τοῖς καθεστῶσιν, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐπανορθοῦντας καὶ τολμῶντας ἀεὶ τι κινεῖν τῷ μὴ καλῶς ἔχοντων.»

Βοηθήματα ἐν τῇ ἐπεξέργασίᾳ τῶν ὀρθογραφικῶν ἀσκήσεων ἔσχον πολλά, ἐν οἷς καὶ τὰς γλωσσικὰς παρατηρήσεις τοῦ σεβαστοῦ μοι καθηγητοῦ καὶ πρυτάνεως τῶν παρ' ἡμῖν φιλολόγων κ. Κόντου, διότι φρονῶ διτὶ ὁφείλει τις νὰ ἔχῃ ὑπὸ ὅψει τὰς προόδους τῆς γλώσσης καὶ νὰ μὴ ποιῆται χρῆσιν τῶν πεπαλαιωμένων ἐκείνων καὶ ἀδοκίμων.

“Ινα μὴ δὲ κατατρίβωσιν οἱ κ. κ. διδάσκαλοι πολύτιμον χρόνον,
 ἔφροντισα διτε νὰ καταστῇ δυνατὸν ἀνευ βλάβης τῆς συνεχείας νὰ

περικόπτωνται ἐν τῇ διδασκαλίᾳ πάντα τὰ μέρη ἔκεινα τῆς γραμμα-
τικῆς; περὶ δὲ γίνεται λόγος ἐν τῷ παρόντι πονήματι, δπερ δύνα-
ται νὰ χρησιμεύσῃ οὐδὲν εἰς τοὺς μαθητάς, ὅλλα καὶ εἰς πάντα
ἔπιθυμοῦντα νὰ ἔχῃ πρόχειδον βοήθημα πρὸς εὔρεσιν τῶν κυριω-
τέρων δρογραφικῶν κανόνων τῆς γλώσσης.

*Αθήνησι, τῇ 14ῃ Ιουνίου 1888.

ΙΩΑΝ. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

*Ἐν τῇ εἰκοστῇ ταύτῃ ἔκδόσει ἔγένοντο αἱ ἀπαιτούμεναι διορ-
θώσεις συμφώνως πρὸς τὰς νεωτέρας γραμματικὰς ἔρεύνας.

*Αθήνησι τῇ 5 Ιανουαρίου 1922.

ΙΩΑΝ. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ

ΠΙΝΑΞ ΔΙΑΙΡΕΣΕΩΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τὰ γράμματα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἰνε 24
 α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω.

Διαιροῦνται εἰς φωνήεντα καὶ εἰς σύμφωνα.

φωνήεντα	σύμφωνα
<i>α, ε, η, ι, ο, υ, ω</i>	<i>β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ.</i>

Διαιρεσις φωνηέντων.

1) 2 βραχέα 2) 2 μακρὰ 3) 3 δίχρονα	<i>ε, ο η, ω α, ι, υ.</i>
---	-----------------------------------

Διαιρεσις συμφώνων.

1) 9 ἄφωνα 2) 5 ἡμίφωνα 3) 3 διπλᾶ	<i>β, γ, δ, κ, π, τ, χ, φ, θ. λ, μ, ν, ρ, σ. ζ, ξ, ψ.</i>
--	---

· Υποδιαιρεσις ἀφώνων.

	ψελά	μέσα	δασέα	
οὐρανισκόφωνα (ἢ οὐρανικὰ)	<i>κ</i>	<i>γ</i>	<i>χ</i>	
χειλόφωνα (ἢ χειλικὰ)	<i>π</i>	<i>β</i>	<i>φ</i>	
δόδοντόφωνα (ἢ δόδοντικὰ)	<i>τ</i>	<i>δ</i>	<i>θ</i>	δόδονοα καὶ έτεροφωνα

διμόφωνα καὶ έτερόπνοια

ὑποδιαιρεσ. ἡμεφώνων	Δέφθογγοι
ὑγρά	<i>λ, ρ.</i>
ένορινα	<i>μ, ν.</i>
συριστικὸν	<i>σ.</i>

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΘΡΟΥΓΡΑΦΙΚΑΙ

Περὶ ὀρθογραφίας

Ορθογραφία καλεῖται ἡ δρθή γραφή τῶν λέξεων κατὰ τοὺς δεδομένους γραμματικοὺς τύπους καὶ κανόνας.

Πρὸς δρθὴν δὲ γραφὴν λέξεώς τίνες ἀπαιτεῖται νὰ γινώσκωμεν τὴν δρθὴν διαίρεσιν αὐτῆς εἰς συλλαβάς, τὸν πνευματισμὸν αὐτῆς καὶ τὸν τονισμόν.

Ἐπ' ἵσης διαγκαιοτάτη εἰνε ἡ γνῶσις τῶν καταλήξεων καὶ τῶν δημάτων ὡς καὶ τῶν διαφόρων μεταβολῶν, αἵτινες γίνονται κατὰ τὴν κλίσιν καὶ κατὰ τὴν σύνθεσιν τῶν λέξεων.

Οἱ κυριώτεροι τούτων κανόνες ἔκτιθενται ἐν τοῖς ἐπομένοις μετ' ασκήσεων ἐπὶ φράσεων τῆς τε ἀρχαίας καὶ τῆς καθωμιλημένης γλώσσης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Α'.

Περὶ συλλαβῶν.

Ἄν ἐνώσωμεν ἐν σύμφωνον ἡ περισσότερα μετὰ διφθόγγου τινὸς ἢ μετὰ μόνου φωνήνετος, σχηματίζομεν συλλαβήν· π.χ. βα, πνευ, στρα. Καὶ φωνῆν δὲ μόνον ἡ διφθογγός μόνη δύναται νὰ ἀποτελέσῃ συλλαβήν· π.χ. ε, ει, ου.

Αἱ συλλαβαὶ ἔκάστης λέξεως ἔχουσι διάφορα δνόματα· καὶ ἡ μὲν τελευταία συλλαβὴ δνομάζεται λήγουσα, ἡ πρὸ τῆς ληγούσης παραλήγουσα καὶ ἡ πρὸ τῆς παραληγούσης προπαραλήγουσα· ἡ δὲ ἐν ἀρχῇ τῆς λέξεως εὑρίσκομένη συλλαβὴ λέγεται ἀρχική· π.χ. ἀν-θρώ-πι-νος.

Αἱ συλλαβαὶ εἰνε 1) μακραὶ φύσει 2) μακραὶ θέσει 3) βραχεῖαι.

Φύσει μακρὰ λέγεται ἡ συλλαβὴ, ἣτις ἔχει φωνῆν μακρὸν ἡ διφθογγὸν μακρὰν ἡ τέλος διχρονὸν μακρόν· π. χ. ἦ-ρως, Εὐ-ρώ-πη, μῖ-σος.

Θέσει μακρὰ λέγεται ἡ συλλαβὴ, ἣτις ἔχει φωνῆν βραχύν, τὸ δποῖον εὑρίσκεται πρὸ δύο ἡ καὶ τριῶν συμφώνων ἡ πρὸ διπλῶν συμφώνων· π.χ. κᾶ-πνός, ἐ-χυρός, τό-ξον.

Βραχεῖα τέλος λέγεται ή συλλαβή, γῆτις ἔχει βραχὺ φωνῆεν, βραχεῖαν δίφθογγον ή δίχρονον βραχύ π.χ. τρό-πος, θύ-ραι, λύ-σις.

ΣΗΜ. Πᾶσαι αἱ δίφθογγοι εἰνε μακραὶ, πλὴν τῆς αἱ οἱ αἰτινες εἰνε βραχεῖαι, δταν εὑρίσκωνται εἰς τὸ τέλος λέξεως καὶ δὲν ἀκολουθῇ σύμφωνον τῆς οὐτῆς λέξεως π.χ. αἱ μοῦσαι, οἱ λόγοι, ἀλλὰ ταῖς μούσαις, τοῖς λόγοις.

"Ἐν τούτοις ὑπάρχουσι περιπτώσεις κατὰ τὰς δποιας καὶ αἱ δίφθογγοι αἱ οἱ εἰνε μακραὶ, ως εἰς τὴν εὐκτικὴν ἁγκλισιν τῶν ἥρημάτων καὶ εἰς τὰ οἱ λήγοντα ἐπιρρήματα π.χ. ποιήσαι, τηρήσαι, οἴκοι.

Τέλος ή συλλαβὴ λέγεται καθαρά, δταν ἀρχηται ἀπὸ φωνῆεν-τος καὶ μὴ καθαρά, δταν ἀρχηται ἀπὸ συμφώνου π.χ. ἄ-γι-ος (ἄ-καθαρά, γε-μὴ καθαρά, οις-καθαρά).

"Ασκησις ἐπὶ φράσεων τῆς τε ἀρχαίας καὶ τῆς καθωμελημένης γλώσσης

Ἀρχαία. Τὸν Θεὸν φερεῖ, τοὺς γονεῖς τίμα, τοῖς νόμοις πείθου.—Ἡ πενία τέχνας κατεργάζεται.—Κάλλος μὲν σώματος κόσμος, ἀρετὴ δὲ ψυχῆς.—Ο Θεός ἐστι ποιητὴς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.—Τὸ τάλαντον δύναται μνᾶς ἔξηκοντα, ή δὲ μνᾶς δραχμὰς ἔκατόν.—Μειράκιον πλεύσιον καὶ ἀπαίδευτον χρυσοῦν ἐστιν ἀνδράποδον.—"Οπου φέρμακα πολλὰ καὶ ιατροὶ πολλοί, ἔκει καὶ νόσοι πλεῖσται.

Καθωμελημένη. Στρατόπεδον μέγα καὶ καλὸν ἀγεύ στρατηγοῦ δμοιάζει πρὸς μέγα θηρίον, τὸ δποιον δὲν ἔχει κεφαλήν.—Ο νοῦς βλέπει καὶ δ νοῦς ἀκούει.—Τὸ ὄψος τῆς οἰκίας ταύτης εἰνε ἔξηκοντα πέντε ποδῶν.—Ο θεῖός μου ἀνεχώρησε προχθὲς μετὰ τῶν θυγατέρων του εἰς Κέρκυραν, ἔνθα θὰ διαμείνῃ ἐπὶ τρεῖς περίπου μῆνας.

ΣΗΜ. 'Ανάγκη ν' ἀσκηθῇ καλῶς δ μαθητὴς εἰς τὸν πίνακα τῆς διαιρέσεως τῶν γραμμάτων καὶ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν συλλαβῶν, ὡστε νὰ μὴ ἀπαντᾷ δυσκολίας εἰς τὰ κατωτέρω.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Β'.

Περὶ συλλαβισμοῦ

Συλλαβισμὸς λέγεται ή διαίρεσις τῆς λέξεως εἰς τὰς συλλαβὰς τὰς ἀποτελούσας αὐτήν.

Ἡ λέξις γῆτις ἔχει μίαν μόνον συλλαβὴν καλεῖται μονοσύλλαβος, η ἔχουσα δύο συλλαβὰς λέγεται δισύλλαβος καὶ τέλος η μετὰ τριῶν η πλειόνων συλλαβῶν λέξις καλεῖται πολυσύλλαβος.

Διὰ νὰ συλλαβίσωμεν δρθῶς, πρέπει νὰ γινώσκωμεν τοὺς ἔξης κανόνας :

1. Φωνήεν πρὸ ἄλλου φωνήεντος εὑρισκόμενον, δταν δὲν σχηματίζῃ μετ' αὐτοῦ δίφθογγον, ἀποτελεῖ ἴδιαν συλλαβὴν π. χ. Ἰατρὸς =ι-α-τρός, ἀ-ε-ιός.

2. Ἐν σύμφωνον μεταξὺ δύο φωνηέντων εὑρισκόμενον συλλαβίζεται πάντοτε μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος π.χ. τρόπος=τρό-πος, πόλεμος=πό-λε-μος.

3. Δύο σύμφωνα μεταξὺ δύο φωνηέντων εὑρισκόμενα συλλαβίζονται πάντοτε μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος, ἀν ἀπὸ τῶν δύο τούτων φωνηέντων ἀρχηται λέξις Ἑλληνική, ἄλλως χωρίζονται π. χ. καπνὸς=κα-πνός (διότι ἀπὸ πν ἀρχεται λέξις ἑλληνική π.χ. πνίγω), ἀλλ' ἔλπις=ἔλ-πίς, (διότι ἀπὸ λπ δὲν ἀρχεται λέξις Ἑλληνική).

~~Χ~~ Ἐφαρμογὴ.

1. Ἰατρὸς=ι-α-τρός, ἀεροπόρος=ἀ-ε-ρο-πό-ρος, ἀδρατος=ἀ-δ-ρα-τος, ἀοδιμος=ἀ-οι-δι-μος.

2. Λόγος=λό-γος, τράπεζα=τρά-πε-ζα, λίθος=λι-θος, οἰκία=οι-κί-α, δύναμις=δύ-να-μις, τρόπος=τρό-πος, θύρα=θύ-ρα, οὔρανος=ού-ρα-νός.

3. Πέτρα=πέ-τρα, τάφρος=τά-φρος, καπνός=κα-πνός, κόσμος=κό-σμος, ἀσπίς=ἀ-σπίς, δάκνω=δά-κνω, δάκτυλος=δά-κτυ-λος, ἀρτος=ἄρ-τος.

(Νὰ χωρισθῶσιν αἱ ἐπόμεναι λέξεις εἰς συλλαβάς).

1. ἀέτωμα, ἀηδής, εὐγήλιος, εὐήθης, θυμοειδής, ἁϋλος, ἀήτητος, ἀειμνηστος, χοροειδής.

2. πῖλος, θήρα, κλίνη, θαῦμα, κῆπος, δόσις, λιμήν, θύωρ, ἔτος, τιμή, πλήρης, ἀρετή, κακία, ἥδονή.

3. ὅπνος, θάπτω, ἀμνός, ἀκμή, Δημοσθένης, ἀστέφανος, ἀστατος, βίδλος, Περικλῆς, Κλεοπάτρα, Χαρίκλεια.

"Ασκησις ἐπὶ φράσεων ἀρχαίας καὶ καθωμελημένης γλώσσης.

Άρχαία. Πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμών ἔστιν ἡ εὐσένεια.—**Η** φιλαργυρία πάσης κακίας αἰτία ἔστι.—Μόνη ἡ ἀρετὴ βεβαία ἔστι

καὶ ἐν ταῖς ἀτυχίαις καὶ ἐν ταῖς εὐτυχίαις.—‘Η σοφία τιμὴν καὶ δόξαν τίκτει.—Οἱ ἀπαίδευτοι μόνη τῇ μορφῇ τῶν θηρίων διαφέρουσι.—Τῇ τῶν κυνηγητῶν ἀμαθίᾳ πολλαὶ συμφοραὶ γίγνονται.—Οὐδὲ δ' αὐστηρὸς οἶνος ἐπὶ πόσιν εὑθετος, οὐδὲ δὲ ἄγροικος τρόπος εἰς δμιλίαν.—Πενίαν ἀλυπὸν μᾶλλον βούλομαι ἢ πλοῦτον πικρόν.

Καθωμελημένη. ‘Ο Θεός ἔπλασε τὸν κόσμον ἐκ τοῦ μηδενός.—Αἱ τέσσαρες ἐποχαὶ τοῦ ἔτους εἰνε ὁ χειμών, ἡ ἥνοιξις, τὸ θέρος καὶ τὸ φθινόπωρον.—Τὰ βιβλία μου εἰνε διασκεδαστικά.—Αἱ ἀκτίνες τοῦ ἥλιου ζωγονοῦσι τὴν γῆν.—‘Ο ὄπνος καὶ δὲ θάνατος εἰνε δίδυμοι ἀδελφοί.—‘Ο Περικλῆς ὑπῆρξε μέγας ἐν τῇ Ἀθηναϊκῇ πολιτείᾳ.—‘Η ψυχὴ εἰνε ἀϋλος, ἐνῷ τὸ σῶμα εἰνε διλικὴν καὶ φθαρτόν.—‘Η χειρ νίπτει τὴν χειρα καὶ δὲ δάκτυλος τὸν δάκτυλον.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Γ'.

Περὶ συλλαβεσμοῦ.

(συνέχεια)

4. **Τρεῖα** σύμφωνα μεταξὺ δύο φωνηγέντων εύρισκόμενα συλλαβίζονται μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήνετος, ἀντὶ ὑπάρχῃ λέξις ‘Ελληνικὴ ἀρχομένη ἀπὸ τριῶν τοιούτων συμφώνων’ π.χ. ἐ-στρε-φό-μην (τὰ σύμφωνα στρέ διαρχουσιν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς λέξεως στρατιώτης).

ΣΗΜ. α'. Καὶ μόνον τὸ φῶτον μετὰ τοῦ δευτέρου καὶ τὸ δευτέρου μετὰ τοῦ τρίτου, ἀντὶ ὑπάρχωσιν ἐν ἀρχῇ λέξεως ‘Ελληνικῆς, συλλαβίζονται καὶ τὰ τοία μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήνετος’ π.χ. τὴν λέξιν αἰσχόδεθα συλλαβίσωμεν αἰ-σχρός, διότι δὲν ὑπάρχει μὲν λέξις ἀρχομένη ἀπὸ σχό, ὑπάρχουσιν δμως λέξεις ἀρχόμεναι ἀπὸ σχ (σχῆμα) καὶ ἀπὸ χρ (χρόνος).

ΣΗΜ. β'. ‘Α φῶνον πρὸ τοῦ μηνὸν τὸν ὑπάρχη λέξις ἐξ δμοφώνου (1) αὐτοῦ μετὰ τοῦ μηνὸν ἀρχομένη π.χ. ἡ λέξις φάτνη θάση συλλαβισθή φάτνη, διότι δὲν ὑπάρχει μὲν λέξις ἀρχομένη ἀπὸ την, ὑπάρχει δμως ἀπὸ θν (θνήσκω). Τὸ θ δὲν εἰνε δμόφωνον τοῦ τ (ίδε ἀντερόω ἐν σελ. 6 πίνακα διαιρέσεως γραμμάτων).

5. **Τέσσαρα** σύμφωνα οὐδέποτε συλλαβίζονται δμοῦ π.χ. θέλ-κτρον.

Ἐφαρμογή.

4. ἐχθρὸς=ἐχ-θρὸς (χθὼν-θρόνος), αἰσχρὸς=αἰ-σχρὸς (σχῆμα-

(1) ‘Ἄς οὖσα σκηνὴ καλῶς δὲ μαθητὴς ἐν τῷ πίνακι τῆς διαιρέσεως τῶν γραμμάτων, διστε νὰ δηνοῦ τὰ περὶ δμοφώνων κτλ. λεγόμενα.

—χρηστός), ἀστραπή = ἀ-στρα-πή (στέμμα—τρόπος), ἐσθλὸς = ἐ-σθλὸς (σθένος—θλῶ), ἄνθρωπος—ἄνθρωπος (ἀπὸ νθ δὲν ἀρχεται λέξις).

Φάτνη=φά-τνη) τ-δ-θ — θυνήσκω), πρᾶγμα=πρᾶ-γμα (κ-γ-χ)
—κιμητός, ἀσθμα=ἀ-σθμα, σθένος τ-δ-θ—τμῆσις, δάφνη=δά-φνη
(π-θ-φ)—πνέω.

5. Κάμπτρα = κάμ-πτρα, θέλκτρον = θέλ-κτρον, ψήκτρα = ψή-κτρα.

“Ασκησις.

Αρχαία.—‘Ηρακλῆς ὁ Ἀλκμήνης λεοντῆν περιεβάλλετο.—Κάτοπτρον εἰδους χαλκός ἐστιν, οἶνος δὲ νοῦ.—Κλεάνθης εἰς δστρακα καὶ βιῶν ὡμοπλάτας ἔγραψεν, ἀπερ ἥκουε παρὰ τοῦ Ζῆνωνος, ἀπορίᾳ κερμάτων ὥστε ὧνήσασθαι χαρτία.—‘Ο οἶνος τὰς μὲν λύπας, ὃσπερ δ μανδραγόρας τοὺς ἀνθρώπους, κοιμίζει, τὰς δὲ φιλοφροσύνας, ὃσπερ ἔλαιον φλόγα, ἐγείρει.—Τοῖς νικηταῖς ἐν ἀγῶσι δάφνης ἐδίδοτο στέφανος.—‘Απόδος, ὡ κατάρατε, τὰ πορθμεῖα. Βόα, εἰ τοῦτό σοι, ὡ Χάρων, ἥδιον.—Μυθολογοῦσιν Ἀσκληπιὸν Ἀπόλλωνος υἱὸν ὑπάρχειν καὶ Κορωνίδος.

Καθωμελημένη. Οἱ ἔχθροι κατέλαβον τὴν πόλιν ἀνυπεράπιστον οὔταν.—‘Οσα εἶνε αἰσχρὸν γὰ πράττη τις, ταῦτα καὶ νὰ λέγῃ εἶνε κακόν.—Πάντες οἱ ἀνθρώποι ὅπόκεινται εἰς τὸν θάνατον.—‘Ο Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγεννήθη ἐν φάτνῃ.—‘Η ἀρκτὸς τρώγει τοὺς καρποὺς καὶ ἀναβαίνει ἐπὶ τῶν δένδρων διὰ τὴν ὑγρότητα τοῦ σώματος.—Οἱ περὶ τὸν Πυθαγόραν τὰς ἥλικίας τῶν ἀνθρώπων διῆρουν εἰς τέσσαρα μέρη, εἰς τὴν τοῦ παιδός, τοῦ νεανίσκου, τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῦ γέροντος.—Εἰς τοὺς ἀριστεύσαντας κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἔξετάσεις ἐδόθησαν ὡς βραβεῖα στέφανοι ἐκ δάφνης.—‘Ο Ἡρακλῆς ἦτο υἱὸς τοῦ Διός καὶ τῆς Ἀλκμήνης τῆς συζύγου τοῦ Ἀμφιτρύωνος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Δ'.

Εἴρετε συλλαβισμούς.

(συνέχεια)

6. “Οταν δύο σύμφωνα δμοια ενρίσκωνται μεταξὺ δύο φωνηέντων, τὸ πρῶτον συλλαβίζεται μετὰ τοῦ προηγουμένου καὶ τὸ δεύτε-

ρον μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήσετος π. χ. Ἰππος=ἴπ-πος, γράμμα=γράμ-μα, θάρρος=θάρ-ρος.

7. Αἱ ἀνευ μεταβολῆς τινος συντιθέμεναι λέξεις (παράνετοι) ἐν τῷ συλλαβισμῷ χωρίζονται εἰς τὰ μέρη των π. χ. προσφέρω=προσ-φέρω, οὔτε=οῦ-τε, συνοδεύω=συν-ο-δεύω.

8. Ἐν τῇ ἔκθλιψει δημώς τὸ σύμφωνον, μὲ τὸ δποῖον ἐγένετο ἡ ἔκθλιψις, συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἀκολούθου φωνήσετος π. χ. ἐπὶ ἥλθον=ἐ-πῆλ-θον, παρὰ ἀκούω=πα-ρα-κού-ω.

•Εφαρμογή.

6. πολλοὶ=πολ-λοί, Ἰππος=ἴπ-πος, Ὀδυσσεὺς=’Ο·δυσ-σεύς, ταράττω=τα-ράτ-τω, θάλασσα=θά-λασ-σα.

7. Ἐκλέγω = ἐκ-λέ-γω, Κυνόσουρα = Κυ-νόσ-ου-ρα, ὕσπερ= ὕς-περ, συνέχω = συν-έ-χω, ὕστε = ὕς-τε, ἐκλείπω = ἐκ-λεί-πω, ἐκρίπτω=ἐκ-ρί-πτω.

8. Ἐπὶ—ἔρχομαι=ἐ-πέρ-χο-μαι, ἀνά—ἥλθον=ἀ-νῆλ-θον.

”Ασκησις.

Αρχαία. Θεμιστοκλῆς χωρίον πωλῶν ἐκέλευσε κηρύττειν διει καὶ γείτονα χρηστὸν ἔχει.—Οἱ γεωμέτραι βεωροῦσι πῶς πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν αἱ γραμμαί.—Χρὴ σιγᾶν ἢ κρείσσονα τῆς σιγῆς λέγειν.—Φθόνος ἐστὶ λύπη ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς.—Ἐνδει φιλία συνετοῦ κρείττων ἐστὶ πολλῶν ἀσυνέτων.—Σωκράτης οὐκ ἐπέτρεψε τῷ δῆμῳ παρὰ τοὺς νόμους τι πηφίσασθαι.—Κλέαρχος λαβὼν παρὰ Κύρου χρυσίον, στράτευμα συνέλεξεν ἀπὸ τούτου καὶ ὠφέλει τοὺς Ἑλληνας.—Τὰ γράμματα χαλινοῦ τινος δύναμιν ἔχει τοῖς νέοις, ἵνα μὴ εἰς ἔτερα περισπῶνται.

Καθωμελημένη. Οἱ Ἑλληνες τοὺς θεούς, οἵτινες ἦσαν αἰτίοις τῶν ἀγαθῶν, ὧνόμαζον Ὄλυμπίους καὶ ἔκτιζον πρὸς τιμὴν αὐτῶν καὶ ναοὺς καὶ βωμούς.—Οἱ Δανιήλ ἐδλήθη ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων.—Ἡ Θεσσαλία ἔξαγει τόσα σιτηρά, ὕστε δύναται νὰ τραφῇ ἐξ αὐτῶν δλόχληρος ἢ Ἑλλάς δυστυχῶς δημως δὲν καλλιεργεῖται καλῶς δι^τ ἔλλειψιν γεωργικῶν χειρῶν.—Δὲν παρεξήγησα τοὺς λδγους σου, ώς κακῶς νεμίζεις ἔχω δημως κατὰ σου ἀλλας ἀφορμάς δυσαρεσκείας.—Ο Πυθαγόρας πρῶτος τῶν ἀνθρώπων ἀπεφήνατο διει ἡ ψυχὴ εἶνε ἀθάνατος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Ε'.

Ἐκτὸς τῶν γραμμάτων, τῶν τόνων καὶ τῶν πνευμάτων εἶνε ἐν χρήσει ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ καὶ ἄλλα σημεῖα, ἀτινα καλοῦνται σημεῖα στιξεώς καὶ εἶνε τὰ ἔξης :

Ἡ τελεία στιγμῆ, διὰ τῆς δποίας χωρίζονται αἱ περίοδοι τοῦ λόγου. (ε)

Ἡ μέση (Δην) στιγμῆ, διὰ τῆς ὁποίας χωρίζονται τὰ κῶλα τῆς περιόδου. (ε)

Ἡ ύποστιγμὴ ἡ τὸ κόμμα, διὰ τῆς ὁποίας χωρίζονται αἱ πράσεις. (ε)

Ἡ ἀπόστροφος, δι’ ἣς ἀντικαθίσταται τὸ φωνῆν, δπερ ἀποβάλλεται ἐν τῇ ἐκθλίψει καὶ ἐν τῇ ἀφαιρέσει. (ε)

Ἡ κορωνίς, διὰ τῆς ὁποίας σημειοῦνται τὸ φωνῆν, δπερ προέρχεται ἐκ τῆς χράσεως. (ε)

Τὸ ἐρωτηματικόν, τὸ ὁποῖον τίθεται ἐν ἐρωτήσει. (ε)

Τὸ θαυμαστικόν, τὸ ὁποῖον τίθεται κατόπιν λέξεως, ἢτις σημαίνει θαυμασμὸν ἢ λύπην. (ε)

Τὸ διαιρετικόν, δηλ. ἡ μικρὰ γραμμή, διὰ τῆς ὁποίας χωρίζονται αἱ λέξεις εἰς συλλαβάς. (ε)

"Ασκησις

Ἀρχαία. Προσήκει κοινὴν πάντων μητέρα πατρίδα νομίζειν.—Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποις πατρὸς καὶ μητρός ἔστιν ἀμεινον.—Γῆρας λεόντων κρείσσον ἀκμαίων νεθρῶν.—Θαυμάζω μᾶλλον τοῦ γήρατος τὴν σωφρονεύσαν νεότηταν τὸ μὲν γάρ ἐν τῷ λιμένι μένει, ἡ δὲ ἐν τῷ πελάγει πολλοῖς τοῖς πνεύμασι μαχομένη διασώζει τὸ σκάφος.—Ὑπὸ τῷ μετώπῳ τοῦ ἀνθρώπου δφρύες εἰσὶν, δπ" δφρύσι δὲ δφθαλμοῖ.—Οἱ θεοὶ ἔδοσαν ἡμῖν πάντα τάχαθά.—"Εστι δέ τις δβολὸν μὴ ἔχων ;—Οἵμοι, οἴμοι φεῦ ! φεῦ !

Καθωμελημένη. Πρωτεύουσα τοῦ "Ελληνικοῦ βασιλείου εἶνε αἱ Ἀθῆναι, ὡς ἐπίνειον δὲ ἔχουσι τὸν Πειραιᾶν λέγεται δὲ ἐπίνειον τὸ μέρος, ἐνθα σταθμεύουσι τὰ πλοῖα.—"Ανθρωπός τις εἰχε δύο υἱούς· τίς εἶνε οὗτος δ ἀνθρωπός; δ πατήρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως.—"Ως πρὸς αὐτὸν τὸ ζήτημα φρονῶ δτι ἔχεις δίκαιον, κατὰ τάλλα δμως ἀδίκως παραπονεῖσαι κατὰ τοῦ Ἀντωνίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Σ'.

Περὶ τῶν σημείων τῆς στέξεως.

(συνέχεια)

*Έκτὸς τῶν σημείων, περὶ τῶν δποίων ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω, δπάρχουσι καὶ τὰ ἐπόμενα.

‘Η παῦλα, διὰ τῆς δποίας σημειούμεν τὴν διαχοπὴν τοῦ λόγου ἢ τὴν ἀλλαγὴν τῶν διαλεγομένων προσώπων, ὡς π.χ. ἐν ταῖς φράσεσιν, αἴτινες ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς παροῦσι γυμνάσμασι, τίθεται ἡ παῦλα διὰ νὰ σημάνῃ, ὅτι ἡ μία φράσις δὲν σχετίζεται πρὸς τὴν ἄλλην.

Τὸ διαλυτικόν, τὸ δποῖον τίθεται ἐπὶ τοῦ ε καὶ υ, δταν ταῦτα εὑρίσκωνται μετὰ τὰ α, ε, ο, η, υ, καὶ εἰνε ἀνάγκη νὰ μὴ ἀποτελῶσι μετ’ αὐτῶν διφθογγον, ἀλλὰ νὰ προφέρωνται χωρίστα’ π. χ. ἡ λέξις αυλος ἄνευ μὲν τοῦ διαλυτικοῦ προφέρεται ἄβλος, μετὰ τοῦ διαλυτικοῦ δὲ ἀύλος (ἄ-ειλος).

ΣΗΜ. Ἐπὶ τῶν λέξεων σρωία, Τρωικός, διυλίζω, υίκδε, ἐποποία κλπ. τινὲς θέτουσι διαλυτικόν, δπερ δμως εἰνε ἀτοπον, διότι είτε τεθῇ τὸ διαλυτικόν, είτε μή, τὸ ω τῶν λέξεων σρωία καὶ Τρωικός δὲν ἀποτελεῖ διφθογγον μετὰ τοῦ ε. ‘Ἐφ’ Ισης τὸ ε καὶ υ τῶν λέξεων διυλίζω, υίκδε, ἐποποία, δὲν ἀποτελεῖ διφθογγον μετὰ τοῦ προηγουμένου ε κτλ.

Τὸ ἀποσιωπητικόν, τὸ δποῖον σημαίνει δτι παραλείπομεν λέξεις, τὰς δποίας δὲν θέλομεν γὰ εἰπωμεν. (.....)

‘Η παρένθεσις, ἐντὸς τῆς δποίας περικλείομεν μίαν ἢ περισσότερας λέξεις πρὸς ἐπεξήγησιν προηγουμένων λέξεων. (())

‘Η παράγραφος, διὰ τῆς δποίας χωρίζομεν ἐκτεταμένον λόγον εἰς μικρότερα μέρη. (§)

Τὰ εισαγωγικά, ἐντὸς τῶν δποίων περικλείομεν λόγον ἀλλου προσώπου αὐτολεξεὶ ἀναφερόμενον. («)

Αἱ δηγκύλαι, ἐντὸς τῶν δποίων περικλείομεν χωρία συγγραφέων μή γνήσια ἢ ἀμφίσολα. ([ ])

“Ασκησις

‘Αρχαία. Θεδες προστάτης ἐμπορίας μὲν ἦν Ἐρμῆς, σοφίας δὲ Ἀθηνᾶ.—Φίλει τὴν παιδείαν, σωφροσύνην, φρόνησιν, ἀλήθειαν, οἰκονομίαν, τέχνην, εὔσέβειαν.—Οὐ μόνον δ πλοιοτος τυφλός ἐστιν, ἀλλά καὶ ἡ δδηγγός αὐτοῦ τύχη.—Τὸ μὲν σῶμα ὅλη ἐστίν, ἡ δὲ

ψυχὴ ἀϋλος.—Διὰ τοῦτο καὶ δὲ Ἀπόστολος Παῦλος συνεχῶς λέγει ἡμῖν «Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε» καὶ ἀλλαχοῦ «Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε».—Ἡ δέξα ἀττιδιός ἐστι γ. —Ἐπὶ τὸ δέρας (δπερ Φρεῖξος ἐν Κόλχοις ἀνέθηκεν) Ἰάσων ἐπέμφθη ὑπὸ Πελίου τῆς Ἰωλκοῦ ἐν Θετταλίᾳ βασιλέως.

Καθωμελημένη. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς παρήγγειλε νὰ μη προσευχώμεθα ἀπλῶς, ἀλλά καὶ δὲ ἔργων ν' ἀποδεικνύωμεν τὴν ἀγάπην ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν· εἰπε δὲ τοὺς ἔξης λόγους : Οὐ πᾶς δὲ λέγων μοι Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν Οὐρανοῖς». — Γνωρίζεις καλῶς, δτι δὲν ἀστεῖομαι ποσῶς. — Δὲν ἐπεθύμουν νὰ δυσαρεστήσω τὸν πατέρα σου ἀλλως... — Τὴν πρωίαν ταύτην δὲ πατήρ μου ἀνεχώρησε διὰ τὰ λουτρὰ τῆς Αἰδηψοῦ. — Δυστυχία εἰς ὑμᾶς, οἱ δποῖοι διυλίζετε τὸν κώνωπα καὶ καταπίνετε τὴν κάμηλον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ. Πρέπει νὰ δοκηθῇ καλῶς δὲ μαθητής, ώστε νὰ διακρίνῃ τὰ σημεία τῆς στιξεως, ἀπαραίτητον δὲ είνεν νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν πίνακα τῆς διαιρέσεως τῶν γραμμάτων σχετίζων αὐτὸν πρὸς τὸν πίνακα τῶν σημείων τῆς στιξεως.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Ζ'.

Περὶ τονεσμοῦ

Τόνος λέγεται τὸ σημεῖον, τὸ δποῖον τίθεται ἐπὶ μιᾶς τῶν συλλα-
ῶν ἑκάστης λέξεως· σημαίνει δὲ τὸ σημεῖον τοῦτο, δτι ἡ συλλαβὴ
αὕτη πρέπει νὰ τονισθῇ δυνατάτερον τῶν λοιπῶν συλλαβῶν.

Τόνος τίθεται καὶ ἐπὶ τῶν μονοσυλλάβων λέξεων· π.χ. τίς, πῶς,
γάρ.

Οἱ τόνοι· τίθενται ἐπὶ τοῦ φωνήσητος τῆς τονιζομένης συλλαβῆς.
Ἐπὶ δὲ τῶν διφθόργγων τονίζεται τὸ δεύτερον φωνῆν.

Εἶναι δὲ οἱ τόνοι τρεῖς.

ἡ δξεῖα

(') π. χ. φέρω

ἡ βαρεῖα

(') π. χ. ποιητής

καὶ ἡ περισπωμένη

(") π. χ. σῶμα

Περὶ δέξείας

Ἡ δξεῖα τίθεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, καὶ τότε ἡ λέξις λέγεται
δξύτονος· π. χ. καλός, κακός, χωλός.

Τίθεται ἐπὶ τῆς παραληγούσης, τότε δὲ η λέξις λέγεται παρο-
ξύτονος· π. χ. τρόπος, πόλις, θήρα.

Τίθεται ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης, καὶ τότε η λέξις λέγεται
προπαροξύτονος· π. χ. ἄνθρωπος, τράπεζα, ἔντομον.

Περὶ βαρείας

‘Η βαρεία τίθεται μόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, διαν η δξύτονος
λέξις δὲν χωρίζηται ἀπὸ τῆς ἐπομένης διὰ στιγμῆς, δήλ. Ἀν μετὰ
τὴν δξύτονον λέξιν δὲν ἀκολουθῇ τελεία, κόμμα, η ἄνω τελεία κτλ.
τότε η δξεία γίνεται βαρεία· π. χ. αὐτὸς ἔφη, ἀλλ’ ἔφη αὐτός.

Περὶ περισπωμένης

‘Η περισπωμένη τίθεται μόνον ἐπὶ μαχρᾶς ληγούσης η παρα-
ληγούσης, η δὲ λέξις δνομάζεται :

Περισπωμένη, ἐὰν λαμβάνῃ περισπωμένην ἐπὶ τῆς ληγούσης·
π.χ. τινῶν, καλοῦ, καλῶς, ποιῶ.

Προπερισπωμένη, ἐὰν λαμβάνῃ περισπωμένην ἐπὶ τῆς παρα-
ληγούσης· π. χ. σῶμα, πρᾶγμα, αὐλαῖ.

“Ασκησις

‘Αρχαία. Μή δούλευε, ω παῖ, τῷ τοῦ σώματος θεραπείᾳ.—
Πιστὸν δ κύων καὶ φιλάνθρωπον ζῷον.—Τὸν Δία καλοῦσιν οἱ ποιη-
ταὶ πατέρα ἀνδρῶν τε θεῶν τε.—Κρείττον τὸ δῶρο τοῦ οἰνου, δσον
τῆς μέθης η φρόνησις.—‘Ο δνος μαχρὰ μὲν ἔχει τὰ ώτα, φαιλὲν δὲ
τὴν τρίχα.—Κρείττον σε ψιμαθή η ἀμαθή εἰναι.—‘Ο πλοῦτος θνη-
τὸς, η δόξα ἀθάνατος.—Τὸ νικῶν τὰς ἐπιθυμίας πασῶν νικῶν η
καλλίστη.—‘Η δργή καὶ η ἀσυνεσία, δύο μέγιστα κακά, πολλοὺς
ἀπώλεσαν.—“Ανθρωποι ἀγαθοὶ εἰσι τοῖς θεοῖς φίλοι.

‘Ικαθωμελητιάνη. Μοὶ ἀρέσκει κάλλιον δ χειμῶν καὶ η ἄνοι-
ξις ἐκ τῶν τεσσάρων τοῦ ἔτους ἐποχῶν.—‘Εν Πειραιεῖ εὑρίσκονται
πολλαὶ καὶ καλαὶ οἰκίαι.—‘Εν Φαλήρῳ εὑρίσκουσιν ἀναψυχὴν κατὰ
τὸ θέρος οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν.—Χθὲς καθ’ δλην τὴν ήμέραν δ
οὐρανὸς ητο κεκαλυμμένος ὑπὸ νεφῶν.—Περιποιούμεθα τὰ δένδρα
ἔνεκα τῶν καρπῶν.—‘Ο νοῦς τῶν σοφῶν, καθὼς δ χρυσός, ἔχει μέ-
γιστον βάρος.—Τῆς παιδείας αἱ μὲν βίζαι εἰνε πικραί, οἱ δὲ καρποὶ
γλυκεῖς.—Οἱ ποιμένες φυλάττουσι τὰς αἴγας.—Χθὲς ἐξητάσθησαν
οἱ μαθηταὶ τῆς σχολῆς τῶν δοκίμων εἰς τὴν ἀριθμητικήν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Η'.

Κανόνες τονισμοῦ.

Οἱ κυριώτεροι κανόνες τοῦ τονισμοῦ εἰνε σὶ ἔξῆς :

Πᾶσα βραχεῖα συλλαβὴ τονιζομένη δέχεται δξεῖαν π.χ. νόμος, τρέπω, λέγω, ὁδός.

Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ μακρᾶς ληγούσης τονιζομένη παροξύνεται π. χ. κῶμη, τρώγω, πλήρης.

Ἡ προπαραλήγουσα τονιζομένη δέχεται δξεῖαν π.χ. τράπεζα, θόρυβος, ἄνοδος, θύνατος.

Οταν ἡ ληγούσα λέξεώς τιγος εἰνε μακρά, ἡ προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται π.χ. Ἀγαμέμνων, Μιλτιάδης.

Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ βραχείας ληγούσης τονιζομένη περισπάται π. χ. σῶμα, ἥθος, πῖλος.

Οὐδεμία λέξις Ἐλληνικὴ τονίζεται πέρα τῆς προπαραληγούσης π. χ. ὑπεράνθρωπος, παρακείμενος κλπ.

Πᾶσα λέξις λήγουσα εἰς αυ, ευ καὶ ου, τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπάται π. χ. ναῦ, βασιλεῦ, ἀλλαχοῦ, πλὴν τοῦ ίδού, ιού, τοῦ οὐ (ἐν τέλει προτάσεως), καὶ τοῦ ἀορίστου ἐπιφρήματος πού.

"Ασκησις.

Αρχαέα. Πανταχοῦ τῷ νέῳ κόσμος ἀσφαλής ἡ σιω πή.—¹Η ἀχαριστία μάλα δικαίως ἦν μισητὴ τοῖς Πέρσαις.—Εἰς ἐστι δοῦλος τῆς οἰκίας, δὲ εσπότης.—²Ω Ζεῦ καὶ Ἀθηνᾶ καὶ Ἀπολλον, δότε μοι ἀρετὴν φυχῆς καὶ ήσυχίαν βίου καὶ ζωῆν ἀμεμπτον καὶ εὔελπιν θάνατον.—Τοὺς εὖ ποιοῦντας ἀντευεργετεῖν πανταχοῦ νόμιμόν ἐστι..—³Ἀγις δὲ βασιλεὺς ἔφη τοὺς Λακεδαιμονίους μὴ ἐρωτᾶν δικέσσαι εἰσίν, ἀλλὰ ποῦ εἰσιν σὶ πολέμοι.—Οἱ τὴν γῆν οἰκοῦντες τῆς θαλάσσης ποθοῦσιν, σὶ δὲ πλέοντες πρὸς τὴν γῆν ἀφορῶσι.—Τὸν Θεὸν φεδοῦ, τοὺς πρεσβύτας σέδουσι.—Πάντων μάλιστα σκυτὸν αἰσχύνουσι.

Καθωματιλημένη. Που εἰσαι ὦ Ζεῦ; πανταχοῦ.—Φεῦ! τὰ πάντα ἀπώλοντο ἔνεκα τῆς ἀσυνεσίας καὶ τῆς ἀβελτηρίας τοῦ ἀρχηγοῦ.—Βασιλεῦ ἐγθυμοῦ δτι εἰσαι ἀνθρωπος.—Ἐπιθυμεῖς νὰ ἔχης σῶμα ισχυρόν; γύμναζε αὐτὸ μετὰ κόπων καὶ ίδρωτων.—Ἀπὸ τινος χρόνου δὲν τρώγω μετὰ πολλῆς δρέξεως, ἀγνοῶ δὲ εἰς τὶ νὰ ἀποδώσω τοῦτο.—Ἐγείρεις φίλε μου πολὺν θόρυβον διὰ πράγματα

ἀπλούστατα.—Δυστυχῶς δὲ μου δὲν ἔχει οὕτε τὰς στοιχειώδεις γνώσεις.—'Ιδοὺ δὲ νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός.

Ἐφαρμογή.

(Νά τεθῶσι τόνοι δπου δέν ύιάρχουσι).

Ἀρχαία. Φυλαττού τον ψεύστην, ωσπερ τον κλεπτην και ληστην.—Σπαρτιαται δόξης και τιμης ἔρασται ἡσαν.—Οἱ θεοι και καλον και κακον πλουτον τοις ναυταις παρεχουσιν.—Ἡ φιλια ἔπαγγελλεται καταφυγην και βοηθειαν.

Καθωμελημένη. Ἰωάννη ίδου ή μητηρ σου, γυναι ίδου δινός σου.—Ο νους είνε διδασκαλος εἰς τους ἀνθρωπους.—Είνε καθηκον παντος ἀνθρωπου να λατρευῃ τον Θεον.—Φεν ! οὐδεμια πλεον δι' ἡμας ὑπαρχει σωτηρια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Θ'.

Κανόνες τονεσμού.

(συνέχεια)

Τὰ εἰς ως, οι και γ λήγοντα ἐπιρρήματα τονιζόμενα ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπῶνται· π.χ. καλῶς, ἀληθῶς, πῶς, ποῖ, κομιδῇ, πῇ, πλὴν τῶν ἐγκλιτικῶν πώς, ποί, τοί, πή.

ΣΗΜ. Τὰ μὲν ἐρωτηματικὰ πᾶς ; ποί ; πῆ ; περισπῶνται, τὰ δὲ ἀδόριστα δένονται.

Τὸ ἐρωτηματικὸν τίς ; (και οὐδέτερον τί;) πάντοτε δένονται.

Τὰ μόρια νῦν, οὖν, γοῦν, =τῷ δοτι, μῶν=μήπως ; γρῦ (=ῆχος τῆς φωνῆς τῶν χοίρων, γρυπλλισμὸς) περισπῶνται.

Αἱ θέσεις μακραὶ συλλαβαῖ τονίζονται ὡς βραχεῖαι· π. χ. λέξις, ὅχθος, τάγμα, αὐλακός.

Οἱ τόνοι πάντοτε τίθενται ἐπὶ τοῦ φωνήσεως τῆς τονιζομένης συλλαβῆς. Ἐπὶ δὲ τῶν διφθέργγων τονίζεται τὸ δεύτερον φωνῆσεν π.χ. λέγω, οἶνος, μοῖρα, οὐρος.

Οὐδεμία λέξις Ἐλληνικὴ τονίζεται πέρα τῆς προπαραληγούσης· π.χ. παρακείμενος, φιλάνθρωπος.

"Ασκησις.

Ἀρχαία. Αἰδοῦς παρὰ πᾶσιν ἀξιος ἔσει, ἐὰν πρῶτον ἀρξη σαυτὸν αἰδεῖσθαι.—Κακῶς λέγουσιν οἱ καλῶς λέγειν μὴ μεμαθηκότες.—Σωκράτης πρὸς τὸν πυθόμενον, «Τίς πλουσιώτατος ;» «ὅ ἔλα-

χίστοις ἀρκούμενος» ξφη.—Σόλων, «Πῶς ἄριστα αἱ πόλεις οἰκοῖντο;» ἐρωτηθείς, εἰπεν· «ἔτὰν οἱ μὲν πολῖται τοῖς ἀρχούσι πείθωνται, οἱ δὲ ἀρχοντες τοῖς νόμοις.—Καὶ δὲ νῦν πένης μετ' ὀλίγον ἐπίφθονος ζειει.—Κάτοπτρον εἴδους χαλκός ἔστιν, οἶνος δὲ νοῦ.

Καθωμελημένη. Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, δτι εἰδὼν οἱ δρθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου.—Οὐδὲ γε ἀπεκρίνατο =οὔδε τὴν ἐλαχίστην φωνὴν ἔδγανε.—Τίς γνωρίζει τὰ μέλλοντα; οὐδείς.—Τὸ τάγμα τῶν εὑζώνων τὸ ἀπό τινος ἔδρευον ἐν Ἀθήναις ἀνεχώρησε προχθές διὰ Λαμίαν.—Ἡ ναυτικὴ μοίρα ἔξετέλεσε τὴν πρωίαν γυμνάσια ἴστιοδρομίας ἐντὸς τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου.

Ἐφαρμογὴ

(Νὰ τεθῶσι τόνοι δικού σου δὲν ὑπάρχουσι)

Ἀρχαία. Τοις ἀληθίως φιλοις ουτε ζηλος ουδεις προς ἀλληλους ουτε φθονος.—Λεων καὶ δνος καὶ ἀλωπηξ κοινωνιαν ποιησαμενοι ἔξηλθον εἰς ἄγραν.—Πολλῆς ουν θηρας συλληφθεισης προσετάξεν δὲ λεων τῷ δνῳ διελειν αυτοις.

Καθωμελημένη. Καὶ δὲ ἐκατονταρχος ἵδων τα γενομενα ανεβοησε «ἀληθίως υῖος θεοῦ ἡτο».—Καὶ ταυτα μεν καλως ἔχουσι, περι δὲ των λοιπων εἰς σὲ ἀνετευθη ἡ φροντις.—Ἡ λεξις ή σημαίνει ναι, τῷ δντι, τῇ ἀληθειᾳ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Ι'.

Περὶ ἀτόνων λέξεων.

Ἐπόμεν ἀνωτέρω δτι πᾶσα λέξις πρέπει νὰ ἔχῃ τόνον, δτις σημαίνει δτι μία συλλαβὴ αὐτῆς θὰ τονισθῇ δυνατώτερον τῶν ἀλλων ὑπάρχουσιν δμως δέκα λέξεις, αἵτινες δὲν λαμβάνουσι τόνον καὶ καλοῦνται διὰ τοῦτο ἀτονοι. Είνε δὲ ἀτονοι λέξεις αἱ ἔξης :

Τὰ ἀρθρα τὰ δποία ἀρχονται ἀπὸ φωνήντος δ, η, οι, αι.

Αἱ προθέσεις ἐν, εἰς, ἐκ η ἔξ.

Τὰ ἀρνητικὰ μόριον οὐ (η οὐκ, οὐχ).

Ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις περιπτώσεις κατὰ τὰς δποίας τινὲς τῶν εἰρημένων ἀτόιων λέξεων τονίζονται. Ταὶανται περιπτώσεις είνε αἱ ἔξης :

Τε ὡς τιθέμενον ἀντὶ τοῦ σύτω π. χ. οὐδ' ὥς ὠργίζετο η ἐν ἀντιστροφῇ π.χ. θεός ὥς, ἀντὶ δ; θεός.

Τὸ σὺ, δταν κατόπιν αὐτοῦ ὑπάρχῃ σημεῖον στίξεως (κόμμια, τελεία, ἄνω τελεία κτλ.) π. χ. πῶς γὰρ οὗ; οὕ.

*Ασκησις

Άρχαία. Οἱ Ἀρεοπαγῖται ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ ἐδίκαζον.—Ἐξ οἰκείων τὰ βέλη.—Ἄι Πλειάδες θυγατέρες ἐπτὰ ἡσαν "Ατλαντος.—Ἡ μεσότης ἐν πᾶσιν ἀσφαλεστέρα.—Οἱ ἄνθρωπος συνεργούς ἔχει πρὸς ἅπαντα χειρας καὶ λόγον καὶ ψυχῆς ἀγχίνοιαν.—Οὐ μόνον δὲ πλοῦτος τυρλός, ἀλλὰ καὶ ἡ δόηγης αὐτοῦ τύχη.—Δεῖ σε οὖν τοσοῦτον τοῦ σώματος, ὃς τῆς ψυχῆς ἐπιμελεῖσθαι.—Λίθους εἰς τὸν ποταμόν ἔρριπτον, ἔξεινοῦντο δ' οὗ, οὕτ' ἔβλαπτον οὗτοι οὐδένα.—Οὐ γὰρ Αἰσχίνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται οὗ, ἀλλ' ἡ εἰρήνη δι' Αἰσχίνην διαβέβληται.—Πῶς γὰρ οὗ;

Καθωμελημένη. Κατοικεῖτε ἐν Ἀθήναις; ὅχι πρώτην φορὰν ἔρχομαι εἰς τὴν πρωτεύουσαν.—Σήμερον ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς δὲ Ἀγγλικὸς στόλος διευθυνόμενος πρὸς τὰ ὕδατα τῆς Κρήτης.—Ἐκ τῶν τεμαχίων, ἀτενα ἀνέκρουσεν ἡ μουσική, μοὶ ἡρεσε περισσότερον δὲ ἔθνικὸς ὅμνος.—Ἄγαπα τὸν πλησίον σου ὃς σεαυτόν.—Ἐκ τῶν εἰρημένων δύνασαι νὰ κρίνῃς, ἀν ἔχω δίκαιον· ἐν ταύταις ὑπομένω πρὸς ἀποφυγὴν ἔριδων.—Ἡ λέξις οὐ εἰνε ἀρνητικὸν ἐπίρρημα.—Τὸ εἰ καὶ τὰ ἐὰν, ἀν, ἦν, εἰνε σύνδεσμοι ὑποθετικοί.—Κατάγομαι ἐξ Ἀθηνῶν, κατοικῶ δμως ἐν Πειραιεῖ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΑ'.

Περὶ ἐγκλέσεως τόνου.

Μονοσύλλαβοι καὶ δισύλλαβοί τινες λέξεις κατὰ τὴν ἐκφώνησιν συνδέονται τόσον στενῶς μετὰ τῶν προηγουμένων, ὥστε νομίζει τις, δτι ἀποτελοῦσι μίαν λέξιν π. χ. πατήρ μου, τὸ πατήρ μετὰ τοῦ μοῦ φαίνεται ἀποτελοῦν μίαν λέξιν.

Λέγονται δὲ αἱ λέξεις αὗται ἐγκλιτικαί, καὶ ἡ μεταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν προηγουμένην λέξιν ἡ τὸν φυλάττουσιν ἡ ἀποδάλλουσιν αὐτὸν εἰνε δὲ αἱ ἔξτις:

α'. Αἱ πλάγιαι πτώσεις τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν.

μοῦ	*	μοὶ	μὲ
σοῦ		σοὶ	σὲ
(οὐ		οἴ	ξ,

δ'. Ἡ ἀδριστος ἀντωνυμία τίς καὶ τί εἰς ἀπάσας τὰς πτώσεις πλὴν τοῦ ἄττα.

γ'. Ὁ ἐνεστῶς τοῦ εἰμὶ καὶ φημὶ εἰς ἀπαντᾶς τοὺς δισυλλάβους ἐν τῇ δριστικῇ τύπους· ἔγχλινονται δηλαδὴ τὸ εἰμί, ἐστί, ἐστόν, ἐσμέν, ἐστέ, εἰσί, φημί, φησί, φατόν, φαμέν, φατέ, φασί, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ δεύτερον πρόσωπον εἴ, καὶ φήσ.

δ'. Τὰ ἀδριστα ἐπιρρήματα πού, ποί, πή, πώς, πώ, ποθέν, ποτέ, ποθί.

ε'. Τὰ μόρια, γέ, νύν, πέρ, τέ, τοί, δὲ (οὐχὶ δ σύνδεσμος, ἀλλὰ τὸ ἀχώριστον μόριον δέ).

Ασκησις.

Ἄρχαξα. Δεῦρο, εἰπέ μοι, ω Σώκρατες.—Ἡ Αἰγυπτος δῶρον ἔστι τοῦ ποταμοῦ Νείλου.—Σχολαστικῷ τις ἀπαντήσας, εἰπεν, δν ἐπώλησάς μοι δοῦλον ἀπέθανεν.—Ἀλόγιστοί εἰσιν οἱ δι' ἐλπίδα μειζόνων τὰ ἐν χερσὶν ὅντα προεέμενοι.—Διογένης πρὸς τὸν μυριζόμενον, βλέπε, εἰπε, μὴ ή τῆς κεφαλῆς εὑωδία δυσωδίαν σου τῷ βίῳ παράσχῃ.—Παρ' ἀνδρὸς σοφοῦ χρὴ σοφόν τι μανθάνειν.—Ἀδύνατόν ἔστι τὸν εἰς μικρὰ καὶ ἀνάξια λόγου πολλὴν φροντίδα κατατιθέμενον ὅπερ μεγάλων τινῶν σπουδάσαι.

Ἔκαθωμελημένη. Τῇ ἀληθείᾳ πιθανὸν νὰ μή σε ἀναγνωρίσωσιν ὑπὸ τὸ στρατιωτικὸν αὐτὸ δηνδυμα.—Ο τρόπος τινῶν ἐξ ὑμῶν δυσγρέστησε τὸν θεῖόν μου.—Ο πατήρ μου ἐπέπληξε με σήμερον, διότι δὲν ἐμελέτησα τὰ μαθήματά μου.—Ἀνθρωπός τις ἐζήτει τὸν θεῖόν σου, Γεώργιε, μοι εἰπε δὲ δι τὸν διεπιστρέψῃ αὔριον, διότι εἰνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ τον ἰδῃ.—Κατά τινα διάδοσιν μεγάλαι ταραχαὶ ἐγένοντο ἐν Βερολίνῳ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΒ'.

Περὶ ἔγκλισεως.

(συνέχεια)

Ἐν τοις ἀνωτέρω παραδείγμασι τῆς ἔγκλισεως παρατηροῦμεν δτι τινὲς μὲν λέξεις ἔχουσι δύο τόνους, ἀλλαὶ δὲ στεροῦνται παντελῶς τοιούτου, ἐν φ ἐμάθόμεν, δτι πᾶσα λέξις, ἐκτὸς τῶν δέκα, περὶ ὧν εἶπομεν ἀνωτέρω, δρεῖλει νὰ ἔχῃ τόνον. Τὶ συμβαίνει λοιπόν; ἐνταῦθα γίνεται ή λεγομένη ἔγκλισις τόνου, περὶ τῆς δποίας εἶπο-

μεν δλίγα τινά ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ καὶ τῆς δποίας οἱ κανόνες εἰνε οἱ ἔξης.

Α'. "Οταν ἡ προηγουμένη λέξις εἰνε προπαροξύτονος ἢ προπερισπωμένη ἢ ἄτονος, τὸ ἑγκλιτικὸν μεταβιδάζει τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης ώς δξεῖαν.

A' | ἀνθρωπός τις
      | κηπός τις
      | ἐν τινι.

ΣΗΜ. "Οταν δμως ἡ προπερισπωμένη λέξις λήγῃ εἰς ψήξ, τότε γίνεται ἡ ἑγκλισις, ἐὰν τὸ ἑγκλιτικὸν εἰνε μονοσύλλαβον, ώς κῆρυξ τις, κλῆμας τις· δὲν γίνεται δὲ ἑγκλισις, ἂν τὸ ἑγκλιτικὸν εἰνε δισύλλαβον, ώς λαῖλαψ δετίνι.

Β'. "Οταν ἡ προηγουμένη λέξις εἰνε παροξύτονος, τὸ μὲν μονοσύλλαβον ἑγκλιτικὸν ἀποδάλλει τὸν τόνον, τὸ δὲ δισύλλαβον φυλάττει αὐτόν,

B' | τρόπος τις
      | θύρας τινός

Γ'. "Οταν ἡ προηγουμένη λέξις εἰνε δξύτονος, δ τόνος τοῦ ἑγκλιτικοῦ ἀποδάλλεται· τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ δταν ἡ προηγουμένη τοῦ ἑγκλιτικοῦ λέξις εἰνε περισπωμένη.

Γ' | ληστής τις
      | μαθητοῦ τινος

Nau

"Ασκησις.

Άρχαία. Πάντα τάγαθά ώφελιμά ἔστι καὶ συμφέροντα.—Τῶν φρονημάτων δ Ζεὺς κολαστής ἔστι τῶν ἀγαν δπερφρόνων.—Εἰ τοὺς θεοὺς ίλεως εἶναι σοι βούλει, θεραπευτέον τοὺς θεούς.—"Η παιδεία δμοία ἔστι στεφάνῳ καὶ γάρ τιμὴν ἔχει καὶ πολυτέλειαν.—Δέξαι με, ώθάλασσα, δεινὰ πεπονθότα καὶ κατάσβεσόν μοι τὰ τραύματα.—Κάλλιστα Σόλων ἐνομοθέτησεν· ἔάν τις μὴ τρέφῃ τοὺς γονέας, ἀτιμος ἔστω.—Μέμνησο νέος ών ώς γέρων ἔσει ποτέ.—Οι Αἴγινῆται ποτε ἐδυνήθησαν τὰ μέγιστα ἐν τοῖς "Ἐλλησι· δύναμιν γάρ ναυτικὴν μεγίστην είχον ἐν τῇ Ἐλλάδi.—Τῶν πλειόνων καὶ δμεινον παρεσκευασμένων τὸ κράτος ἔστιν.—"Ο δειλὸς τῆς πατρίδος προδότης ἔστιν.

Καθωμελημένη. "Η ἐπιθυμία μου εἰνε νὰ σὲ ίδω ἀδελφέ μου μέγαν καὶ πολύν.—Κατά τινα φήμην ἡ χολέρα ἀνεφάνη καὶ πάλιν ἐν τινι πόλει τῆς Ἰταλίας καὶ ἐν Σμύρνῃ.—"Η χθεσινὴ καται-

γις ἐπήνεγκε ζημίας τινάς εἰς τοὺς ἴδιοκτήτας τῶν ἔξοχικῶν οἰκιῶν τοῦ Ἀμαρουσίου καὶ τῶν Πατήσιων.—Παιδίον τι παῖζον παρὰ τὴν ἀποδάθραν τοῦ Πειραιῶς ἐπεισεν ἐντὸς τῆς θαλάσσης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΓ'.

ΙΙερὲ ἐγκλέσεως.

(συνέχεια)

Πολλὰ ἐγκλιτικὰ ὄμοιος. "Οταν εὑρίσκωνται πολλαὶ ὅμοι
ἐγκλιτικαὶ λέξεις συνεγκλίνονται, ώστε η τελευταία λέξις μένει
ἄτονος" π.χ.

Εἴ τις τινὰ φησί μοι παρεῖναι.—Καί τίς μοὶ φησί ποτε.

"Οταν δμως τὸ πρώτον ἐγκλιτικὸν ἀποτελῇ μετὰ τῆς προηγου-
μένης μίαν λέξιν, τὸ δεύτερον ἐγκλιτικὸν ἀκολουθεῖ τοὺς γενικοὺς
κανόνας" π. χ. δστις γε. 'Ἐν τῷ παραδείγματι τούτῳ τὸ τίς ἀποτε-
λεῖ μετὰ τοῦ δις μίαν λέξιν, ἐπομένως τὸ γένετον τὸν τόνον
κατὰ τοὺς προειρημένους κανόνας.

Πλάγιεις πτώσεις τῆς ἀντωνυμέας αὐτός. 'Ἐν τῇ κα-
θωμιλημένῃ μεταχειρίζόμεθα συνήθως τὰς πλαγίας πτώσεις τῆς ἀν-
τωνυμίας αὐτός, δταν προηγῶνται τοῦ δήματος ἀνευ τῆς διφθόργγου
αυ π. χ. νά τον λάβῃ, θά τους ἤδη, θά την πείθῃ, νά τας σύρῃ,
κλπ. Κακῶς δμως τονίζονται ταῦτα λαμδανόμενα ώς πλάγιαι πτώ-
σεις τοῦ ἀρθρου, ἐν φ πρέπει νά ἐγκλίνωνται δι' δν λόγον καὶ αἱ
λειποὶ ἐγκλιτικαὶ.

ΣΗΜ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐγκλίνονται καὶ αἱ προσωτικαὶ ὀντωνυ-
μίαι τῆς κινής γλώσσης, μᾶς καὶ σᾶς π. χ. νά μας ἤδη, θά σας εἰπῃ.

ΙΙότε δὲν γένεται ἐγκλεσίες τόνου;

1.—"Οταν η ἐγκλιτικὴ λέξις εὑρίσκηται ἐν ἀρχῇ λόγου" π. χ.
Εἰοὶ καλοί. Τινὲς δὲ λέγουσι. Φημὶ γάρ κτλ.

2.—"Τὸ φημὶ, δταν χωρίζηται ἀπὸ τῶν προηγουμένων λέξεων διὰ
κόμματος" π. χ. προσεύχεσθε, φησίν, ἀδιαλείπτως.

3.—"Οταν η προηγουμένη λέξις πάσχῃ ἐκθλιψίν" π.χ. πολλοὶ δ'
εἰσι,

4.—"Οταν περὶ τῶν ἐγκλιτικῶν γίνηται λόγος, εἰνε δηλ. ταῦτα
τὸ ὑποκείμενον τῆς δμιλίας ήμδων" π. χ. Τὸ ποὺ ἐγκλιτικόν ἔστι, τὸ
φημὶ δῆμα ἔστι.

8/7/19
"Ασκησις.

Άρχαία. Εἴτε τις ἔστιν ἀγαθὸς εἴτε μὴ, τὴν ἀρετὴν διφέλει
ἀγαπᾶν.—Εἴ πού τὶς τινα ἴδοι.—Φημὶ καλὸν κακόθεον εἰναι τὸν ἀγ-
θωπον.—Φασίν, δτε φωνήεντα ἦν τὰ ζῷα, τὴν οὖν πρὸς τὸν δεσπό-
την εἰπεῖν.—"Ἄδιαλείπτως προσεύχεσθε, φησίν, ἐν παντὶ εὐχαρι-
στοῦντες" τοῦτο γάρ ἔστι θέλημα Θεοῦ.—Πολλοὶ δ' εἰσὶν οἱ ταῦτα
μὴ ἀνεχόμενοι.—Εἰ δέ τις μέ φησιν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, οὐδὲν
λέγει.—Μὰ Διὸν οὐ τοίνυν ἀμνημονῶ, οὐδέ γέ πω ἡγοοῦμαι ἐπίστα-
σθαι τοὺς οὕτως ἔχοντας.—Ἐάν τις σοι ἀπαγγείῃ δι: δ δεινά σε
κακῶς λέγει, ἀποκρίνου δι: ἡγγόδει τάλλα προσόντα μοι κακά· ἐπει-
σύν δν ταῦτα μόνα ἔλεγεν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΔ'.

ΙΙΙότε δὲν γένεταις ἔγκλεσες τόνου;

(Συνέχεια)

5.—Αἱ πρόσωπικαὶ ἀντωνυμίαι (σοῦ, σοί, σέ) τιθέμεναι μετὰ πρό-
θεσιν, ἥτις τονίζεται, φυλάττουσι τὸν τόνον· π. χ. παρὰ σοῦ, ἀντὶ
σοῦ, ἄλλ' ἔκ σου (διότι αἱ μὲν προθέσεις παρὰ καὶ ἀντὶ τονίζονται,
ἐν φῷ ἔκ είνε ἀτονος).

"Επ' ἵσης ἐπὶ ἐμφάσεως δὲν ἔγκλινονται αἱ πρόσωπικαὶ ἀντω-
νυμίαι· π. χ. πάντες σὲ ὑποδεικνύουσι.

Τέλος αἱ πρόσωπικαὶ ἀντωνυμίαι δὲν ἔγκλινονται ἐπὶ ἀντιθέ-
σεως. π.χ. πρέπει ἐμοί τε δοῦναι καὶ σοὶ λαβεῖν.

6.—Τὸ ἔστιν, δταν σημαίνη ὑπάρχει ἢ είνε δυνατόν, ἀναβιβά-
ζει τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν. π. χ. ἔστι Θεός = ὑπάρχει
Θεός, ἔστιν ἴδειν=είνε δυνατόν νά ἴδη τις.—"Επ' ἵσης τὸ ἔστιν ἀνα-
βιβάζει τὸν τόνον μετὰ τὰ μόρια, οὐ, εἰ, ἄλλα, ω:, καὶ π. χ. οὐκ
ἔστι, εἰ ἔστι, ἄλλ' ἔστι, ώς ἔστι κτλ.

Τέλος τὸ ἔστιν ἀναβιβάζει τὸν τόνον μετὰ τὴν ἀντωνυμίαν τοῦτο·
π. χ. τοῦτο̄ ἔστι.

7.—Τὸ ποτὲ δὲν ἔγκλινεται ἐπὶ ἀντιθέσεως· π.χ. ποτὲ μὲν τοῦτο,
ποτὲ δ' ἔκεινο ποιεῖ.

Αἱ λέξεις, αἵτινες μετὰ τῶν ἔγκλιτικῶν γράφονται δμοῦ, ως
μία λέξις, τονίζονται ως δύο· π. χ. οὔτε, μήτε, εἴτε, καίτοι, καί-
περ, οὔτινος, ωςπερ, δηλ. ἐν τῇ λέξει οὔτε δὲν ἔφαρμός ομεν τὸν

κανόνα, μακρὸν πρὸ βραχέος περισπάται, διότι γίνεται ἔγκλισις καὶ τὸ τε μεταβιβάζει εἰς τὸ οὐ τὸν τόνον αὐτοῦ.

N ov "Ασκησις.

Αρχαῖα. Εστι δίκης δφθαλμός, δς τὰ πάνθ' δρᾶ.—Οὐκ ἔστιν ἥδέως ζῆν ἄνευ τοῦ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως.—Καν μόνος ής, φαῦλον μήτε λέξης, μήτε ἐργάση μηδέν.—Οὐ τῷ ἀριθμῷ οὔτε τὰ πολλὰ χρίνεται οὔτε τὰ δλίγα, ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις, ὡς τε τὰ μὲν ὑπερβάλλοντα τὰ ἴκανά, πολλά ἔστι, τὰ δὲ τῶν ἴκανῶν ἐλλείποντα, δλίγα.—Εστιν δλίγον χρόνον ἀλγήσαντα πολὺν χρόνον εὔδοκιμοῦντα εὐφραίνεσθαι.—Εἴτε τίς ἔστιν ἀγαθὸς εἴτε μή, τὴν ἀρετὴν δρεῖται ἀγαπᾶν.—Εστι γάρ τις, ὁ μῆτερ, ἐν οὐρανῷ θεὸς ἀθλιώτερος ἐμοῦ; Μή λέγε, ὁ Ἐρμῆ, τοιούτῳ μηδέν.—Ἐγὼ καὶ σὲ καὶ ἐμαυτὸν ἥξιστα τῶν καλλίστων.

Καθωμελημένη. Παρὰ σοὶ πάντες εὑρίσκουσι χάριν καὶ τοῦτο δὲν μ' εὐχαριστεῖ ποσῶς, ως καὶ ἀλλοτε ἐξέφρασα πρὸς σὲ περὶ τούτου τὴν γνώμην μου.—Ἐξελέγη βουλευτὴς ἀντὶ σοῦ δ θεῖός μου, ἀνὴρ δραστήριος καὶ χρήσιμος διὰ τὸν τόπον.—Πάντες σὲ ὑποδεικνύουσιν ὡς ἔχοντα τὰ προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἀλλως οὐκ εὐκαταφρονήτου ταύτης θέσεως.—Οὔτε καν ἔλαθον νπ' δψει δσα μοι εἰπες· εἴτε δμως εἶνε ἀληθῆ, εἴτε μή, πάντοτε τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶνε σύμφωνον πρὸς δσα εἰπον τῷ πατρί σου κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπίσκεψίν μου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΕ'.

Περὶ πνευματισμοῦ.

Τὰ πνεύματα καὶ αἱ δίφθογγοι ἐν ἀρχῇ λέξεως εὑρισκόμενας ἔχουσι σημεῖόν τι, τὸ δποτὸν καλεῖται πνεῦμα.

Οἱ παλαιοὶ δμως δὲν εἶχον, ως ήμεῖς, τοιαῦτα σημεῖα διὰ τὰς ἀπὸ φωνήντος η διφθόγγου ἀρχομένας λέξεις, διότι τὰ σημεῖα ταῦτα ώς καὶ οἱ τόνοι εἶνε ἐπινοήματα τῶν μεταγενεστέρων, ἀλλὰ προέφερον τὰ ἐν ἀρχῇ τῶν λέξεων φωνήντα καὶ τὰς διφθόγγους η μετὰ λεπτῆς φωνῆς (ψιλοῦ πνεύματος) η μετὰ παχειας (δασέος πνεύματος).

Σήμερον δμως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, προφέρομεν καὶ τὰς ψιλούμενας καὶ τὰς δασυνομένας λέξεις.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν ἀρχαίων καὶ οἱ Αἰολεῖς δὲν προέφερον τὴν δασεῖαν, διὸ καὶ ψιλωταὶ ἐκαλοῦντο ὑπὸ τῶν γραμματικῶν.

Τὰ πνεύματα εἰνε δύο, ἡ Ψελή⁽¹⁾ καὶ ἡ Δασεῖα⁽²⁾ καὶ τίθενται ἐπὶ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήντος τῆς λέξεως ἦ, προκειμένου περὶ διφθόγγων, ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωνήντος τῆς διφθόγγου.

Ἐὰν δμως αἱ διφθόγγοι εἰνε καταχρηστικαὶ, δηλ. αἱ διφθογγοὶ φ. η, φ καὶ γράφονται διὰ κεφαλαίων γραμμάτων, τότε τὸ πνεῦμα τίθεται πρὸ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήντος τῆς διφθόγγου π. χ. Ἀιδης, Ἡιών, Ωιδεῖον. Δὲν τίθεται δὲ τὸ πνεῦμα ἐπὶ τῶν λέξεων, αἵτινες γράφονται διὰ κεφαλαίων γραμμάτων. Αἱ τοιαῦται δὲ λέξεις ἀποδάλουσι καὶ τὸν τόνον, αὐτῶν π. χ. ΑΡΗΣ, ΑΘΗΝΑ, ΑΠΟΛΑΩΝ, ΗΡΑ, ΑΡΤΕΜΙΣ, ΕΛΕΝΗ, ΛΟΥΚΙΑ, ΟΛΓΑ.

Γενεκὸς κανὼν τοῦ πνευματεσμοῦ. Πᾶσα λέξις, ἣτις ἀρχεται ἀπὸ φωνήντος, ψιλοῦται.

Ἐξαερέσεις.

Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ υ, δασύνεται π. χ. θνος. Καὶ ἀπὸ τοῦ συμφώνου δὲ ρ ἐπ' ἵσης, δταν ἀρχηται λέξις τις, δασύνεται π. χ. ρώμη, ρόδον, ρῆμα, ρέω.

ΣΗΜ. Πολλοὶ δμως σήμερον δὲν δασύνουσι πλέον τὸς ἀπὸ ρ ἀρχομένας λέξεις.

Τὰ ἀπὸ φωνήντος ἀρχόμενα ἀρθρα δασύνονται (δ, η, οι, αι).

Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπίθετα εἰς, εξ, ἐπτά, καὶ ἐκατόν καὶ τὰ ἔξ αὐτῶν παραγόμενα δασύνονται. Ως πρὸς τὰ ἀριθμητικὰ δὲ εὔχολος πρὸς ἀποστήθισιν καὶ χειρισμάτας κανὼν εἰνε δέξης :

«Τὰ ἀριθμητικὰ δασύνονται, πλὴν τοῦ δκτώ, ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἥ

τὰ ἀριθμητικὰ ψιλοῦνται, πλὴν τοῦ εἰς, εξ, ἐπτά καὶ ἐκατόν».

ΣΗΜ. Περὶ δασυνομένων ἀντωνυμιῶν, ἐπιρρημάτων, συνδέσμων καὶ ἄλλων λέξεων ἴδε ἐπόμενα Γυμνάσματα Ισ'. — ΚΑ'.

Ασκησις

Αρχαία. Ἐν χαλεποῖς πράγμασιν δλίγοι ἔταλροι πιστοὶ εἰσιν.— Ἡδονὴ ἀθέμιτος βεβαίαν τίκτει λύπην.— Αἰνεῖας τὸν πατέρα· Αγχίσην ἔσωσε φέρων ἐπ' ὅμων.— Χαλεπὸν μὲν καὶ ἔνθρωπον ἀργὸν τρέφεσθαι, πολὺ δὲ τοις χαλεπώτερον σίκον δλον.— Ο Λυκοῦργος ἐνδέκατος ἦν ἀρ. Ηρακλέους.— Διεφθείροντο εἰ πλεῖστοι ἐναταλοὶ καὶ ἐνδομαῖοι ὑπὸ τῆς νόσου τῆς ἐν Ἀθήναις.— Πόλεις ἤσαν

ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ ἀμφὶ τὰς ἑκατόν, μέγισται δὲ καὶ ἐπιφανέστατας τρεῖς, Κνωσσός, Γόρτυς, Κυδωνία.—Τρεῖς τρὶς πόσοι εἰσὶ πόδες; ἐννέα.—Σόλων ἡκμασε περὶ τὴν τεσσαρακοστὴν ἔκτην Ὀλυμπιάδα.

Καθωμελημένη. Διὰ τοῦτο ἔχομεν δύο ὥτα καὶ ἐν στόμα, ἵνα ἀκούωμεν μὲν πολλά, λέγωμεν δὲ δλίγα.—Οὐ πνος καὶ διάνατος διμοιάζουσι πολύ.—Ἐξ ὥρας ἀπέχει ἡ κωμόπολις ἡμῶν τῆς πρωτευόσης τοῦ νομοῦ.—Τὸ ἀριθμητικὸν ἐννέα γράφεται διὰ δύο ν, τὰ δὲ παράγωγα αὐτοῦ, ὡς ἐνατος, ἐνενήκοντα, ἐνακόσια, γράφονται δι' ἐνός.—Περὶ τὴν διδόσην ὥραν ἀνεχωρήσαμεν ἐκ Καρύστου διευθυνόμενοι εἰς Δαύρειον.

•Εφαρμογή.

(Νὰ τεθῶσι πνεύματα καὶ τόνοι, διπού δὲν ὑπάρχουσι).

Αρχαία. Η μυῖα εξάπους εύσα τοῖς μὲν τέσσαρσι βαδίζει μόνοις, τοῖς δὲ προσθίοις δυσίν, ὡς χερσὶ χρῆται.—Αἱ επτὰ ἐπιφανέστατα πυραμίδες κείμεναι κατὰ τὴν Διβύην ἀπέχουσι σταδίους εκατὸν καὶ εικοσι. —Ρώμη ἐκτίσθη ἔτει τρίτῳ τῆς εκτης Ὀλυμπιάδος.—Ἐν μὲν εἶδος ἀρετῆς, ἀπειρα δὲ κακίας.

Καθωμελημένη. Οκτώ χιλιάδες δραχμῶν ἐδόθησαν εἰς τὸν ἐργοστασιάρχην ἐκείνον πρὸς ἐμψύχωσίν του.—Τὰ ροδα τοῦ Ἀπρίλιου είνε πολὺ εὐχάριστα οὐ μόνον κατὰ τὴν δψιν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν δσμήν.—Ο ἀριθμὸς εξ πολλαπλασιαζόμενος ἐπὶ εκατον παράγει τὸν ἀριθμὸν εξακόσια. >

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΣ'.

Περὶ πνευματισμοῦ. (συνέχεια)

Πνευματισμὸς ἀντωνυμιῶν.

Προσωπικαὶ. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι δασύνονται, πλὴν τοῦ ἐνικοῦ τοῦ πρώτου προσώπου (ἐγὼ-ἐμοῦ-ἐμοὶ-ἐμέ). Ἐπομένως δασύνονται δι πληθυντικὸς τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου (ἡμεῖς-ἡμῶν-ἡμῖν-ἡμᾶς) καὶ δι ἐνικὸς τοῦ τρίτου προσώπου (οὐ-οἱ-ξ).

Κτητικαὶ. Αὕται ἔχουσι τὸν πνευματισμὸν τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν, διότι γίνονται ἐκ τοῦ θέματος αὐτῶν. Οὕτως ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἐμὸς φιλοῦται, διότι παράγεται ἐκ τοῦ θέματος ἐμ (τοῦ

έμοι). Ἐπίσης ή ἀντωνυμία ημέτερος δασύνεται, διότι παράγεται ἐκ τοῦ θέματος ήμ (τοῦ ήμεῖς).

Αὐτοπαθεῖς. Αὗται εἰνε σύνθετοι ἐκ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῆς ἐπαναληπτικῆς αὐτός. Οὕτω τὰ ἐμαυτοῦ, ἐμαυτῷ κλπ. εἰνε σύνθετα ἐκ τοῦ ἐμ καὶ αὐτοῦ κλπ. τὰ ἐαυτοῦ, ἐαυτῷ κλπ. ἐκ τοῦ ἐμ καὶ αὐτοῦ κλπ. καὶ συνεπῶς τὰ μὲν ἐμαυτοῦ κλπ. ψιλούνται, τὰ δὲ ἐαυτοῦ κλπ. δασύνονται.

"Ασκησις.

Αρχαέα. Εὑ ἔχοντος ἐμοῦ πολλοὶ φίλοι.—Τὰ μέλλοντα προγιγνώσκειν οὐ τῆς ημετέρας φύσεώς ἐστι.—Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς, τί ἐστι φίλος; ἀπεκρίνατο ἄλλος ἐγώ.—Οὐ δεῖ ἐμὲ ἐμαυτῷ ἀσύμφωνον εἶναι.—Ο ἐαυτὸν αἰσχυνόμενος φύλαξ ἐαυτοῦ γίνεται μηδεμιᾶς κακίᾳ περιπεσεῖν.—Τῶν δυτιῶν τὰ μέν ἐστιν ἐφ' ήμιν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ήμιν.

Καθωμεληγιένη. Καὶ εἰς ἐμὲ ἐγένετο λόγος περὶ τούτου ἐγώ δμως δὲν τὸ ἐπεδοκίμασα.—Τὸ ἔργον γάμων τῶν διδασκάλων εἰνε καὶ δμᾶς νὰ συμβουλεύωμεν καὶ τοὺς ἄλλους.—Ο μαθητὴς οὗτος διακρίνεται μεταξὺ ἀπάντων διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν χρηστότητα αὐτοῦ.—Ο πλεονέκτης πλουτίζει μὲν ἐαυτόν, βλάπτει δὲ τοὺς ἄλλους.—Ο Θεὸς πολλὰ ἀγαθὰ παρέχει πρὸς ήμᾶς.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΖ'.

Περὶ πνευματισμοῦ. (συνέχεια)

Πνευματισμὸς ἀντωνυμιῶν.

Δεικτικαὶ. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι δασύνονται, πλὴν τῆς ἐκείνος. (Δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι εἰνε ή οὗτος, δὲ καὶ ἐκεῖνος).

Άδριστοι. Αἱ άδριστοι ἀντωνυμίαι δασύνονται, πλὴν τῆς ἄλλος, ἔνιοι καὶ οὐδεῖς. (Άδριστοι ἀντωνυμίαι εἰνε αἱ ἔτερος, ἐκάτερος, ἔκαστος, ἄλλος, ἔνιοι καὶ οὐδεῖς).

Αναφορικαὶ. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι πᾶσαι δασύνονται. (Αναφορικαὶ ἀντωνυμίαι εἰνε αἱ ἔς, θστις, οἰος, ήλικος, δπότερος, δποίος, δπόσος, δσος, δπηλίκος, δποδαπός).

Άλληλοπαθής. Ἡ ἀλληλοπαθής ἀντωνυμία (ἄλληλων, ἄλληλοις, ἄλληλους κτλ.) ψιλούται, διότι παράγεται ἐκ τῆς ἀντωνυμίας ἄλλος.

‘Η διασταλτική ἡ ἐπαναληπτική ἀντωνυμία αὐτὸς ψιλοῦται.

θετ “Ασκησις.

Αρχαέα. Οσον σίδηρος ἐν πολέμῳ, τοσοῦτον ἐν πολιτείαις δύναται λόγος.—Τέρψιν ἀθέμιτον φεῦγε· αὕτη γάρ λύπην τίκτει.—Οὐδεὶς δ βιών δν ποθεῖ τρόπον.—Ἐκεῖνός ἐστιν εὐδαιμονέστατος, βτῷ καθ’ ἡμέραν γίγνεται μηδὲν κακόν.—Αὐτὸς ἔχετο δικαστος χριστος φύλαξ.—Δύο πήρας ἔχει ἔκαστος, ὡς ἔλεγεν Αἰσωπος, καὶ εἰς μὲν τὴν ἔμπροσθεν τίθενται τὰ τῶν ἄλλων ἀμαρτήματα, εἰς δὲ τὴν ὅπισθεν τὰ ἡμῶν αὐτῶν.

Καθωμελημένη. Αγαπᾶτε ἄλλήλους εἰπε πρὸς τοὺς μαθητάς του αὐτὸς δ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.—Ἐκεῖνος διτις ἔγαπῃ τοὺς γονεῖς του, ἔχει τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας αὐτῶν.—Ο Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς τί εἶνε φίλος; Ἄλλος ἔγώ, ἀπήντησε.—Τὸ πλοῖον, τὸ δποιον ἐναυάγησε προχθὲς παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Σούνιον, είχε φορτίον σίτου.

Εφαρμογὴ ἐπὶ τῶν γυμνασμάτων ΙΓ'. καὶ ΙΖ'.

(Νὰ τεθῶσι πνεύματα καὶ τόνοι, δπον δὲν ὑπάρχουσι)

Αρχαέα. Ουτος δοκεῖ μοι ἀριστος εἶναι οίκος ἐνῷ τοιοῦτος ἐστιν δ δεσπότης δι’ ἔκατον, οιος ἔξω διὰ τὸν νόμον.—Αυτος εαυτου εκαστος ἀριστος φύλαξ.—Ἄλλοις μεμφόμενος σκόπει, μὴ αυτος ἀξιόμεμπτα πράττησε.—Οποιοι τινες, δην οἱ προστάται ὡσι, τοιαῦται καὶ οἱ πολιτείαι γίγνονται.—Οσοι ἀνθρωποι, τοσαῦται γνῶμαι.—Οστις ἀλλον τινὰ ἀποκτείνει, τούτῳ θάνατός ἐστι ζημία.—Οια κεφαλὴ καὶ ἔγκεφαλον οὐκ ἔχει.—Οιτινες γενναῖοι εἰσιν ἀνδρες, τούτοις ἀπασα γῆ πατρίς ἐστιν.—Αγαπᾶτε ἄλληλους.

Καθωμελημένη. Εκαστος ἀνθρωπος ἔχει προτερήματα καὶ ἔλαττώματα.—Τὸ δέδον τὸ οποιον θάλλει ἐν τῷ κήπῳ εἶνε ὁραῖον.—Οι ἀνθρωποι οιτινες παραβαίνουσι τοὺς νόμους τιμωροῦνται.—Οποιος εἶνε δ κύριος, τοιοῦτος εἶνε καὶ δοῦλος.—Οστις τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους ἀγαπᾷ, οὗτος ἀγαπᾷ καλῶς.—Ουδεὶς αλλος πλὴν εμου ἥδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ τὸ κακὸν τὸ οποιον ἐγένετο.—Ἡ οἰκία αυτη ἔνήκει εἰς τὸν καθηγητὴν υμῶν, ον σεβόμεθα καὶ ἀγαπῶμεν τόσον τολύ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΗ'.

Περὶ πνευματισμοῦ. (συνέχεια)

Πνευματισμὸς μορίων.

Προθέσεις. Πᾶσαι αἱ ἀπὸ φωνῆστος ἀρχόμεναι προθέσεις ψιλοῦνται, πλὴν τῆς ὑπὸ καὶ ὑπέρ, αἵτινες δασύνονται, διότι ἀρχονται ἀπὸ υ.

Ἐκ δὲ τῶν καταχρηστικῶν λεγομένων προθέσεων δασύνονται αἱ ἄμα, ἔνεκο, ἢ ἔνεκεν, ἔως, ώς.

Σύνδεσμοι. Ἐκ τῶν συνδέσμων δασύνονται οἱ ἔξης : ἀτε, ἵνα, δμως, δπως, δπου, δτε, δπότε, δταν, δπόταν, δτι, ώς, δσπερ, ώστε.

Ἐπειφωνήματα. Ὁ πνευματισμὸς τῶν ἐπιρρημάτων κανογίζεται ἐκ τῶν λέξεων, ἐξ ὧν ταῦτα παράγονται· ἐπομένως ψιλοῦνται τὰ παραγόμενα ἐκ λέξεων, αἵτινες ψιλοῦνται, καὶ δασύνονται τὰ παραγόμενα ἐκ λέξεων δασυνομένων. Καταλέγομεν δμως τινὰ ἐξ αὐτῶν δασυνόμενα λίαν εὐχρηστα· π. χ. ἄλις (=ἄρχετα), ἄπαξ, ἔξης, ἥκιστα (=ἔλαχιστα), ἵνικα (=δτε), οἰον, δμοῦ, οῦτω (ς), δθεν, δσάκις, ώδε.

*Ασκησε.

Ἀρχαία. Ἐν χαλεποῖς πράγμασιν δλίγοι ἑταῖροι πιστοὶ εἰσιν. — Ἡ ἀλήθεια πολλάκις οὐκ ἀρέσκει τῷ λαῷ. — Ἡ παιδεία πραῦνει τὰ πάθη, ώς τὸ ὕδωρ κατασβέννυσι τὸ πῦρ. — Δεῖ σε ἐσθίειν, ἵνα ζῆς, ἀλλ’ οὐ ζῆν, ἵνα ἐσθίης. — Οὐδεὶς εἰς τοῦτο ἐλήγλυσθεν ἀνοίας, ώστε πιστεύειν μὴ εἰναι θεόν. — Γεγόναμεν ἄπαξ, δις δ’ οὐκ ἔστι γενέσθαι. — Ἅγαθὸς βασιλεὺς σκοπεῖ, δπως οἱ βέλτιστοι μὲν τὰς τιμὰς ἔξουσιν, οἱ δ’ ἄλλοι μηδὲν ἀδικηθήσονται.

Καθωμελημένη. Ἄμα τῇ ἐκρήγει τοῦ ἡφαιστείου ἐγένετο ἵσχυρότατος σεισμός, ἐξ οὗ ἐπῆλθον μεγάλαι ζημίαι. — Οἱ δειλοὶ φοδοῦνται τὸν θάνατον ώς μεγάλην συμφοράν. — Καὶ δμως φρονῶ διτὶ δὲν ἔχεις δίκαιον, ώς νομίζεις. — Τὰ πράγματα θολοῦνται ἔνεκα τῆς ἐπιμονῆς τῆς Κυδερνήσεως εἰς τὸ ζήτημα τῆς αὐξήσεως τῶν φόρων.

*Ἐφαριμογή.

(Νὰ τεθῶσι πνεύματα καὶ τόνοι, δπου δὲν ὑπάρχουσι)

Ἀρχαία. Οτε εἰλε τὴν Θηβαίων πόλιν Ἀλέξανδρος, ἀπέδοτο

τοὺς ἐλευθέρους πάντας.—Οπου τις ἀλγεῖ, ἔχεται καὶ τὸν γοῦν ἔχει.
—Μέμνησο νέος ὃν ως γέρων ἔσει ποτέ.—Καλὸν τὸ παρασκευάζειν
οπως ως βέλτιστοι ἔσονται τῶν πολιτῶν αἱ φύχαι.—Κοινὴ πατρὸς
ἀνθρώπων ἀπάντων δὲ κόσμος ἔστιν, ωσπερ ἡξίου Σωκράτης.—Ο
ἀνθρωπος ζῇ κατὰ φύσιν, οταν ζῇ ἐν ἀρετῇ.

Καθωμελημένη. Πάντες δμοῦ θὰ παραιτηθῶμεν ἅμα τῇ
ἐνάρξει τῆς συνεδρίας.—Δὲν γνωρίζω οποθεν ἔλαβες τὴν ἐπωνυμίαν
ταύτην.—Ενεκα τῆς μεγίστης τρικυμίας, ἥτις ἐπικρατεῖ ἐν τῷ πε-
λάγει ἐγένοντο, ως ἡτο ἐπόμενον, πολλὰ ναυάγια.—Μεγάλη συρροή
ἔνων παρατηρεῖται εν Ἀθήναις κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας.—Σοὶ ἐγέ-
νοντο αἱ δέουσαι παρατηρήσεις, ινα φροντίσῃς περὶ διορθώσεως τῶν
κακῶς ἐχόντων.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΘ'.

Περὶ πνευματισμοῦ. (συνέχεια)

Ανωτέρω παρετέθησαν οἱ κανόνες περὶ δασυνομένων λέξεων.
Δασύνονται δμως καὶ αἱ ἐπόμεναι λέξεις, τὰς δποίας κατατάσσομεν
κατ' ἀλφαριθμητικὴν τάξιν.

Δασυνόμεναι λέξεις ἀπὸ αἱροχόμεναι.

"Αβρα, ἄβρος,	Αἴμος, αἴμυλος,
ἄγιος, ἀγνός,	ἄμαξα, ἀμαρτάνω,
ἄδης, ἄδρος,	ἄμιλλα, ἀμίς,
ἄθροος, αἰρῶ,	ἄμα,
ἄλις, "Αλικαρνασσός,	ἄπας, ἄπαξ,
ἄλισκομαι, ἄλλομαι,	ἄπλοις, ἄπαλος, ἄπτω,
ἄλυσις, ἄλως,	ἄρκυς, ἄρμα,
αἴμα, αἴμασιά,	ἄρμόζω, ἄρπαζω,
αύος, ἀψίς (καὶ Ἰων. ἀψίς) ἀψίκόρος.	

Ασκησεῖς.

Άρχαία. Οἱ χροκόδειλοις τὰ δῆγματα ποιεῖ ἀδρὰ καὶ χαλε-
πά.—Διὰ τὸ ἀδροδίαιτον καὶ χιτῶνας λιγοῦς ἐπαύσαντο οἱ Ἀθηναῖοι
φοροῦντες.—Δεῖ τοὺς τοῦ Θεοῦ θεράποντας διάγειν βίον ἀγνὸν.—Ἐν
Καρίᾳ ἦν πόλις Ἀλικαρνασσός.—Ἐν ἀμίλλαις πονηραῖς ἀθλιώτερος
δὲ νικήσας.—Γεγόναμεν ἀπαξ, δις δὲ οὐκ ἔστι γενέσθαι.—Ἄπλοις δὲ
μοθος τῆς ἀληθείας ἔφυ (=ἐγεννήθη).—Θησεὺς τὴν Ἐλένην ἤρπα-
σεν (ἀρπάζω).

Καθωμελημένη. Πρέπει οἱ θεράποντες τοῦ Θεοῦ νὰ διά-

γωσι βίον ἀγνόν.—Ἐν τῷ ἄδη δὲν ὑπάρχει μετάνοια.—Τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου Ἀβελ βοᾷ ἐναντίον σου, ἀδελφοκτόνε Κάϊν.—Οἱ Αἴματα εἰνε δρος ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ.—Οὐχὶ πολλάκις ἀλλὰ καὶ ἀπαξ μόνον ἂν σε ἐπέπληξαν, δὲν εἰχεις τὸ δικαιώματα νὰ πράξῃς τὸ τοιούτον.—Ἡ ἀρπαγὴ τῆς Ἐλένης ἐγένετο ἀφορμή τοῦ Τρωικοῦ πολέμου.—Ἐν Σκυθίᾳ δοκτάπους καλεῖται δ κύριος δύο βοῶν καὶ μιᾶς ἀμάξης.

Ἐφαρμογή. .

(Νὰ τεθῶσι πνεύματα καὶ τόνοι, δπου δὲν υπάρχουσι)

Ἀρχαέα. Διογένης μεθ' ἡμέραν λύχνον αψας ἀνθρωπον, ἔφη, ζητῶ.—Ἄλακδες τὰς κλεῖς τοῦ ἀδου φυλάττει.—Αἰρουνται εἰ λαγῳ διπδ ἀλωπέκων.—Θεδς αμαρτανουσιν οὐ παρίσταται.—Ετερωθεν δὲ προσήγοντο πολλοὶ τινες ἐφεζῆς αλυσει μακρῷ δεδεμένοι.

Καθωμελημένη. Αἱ αρματοδορομίαι ἥσαν σύνηθες παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀγώνισμα.—Αμαρτιαι γονέων παιδεύουσι τέκνα.—Τὸ αἷμα ἔρρεε ἐκ τῆς ρινὸς καὶ τοῦ στόματος.—Τὸ πρᾶγμα φαίνεται απλουν ἐκ πρώτης δψεως.—Ἡ χρυσῆ αὔτη αλυσις ἔχει μεγάλην ἀξίαν.—Οἱ κάτοικοι απαντεις ἐξῆλθον εἰς προϋπάντησιν τοῦ δημάρχου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Κ'.

Δασυνόμεναι λέξεις ἀπὸ ε ἀρχόμεναι.

Ἐβραῖος, ἔδρα, ἔδος, εἶργνυμι, εἰρκτή, εἵμαρται (=εἰνε πεπρωμένον)	ἔλμινς, ἔλος, ἔνεκα, ἔνορτή, ἔπομαι, ἔρχος, ἔριμα,
εἵμαρμένη, εἴλως, Ἐκάρη, Ἐκάτη, ἐκάς, ἐκών, ἐκατόν,	ἔρμηνεύω, Ἐρμῆς, ἔρπω, ἔσπερα, ἔστια, ἔστιῶ,
Ἐλένη, Ἐλενος, Ἐλλάς, Ἐλλη, Ἐλλην, Ἐλικών, Ἐλιξ,	ἔταιρος, ἔτερος, ἔτοιμος, εὔδω, εύρισκω, ἔφθος, ἔωλος, Ἐως (ἢ ἔως =ἰνατολὴ) καὶ ἔως (ἐπίρρημα).
ἔλκως, ἔλκω, ἔλλέβορος,	

Λέξεις δασυνόμεναι ἀπὸ η ἀρχόμεναι.

Ἡβη, ἥγυεμαι, ἥγεμών, ἥδομαι, ἥδυνή, ἥδυς, ἥθυμός, ἥκιστα, ἥκω, ἥλιος, ἥλος, ἥλιξ, ἥλικία, ἥμέρα, ἥμερος, ἥμισυς,	ἥնια, ἥπαρ, Ἡρα, ἥρως, Ἡρακλῆς, Ἡρόδοτος, Ἡρώδης, Ἡρωδιανός, Ἡσίοδος, ἥσυχος. ἥτια, ἥτιων, (ἥσσων), Ἡφαιστος.
--	--

"Ασκησις.

Αρχαία. Έρμην τῆς παλαιότερας εύρετήν είναι λέγουσι. — Τὸ εἰμαρμένον διαφυγεῖν ἀδύνατον. — Οὐ Ἐλλήσποντος ἐκλήθη ἀπὸ τῆς Ἑλλης ἐν αὐτῷ θανάτης. — Μή φεῦγε ἑταῖρον ἐν κακοῖς κείμενον. — Σχολαστικὸς κατ' ὅντας ἡλον πεπατηκέναι καὶ δόξας ἀλγεῖν, τὸν πόδα περιεδήσατο. — Ομοίως αἰσχρὸν τῶν ἔχθρὸν νικᾶσθαι ταῖς κακοποιίαις καὶ τῶν φίλων ἡττᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις. — Ήσίοδος ἦν Κυμαῖος. — Ζήνων πρὸς τὸ φυλαροῦν μειράκιον, διὰ τοῦτο, εἶπε, δύο ὥτα ἔχομεν, στόμα δ' ἐν, ἵνα πλειώ μὲν ἀκούωμεν, ἡττονα δὲ λέγωμεν.

Καθωμελημένη. Οὐ Σωκράτης εἶπεν δτὶ δ φθόνος εἴνε ἔλκος τῆς ψυχῆς. — Οὐ Ἡρακλῆς ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἡφαίστου θώρακα χρυσοῦν. — Φίλε μου δὲν δύναμαι νὰ ἐνεργήσω τι, διότι ἡλθες κατόπιν ἕορτῆς. — Εφαίνετο δτὶ τὰ πράγματα ἔλαβον ἡσυχωτέραν τροπήν ἐν τοσούτῳ πρὸ δλίγους ἔμαθον, δτὶ καλοῦνται καὶ τέσσαρες προσέτι ἥλικίαι ἐφεδρείας, τὸ δποιον κατ' ἐμὲ είναι σημεῖον κακόν.

"Εφαρμογή.

(Νῦ τεθῶσι πνεύματα καὶ τόνοι, δποι δὲν ὑπάρχουσι)

Αρχαία. Μεγίστην ηγουμαί συμμαχίαν είναι καὶ βεβαιοτάτην τὸ τὰ δίκαια πράττειν. — Κρείσσον ψωμὸς ἐν αλατὶ μεθ' ησυχίας καὶ ἀμεριμνίας ἡ παράθεσις ἐδεσμάτων πολυτελῶν ἐν περισπασμοῖς καὶ μερίμναις. — Ήρωδιανὸς δ Ἀπολλωνίου ἦν Ἀλεξανδρεύς. — Ήσίοδος ἦν Κυμαῖος.

Καθωμελημένη. Τὰ ελωδὴ μέρη είνε ἡ κυρία πηγὴ τῶν πυρετῶν. — Εκαστος ἀνθρωπος ἔχει τὰ ἐλαττώματά του. — Εκουσιως μὲν δὲν θὰ ὑπέκυπτον εἰς τοῦτο, ἀλλ' εἰς τὴν ἀνάγκην καὶ θεοὶ πείθονται. — Εν Βοιωτίᾳ ευρισκοῦνται τὰ δρη Ελικων καὶ Κιθαιρών.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΑ'.

Δασυνόμεναι λέξεις ἀπὸ τὸ ἀρχόμεναι.

Ιδρύω, ιδρώς,
Ιέραξ, ιερός, ίημι,
Ικανός, ικέτης, ίκνοῦμαι,
Ιλαρός, ίλασκομαι, Ίλεως,

Ιμάς, ίμάτιον, ίμερος, ίναι,
Ιπταμαι, ίππος,
Ιστημι, ίστος,
Ιστορία, ίστυρω.

Λέξεις ἀπὸ οὐκαὶ ωἱροχόμεναι.

Οδός, δίλκας, δίλκη, δίλμος,
δίλος, δίμαλός, δίμιχλη,
Ομηρος, δίμιλος, δίμοιος,
δίμοῦ, δίμως, δίπλη, δίπλον,
δίρκος, δίρη, δίρμος,

δίρμαθός, δίρμᾶ,
δίρυς, (δίρος=τὸ σύνορον,
ἐν τῷ τὸ δίρος=βουνὸν), δίρῶ,
δίσιος, δίσος,
ἄρα, ὥς.

ΣΗΜ. Έν τῷ πίνακι τούτῳ καὶ τοῖς προτιγαυμένοις ἐσημειώθησαν καὶ λέξεις τινές, περὶ τῶν ἁγένετο λάόγος ἐν προτιγαυμένοις γυμνάσμασι π. χ. τὰ δίσιος, ἵνα, ὡς, ἔνεκαν κλπ. διότι φρονῶ δια ἡ ἐπανάληψις αὗτη ὠφελεῖ οὐκ ὀλίγον τοὺς μαθητάς.

Ασκησις

Άρχαία. Νομᾶς Πίστεως καὶ Τέρμονος ίερὸν ἐν Ρώμῃ ἰδρύσατο.—Μή κατόκνει μακρὰν ὅδον πορεύεσθαι πρὸς τοὺς χρήσιμόν τι διδάσκειν ἐπαγγελλομένους.—Μήκρα ζύμη δλον τὸ φύραμα ζυμοῖ.—Ἐσχατος δρος τῆς πονηρίας ἐστὶ τὸ φεῦδος.—Τὴν τῆς ἴστορίας διήγησιν δεῖ διμαλήν καὶ λείαν εἰναί.—Ομοιος διμοιφ ἀεὶ πελάζει.—Θεός ἑκάστῳ δπλον τι ἔνειμεν.—Ἡ δημιοκρατία ἐκδιηγησε τὴν πόλιν καὶ τοῖς ιεροῖς καὶ τοῖς δισίοις.—Οἱ τῆς ἀρετῆς κλῶνες ἰδρῶσι καὶ πόνοις φύονται.

Καθωμελημένη. Ἡ φιλία εἶνε διμόνοια ὑπὲρ τῶν καλῶν καὶ τῶν δικαίων.—Ομοιος τὸν διμοιον λέγεις ή παροιμία.—Ἄι ἱπποδρομίαι, δηλ. ἀγῶνες ἵππων, ἐν Ἀγγλίᾳ εἶνε πολὺ διαδεδομέναι.—Ἐν τῇ γραμματικῇ ἔχομεν διμαλὰ καὶ ἀνώμαλα ῥήματα.—Μεθ' δλα ταῦτα δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω, διτο δ Ἰωάννης δὲν εἶνε ἵκανώτατος καὶ δραστήριος.—Οὐδεμίαν σημασίαν δύνανται νὰ ἔχωσιν οἱ δρκοὶ σου, ἢν δὲν προσπαθήσῃς νὰ τηρήσῃς αὐτούς.—Ἐργάζομαι ἀπὸ πρωίας καὶ δὲν ἰδρῶς δὲ δ βρέχων τὸ μέτωπόν μου μαρτυρεῖ τοῦτο.

Εφαρμογὴ

(Νὰ τεθῶσι πνεύματα καὶ τόνοι, διπού δὲν ὑπάρχουσι)

Άρχαία. Ορωμεν τοὺς ἀνδρας τοὺς καλοὺς κάγαθοὺς ἐπὶ τῷ δικαίῳ φιλοτιμουμένους.—Ενιοις μὲν πάνυ ολιγα ἀρκεῖ, ἐνιοις δὲ πάνυ πολλὰ οὐχ ἵκανα εστιν.—Λέγουσιν Ομηρον πολὺν χρόνον ἐν Ἰθάκῃ τῇ νήσῳ διατρίψαι.—Οὔτε πῦρ ιματιφ περιστελαι δυνατόν, εὔτ' αἰσχρὸν αμαρτημα χρόνῳ.

Καθωμελημένη. Αἱ ωραι τοῦ ετοῦς εἶνε τέσσαρες, ή ἀνοι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ξις, τὸ θέρος, τὸ φθινόπωρον καὶ ὁ χειμών.—Σοὶ δίδω δ, τι ζητεῖς ἐπὶ τῷ ορῷ νὰ μαί το ἐπιστρέψῃς, διταν λάδων ἀνάγκην.—Ο Ἀγγλικὸς στόλος κατέπλευσεν εἰς τὸν δρμὸν τοῦ Φαλήρου.—Η οδος Σταδίου ἐπισκευάζεται ἔνεκα τῶν ἑορτῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΒ'.

Γενεκά τενα τοῦ πνευματισμοῦ.

Τὸ πνεῦμα τῆς δημοκαστικῆς φυλάττουσι καὶ εἰ ἄλλαι πτώσεις, π. χ. ἴδιος, ἴδιου, ἴδιοι, ἴδιους· δλος, δλου, δλφ, δλον, δλοι, δλων, δλοις, δλους.

Τὸ πνεῦμα τοῦ ἐνεστῶτος φυλάττουσι καὶ εἰ λοιποὶ χρόνοι· π. χ. αἱρῶ, ἔρουν, ἔρηκα, ἔρήκειν· ἄγω, ἔγον, ἄξω, ἔγαγον, ἄχα, ἔχειν.

Τοῦ κανόνος δμως τούτου διάρχουσιν ἔξαιρέσεις τινές· π. χ. δὲνεστῶς ἔχω ψιλοῦται, ἐν φ δ μέλλων αὐτοῦ ἔξω δασύνεται.

Τὸ πνεῦμα τῶν πρωτοτύπων, φυλάττουσι καὶ αἱ παράγωγοι λέξεις· π. χ. ἄγω, ἀγωγή, ἀγωγὸς κτλ. ἀμαρτάνω, ἀμαρτωλός, ἀμάρτημα, κτλ.

Ἐξαιρέσεις. Καὶ τοῦ κανόνος τούτου ἐπ' ἵσης διάρχουσιν ἔξαιρέσεις τινές· π. χ. αἱ λέξεις ἴστωρ, ἴστορία, κτλ., δασύνεται, ἐν φ ἡ λέξις οἶδα, ἔξης παράγονται, ψιλοῦται.

Ἐπ' ἵσης δασύνεται τὸ ἰδρως, καίτοι παράγεται ἐκ τοῦ ἴδος, τὸ εἰρμὸς ἐκ τοῦ εἴρω, τὸ ἡμέρα ἐκ τοῦ ἡμαρ. Τὸ δὲ ἔδαφος ψιλοῦται, καίτοι παράγεται ἐκ τοῦ ἔδομαι, τὸ δποίον δασύνεται, ἐπ' ἵσης τὸ δπαδὸς ἐκ τοῦ ἔπομαι.

Ὑπάρχουσι δὲ καὶ διφορούμεναι λέξεις δως ἥλιος καὶ ἥλιος, (ἐξ οὐ ἀπηλιώτης, ἀντήλιος), ἵππος καὶ ἵππος, (ἐξ οὐ Κράτιππος, Ἀρίστιππος καὶ Λεύκιππος), ἅμμος καὶ ἅμμος, (ἐξ οὐ θαμμος, καθαμμίζω), ἀρμόδω καὶ ἀρμόζω, (ἐξ οὐ ἱππαρμοστής).

Καὶ ἡ κοινὴ δὲ γλῶσσα λέγει μὲν τὰ ἀπλᾶ αὔριον καὶ ἔτος μετὰ ψιλῆς, ἐν τούτοις τὰ σύνθετα σχηματίζει μεθαύριον καὶ ἐφέτος.

Ασκησις.

Ἀρχαία. Τάγαθὰ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ὅντως ἀγαθά, τοῖς δὲ κακοῖς κακά.—Διογένης ἀσωτον ἔτει μνᾶν, δ δ εἰπε, διὰ τί τοὺς μὲν ἄλλους τριώντοιν, ἐμὲ δὲ μνᾶν αἰτεῖς; — Αἰδοῦς παρὰ πᾶσιν

άξιος ξει, έân πρώτον ἀρξη σαυτὸν αἰδεῖσθαι.—Ἄγαθὸς βασιλεὺς σκοπεῖ, δπως οἱ βέλτιστοι μὲν τὰς τιμὰς ἔξουσιν, (ἔχω) οἱ δ' ἀλλοι μηδὲν ἀδικηθήσονται.—Τὰ ἀμαρτήματά σου (ἀμαρτάνω) πειρῶ μὴ λόγοις ἐπικαλύπτειν, ἀλλὰ θεραπεύειν ἐλέγχοις.—Εἰ τῷ σώματι βούλει δυνατὸς εἶναι, γυμναστέον τὸ σῶμα σὺν πόνῳ καὶ ἰδρῶτι (ἐκ τοῦ ἴδος).

Ικαθωμελημένη. Ἡ ἴστορία (οἰδα, ἀλλ' ἴστωρ, ἴστορία) εἶναι μάθημα ὡφελιμώτατον, σύναμα δὲ καὶ λίαν εὐχάριστον.—Αἱ ἀμαρτίαι (ἀμαρτάνω) τῶν γονέων παῖδεύουσι τὰ τέκνα.—Οἱ δπαδοί (ἔπομαι) μου θ' ἀκολουθήσωσι πανταχοῦ ἀψηφοῦντες πάντα κίνδυνον.—Μεθαύριον (αὔριον) θὰ τελεσθῶσιν οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἐν τῷ Σταδίῳ.—Ἐφέτος (ἔτος) δι χειμῶν εἶνε δριμύτατος.—Τὸ ἔδαφος (ἔζομαι) ητο πολὺ ἀνώμαλον, καὶ ἐδαπανήθησαν πολλὰ χρήματα, δπως ἴσοπεδωθῆ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΓ'.

Περὶ τοῦ ρ

Τὸ ρ εὑρισκόμενον ἐν ἀρχῇ τῆς λέξεως λαμβάνει δασεῖαν. π. χρίπτω, ράπτω. Ἀν δμως ή ἔπομένη συλλαβὴ ἀρχηται πάλιν ἀπὸ ρ, τότε τὸ πρώτον φιλοῦται π. χ. Ῥάρος, Ῥαριάς.

ΣΗΜ. Οἱ παλαιοὶ γραμματικοί, διειν συμπέσωσι δύο ρ ἐν μέσῳ λέξεως, φιλοῦσι τὸ πρῶτον καὶ δασύνουσι τὸ δεύτερον π. χ. όριπτω, ἔρριπτον· τοιούτον δμως δὲν είνε ἐν χρήσει σήμερον.

Τὰ δήματα τὰ δποῖα ἀρχονται ἀπὸ ρ μετὰ τὴν αὕτησιν διπλασιάζουσι τὸ ρ· π. χ. ῥάπτω, ἔρραπτον.

Καὶ μετὰ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν δέ, δστις γίνεται διὰ τοῦ ε, διπλασιάζεται τὸ ρ· π. χ. ῥίπτω, (παρακείμενος) ἔρριμμαι.

*Ἐν δὲ τῇ συνθέσει διπλασιάζεται τὸ ρ, έân τὸ πρῶτον συνθετικὸν λήγγη εἰς φωνῆεν βραχὺ καὶ τὸ δεύτερον ἀρχηται ἀπὸ ρ· π. χ. περιρρέω (περὶ—ῥέω), ἐπίρρημα, (ἐπὶ—ῥῆμα).

*Οταν δμως τὸ πρῶτον συνθετικὸν λήγγη εἰς δίφθογγον, τότε δὲν διπλασιάζεται τὸ ρ· π. χ. εὔρυθμος (εῦ—ῥυθμός), εύρωστος (εῦ—ῥώννυμος).

”Ασκησις.

Ἀρχαία. Τῷ Ἡρακλεῖ ὁρόπαλον καὶ λεοντῆν προσάπτουσι.—Σεισμοὶ τινες οὐ πρότερον ἔληξαν πρὶν η διαρραγῆναι (διὰ—ρήγνυμι) τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἐγένοντο. — Πᾶς δι βίος τοῦ ἀνθρώπου.

εύρυθμίας (εῦ—ρυθμός) δεῖται.—Τούτο μὲν τὸ ὑπόδημα ἔρραψας (ῥάπτω·ἔρραψα·ἔρραψαι) μὲν σύ, ὑπεδήσατο δὲ Ἀρισταγόρας.=Σὺ μὲν ἐμηχανεύθης, ἔφερε δὲ εἰς πέρας δ' Ἀρισταγόρας.—Λέγεται κύκλῳ περιρρεῦσαι (περὶ—ῥέω) τὸ πῦρ.—Λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος, ἀτάκτως ἔρριψμένα (ῥίπτω), οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν.

Καθωμελημένη. Ράρος ἐκαλεῖτο δ' πάππος τοῦ Τριπτολέμου ἐν Ἐλευσίνι. Απ' αὐτοῦ δὲ ὠνομάσθη τὸ Ράριον, πεδίας ἐν Ἐλευσίνι, δησοῦ ἐσπάρη δ' πρῶτος σῖτος καὶ ἐγένετο ἡ Ἱερὰ σπορά· ἐπ' Ἰσης ὠνομάσθη ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἡ Δημήτηρ Ραριάς.—Δὲν ἀπερρίφθησαν (ἀπο-ρίπτω) πέντε μόνον μαθηταὶ κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις, ὃς μοι ἔλεγες, ἀλλὰ δέκα.—Εἶνε ἀναμφισβήτητον δτι δ ἀνθρωπος αὐτὸς ἔχει εὔροιαν λόγου.—Τὸ ἐναντίον τῆς λέξεως εὔρωστος εἶνε ἡ λέξις ἄρρωστος.—Ἐν Χίῳ κατὰ τὸν τελευταῖον σεισμὸν κατέρρευσαν (κατὰ-ρέω), πλεῖσται οἰκίαι.—Τὰ πάντα διερρυθμίσθησαν (διὰ-ρυθμίζω) κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις σου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΔ'.

Τελεκὰ σύμφωνα. Εὔφωνικὰ γράμματα.

Πᾶσα λέξις πρέπει νὰ λήγῃ εἰς φωνῆεν ἢ εἰς δίφθογγον ἢ εἰς ἐν τῶν συμφώνων ν, ρ, σ, (ξ, ψ.), δηλ. αἱ Ἑλληνικαὶ λέξεις δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἔχωσι ληκτικὸν σύμφωνον ἀλλο ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω. Καλοῦνται δὲ τὰ σύμφωνα ταῦτα τελικά.

•**Εξαρούνται** ἡ πρόθεσις ἐκ καὶ τὸ ἐπίρρημα οὐκ (οὐχ).

Εὔφωνικὰ γράμματα.

Εὔφωνικὰ γράμματα εἶνε τὰ ν, κ, (χ), σ· λέγονται δ' εὔφωνικά, διότι μετεχειρίζοντο αὐτὰ σι παλαιοὶ χάριν εὔφωνίας.

Εὔφωνικὸν ν

Τὸ εὔφωνικὸν ν προσλαμβάνουσιν εἰς τὸ τέλος, δταν ἡ ἐπομένη λέξις ἀρχηται ἀπὸ φωνήεντος, αἱ θεῆς λέξεις:

α'. Αἱ δοτικαὶ πληθυντικαὶ τῆς γ' κλίσεως, αἵτινες λήγουσιν εἰς σι, ξι, ψι· π. χ. ταῖς γυναιξὶν ἐκείναις, τοῖς ἀρχουσιν ἥρμοζε τοῦτο, τοῖς Ἀραιψιν ἐκείνοις.

β'. Τὰ τοπικὰ ἐπιρρήματα, τὰ δποῖα λήγουσιν εἰς σι καὶ αἱ

λέξεις εἴκοσι, πέργυσι καὶ παντάπαις· π. χ. πέργυσιν ἥλθεν, εἴκασιν ἄνδρες, Ἀθήνησιν οἰκῶ.

γ'. Τὸ γ' ἐνικὸν καὶ τὸ γ' πληθυντικὸν πρόσωπον τῶν ῥημάτων τὸ διποίον λήγει εἰς σι (π. χ. τίθησι, τίπτουσι), τὸ γ' ἐνικὸν πρόσωπον τὸ λῆγον εἰς ε (π. χ. ἔλεγε, ἔπρατε) καὶ τὸ ἐστὶ· π. χ. λέγουσιν οἱ ἀνθρώποι, ἔφυγεν δ Ἀνδρέας, καλός ἐστιν οὗτος.

δ'. Τὰ οὐδέτερα τῶν ἀντωνυμιῶν τοσοῦτος, τοιοῦτος καὶ τηλικοῦτος, π. χ. τοιοῦτον ὅμμα, τοσοῦτον ἄθροισμα.

ΣΗΜ. Ἐπ' ἵσης τὸ οὐδέτερον τῆς ἀντωνυμίας αὐτὸς λαμβάνει ν ἐπὶ κράσεως αὐτῆς μετά τοῦ ἀρθρου π. χ. τὸ αὐτὸν εἰτεν=ταῦτὸν εἰπεῖν.

ε'. Ο προσχηματισμὸς ε τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιφρημάτων, δταν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχῃ σ' π. χ. οὗτοσιν δ ἀνθρώπος ἔκεινοσιν ἔλεγεν.

ΣΗΜ. Τὸ ν ἐτίθετο κατ' ἀρχὰς ἀδιαφόρως καὶ πρὸ συμφώνου καὶ προφωνήσεως, ὡς μαρτυροῦσι τοῦτο παλαιοὶ γραμματικοὶ καὶ διάφοροι ἐπιγραφαὶ βραδύτερον δὲ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς φακοφωνίας ἀκανονίσθη ἡ θέση αὐτοῦ κατὰ τοὺς ἄνω καιόντας.

"Ασκησες

•
Αρχαέα. Η φύσις τοῖς μὲν λέουσιν ἔδωκεν ἀλκὴν καὶ ταχύτητα, ταῖς δ' ἀλώπεξι πανουργίαν.—Η μωρία δίδωσιν ἀνθρώποις κακά.—Φίλος πάντων τῶν ἀγαθῶν μεταδίδωσι φίλῳ.—Θεὸς τοῖς ἀργοῦσιν οὐ παρίσταται.—Εἴκοσιν ἀνθρώποι ἐξῆλθον τῆς πόλεως.—Τὸ ἔλαιον τοῖς φυτοῖς ἀπασίν ἐστι πάγκακον καὶ ταῖς θριξὶ πολέμιον, πλὴν ταῖς τοῦ ἀνθρώπου.—Θηρεύουσι τοῖς μὲν κυσὶ τοὺς λαγωὸὺς οἱ κυνηγοί, τοῖς δὲ ἐπαίνοις τοὺς ἀνοήτους οἱ πολλοί.—Τοσοῦτον ισχυρότερον ἡ ὁμόνοια, δσον εὐκαταγώνιστον ἡ στάσις.—Ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις οὐχ οὕτω τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν, ὡς τῆς τελευτῆς αἰσθησιν λαμβάνομεν.—Ταῦτον ἐστιν ἐξ ἀσθενοῦς ἀγκυρίου σκάφος ὁρμῆσιν καὶ ἐκ φαύλης γνώμης ἐλπίδας.

Καθωμελημένη. Δὲν ἐννοῶ πανιάπαισιν εἰς ταῦτα νὰ λάβησσε μέρος, διότι μεθ' δλα τὰ εἴκοσιν ἔτη σου εὑρίσκεσαι εἰσέτι ἐν νηπιώδει δυστυχῶς καταστάσει.—Ο Σωκράτης ἔλεγεν δτι πρέπει μετὰ τῆς βοηθείας τῶν θεῶν γὰ ποιῶμεθα ἀρχὴν παντὸς ἔργου.—Λέγουσιν δτι νέαι καταστροφαὶ ἐπῆλθον εἰς τὴν σταφίδα τῆς Κορίνθου ἔνεκα τῶν βροχῶν.—Οὐδὲν ἔπραττεν ἀνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ πατρός του.—Πέργυσι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦμην ἀσθενής.—Η Δουκία ἀνεχώρησε μετὰ τῆς μητρός της Σοφίας εἰς Βιέννην.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΕ'.

Περὶ εὐφωνικῶν γραμμάτων.

(συνέχεια)

Εὐφωνικὸν κ

Τὸ εὐφωνικόν πρὸς φωνήγεντος ψιλουμένου προσλαμβάνει τὸ εὐφωνικὸν κ, πρὸς δὲ δασυνομένου τὸ χ (οὐκ ἔχω, οὐκ ἔξω).

ΣΗΜ. Κατ' ἄλλην δμως γνώμην ὑπῆρχεν ἐξ ἀρχῆς τὸ κ καὶ ἀπεβλήθη πρὸς συμφώνου.

Εὐφωνικὸν σ

Ἡ πρόθεσις ἐκ καὶ τὸ ἐπίρρημα οὕτω πρὸς φωνήγεντος λαμβάνουσι τὸ σ (ἐκ + σ ==). π. χ. ἔξ 'Αθηνῶν, οὗτως εἶπον, ἐκ Ναυπλίου, οὗτω λέγεται.

ΣΗΜ. Κατ' ἄλλους πάλιν ἡ πρόθεσις ἐξ καὶ τὸ ἐπίρρημα οὕτως ἀποβάλλουσι πρὸς συμφώνου τὸ σ καὶ γίνονται ἐκ, οὗτο.

Παρὰ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς τὸ σ ἐτίθετο πρὸς φωνήγεντος καὶ εἰς τὰς λέξεις μέχρι καὶ ἀλλοι π. χ. μέχρις ἐσχάτων.

"Ασκησις.

Ἀρχαῖα. Ὁ πάπυρος φύεται οὐκ ἐν τῷ βάθει τοῦ ὕδατος· μῆκος δ' ἔχει οὐχ ὑπὲρ δέκα πήγχεις, — Ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις οὐκ οὕτω τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν, ώς τῆς τελευτῆς αἰσθησιν λαμβάνομεν. — Ἐξ δσων ἥκουσα τὰ πάντα βαίνουσι καλῶς. — Οὐ πολυτελής τράπεζα τὸν ἥδον γεννᾷ βίον, ἀλλὰ νήφων λογισμός. — Οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολύ. — Οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ Ποτιδαίας τριταῖοι ἀφίκοντο. — Οὐκ ἔστι σοφίας κτήμα τιμιώτερον.

Καθωμελημένη. Ἐξ Ἀθηνῶν μετέβην εἰς Κόρινθον καὶ ἐκ Κορίνθου εἰς Πάτρας· οὗτως ἔξετέλεσα τὸ σκοπούμενον. — Οὕτω φερόμενος ἐσο βέναιος, δτι εἰσαὶ τοῖς πᾶσιν ἀγαπητός, ἀλλως οἱ πάντες θά σε ἀποστρέψωνται. — Ἐκ τίνος παρακινούμενος ἀφορμῆς ἐπέπληξας τόσον σκαιῶς τὸν δυστυχῆ ἔκεινον ἀμαξηλάτην;

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΖ'.

Περὶ συναιρέσεως.

Δύο φωνήγεντα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς λέξεως ἀλλεπάλληλα, (δηλ.

τὸ ἐν νὰ ἔρχηται κατόπιν τοῦ ἄλλου) η̄ φωνῆεν καὶ δίφθογγος δυνατὸν νὰ συγχωνευθῶσιν εἰς ἐν μακρὸν φωνῆεν η̄ εἰς μίαν δίφθογγον. Ἡ τοιαύτη συγχώνευσις καλεῖται συναίρεσις· π.χ. η̄ λέξις πλοῦς παρήχθη ἐκ τοῦ πλό-ος, η̄ λέξις Ξενοφῶν ἐκ τοῦ Ξενοφά-ων καὶ η̄ λέξις ωδὴ ἐκ τοῦ ἀ-οιδῆ.

Ἡ συλλαβὴ δὲ η̄ η̄ λέξις, ἐν τῷ ὅποια γίνεται η̄ τοιαύτη συναίρεσις, λέγεται σύνηργμένη.

»Ασκησις.

Άρχαία. Ο τῶν σοφῶν νοῦς (νό-ος), ώσπερ χρυσός, βάρος ἔχει μέγιστον.—Κρείττον σιωπᾶν (σιωπά-εν) η̄ λαλεῖν μάτην.—Ο δοῦς (ρό-ος) τοῦ Μαιάνδρου τοσοῦτόν ἔστι σκολιός, ὥστε πάντα τὰ σκολιὰ ἐξ ἑκείνου καλεῖσθαι.—Οἱ τὴν γῆν (γέ-αν) οἰκοῦντες (οἰκέοντες) τῆς θαλάσσης ποθοῦσιν (ποθέ-ουσιν), οἱ δὲ πλέοντες πρὸς τὴν γῆν ἀφορῶσι.

Εἴαθωμελημένη. Αἱ λέξεις νοῦς καὶ πλοῦς παρήχθησαν ἐκ τῶν νοίος καὶ πλόος· καὶ τὰ μὲν νοῦς καὶ πλοῦς εἰνε η̄ συνηργμένη μορφὴ τῶν λέξεων, τὰ δὲ νόος καὶ πλόος η̄ ἀσυναίρετος.—Τὰ μὲν νεῦρα καὶ τὰ δστιά (δστέ-α) τοῦ ἀνθρώπου εἰνε φθαρτά, δὲ νοῦς (νό-ος) ἀθάνατος. — Ο Ξενοφῶν (Ξενοφά-ων) ἐκαλεῖτο Ἀττικὴ μέλισσα διὰ τὴν γλυκύτητα τῆς ἐρμηνείας.—Ο Ἡρακλῆς (Ἡρακλέ-ης), ἀφ' οὗ ἐπετέλεσε τοὺς δώδεκα ἀθλους, προσεδέξατο τὴν ἀθανασίαν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΖ'.

Περὶ συναίρεσεως.

Κανόνες ἀναφερόμενοι εἰς τὴν συναίρεσιν.

Ἡ συλλαβὴ, γῆτις προκύπτει ἐκ συναίρεσεως, λαμβάνει περιστωμένην, ἐὰν εἴχε τὸν τόνον τὸ πρῶτον τῶν συναίρεθέντων φωνήντων αὐτῆς· π.χ. ποιῶ (ποιέ-ω), πλοῦς (πλό-ος), αἰδοῦς (αἰδέ-ος), διστοῦν (δστέ-ον). Εἰς τὸ ποιέ-ω τονίζεται τὸ ε, δηλ. τὸ πρῶτον τῶν συναίρεθέντων φωνήντων.

ΣΗΜ. Ἐξαιρεῖται καὶ λαμβάνει δξεῖαν ἀντὶ περιστωμένης η̄ κατάληξις ω τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνηργμένων τῆς β' κλίσεως· π.χ. τὼ νῶ

(νό·ω), τὰ πλώ (πλό·ω). Ἐπ' ἵσης ἔξαιρεῖται καὶ λαμβάνει ὁξεῖαν ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ τῶν εἰς ω ληγόντων θηλυκῶν ὀνομάτων τῆς γ' κλίσεως π. χ. ἡ πειθὼ —αῖτ. τὴν πειθὼ (πειθό·α), ἐν φ τὰ εἰς ως τῆς αὐτῆς κλίσεως σχηματίζονται κατὰ τὸν γενικὸν κινόνα π.χ. ἡ αἰδὼς —(αῖτ.) τὴν αἰδὼ (αἰδό·α) μετὰ περισπωμένης.

Δαμβάνει δέξειαν ἡ συλλαβή, γῆτις προχύπτει ἐκ συναιρέσεως, ἐὰν εἴχε τὸν τόνον τὸ δεύτερον τῶν συνάιρεθέντων φωνηέντων π.χ. ἑστῶς (έστα·ώς), δάς (δα·ΐς).

1 2   1 2

ΣΗΜ. Ἐννοεῖται διτεῦρης ἕπ' ἵσης λαμβάνει δέξειαν καὶ οὐχὶ περισπωμένην τὸ ἐκ συναιρέσεως προσφρόντιον φωνῆν, διαν ἡ λήγουσσα εἶνε μακρά, διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐφαρμόζονται οἱ γενικοὶ κανόνες περὶ τονισμοῦ, περὶ δὲ εἰπομένης ἀντιτέθω π.χ. εἰς τὸ ἐδηλούμην (ἐδηλο·όμην) ἡ συλλαβὴ οὐ δέξεται, διότι μακρὰ παραλήγουσα πρὸ μακρᾶς ληγούσης τονιζομένη δέξεται.

"Ασημεις

Αρχαία. Ζημίαν αἴρου (αίρε·ου) μᾶλλον ἡ κέρδος αἰσχρόν.

1 2

—**Χρή** τῶν τελευτώντων (τελευτα·όντων) ἔκαστον τιμᾶν (τιμά·ειν)

1 2

1 2

μὴ δακρύοις μήτε οἰκτοις, ἀλλὰ μινήμη ἀγαθῇ. — **Ω** παῖ, σιώπα (σιώπα·ε) πόλλος ἔχει σιγὴ καλά. — Πολλοὶ πρὶν μὲν πεινῆν (πεινά·ειν)

1 2

ἔσθιουσι, πρὶν δὲ διψῆν (διψά·ειν) πίνουσι. — **Παισὶν** αἰδὼ (αἰδό·α) χρή πολλὴν οὐ χρυσὸν καταλείπειν. — Δύο γῆκειν ἔφη Θεμιστοκλῆς θεοὺς κομίζων, Πειθὼ (πειθό·α) καὶ Βίαν. — **Ἀνδριάς** μὲν ἐπὶ βάσεως, σπουδαῖος δὲ ἀνὴρ ἐπὶ καλῆς προαιρέσεως ἑστῶς (έστα·ώς) ἀμετακίνητος δρεῖτε εἰναι. — **Εἰς** τὴν Ἀργώ, τὴν πρώτην τῶν Ἑλλήνων μακράν ναῦν, εἰσέδην καὶ δέ Ήρακλῆς.

Καθωμελημένη. Τὴν Κλωθό (Κλωθό·α), τὴν Λάχεσιν καὶ τὴν Ἀτροπον ἐκάλουν Μοίρας. — **Ω** νεανία, ἔχε πάντοτε σύντροφον τὴν αἰδὼ (αἰδό·α) οὐδέποτε δὲ θά μετανοήσῃς. — **Ἡ** λέξις παῖς περισπάται, διότι τονίζεται τὸ πρῶτον τῶν συναιρέθέντων φωνηέντων (πά·ις), ἡ δὲ λέξις φώς δέξεται, διότι τονίζεται τὸ δεύτερον (φω·ις).
1 2

ὑπάρχει δὲ καὶ φῶς περισπώμενον, δπερ παράγεται ἐκ τοῦ (φά·ος).

1 2

— **Ἐτιμώμην** (ἐτιμα·όμην), ἐποιούμην (ἐποιε·όμην), ἐδηλούμην (ἐδηλο·όμην), εἰνε παρατατικοὶ τῶν συγγρημένων ῥημάτων τιμῶμαι, ποιοῦμαι, δηλοῦμαι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΗ'.

Κανόνες ἀναφερόμενοι εἰς τὴν συναέρεσιν.

(Συνάρχεια)

Δέν λαμβάνεις δὲ τόνον ἡ συλλαβή, ἢτις προκύπτει ἐκ συγαιρέσεως, ἐὰν πρὸ τῆς συναιρέσεως σύτε τὸ πρῶτον σύτε τὸ δεύτερον τῶν συναιρεθέντων φωνηέντων ἔτονίζετο π. χ. ποίει (ποίε-ε), δήλου (δήλο - ε).

1 2

Ἐξαέρεσις. Ἐν τούτοις τὸ κανοῦν (κάνε-ον) = κάνιστρον καὶ τὰ εἰς εος (οῦς), τὰ σημαίνοντα τὴν ὑλὴν, ἐξ ἣς γίνεται τι, τονίζουσι τὸ ἐκ συγαιρέσεως προκύπτον φωνῆν, καίτοι ἐκ τῶν συγαιρεθέντων φωνηέντων σύτε τὸ πρῶτον σύτε τὸ δεύτερον τονίζεται π. χ. χρύσε-ος (χρυσοῦς), ἀργύρε-ος (ἀργυροῦς), πορφύρε-ος (πορφυροῦς).

1 2

Τὰ σύνθετα ἐπίθετα (εὔνους, εὔπλους, δύσνους κτλ.) φυλάττουσι τὸν τόνον τῆς δνομαστικῆς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς πτώσεις παρὰ τὸν κανόνα π. χ. εὔνους (εὔνο-ος), γεν. τοῦ εὐνόου εὔνου, καὶ οὐχὶ

1 2

εὔνοῦ, ὡς ἔπρεπε νὰ τονισθῇ συμφώνως πρὸς τὸν κανόνα, τὸν δποίον ἀναφέρομεν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ προηγουμένου ΚΖ' γυμνάσματος.

Ἡ ἐκ συναιρέσεως προκύπτουσα συλλαβὴ εἶνε μακρά. Ἐν τούτοις παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον τὰ σύνθετα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως ἔχουσι βραχεῖαν ὡς πρὸς τὸν τονισμὸν τὴν κατάληξιν οἱ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ καὶ μετὰ τὴν συναιρέσιν π. χ. (εὔπλους) εὔπλοι (εὔνους) εὔγριοι κτλ.

ΣΗΜ. Κατ' ἄλλην διμοσίην γνώμην δὲν γίνεται συναιρεσίς εἰς τὸ εὔπλοι καὶ τὰ δμοια, ἀλλὰ συγκοπὴ τοῦ ο (εὔπλοι εὔπλ-ο-οι).

"Ασκησις

Ἀρχαέα. Ὁρέγου φίλων εὔνων (εὔνό-ων). — Λόγος εὔνους
1 2
(εὔνο-ος) ἐπικουρφίζει τὴν λύπην. — Μειράκιον πλούσιον καὶ ἀπαλδευτὸν χρυσοῦν (χρυσέον) ἔστιν ἀνδράποδον. — Τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος

1 2

ἐν στενοπόρῳ στόματι ταῖς Ἡρακλείαις στήλαις τὸν εἴσρουν (εἴσρο-ον)
1 2

εἰς τὴν θάλασσαν ποιεῖται. — Οἱ ἀγαθοὶ τοῖς ἀγαθοῖς εὔνοι (εὔνο-οι) εἰσι.

Καθωμελημένη. Ὁ θάνατος λέγεται χαλκοῦς (χάλκε-ος) ὅπνος. — Ἡ λέξις κανοῦν (κάνε-ον-κανοῦν) σημαίνει κάνιστρον, καλάθι. — Παρατηρεῖς τὸ ὡραῖον ἔκεινο χρυσοῦν (χρυσοῦν—χρύσε-ον)
κόσμημα; εἶνε δῶρον τοῦ θείου μου. — Τὸ ἀγγεῖον, δπερ κατασκευάζεται ἐξ ἀργύρου, πῶς λέγεται; ἀργυροῦν (ἀργύρε-ον). — Πόσον εἶνε πολυτελῆ τὰ χρυσᾶ (χρύσε-α) ἔκεινα κοσμήματα· τῇ ἀληθείᾳ δύναμαι; γὰρ εἴπω διι ἐμαχγεύθην ἐκ τῆς θέας των.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΘ'.

■ Περὶ κράσεως

Εἶπομεν ἀνωτέρω διι δν συγχωνευθῶσι δύο φωνήεντα εἰς ἐν μακρὸν ἐν μιᾷ λέξει, τοῦτο λέγεται συναίρεσις· δν δμως πρόκειται περὶ συγχωνεύσεως δύο λέξεων, δν ἐνωθῆ δηλαδὴ τὸ τελευταῖον φωνῆεν τῆς προηγουμένης λέξεως μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ φωνήεντος τῆς ἐπομένης, τότε ἔχομεν τὴν λεγομένην κρᾶσιν· π. χ. τὰ ἄγαθὰ—τάγαθά, τὸ ἐλάχιστον—τοῦλάχιστον.

ΣΗΜ. Δυνατὸν νὰ συνεννωθῶσι διφθογγος μετὰ φωνήεντος καὶ φωνῆεν μετὰ διφθόγγου π. χ. καὶ ἄγαθὸς=κάγαθός, ἐγὼ οἵμι=ἐγῷμαι, καὶ ἐγὼ=κάγο.

Σημεῖον τῆς κράσεως εἶνε ἡ κορωνίς (') ἢτις τίθεται ὑπεράνω τοῦ φωνήεντος, τὸ δποῖον προέρχεται ἐκ τῆς κράσεως· π. χ. τὸ ἴματιον=θοιμάτιον, τὰ δπλα=θῶπλα, καὶ εἰτα=κάτα, τὸ ἐλάχιστον =τοῦλάχιστον, καὶ ἔκεινος=κάκεινος, τὰ αὐτὰ=ταῦτα.

Τὸ ἐκ τῆς κράσεως προερχόμενον φωνῆεν εἶνε μακρόν· π. χ. τᾶλλα=τὰ ἄλλα.

■ Ασκησις

Αρχαέα. Σοφοῖς δμιλῶν καῦτὸς (καὶ αὐτὸς) ἐκβήσει σοφός. — Ορῶμεν τοὺς ἀνδρας τοὺς καλοὺς κάγαθοὺς (καὶ ἀγαθοὺς) ἐπὶ τῷ δικαίῳ φιλοτιμουμένους. — Τῶν πόνων πωλεῖσιν ἡμῖν πάντα τάγαθὰ (τὰ ἀγαθὰ) οἱ θεοί. — Τῶν ἀγαθῶν ἔνεκα δεῖ καὶ τᾶλλα (τὰ ἄλλα) τὰ ἥδεα πράττειν, ἀλλ' οὐ τάγαθὰ ἔνεκα τῶν ἥδέων. — Αφεὶς τὰ φανερὰ μὴ διώκει τάφανη (τὰ ἀφανῆ). — Κάγὼ (καὶ ἔγὼ) τῷ ξύλῳ σου πατάξας διαλύσω τὸ κρανίον. — Ἐλευθέρου ἀνδρός ἔστιν ἀελτᾶληθῆ (τὰ ἀληθῆ) λέγειν.

Καθωμεληγικένη. Ός πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο πιθανὸν νὰ ἔχω ἀδικον, διὰ πάντα δυμῶς τἀλλα (τὰ ἀλλα), μεθ' δλα τὰ ἐπιχειρήματά σου, δὲν πείθομαι, διὶς ἔχεις δίκαιον.—**Η λέξις ἐγῷμαι** (ἐγώ-οίμαι) θέλει καὶ ὑπογεγραμμένον ι, δπερ λαμβάνεται ἐκ τῆς διφθόγγου οι τῆς ἐπομένης λέξεως οίμαι.—**Οταν ἡ λέξις ἄνθρωπος εὑρίσκηται μετὰ δασείας, τότε προήλθεν ἐκ κράσεως τοῦ ἀρθρου δ μετὰ τοῦ ἄνθρωπος.** — Τὸ σημεῖον, δπερ δμοιάζει πρὸς ψιλὴν καὶ τίθεται εἰς τὸ ἐκ τῆς κράσεως προερχόμενον φωνῆν, δημομάζεται κορωνίς.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Λ'.

ΙΙ ερὶ κράσεως.

ΠΙΟΝ γένεταις συνήθως ἡ κρᾶσις;

1. Εἰς τὸ ἀρθρον καὶ τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὁ π.χ. τὸ δνομα =ιούνομα, ὡς ἀνθρωπε=ῶνθρωπε.

2. Εἰς τὸν σύνδεσμον καὶ, τὴν πρόθεσιν πρὸς, καὶ τὸ μέντοι μετὰ τοῦ ἀν· π.χ. καὶ ἔπειτα=κάπειτα, πρὸ—ἔλεγον=προύλεγον, μέντοι·ἄν=μεντάν.

3. Εἰς τὸ ἔγω μετὰ τοῦ οἴδα καὶ τοῦ οίμαι π.χ. ἔγω οἴδα= ἐγῷδα, ἔγω-οίμαι=ἐγῷμαι.

4. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς ἀντιωνυμίας δ καὶ ἀ· π.χ. δ-ἔγω=οὐγώ, δ-ἔγω=ἄγώ.

ΣΗΜ. Τὰ οὐγώ καὶ ἄγώ δασύνονται, διότι τῶν ἀναφορικῶν ἀντιωνυμιῶν καὶ τοῦ ἀρθρου τὸ μὲν πνεῦμα μένει καὶ μετὰ τὴν κρᾶσιν, ἡ δὲ κορωνίς ἀποδάλλεται π.χ. ἀνὴρ (δ-ἀνὴρ), οὐμόδις (δ-ἐμός).

ΣΗΜ. Α'. Ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτοντος φωνήντος τίθεται ὑπογεγραμμένον ι, δταν ἡ δευτέρᾳ λέξις ἀρκηται ἀπὸ διφθόγγου, ἥτις ἔχει π.χ. καὶ εἰτα=κῆτα, ἔγω οἴδα=ἐγῷδα.

ΣΗΜ. Β'. Εάν ἡ ἐπομένη λέξις ἀρκηται ἀπὸ φωνήντος δασυνομένου, τὸ ψιλὸν σύμφωνον τῆς προηγουμένης τρέπεται εἰς τὸ διμόφωνον δασύ π.χ. τὸ ίμάτιον=θοίμάτιον, τὰ δπλα=θψπλα.

ΣΗΜ. Γ'. Αἱ λέξεις αἱ γενόμεναι ἐξ ἀλλων λέξεων, αἵτινες προήλθον ἐκ κράσεως, δὲν λαμβάνουσι τὴν κορωνίδα, ἥτις εἰνε, ὡς εἰπομεν, τὰ σημεῖον τῆς κράσεως π.χ. ἐκ τοῦ τὸ καὶ αὐτὸ διγένετο κατὰ κρᾶσιν ταῦτο. Ἐκ δὲ τοῦ ταῦτὸ πορήθησαν αἱ λέξεις ταυτίζω, ταυτότης κλπ. εἰς τὰς δποιάς δὲν θὰ τεθῇ ἡ κορωνίς.

* Ασκησις

* Αρχαία. Οστις ὑπέχει χρυσίψ τὴν χεῖρα κάν (καὶ ἀν) μὴ

φῆ, πονηρὰ βουλεύεται. — Σχολαστικὸς νοσοῦντα ἐπισκεπτόμενος ἦρώτα περὶ τῆς ὑγείας, δὲ οὐκ ἡδύνατο ἀποκριθῆναι· ὅργισθεις οὖν, ἐλπίζω, ἔφη, καμὲ (καὶ ἐμὲ) νοσήσειν καὶ ἐλθόντι σοι μὴ ἀποκριθῆναι. — Ο καλὸς κάγαθὸς (καὶ ἀγαθὸς) ἀνήρ τὴν ἔχυτος γνώμην ὑποτέταχε τῷ διοικοῦντι τὰ δλα, καθάπερ οἱ ἀγαθοὶ πολῖται τῷ νόμῳ τῆς πόλεως. — Κάγω (καὶ ἐγώ), εἰ τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθέλετε, ἐπεσθαὶ ὑμῖν βούλομαι.

Καθωμελημένη. Ἡ λέξις προοῦλεγον εἶνε παρατατικὸς τοῦ ὥρηματος προλέγω, παρήχθη δὲ κατὰ κρᾶσιν ἐκ τοῦ πρὸ ἔλεγον. — Αἱ λέξεις ἐγῷδα, ἐγῷμαι, κάτια ἔχουσιν ὑπογεγραμμένοντα, διότι αἱ δεύτεραι λέξεις οἴδα (τοῦ ἐγῷδα), οἴμαι (τοῦ ἐγῷματος) καὶ εἴτια (τοῦ κάτια), ἀρχονται ἀπὸ διφθόγγου ἔχούσης τοῦ. — Τὰ δπλα κατὰ κρᾶσιν γίνονται θῷπλα. — Ἡ λέξις κάτια (καὶ—εἴτια) θέλει ὑπογεγραμμένοντα, οὐχὶ δμως καὶ ἡ λέξις κάπειτα (καὶ—ἐπειτα).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΑ'.

Περὶ ἐκθλιψεως καὶ ἀφαιρέσεως.

"Ἐκθλιψις.

Ἡ ἀποβολὴ τοῦ τελευταίου φωνήντος λέξεως προηγουμένης πρὸ τοῦ ἀρκτικοῦ τῆς ἐπομένης λέγεται ἐκθλιψις π. χ. ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε=ἐκεῖνος δ' ἔλεγε. Σημεῖον τῆς ἐκθλιψεως εἶνε ἡ ἀπόστροφος (‘), ητοι τίθεται ὑπεράνω τῆς θέσεως τοῦ ἐκθλιβέντος φωνήντος.

Τὰ ἐκθλιβόμενα δὲ φωνήντα εἶνε τὰ ε, ο, ῥ, ι π. χ. χρήματα=ἔχει, οἰδ' ὅτι, φήμ' ἐγώ, δτ' ἡλθε, γένοιτ' ἄν.

ΣΗΜ. α'. Ἐνίστε ἐκθλιβεῖται καὶ ἡ βραχεῖα τελικὴ διφθογγος αι· π. χ. φαίνεται=ἄρτη ἡμῖν, (φαίνεται ἄρα (ἡμῖν).

Καὶ ἐπὶ συνθέσεως λέξεων γίνεται ἐκθλιψις, δὲν τίθεται δμως ἡ ἀπόστροφος· π. χ. μετὰ-ἔχω=μετέχω.

Δὲν ἐκθλιβονται δὲ 1) τὸ α, ι, ο, τῶν μονοσυλλάδων λέξεων π. χ. τὰ ἔργα, πρὸ ἐκείνων κτλ. 2) τὸ ε τῶν προθέσεων περί, ἄχρι, μέχρι καὶ τοῦ συνδέσμου ὅτι.

Τὸ ε τῆς προθέσεως ἐπὶ δὲν ἐκθλιβεῖται εἰς τὰς λέξεις ἐπιεικής, ἐπίορκος καὶ ἐπιούσιος.

ΣΗΜ. β'. Τὸ ψ.λὸν σύμφωνον, τὸ δόποιν εύρισκεται πρὸ τοῦ ἐκθλιβέντος φωνήντος, τρέπεται εἰς τὸ δμόφωνον δισύν, διν ἡ ἐπομένη λέξις δισύνηται· π. χ. μετά—ύμῶν=μεθ' ίμῶν. Καὶ δύο δὲ ψιλὰ σύμφωνα διν εύρισκωνται, τρέπονται εἰς δισύν· π. χ. νύκτα—δλην=νύχθ' δλην. Ἐνίστε δὲ μεταβάλ-

λεπτού καὶ παρεμπίπτον σύμφωνον π. χ. τετρα-ίππον=τέθριππον. (τὸ τοῦ τρα ἐγένετο θ.).

Αἱ ἀκλιτοὶ δξύτονοι λέξεις καὶ ή ἀδριστος ἀντωνυμία τινὰ μετὰ τὴν ἔκθλιψιν ἀποδάλισουσι τὸν τόνον αὐτῶν, αἱ κλιται δημως δξύτονοι λέξεις ἀναβιθάζουσιν αὐτὸν εἰς τὴν παραλήγουσαν π. χ. μετὰ δημῶν=μεθ' ὑμῶν, πολλὰ ἐπαθον=πόλλ' ἐπαθον, ἔσχον τινὰ ἀγαθὰ =ἔσχον τιν' ἀγαθά.

•Αφαίρεσις

•**Αφαίρεσις** εἶνε ή ἀπόβολὴ τοῦ ἀρκτικοῦ βραχέος φωνήντος λέξεώς τινος μετὰ τὸ τελικὸν μακρὸν φωνῆν ἡ τὴν δίφθογγον τῆς προηγουμένης λέξεως. Σημεῖον δὲ τῆς ἀφαίρέσεως εἶνε ή ἀπόστροφος π.χ. ἐγώ φάνην (ἐγώ ἐφάνην), ἐμοῦ πάκουσον (ἐμοῦ ἐπάκουουσον).

•Ασκησις

•**Αρχαέα.** Οἱ πλανῆται τοῖς ἀπλανέσιν ἀστράσιν ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολάς (ἐπι-ἀνατολάς) ἀντιφέρονται.—Παρ' ἀνδρὸς (παρὰ-ἀνδρὸς) σοφοῦ χρή τι σοφὸν μχνθάνειν.—Σωκράτης λοιδορούμενος οὐκ ἔχαλέπηνεν, οὐδὲ ἐν (οὐδὲ-ἐν) θεάτρῳ λοιδορηθεὶς ἤγανάκτει.—Τοῦτο ἔστι (τοῦτο-ἔστι) μεγίστων ἐν τι, εἰ μήτε ἥμας μήτε τοὺς ἡμετέρους ή τύχη ταράττει.—Πόλλ' ἐπαθον (πολλὰ ἐπαθον) δεινὰ δ τάλας.

•**Καθωμελημένη.** Δι' ὅλων (διὰ-ὅλων) τούτων τῶν μέσων κατώρθωσεν δ θεῖός μου νὰ προσελκύσῃ τὴν εὔνοιαν πάντων τῶν συμπολιτῶν του.—Ἡ τοιαύτη συμφωνία εἶνε ἐπωφελῆς δι' ἀπαντας (διὰ ἀπαντας), ὡς ἐγὼ τούλαχιστον φρονῶ.—Μεθ' ὅλας (μετὰ ὅλας) τὰς παρουσιαζομένας δυσκολίας φρονῶ δτι ταχέως θὰ δοθῇ πέρας εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

•Εφαρμογὴ

(ἐπὶ συναιρέσεως, κράσεως, ἐκθλίψεως).

(Νά τεθῶσι πνεύματα, κορωνίδες καὶ τόνοι δπου δὲν ὑπάρχουσι).

Κρεττον σιωπαν ἡ λαλειν μάτην.—Αἱ θεράπαιναι ἐν κανοις (κάνεον—κανοῦν=κάνιστρον) τὸν ἄρτον προσφέρουσιν.—Ἡ λύπη τοῖς ευνοις (εὔνο-ος—εὔνους) τῶν φίλων λόγοις θεραπεύεται.—Παισιν αιδω (ἢ αἰδὼς) χρή πολλὴν οὐ χρυσίον καταλείπειν.—Πλοιοτος ὅδριν τίκτει καὶ φειδω (ἢ φειδὼ) βίου.—Ἀνδριάς μὲν ἐπὶ βάσεως, σπονδαίος δ' ἀνήρ ἐπὶ καλῆς προσιρέσεως εστως (ἔσταως) ἀμετακίνητος δρείλει είναι.—Ω παι σιωπα (σιώπα), πολλ ἔχει ἡ σιγὴ καλά.—Ταύτιον (τὸ αὐτὸ) ἐστιν ἐξ ἀσθενος ἀγκυρίου σκάφος δριμίζειν καὶ ἐκ φαύλης γγώμης ἐλπίδας.—Ο τὸν ἔαυτον παιδα πολλοῦ ἀξιον ἀποδείξας, καν (καὶ ἀν) ὀλίγα καταλίπη), πολλὰ ἔδωκεν.—Οἱ πλούσιοι καὶ οἱ βασιλεῖς τιμῶντες τοὺς φιλοσόφους, ἔαυτοὺς κοσμοῦσι κακεινους.—Ο φθονων ἔαυτὸν ζημιοι.—Χρόνος αμαυροι πάντα καὶ εἰς λήθην ἄγει.—Ο Ξενοφῶν ἐκαλείτο Ἀττικὴ μέλισσα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Κανόνες ἀναφερόμενοι εἰς τὰ ὄνόματα τῶν τριῶν κλίσεων,
τὰ ἀριθμητικὰ καὶ τὰς ἀντωνυμίας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΒ'.

Κ α τ α λ ḥ ἔ ε ε σ χ λ ἔ σ ε ω ν

Α'.		Β'.		Γ'	
*Ἀρσ.	Θηλ.	*Ἀρσ.	Θηλ.	Θηλ.	οὐδ.
*Ον.	ᾱς-ης	ᾱ(ᾰ)-γ	ος	ον	
Γεν.	ου-ου	ᾱς-ης	ου	ου	
Δοτ.	ቁ - ῡ	ቁ-ῡ	ῳ	ῳ	
Αἰτ.	āν-ην	āν(άν)-ην	ον	ον	
Κλ.	ā-η (ā)	ā (ᾰ)-η	ε (ος)	ον	
<i>Δυϊκός</i>					
*Ον. Αἰτ. Κλ. ᾁ		Ὄ Δυϊκός καὶ δ πληθ. εἰνε δ		ω	
Γεν. Δοτ. αιν		αύτὸς εἰς πάντα τὰ δυϊκάτα.		οιν	
<i>Πληθυντικός</i>					
*Ον.	αι	οι	ᾰ	ες	α
Γεν.	ων	ων	ων		
Δοτ.	αις	οις	οις		
Αἰτ.	āς	ους	ᾰ		
Κλ.	αι	οι	ᾰ	ες	ᾰ

Ασκησις

Άρχαία. Ἡ φιλί-α ἐπαγγέλλεται καταφυγ-ήν καὶ βοήθει-αν.—Πονηρ-οῦ δεσπότ-ου οἰκέτ-αι χρηστ-οὶ οὐ γίγνονται.—Ἡ σῇ τέχν-η, παιδοτρί-δα, τῆς ὑγεί-ας καὶ τῆς εύρωστίας ἔστι πηγή.—Χάρι-ς μὲν χάρι-ν τίκτει, ἔρι-ς δὲ ἔρι-ν.—Οἱ πλάστ-αι τὸν μὲν Δί-α ἀναπλάττουσι γενειά-την, Ποσειδῶν-α δὲ κυανοχαίτ-ην, Ἀπόλλωνα δὲ μειράκι-ον γυμν-όν.—Οἱ οἰν-ος τὰς μὲν λύπ-ας, ὕσπερ δὲ μανδρα-γόρ-ας τοὺς ἀνθρώπ-ους, κοιμίζει, τὰς δὲ φιλοφροσύν-ας, ὕσπερ ἔλατ-ον φλόγ-α, ἐγείρει.

Καθωμειλημένη. Ἡ πατρὶς ἡμῶν εύρίσκεται ἐν κινδύνῳ καὶ ὀφείλει πᾶς τις νὰ παράσχῃ αὐτῇ κατὰ τὸ δυνατ-ὸν βοήθει-άν τιν-α.—Οἱ τελευταῖ-οι σεισμοὶ ἐπήνεγχον μεγάλ-ας καταστροφ-άς καθ' ἄπασ-αν τὴν δυτικ-ήν πλευρ-ὰν τῆς Πελοποννήσου.—Ἡ Σῦρ-ος εἶνε νῆσος κειμέν-η ἐν τῷ νομ-ῷ τῶν Κυκλάδ-ων, τοῦ δοποίου εἶνε καὶ πρωτεύουσ-α.—Κατὰ τὴν ἐν Μαραθών-ι γενομέν-ην μάχην μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Περσῶν διέπρεψεν δ στρατηγ-ὸς Μιλτιάδ-ης.

ΣΗΜ. Πρέπει ν' ἀσκηθῇ καλῶς δὲ μαθητής εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῶν κατα-λήξεων τῶν ὁνομάτων, διότι θὰ ἔχῃ ἀξιον λόγου ἐφόδιον πρὸς τὴν δρυθήν τῶν ὁνομάτων γραφήν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΓ'.

Γενεκά τενα ἀναφερόμενα καὶ εἰς τὰς τρεῖς κλέσεις.

Ἡ κατάληξις ας τῶν πρωτοκλίτων δονομάτων εἶνε πάντοτε μακρά· π. χ. ὁ Αἰνείας, τῆς παιδείας, τὰς μούσας.

Τὸ α τῆς δοτικῆς τοῦ ἐνικοῦ καὶ τῶν πτώσεων τοῦ δυϊκοῦ τῶν πρωτοκλίτων δονομάτων εἶνε πάντοτε μακρόν· π. χ. τῇ ἀληθείᾳ, τῷ μούσα (ὄνομαστικῇ τοῦ δυϊκοῦ).

Τὰ δίχρονα ἐν τέλει τῶν οὐδετέρων εὑρισκόμενα, ἀν δὲν προ-κύπτωσιν ἐκ συναιρέσεως, εἶνε βραχέα· π. χ. τὰ μῆλα, τὸ πρᾶγμα, τὸ πέλεοι, τὰ σώματα.

Αἱ καταλήξεις τῶν πλαγίων πτώσεων εἰς α, ας τῆς γ'. κλίσεως εἶνε βραχεῖαι· π. χ. τῷ λαμπτῆρι, τὴν ὁῖνα, τοὺς κρατῆρας, τὰς κηλῖδας.

Άσκησις.

Άρχαία. Ξενοφῶν ἐκαλεῖτο Ἀττικὴ μέλισσα γλυκύτητι τῆς ἐδμηνείας. — Τῆς παιδείας αἱ μὲν ῥίζαι πικραί, οἱ δὲ καρποὶ

γλυκεῖς.—Αἶνείας τὸν πατέρα Ἀγχίσην ἔσφε σφέρων ἐπ' ὄμων.—Ἐρμῆς δὲ τῆς Μαίας πιερὰ εἰχεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ πρὸς τοὺς ποσὶ.—Τῇ ἐπιμελείᾳ πάντα δοῦλα γίγνεται, τῇ δὲ ἀμελείᾳ πάντα δυσχερῆ φαίνεται.—Ἡ φύσις τοῖς μὲν λέουσιν ἔδωκεν ἀλκὴν καὶ ταχύτητα, ταῖς δὲ ἀλώπεξι πανουργίαν.—Ἡ θάλαττα μῆρας μεγίστους τρέφει καὶ φυτεύματα.—Τάφος κοινὸς χῶρος ἀπασι, πένησι τε καὶ βασιλεῦσι.

Καθωμελημένη. Τῇ ἀληθείᾳ ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἦτο λαμπρά.—Τὸ πέπερι, τὸ σίναπι καὶ τὸ κιννάβαρι εἰνε δνόματα τῆς τρίτης κλίσεως.—Παρὰ τὴν Σαλαμίνα ἐγένετο ἡ περίφημος ναυμαχία μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Περσῶν, καθ' ἣν ἀνεδείχθησαν νικηταὶ οἱ Ἑλληνες.—Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῇ τὸ πρᾶγμα μετὰ πολλῆς προσοχῆς, ὅστε νὰ μὴ ἐπέλθῃ ἀπευκταῖόν τι.—Οἱ Ἀττικοὶ δὲν μετεχειρίζοντο καὶ ἐπὶ τῶν θηλυκῶν δνομάτων διὰ τὸν δυϊκὸν ἀριθμὸν τὸ θηλυκὸν ἀρθρον τά, ἀλλὰ τὸ ἀρσενικὸν τώ, ὡς λ. χ. τῷ μούσα, τῷ κακίᾳ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΔΔ'.

Περὶ τοινισμοῦ τῶν πτώσεων.

Ἐν τῷ τοινισμῷ τῶν πτώσεων ἐφαρμόζονται οἱ ἔξῆς κανόνες :
‘Η δευναίρετος δνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ τοινιζόμεναι ἐπὶ τῆς ληγούσης δξύνονται π. χ. ἡ ἀρετή, τὴν τιμήν, τὰς ποινάς, δ ποιμήν, ἡ δᾶς, τὰς δόσις.

‘Η μακροκατάληπτος γενικὴ καὶ δοτικὴ τοινιζόμεναι ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπῶνται π. χ. τῆς τιμῆς, τῶν ποδῶν, ταῖς ἀρεταῖς, ταῖς δόσις.

ΣΗΜ. Τὰ δξύτονα τῆς Β’ ‘Αττικῆς κλίσεως δξύνονται τὴν γενικὴν καὶ (δοτικὴν π. χ. τοῦ λεώ, τῷ λεψί, τῶν λεών, τοῖς λεψί). ‘Ἐπ’ Ἰσης δξύνεται ἡ γενικὴ νεώς ἡ ναῦς, τῆς νεώς κτλ.) ‘Ἐν τούτοις τινὰ τῶν ‘Αττικῶν περισπῶνται πάνταχοῦ ὡς δ ταῦς, γεν. τοῦ ταῦ, τῷ ταῷ, δρφῶς, τοῦ δρφῶ, τῷ δρφῷ, ἡ Κῶς, τῆς Κῶ, τῷ Κῷ.

‘Η αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τοῦ ἑνικοῦ τῆς α’. καὶ δ’. κλίσεως ἔχουσι καὶ τὸν τόνον καὶ τὸν χρόνον τῆς δνομαστικῆς π. χ. ἡ μοῖρα, τὴν μοῖραν, ὁ μοῖρα, ἡ ὥρα, τὴν ὥραν, ὁ πῖλος, τὸν πῖλον, ὁ πῖλε.

Καὶ αἱ ἀλλαι πτώσεις τοινιζόνται εἰς ἣν συλλαβὴν τοινιζεται καὶ ἡ δνομαστική, ἀν δὲν ἐμποδίζῃ ἡ λήγουσα π. χ. ἄνθρωπος,

άνθρωπον, ἄνθρωπε, ἄνθρωποι, ἀλλ' ἄνθρωπον, ἄνθρωπων, ἄνθρωπους.

”Ασκησις

’Αρχαέα. Ή ἀρετὴ ἀπλῆν καὶ βεβαίαν δδὸν τοῦ βέου ὑποδεικνυσι. — Τοῖς νικηταῖς ἐν ἀγῷσι δάφνης ἐδιδοτο στέφανος. — Ο Θεός ἐστι ποιητὴς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Παρὰ τῷ τῶν Παλληνέων δῆμψ μετὰ τὴν Λεώ προδοσίαν οὐκέτι ἔκηρθύτετο τὸ ἐπιχώριον «Ἀκούετε, λεώ». — Οἱ Ἐφέσιοι πολιορκούμενοι ὑπὸ Κροίσου ἀνέθεσαν τὴν πόλιν τῇ Ἀρτέμιδι ἐξάψαντες ἐκ τοῦ νεὼ σχοινίον εἰς τὸ τεῖχος. — Ἐκτὸς τῆς νεὼς ταύτης ἀπώλετο καὶ ἐτέρα μεῖζων. — Οἱ μοχθηροὶ τῶν ἀνθρώπων οὐχ οὕτως ἥδονται ἐπὶ τοῖς ἰδίοις ἀγαθοῖς ώς ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις κακοῖς.

Ιεαθωμελημένη. Ἄρχῆς κακῆς κάκιστον βεβαίως θὰ είνε καὶ τὸ τέλος. — Ο ἔνδοξος πόλεμος είνε προτιμότερος τῆς αἰσχρᾶς εἰρήνης. — Οἱ ἀγαθοὶ ἀνδρες είνε εἰκόνες τῶν θεῶν. — Οἱ εὐεργέται τῶν ἀνθρώπων τιμῶν ἡξιώθησαν. — Ο πλοιοτος τῆς κακίας μᾶλλον ἢ τῆς καλοκαγαθίας είνε ὑπηρέτης. — Μεγάλη κίνησις ἐπεκράτει χθὲς ἐν ταῖς δῖοις τῶν Ἀθηνῶν ἔνεκα τῶν ἐκλογῶν. — Ο ταῦς σχηματίζει τὴν γενικὴν ταῦθ, ἐνῷ τὸ λεώς σχηματίζει λεώ, ἢ γενικὴ δηλ. τοῦ μὲν πρώτου περισπάται, τοῦ δὲ δευτέρου δεξύνεται.)

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΕ'.

Κανόνες ἀναφερόμενοι εἰς ὄνοματα Α'. κλίσεως
Περὶ τοῦ α τῶν θηλυκῶν ὄνομάτων.

Τὸ α τῶν θηλυκῶν ὄνομάτων τῆς πρώτης κλίσεως ἐνίστε μὲν εἶνε μακρόν, ἀλλοτε δὲ βραχὺ παρατίθενται δὲ δμοῦ αἵ διάφοροι περιπτώσεις, δπως συγχρίνῃ ἐ μαθητὴς τὴν μίαν περίπτωσιν πρὸς τὴν ἀλλην.

”Ἐχουσι λοιπὸν τὸ

α μακρὸν

α βραχὺ

A'. Ἐπίθετα.

(α)

(α)

Τὰ θηλυκὰ ἐπίθετα ἀτινα
ἔχουσι τὸ ἀρσενικὸν δευτερό-
κλίτον π. χ. ὁδαῖος, ὁδαῖα,
ἀγιος, ἀγιᾶ, ὁποῖος, ὁποῖα.

Τὰ θηλυκὰ ἐπίθετα ἀτινα
ἔχουσι τὸ ἀρσενικὸν τριτόκλι-
τον π. χ. πᾶς, πᾶσα, λαβών,
λαβοῦνος, ποιηθεῖς, ποιηθεῖσα.

B'. Οὐσιαστικά.

Ἐχουσι τὸ α μακρὸν

1. Πάντα τὰ ἐπὶ τῆς ληγού-
σης τονιζόμενα π. χ. στοά, πα-
ρειά, χαρά, λαλιά.

Ἐξαίρεσις. Τὰ εἰς υια διμως
δέξιτονα ἔχουσι τὸ α βραχύ π. χ.
ἄγνια, δρυιά.

Ἐχουσι τὸ α βραχὺ

1. Πάντα τὰ ἐπὶ τῆς προ-
παραληγούσης τονιζόμενα π. χ.
μάχαιρα, ἄγκυρα, Κέρκυρα, τρά-
πεζα.

Ασκησις.

Άρχαία. Ἡ τῆς ἀρετῆς κτῆσις μόνη βεβαία (βέναιος) ἐστὶ^ν καὶ ἀθάνατος.—Πᾶσα (πᾶς) δύναμις καὶ πᾶς πλοῦτος ὑπείκει τῇ
ἀρετῇ.—Ἡ θεοσέβεια ἐστιν ἀρχὴ τῆς σοφίας.—Πέτρε, Πέτρε, θὲς
τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην.—Ἡ θάλασσα θῆρας μεγίστους τρέφει.
—Παχεῖα (παχὺς) γαστήρ λεπτὸν οὐ τίκτει νοῦν.—Ο Νεῖλος
πραεῖαν (πραΐς) τὴν δύσιν ποιεῖται.—Ἀλώπηξ ἐν παγίδι ληφθεῖσα
(ληφθεὶς) καὶ ἀποκοπεῖσης τῆς οὐρᾶς διαδρᾶσα (διαδράς) ἀδίω-
τον ὑπ' αἰσχύνης τὸν βίον ἡγεῖτο.—Μόνη ἡ ἀρετὴ βεβαία (βέναιος)
ἐστὶ καὶ ἐν ταῖς εὐτυχίαις καὶ ἐν τῇ δυστυχίᾳ.

Καθωλικημένη. Τὸ α τῆς λέξεως ἡ ὠραία εἶνε μακρόν,
διότι τὸ ἀρσενικὸν ὠραῖος εἶνε δευτερόκλιτον, τῆς δὲ λέξεως ποιη-
θεῖσα εἶνε βραχύ, διότι τὸ ἀρσενικὸν ποιηθεῖσα εἶνε τριτόκλιτον.—
Ἡ χαρά μου ὑπῆρξε μεγίστη, ἅμα ἔμαθον περὶ τῆς ἀρίστης ἐπιτυ-
χίας σου κατὰ τὰς ἔξετάσεις.—Ἡ κορυφὴ τοῦ δρους δονομάζεται
ἀκρώρεια, ἡ δὲ βάσις αὐτοῦ ὑπώρειαι ἡ πρόποδες.—Πᾶσα (πᾶς)
κακὴ συναναστροφὴ βεναίως δὲν δύναται ἡ νὰ ἔχῃ κάκιστα ἀποτε-
λέσματα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΓ'.

ΙΠΡΩΤΗ ηλέσεις

Περὶ τοῦ α (συνέχεια)

Ἐπίσης ἔχουσι τὸ α μακρόν.

Ἴχουσι δὲ τὸ α βραχύ.

2) Τὰ εἰς εια δισύλλαβα (μνείω,
χρεία) καὶ τὰ εἰς εια ὑπερδισύλ-
λαβα, τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν
ευω ληγόντων δημάτων βασι-
λεία (βασιλεύω), κολακεία (κολα-
κεύω), παιδεία (παιδεύω), δου-
λεία (δουλεύω).

2) Τὰ εἰς εια παραγόμενα ἐκ
τῶν εἰς ης τριτοκλίτων δονομά-
των καὶ τῶν εἰς ευς· ἀλήθεια
(ἀληθής), εὐγένεια (εὐγενής), εὐ-
σέβεια (εὐσεβής), εὐπείθεια (εὐ-
πειθής), Ὀδύσσεια (Ὀδυσσεύς).

3) Τὰ εἰς ρα δισύλλαβα, τὰ δποῖα ἔχουσιν ἐν τῇ παραληγούσῃ φωνήν· π. χ. ὥρα, χώρα, θήρα, πήρα, θύρα, λύρα κτλ.

Ἐξαιροῦνται καὶ ἔχουσι τὸ α βραχὺ τὰ δνόματα χύτρα καὶ σφῦρα.

4) Τὰ εἰς ια, εα καὶ οα παροέντονα· π. χ. σοφία, κακία, μηλέα, Τεγέα, πόα.

5) Τὰ εἰς αια ὑπερδισύλλαβα· π. χ. κεραία, ἐλαία, οημαία, νεολαία.

6) Πάντα τὰ πολυσύλλαβα παροξύτονα σύσιαστικά· π. χ. παλαιότρα, δπώρα, δρχήστρα, πληθώρα, πορφύρα.

3) Τὰ εἰς ρα δισύλλαβα τὸ ποῖα ἔχουσιν ἐν τῇ παραληγούσῃ δίφθογγον· π. χ. σφαῖρα μοῖρα, πεῖρα, πρῷρα.

Ἐξαιροῦνται τὰ ἔχοντα ἐτῇ παραληγούσῃ τὴν δίφθογγον αυ· π. χ. αὔρα, λαύρα, σαύρα καὶ τὰ Αἴθρα, Φαίδρα.

4) Τὰ εἰς οια καὶ υια· π. χ. εὔνοια, εὔπλοια, μετάνοια, μυῖα ἀγνιά, δργυιά.

5) Τὰ εἰς αια δισύλλαβα π. χ. μαῖα, γαῖα, γραῖα.

6) Τὰ τρέποντα τὸ α τῆς δγο μαστικῆς ἐν τῇ γενικῇ καὶ διτοιχῇ εἰς η π. χ. μοῦσα-ης, γλῶσσα-ης δίψα-ης.

* Ασκησις

Αρχαία. Ή εὐδαιμονία οὐκ ἔστι τρυφὴ καὶ πολυτέλεια.— Ή ἀκαριστία μάλα δικαίως ἡν μισητὴ τοῖς Πέρσαις.— Ή γλῶσσα πολλοὺς εἰς δλεθρον ἔγαγεν.— Η Φαίδρα ἡν θυγάτηρ τοῦ Μίνωσα καὶ τῆς Περσεφόνης, σύζυγος δὲ τοῦ Θησέως.— Ή μηλέα δένδρον ἔστιν εὐχαρπον.— Ή λέξις φθινόπωρον σύνθετός ἔστιν ἐκ τοῦ φθινω καὶ δπώρα.— Ή μυῖα ἔξαπους σύσκ τοῖς μὲν τέτταροι βαδίζει μόνοις, τοῖς δὲ προσθίοις δυσὶν ὡς χεροὶ χρῆται.— Εσχατον κακὸν ἡ δειλία.

Καθωμελημένη. Αἱ λέξεις μαῖα καὶ γραῖα λέγονται δισύλλαβοι, διότι ἔχουσι δύο συλλαβάς, ἐν φή λέξις ἐλαία λέγεται ὑπερδισύλλαβος.— Η μήτηρ τοῦ Θησέως ἔκαλετο Αἴθρα· αὔθραν δὲ προσέτι λέγομεν καὶ τὴν αἰθρίαν, δηλ. τὸν καθαρὸν ἀέρα, τὴν εὐδίαν.— Εἰπέ μοι, Χρίστε, ἐάν προχωρήσωμεν μίαν μοῖραν πρὸς Δυσμένη, θὰ εὑρωμεν διαφοράν τινα χρόνου; ἐν ἀλλοις λόγοις θὰ ἔχωμεν τὴν αὐτὴν ὥραν ἐντεθθα καὶ ἔκει; — Παρατηρῶ μετὰ περιεργείας τὸν σιδηρουργόν, δ ὅποιος μετὰ μεγάλης ἐπιτηδειότητος κτυπᾷ τὴν σφῦραν ἐπὶ τοῦ ἄκμονος.

* Εφαρμογὴ

(Νὰ τεθῶσι πνεύματα καὶ τόνοι δποι δὲν ὑπάρχοισι).

Αρχαία. Φίλει τὴν παιδειαν, τὴν σωφροσυνην, τὴν αληθειαν,

τὴν ευσεβειαν.—Καὶ λαγχάνει Ζεὺς μὲν τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ δυνα-
στειαν, Ποσειδῶν δὲ τὴν ἐν θαλάσσῃ.—Ἡ γραια μετὰ φόδου πολ-
λοῦ πρὸς τὸν θάνατον ἀποβλέπει.—Πλάτων εἶπε τὴν παιδειαν δεύ-
τερον γῆλιον εἰναι.—Μόνη ἡ ἀρετὴ βεβαια ἔστι καὶ ἐν ταῖς ἀτυχίαις
καὶ ἐν τῇ εὐτυχίᾳ.—Παχεια γαστήρ λεπτὸν οὐ τίκτει νοῦν.—Ἡ
μνια ἑξάπους ἔστι.—Ἐν τοῖς πολέμοις τέμνεται μὲν ἡ χωρα, πορ-
θοῦνται δὲ αἱ πόλεις.—Γαλῆ εισελθουσα εἰς χαλκέως ἐργαστήριον
τὴν ἔκει κειμένην δίνην περιέλειχε.

Εκθωμελημένη. Παρατήρησον τὸν ναύτην ἔκεινον μετὰ
πάσης εὔκολίας ἀνέρχεται τὴν κεραιαν τοῦ πλοίου.—Θὰ περιμείνω-
μεν ἐπὶ μίαν ὕδραν, ὥστε δύνασαι νὰ ἔλθῃς.—Παλαιστρα ἔκαλεῖτο
δ τόπος, ἐνθα ἐγυμνάζοντο οἱ παλαισταί.—Ζεῖ (ζέω) χυτρα, ζῆ φι-
λία, ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι, θέλοντες νὰ ἐκφράσωσιν δτι ἔχει τις πολ-
λοὺς φίλους, ἐν δσφ εἰνε πλούσιος καὶ εὐτυχής.—Ἡ σφαιρα διε-
τρύπησε τὸν πνεύμονα τοῦ δυστυχοῦς ἔκεινου στρατιώτου.—Ἡ
σημαια τῶν φοιτητῶν ἦτο πολυτελεστάτη.—Ἡ ελαια καὶ ἡ μηλεα
είνε δένδρα εύκαρπα.—Ἡ μνια είνε ἔντομον.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΔΖ'.

Γενικὴ καὶ δοτικὴ ἔνικον τῆς Α΄. κλέσεως.

Ἄρσενικά.

Ἡ γενικὴ τοῦ ἔνικον τῶν ἀρσενικῶν δνομάτων τῆς πρώτης κλέ-
σεως λήγει εἰς ου· π. χ. ποιητής, τοῦ ποιητοῦ.

Σχηματίζουσι δὲ αὐτὴν εἰς αὶ λέξεις μανδραγόρας, πατρα-
λοίας, δρυιθοδήρας καὶ τὸ βροχᾶς. Πρὸς τούτοις δὲ σχηματίζουσιν
αὐτὴν εἰς α καὶ δωρικά τινα καὶ ξενικά· π.χ. δ Λεωνίδας, τοῦ Λεω-
νίδα (καὶ Λεωνίδου), δ Ὁρόντας, τοῦ Ὁρόντα κτλ.

Θηλυκά.

Ἡ γενικὴ τοῦ ἔνικον τῶν εἰς α ληγόντων θηλυκῶν δνομάτων
σχηματίζεται εἰς ης καὶ ἡ δοτικὴ εἰς γ· π.χ. ἡ μούσα, τῆς μούσης,
τῇ μούσῃ, κτλ.

Ἐν τούτοις, ὅταν πρὸ τοῦ α ὑπάρχῃ φωνῆν ἡ ρ, τὸ α τῆς δνο-
μαστικῆς δὲν τρέπεται εἰς η· π. χ. ἡ ἀληθεία—τῆς ἀληθείας—τῇ
ἀληθείᾳ, ἡ μοίρα—τῆς μοίρας—τῇ μοίρᾳ.

Ἐξαιρέσεις. Ἡ λέξις μία σχηματίζει τὴν γενικὴν μιᾶς καὶ τὴν δοτικὴν μιᾶς. Ἡ δὲ λέξις ἀρσονρά (=χώρα, γῆ) σχηματίζει τὴν γενικὴν ἀρσούρης.

ΣΗΜ. Πρὸς τούτοις καὶ τὰ ἔχοντα τὸ αὐτὸν ὄνομαστικῷ μερὸν δὲν τρέπουσιν αὐτὸν εἰς η̄ π. χ. Λήδα—Λήδας, Φιλομήλα—Φιλομήλας, Ἀνδρο- μέδα—Ἀνδρομέδας κτλ.

Ασκησις.

Αρχαία. Ἡ ἐπιθυμία τῆς δόξης (δόξα-ης) πολλάκις αἰτία ἐστὶ τῆς ἀνδραγαθίας.—Τῇ ἐπιμελείᾳ (ἐπιμέλεια-ας-α) πάντα δουλα γίγνεται, τῇ δὲ ἀμελείᾳ (ἀμέλεια-ας-α) πάντα δυσχερῆ φαίνεται.—Ἡ νέα Καρχηδὼν κτίσμα ἐστὶν Ἀσδρούβα (δὲ Ἀσδρούβας—τοῦ Ἀσδρούβα) τοῦ διαδεξαμένου Βάρκαν τὸν Ἀννίδου Πατέρα.—Πονηροῦ δεσπότου (δὲ δεσπότης—τοῦ δεσπότου) οἰκέται χρηστοὶ σὺ γίγνονται.

Καθωμελημένη. Ἡ θεοσέβεια εἶναι ἀρχὴ τῆς σοφίας (σοφία-λας). Ἡ Ἐλληνικὴ χερσόνησος καὶ η Ἰταλικὴ περιθρέχονται ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης (θάλασσα-ης).—Ἐνεκεν τῆς σφρόβότητος τοῦ βιορρᾶ (βιορρᾶς-τοῦ βιορρᾶ) ἐπῆλθον πολλὰ δυστυχήματα.—Ἡ γενναιότης καὶ η καρτερία τοῦ Λεωνίδα (Λεωνίδας—Λεωνίδα) ἐπή νεγκον τὰ λαμπρὰ ἔκεινα ἀποτελέσματα ἐν Θερμοπύλαις.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΔΗ'.

Γενικὴ πληθυντικὴ τῆς Α'. αλίσσεως.

Ἡ γενικὴ τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ὄνομάτων τῆς α'. αλίσσεως τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης π. χ. ὁ στρατιώτης—τῶν στρατιωτῶν, ὁ ταμίας—τῶν ταμιῶν, η μοῦσα—τῶν μουσῶν.

Ἐξαιροῦνται καὶ τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης τὰ θηλυκὰ ἐπίθετα, τὰ ὅποια ἔχουσι τὸ ἀρσενικὸν δευτερόκλιτον π. χ. η ἀγία (ἀρσενικὸν ὁ ἄγιος), γεν. πληθυντικὴ τῶν ἀγίων καὶ οὐχὶ τῶν ἀγίων.

ΣΗΜ. Ἐν τούτοις τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης η γενικὴ πληθυντικὴ τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων, αἵτινα ἔχουσι μὲν τὸ ἀρσενικὸν δευτερόκλιτον, ἀλλὰ λαμβάνονται ὡς οὔσιαστικά π. χ. η αἰτία (ὡς ὄνομα ούσιαστικὸν) ἔχει γενικὴν πληθυντικὴν αἰτίαν, ἐν φ η αἰτία (ὡς θηλυκὸν τοῦ ἐπιθέτου αἰτίας) σχηματίζει γενικὴν πληθυντικὴν αἰτίαν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγομεν αἱ κυρίαι (πληθυντικὸς τοῦ ούσιαστικοῦ κυρία) γεν. τῶν κυριῶν, ἐν φ κυρίαι (πληθυντικὸς τοῦ κυρία, ὡς θηλ. τοῦ ἐπιθέτου κυρίας) σχηματίζει γενικὴν τῶν κυριῶν.

Ἐξαιροῦνται πρὸς τούτοις καὶ δὲν τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ τὰ εὐσιαστικὰ χρήσιμος (=δανειστής) γεν. πληθυντικὴ χρήσιμων, ἐτησίαι (=περιοδικὸν ἀνεμοῦ), γεν. πληθυντ. ἐτησίων καὶ ἀφύη (=σαρδέλλα) γεν. πληθ. ἀφύων.

ΣΗΜ. 'Υπάρχουσι δὲ καὶ γενικαὶ πληθυντικαὶ χρησιῶν (τοῦ ἐπιθέτου κεηστὸς) καὶ ἀφύων (τοῦ ἐπιθέτου ἀφιής).

*Ασκησις.

Αρχαία. Ὡ νεανία σιώπα· ή γάρ σιωπὴ κόσμος ἔστι τῶν νεανιῶν (οἱ νεανίαι—τῶν νεανιῶν).—Ἄι τράπεζαι τῶν χρήσιμων (οἱ χρήσται—τῶν χρήστων) ἐν τῇ ἀγορᾷ ἡσαν.—Πληροῦνται δὲ Νεῖλος μάλιστα κατὰ τὴν τῶν ἐτησίων (οἱ ἐτησίαι—τῶν ἐτησίων) ὕραν.—Ποσειδῶν ἀφύων (ἡ ἀφύη—τῶν ἀφύων) φορὰν Μεγαρεῦσιν ἐποίησε (=ἔστειλεν ἀφθονίαν σαρδελλῶν εἰς τοὺς Μεγαρεῖς).—Τὸ γικᾶν τὰς ἐπιθυμίας πασῶν (πᾶσαι—πασῶν) νικῶν (νίκη—νικῶν) ή καλλίστη.

Καθωμειλημένη. Ὁ βίος τῶν μυρμήκων καὶ τῶν μελισσῶν (ή μέλισσαι—τῶν μελισσῶν) εἰνε ἐπίπονος.—Ἀναγινώσκω μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως τὴν ἐφημερίδα τῶν Κυριῶν (Ἄι κυρίαι—τῶν κυριῶν).—Ο στρατιώτης σχηματίζει τὴν γενικὴν πληθυντικὴν στρατιωτῶν, καὶ δὲ νεανίας, νεανιῶν.—Εἰσῆλθομεν εἰς τὸν ναὸν πρὸς προσκύνησιν τῶν ἀγίων (δ ἄγιος—ή ἀγία—τῶν ἀγίων) εἰκόνων).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΘ'.

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ

Κανόνες ἀναφερόμενοι εἰς ἀρσενικά.

Τὰ εἰς ατης λήγοντα ἔθνικὰ ἔχουσι τὸ α μακρόν π. χ. Σπαρτιάτης—Σπαρτιάται, Τεγεάτης—Τεγεάται.

Ἐπ' ἵσης ἔχουσι τὸ α μακρόν καὶ τὰ εἰς ατης, τὰ παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων π. χ. γενειάτης, θηλυκὸν ή γενειάτις.

ΣΗΜ. 'Εκ τῶν ἔθνικῶν ἔξαιρονται τινα, ως τὸ Σαρμάτης, Γαλάτης, Δαλμάτης, Σαυρομάτης καὶ Χαριμάτης, ἀτινα ἔχουσι τὸ α βραχύ.

Τὰ λήγοντα εἰς ιτης καὶ τὸ πρεσβύτης ἔχουσι τὸ ι καὶ υ μακρά π. χ. δ πολίτης—ή πολίτις—οι πολῖται, δ πρεσβύτης—ή πρεσβῦτις—οι πρεσβῦται.

Τὰ λήγοντα εἰς οιτης τὰ παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων γράφονται διὰ τοῦ ο, δταν ή πρὸ τῆς καταλήξεως ταύτης συλλαβὴ εἰνε φύσει

ἡ θέσει μακρά· π.χ. τοξότης, ἵπποτης, δημότης, ἀγρότης (πλὴν τους δεσμώτης καὶ ἡπειρώτης). Γράφονται δὲ διὰ τοῦ ω, ἀνὴρ προηγουμένη τῆς καταλήξεως συλλαβὴ εἰνε βραχεῖα· π. χ. Θιασώτης, ἥλικιώτης, ἴδιωτης, στρατιώτης, πατριώτης, ἀπηλιώτης κτλ.

Τὰ εἰς αὐτῆς λήγοντα ἔθνικὰ γράφονται διὰ τοῦ ω· π. χ. Λαύρειον—Λαυρεώτης, Ἡπειρος—Ἡπειρώτης, Ἰταλία—Ιταλιώτης, Σικελία—Σικελιώτης, Ἀλεξάνδρεια—Ἀλεξανδρεώτης.

Ασκησις

Άρχαία. Οἱ τὴν Σικελίαν κατοικοῦντες Σικελιῶται παρειλήφασι παρὰ τῶν προγόνων Ἱεράνων ὑπάρχειν τὴν κῆσον Δῆμητρος καὶ Κόρης.—Ἄμελετοι δοκοῦντες οἱ στρατιῶται οἱ μὲν ἀγαθοὶ πολὺ ἀν ἀθυμότεροι γίγνονται, οἱ δὲ πονηροὶ ὑνειστότεροι.—Σόλων «Πῶς ἄριστα αἱ πόλεις οἰκοῖντο» ἐρωτηθεὶς εἶπεν «Ἐὰν οἱ μὲν πολῖται τοῖς ἄρχουσι πείθωνται, οἱ δὲ ἄρχοντες τοῖς νόμοις».—Οἱ πλάσται τὸν Δία ἀναπλάτουσι γενειάτην.—Οἱ Σπαρτιᾶται τοῖς Ἀθηναῖοις βοηθήσοντες ἐν τρισὶν ἡμέραις καὶ τοσαύταις νυξὶ διακόσια καὶ χλιαὶ στάδια διῆλθον.

Καθωμελημένη. Ἐκ τῶν εἰκόνων, τὰς δόποιας εἴδομεν ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ, μοὶ ἦρεσε περισσότερον ἐκείνη, ἥτις ἀπεικονίζει τὸν Προμηθέα δεσμώτην.—Πάντες οἱ συνηλικιῶται σου καὶ οἱ συμμαθηταί σου ἐπεράτωσαν τὰς σπουδὰς αὐτῶν καὶ ἔλαβον διαφόρους θέσεις, ἐνῷ σὺ εὑρίσκεσαι εἰσέτι ἐν ἐντελεῖ ἀπραξίᾳ.—Οἱ Τεγεᾶται ἀλλ ὁι Δαλμάται, δηλ. ἐν τῇ πρώτῃ λέξει τὸ α εἰνε μακρόν, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ βραχύ.—Πολῖτις εἰνε τὸ θηλυκὸν τοῦ πολίτις καὶ πρεσβύτις τὸ θηλυκὸν τοῦ πρέσβυτης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Μ'.

Κλητειὴ τῶν πρωτοκλέτων,

«Ἡ ἐνικὴ κλητειὴ τῶν δνομάτων τῆς πρώτης κλίσεως λήγει εἰς η ἡ εἰς α ἀναλόγως τῆς δνομαστικῆς» π. χ. δ νεανίας—ὦ νεανία, ή μοῖρα—ὦ μοῖρα, ή τιμὴ—ὦ τιμῆ, δ Ἀριστείδης—ὦ Ἀριστείδη.

«Ἐξαιροῦνται καὶ σχηματίζουσιν αὐτὴν ἐκ τῶν εἰς ης δνομάτων εἰς α ἀντὶ εἰς η τὰ ἔξης»

1) Τὰ λήγοντα εἰς της καὶ τὰ ἔθνικὰ εἰς ης· π. χ. δ κριτής—ὦ κριτά, δ Πέρσης—ὦ Πέρσα, δ Σκύθης—ὦ Σκύθα.

2) Τὰ σύνθετα δνόμια τὰ λήγοντα εἰς μέτρης—πώλης—τρίβης—ώνης καὶ ἀρχῆς π. χ. γεωμέτρης—ῶ γεωμέτρα, βιβλιοπώλης—ῶ βιβλιοπώλα, παιδοτρίβης—ῶ παιδοτρίβα, τελώνης—ῶ τελῶνα, γυμνασιάρχης ὡ γυμνασιάρχα.

Τὸ δεσπότης σχηματίζει τὴν κλητικὴν εἰς ἄ καὶ ἀναβιβάζει καὶ τὸν τόνον· ὡ δέσποτα.

Κλητικὴ θηλυκῶν.

Ἡ κλητικὴ τοῦ ἑνίκου καὶ πληθυντικοῦ τῶν θηλυκῶν δνομάτων τῆς πρώτης κλίσεως ἔχει τὸν τόνον, δν ἔχει καὶ ἐν τῇ δνομαστικῇ π. χ. ἡ τιμὴ—ῶ τιμή, αἱ τιμαὶ—ῶ τιμαί, ἡ μοῖρα—ῶ μοῖρα, αἱ μοῖραι—ῶ μοῖραι.

"Ασκησις.

Αρχαία. "Ω νεανία (νεανίας—νεανία) σιώπα" ἡ γὰρ σιωπὴ κόσμος ἔστι τῶν νεανιῶν.—Οὐ τῶν βιβλίων κτῆσις βιβλιοπώλα (βιβλιοπώλης—βιβλιοπώλα), ἀλλὰ χρῆσις παιδείας δργανόν ἔστιν.—"Ἡ σὴ τέχνη παιδοτρίβα (παιδοτρίβης—παιδοτρίβα), τῆς ὑγείας καὶ τῆς εὔρωστίας ἔστι πηγή.—Φεῦγε, ὡ ναῦτα (ναύτης—ναῦτα), βορρᾶν.—Πολῖτα (πολίτης—πολίτα) ἔπου θεῷ καὶ πείθου τοῖς νόμοις.

Εκσθωμελημένη. "Ω δέσποτα (δεσπότης—δέσποτα) λάβε οἴκτον δι' ἡμᾶς, διότι ὑποφέρομεν πολὺ καὶ ταλαιπωρούμεθα.—Σεβαστέ μοι κύριε γυμνασιάρχα (γυμνασιάρχης—γυμνασιάρχα) ἐπὶ τῇ δνομαστικῇ ἐօρτῇ σας προσφέρω δμὲν ἐκ μέρους ἀπάντων τῶν μαθητῶν τὴν ἀνθοδέσμην ταύτην.—"Ἡ λέξις δικαστῆς σχηματίζει τὴν κλητικὴν ὡ δικαστά, διότι λήγει εἰς τῆς π. χ. πολίτης—Ω Πέρσα, ὡ Σκύθα, εἰνε κλητικαὶ τοῦ ἑνίκου τῶν δνομάτων Πέρσης καὶ Σκύθης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΑ'.

Τίνα τῶν εἰς ἡς ἀρσενικῶν εἶνε τῆς α'. κλίσεως.

Πρωτόκλιτα ἐκ τῶν εἰς ἡς ἀρσενικῶν εἶνε.

1) Τὰ εἰς δῆς πατρωνυμικὰ καὶ κύρια· Ἀτρείδης γεν. Ἀτρείδου—Μιλτιάδης-ου—Πηλείδης-ου.

ΣΗΜ. Πατρωνυμικὰ καλούνται τὰ οὐσιαστικά, τὰ δποια παράγονται ἐκ κυρίων δνομάτων πατρὸς ἢ μητρὸς καὶ σημαίνουσιν υἱόν, θυγατέρα, ἀπόγονον.

2) Τὰ εἰς τῆς προστηγορικά· π. χ. πολίτης-ου, ληστὴς-ου.

3) Τὰ σύνθετα ἐκ θηλυκῶν δυομάτων τῆς πρώτης κλίσεως· π. χ. ὀλυμπιονίκης (νέκη)·ου, Ἐλλανοδίκης (δίκη)·ου.

4) Τὰ ὄνόματα τὰ λήγοντα εἰς τρίβης—μέτρης—πώλης—ἀρχῆς καὶ ὠνης· π. χ. παιδοτρίβης·ου, γεωμέτρης·ου, βιβλιοπώλης·ου, γυμνασιάρχης·ου, καὶ τελώνης·ου.

5) Τὰ εἰς ης ἔθνικά· π.χ. Σκύθης·ου, Πέρσης·ου.

ΣΗΜ. Πρὸς τούτοις πρωτόκλιτα εἰνε καὶ τινα τῶν ἀπλῶν κυρίων ὄνομάτων π. χ. Εέρεξης·ου, Αἰσχίνης·ου.

"Ασκησις.

Άρχαία. Ἀνάχαρσις δ Σκύθης (Σκύθης—Σκύθου) ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, τί ἔστι πολέμιον ἀνθρώποις; αὐτοί, ἔφη, ἔαυτοις. — Θεμιστοκλῆς καὶ Ἀριστείδης ('Αριστείδου) πολλὰ καὶ καλὰ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ διεπράξαντο. — Οἱ γεωμέτραι (γεωμέτρης·ου) θεωροῦσι πᾶς πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν αἱ γραμμαῖ. — "Εστι τοῦ κριτοῦ (κριτής·κριτοῦ) τῆς δργῆς ἀπέχεσθαι. — Ή ἀχαριστία μάλα δικιώς ἡγ μισητὴ τοῖς Πέρσαις (Πέρσης—Πέρσου). — Μιλιτιάδης (Μιλιτιάδου) μόνος τῶν ἐνδόξων Ἀθηναίων κατελίπετο υἱὸν δμοίον τῷ πατρὶ ἦ μεῖζω αὐτοῦ.

Εκαθωμελημένη. Ο Εέρεξης (Εέρεξης·Εέρεξου) θελήσας νὰ καθυποτάξῃ τὴν Ἐλλάδα ἐπαθε δεινὴν καταστροφήν. — Ἐλλανοδίκαι (ἐλλανοδίκης—ἐλλανοδίκου) ησαν ἐννέα δικασταὶ Ἡλεῖοι κρινοντες περὶ τῶν ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι γυμναῖομένων. — Οκτὼ ἐκ τῶν ληστῶν (ληστής—ληστοῦ) συνελήφθησαν χθὲς παρὰ τὴν κωμόπολιν Ξυλόκαστρον τῆς Κορινθίας. — Λέγεται δι τόσον ἐτίμων τοὺς ὀλυμπιονίκας, ὥστε, δτε ἐπέστρεψεν ἔκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, ἐκρήμνιζον μέρος τοῦ τείχους, τὸ δποῖον ἐσήμαινεν δι τόσοις ἔχουσα τοισύτους ἀιδρας δὲν εἰχεν ἀνάγκην τειχῶν καὶ φρουρίων. — Ο Ἀρίστειδης (ου) καὶ ὁ Μιλιτιάδης (ου) ησαν στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων. — Ο γυμνασιάρχης μετὰ τοῦ σχολάρχου, τῶν καθηγητῶν καὶ ἑληνοδιδασκάλων μετέβησαν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ νομάρχου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΒ'.

Tίνα τῶν εἰς ης κυρίων δυομάτων κλίνονται καὶ κατὰ τὴν Α' καὶ κατὰ τὴν Γ' κλίσιν;

'Ἐν τῷ προτιγγουμένῳ γυμνάσματι εἰδομεν τίνα τῶν εἰς ης εἰνε-

πρωτόκλιτα. Ἐν τῷ παρύντι γυμνάσματι ἔξετάζομεν τὰ εἰς ης, ἀτινα πτώσεις μέν τινας κλίγουσι κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν, ἀλλας δὲ κατὰ τὴν πρώτην.

Τοιαῦτα ἐτερόκλιτα καλούμενα κύρια δνδματα εἰς ης είνε τὰ λήγοντα εἰς -κράτης (Σωκράτης), -γένης (Διογένης), -σθένης (Δημοσθένης), -νείκης (Πολυνείκης), -μῆδης (Διομήδης), -φάρης ('Αριστοφάρης), -χάρης (Θυμοχάρης), -λάμπης (Πυριλάμπης) κλπ.

Κλίνονται δὲ τὰ τοιαῦτα κατὰ τὸ ἔξης παράδειγμα.

Ὀν. δ Σωκράτης

Γεν. τοῦ Σωκράτεος-ους

Δοτ. τῷ Σωκράτει-ει

Αἰτ. τὸν Σωκράτεα-η (κατὰ τὴν γ'. κλίσιν) ἀλλὰ καὶ Σωκράτην (κατὰ τὴν α'. κλίσιν).

Πληθυντικός, οἱ Σωκράται — τῶν Σωκρατῶν — τοῖς Σωκράταις — τοὺς Σωκράτας — ὁ Σωκράται (δηλ. κλίνεται δλόκληρος δ πληθυντικὸς κατὰ τὴν α'. κλίσιν).

Ἐπ' ἵσης τὰ εἰς ης ἐκ τοῦ ἔτος σύνθετα ἐπίθετα σχηματίζονται κατὰ τὴν γ'. κλίσιν, ἀλλ' ἔχουσι καὶ πτώσεις κατὰ τὴν α'. κλίσιν. Οὕτω λέγομεν δ πεντηκοντούτης, τοῦ πεντηκοντούτους, (κατὰ τὴν γ'. κλίσιν), ἀλλὰ τὴν αἰτιατικὴν τοῦ πληθυντικοῦ σχηματίζομεν τοὺς πεντηκοντούτας (κατὰ τὴν α'. κλίσιν). Όμοίως λέγομεν τοὺς τριακοντούτας, τοὺς ἔξηκοντούτας, οἱ δωδεκαέται, οἱ ἑπταέται (κατὰ τὴν α'. κλίσιν).

"Ασκησις.

Άρχαία. Ἀντισθένης οἰκῶν ἐν Πειραιεῖ καθ' ἔκάστηγι ἡμέραν τοὺς τεσσαράκοντα σταδίους ἀνιών ἤκουε Σωκράτους (Σωκράτης — ους — τὸν Σωκράτη καὶ Σωκράτην). — Αριστῶντι Διογένει (Διογένης — ους, τὸν Διογένη καὶ Διογένην) ἐν ἀγορᾷ σὲ περιεστῶτες συνέχως ἔλεγον, κύων, κύων. Ό δέ, ὅμετος, εἶπεν, ἐστὲ κύνες, οἱ μὲ δριστῶντα περιεστήκατε. — Αθηγαλοί Σωκράτην χαλκῆ εἰκόνι ἐτίμησαν. — Φυγαδεύθεις Πολυνείκης (Πολυνείκης — ους — τὸν Πολυνείκη καὶ Πολυνείκην) ἐκ Θηβῶν ἤκεν εἰς Ἀργος.

Καθωμελημένη. Οἱ Ἀριστοφάνης ('Αριστοφάνης — ους — τὸν Ἀριστοφάνη καὶ Ἀριστοφάνη — οἱ Ἀριστοφάναι) ἥτο διασημότερος κωμικὸς ποιητὴς τῆς ἀρχαιότητος. — Εκ τοῦ Οἰδίποδος καὶ τῆς Ἰσκάστης ἐγεννήθησαν δ Ἐτεοκλῆς καὶ δ Πολυνείκης. — Οἱ Δη-

μοσθένης (Δημοσθένης—Δημοσθένους—τὸν Δημοσθένη καὶ Δημοσθένη—οἱ Δημοσθέναι) ὑπῆρξεν δὲ μέγιστος τῶν ῥήτωρων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.—Οὐ Θυμοχάρης (Θυμοχάρης—οὐς—τὸν Θυμοχάρη καὶ Θυμοχάρην) ἦτο στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΓ'.

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ

Κανόνες ἀναφερόμενοι εἰς ὄνόματα θηλυκά.

(Περὶ τῶν εἰς αινα, ελη, ελλα, ια κοὶ ιη).

Τὰ εἰς αινα θηλυκὰ ὄνόματα γράφονται διὰ τοῦ αι· π. χ. θεράπαινα, λέαινα, λύκαινα, ὕαινα, μέλαινα, τάλαινα, φαγέδαινα, χλαινα, Λάκαινα.

***Ἐξαιροῦνται αἱ λέξεις γέννα, τήβενα (καὶ γέεννα, λέξις ἔνδρακή, τῆς δποίας γίνεται χρῆσις ἐν τῷ Εὔαγγελῳ. Οὕτω λέγεται ἡ γέενα τοῦ πυρός, δηλ. ἡ κόλασις, δ ἄδης).**

Τὰ εἰς ελη γράφονται διὰ τοῦ ε· π. χ. Ἐλλη, θυμέλη, Κυβέλη, νεφέλη, Πεντέλη, Σεμέλη, κυψέλη.

Τὰ εἰς ελλα γράφονται διὰ τοῦ ε· π. χ. βδέλλα, δίκελλα, θύμελλα καὶ τὰ τῆς καθωμιλημένης κανέλλα, σαρδέλλα, τρέλλα.

Τὰ εἰς ια δξύτονα γράφονται διὰ τοῦ ε· π. χ. αἰμασιά, ἀνθρακιά, μυρμηκιά, παιδιά, σκιά, πρωσιά, ροδωνιά, ἰωνιά, (Ιον), σφηκιά, λαλιά, στρατιά, ποδιά. ***Ἐξαιροῦνται τινα, ὡς παρειά, ροιά, χροιά καὶ τὰ εἰς υιά, ἀγυιά, μητρυιά, ὁργυιά.**

Τὰ εἰς ιη γράφονται διὰ τοῦ ε· π. χ. δίκη (Εύρυδίκη), νίκη (Κλεονίκη, Ἐλπινίκη) φρίκη, Φοινίκη καὶ τὰ νεώτερα κύρια ὄνόματα Ἀλίκη, Βεατρίκη. ***Ἐξαιρεῖται τὸ θήκη (ἀποθήκη, προθήκη, διαθήκη, ὑποθήκη, προσθήκη, συνθήκη).**

"Ασκησις

Άρχαία. Σεμέλη θυγάτηρ ἡν τοῦ Κάδμου, βασιλέως τῶν Θηβῶν, καὶ Ἀρμονίας, μήτηρ δὲ τοῦ Βάκχου. Οὐ Ἐλλήσποντος ἐκλήθη ἀπὸ τῆς Ἐλλῆς ἐν αὐτῷ θανούσης.—***Ἐστι δίκης δρθαλμός, δι τὰ πάνθ' ὅρῳ.**—Λέαινα ὀνειδιζομένη ἐπὶ τῷ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου ἔνα τίκτειν, ἔνα ἔφη, ἀλλὰ λέοντα.—Ποσειδῶν συνῆγε τὰς νεφέλας καὶ ἐτάραττε τὸν πόντον ἐμβάλλων τὴν τρίαιναν καὶ ἔκινει πά-

σας τὰς θινέλλας.—⁹Η Πεντέλη δρος ἐστὶ τῆς Ἀττικῆς.—Τῶν Λακεδαιμονίων μᾶλλον ἄγανται τὴν ἐν Θερμοπύλαις ἢ τὰς ἄλλας νίκας.

Καθωμειλημένη. Θυμιέλη ἐλέγετο ἐν τῷ θεάτρῳ ὑψηλόν τι τετράγωνον ἔχον βαθμίδας καὶ δυοιάζον πρὸς βωμόν, κείμενον δὲ ἐν μέσῳ τῆς δρυγάστρας.—⁹Η αἰμασιὰ (φράκτης) τοῦ κήπου κατεστράφη ἐνεκα τῶν τελευταίων βροχῶν.—⁹Η δίκελλα εἶνε δργανον ἀπαραίτητον διὰ τὸν κηπουρόν.—Αἱ θεράπαιναι προσφέρουσι τὸν ἄρτον ἐντὸς κανίστρων.—Τὸ λίαν δυσάρεστον τοῦτο γεγονὸς ἐνεποίησε φρίκην εἰς πάντας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΔ'.

Πρώτη κλέσεις.

(Περὶ τῶν εἰς οη, ολη, ομη, ωμη καὶ ονη θηλυκῶν)

Τὰ εἰς οη παροξύτονα καὶ δεξύτονα δνόματα γράφονται διὰ τοῦ ο· π. χ. Θεονόη, δγδόη, χλόη, βοή, πνοή (ἀναπνοή κλπ.), δυή (καταρροή, συρροή, ἔκροή) χοϊ. ⁹Εξαιρεῖται τὸ ζωή.

Τὰ εἰς ολη δεξύτονα γράφονται διὰ τοῦ ο· π. χ. ἀνατολή, βολή (διαβολή, πρεσβολή, ἀναδολή, καταβολή, παραβολή, ἐπιβολή, συμβολή κλπ.) στολή (ἀναστολή, διαστολή, συστολή, ἀποστολή), χολή, (τὸ ύγρόν, τὸ δποῖον ἔκρεει ἐκ τοῦ ηπατος).

⁹Εξαιροῦνται τινα, ὡς ἀμαρτωλή, εὐχωλή, φειδωλή, χωλή (θηλυκὸν τοῦ χωλός).

Τὰ εἰς ομη δεξύτονα γράφονται διὰ τοῦ ο· π. χ. νομή (διανομή, ἀπονομή, κατανομή) δσμή, τομή (προτομή, ἐντομή, ἐκτομή, κατατομή) οἰκοδομή.

Τὰ εἰς ωμη παροξύτονα γράφονται διὰ τοῦ ω· π.χ. γνώμη, ὁώμη, χώμη (=μικρὰ πόλις), βρώμη.

⁹Εξαιρεῖται τὸ κόμη (=κί τρίχες τῆς κεφαλῆς).

Τὰ εἰς ονη δεξύτονα γράφονται διὰ τοῦ ο· π.χ. μονή, (διαμονή, ἐπιμονή, ἔμμονή), ήδονή, καλονή, χαρμονή, γονή.

⁹Εξαιροῦνται τινα, ὡς φωνή.

Τὰ εἰς ονη παροξύτονα γράφονται διὰ τοῦ ο· π. χ. περόνη, ὁθόνη, βελόνη, ἀκόνη, σφενδόνη, ἀγχόνη. Τινὰ δμως γράφονται διὰ τοῦ ω· π. χ. ὁρσιώνη, κορώνη.

"Ασκησις

Άρχαία. Ἡ σωφροσύνη ἥδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ἐγκράτειά
ἔστιν.—**Άσκει:** τῶν περ! τὸ σῶμα γυμνασίων μὴ τὰ πρὸς τὴν ὅδην
ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν ὑγείαν.—Λέων ἀκούσας βατράχου μέγα βοῶντος
ἐπεστράφη πρὸς τὴν φωνὴν οἰόμενος μέγα τις ζῆφον εἶναι.—**Ἐξε-**
νέγκατε τὴν στολὴν τὴν ἐκ τοῦ πνεύματικοῦ πυρὸς κατασκευαζομέ-
νην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν.—Οὐχ ἵνα βάσκανον δεῖξῃ τὸν δίκαιον, ἀλλὰ
διὰ τὴν ὑπερβολὴν οὕτω τὸν λόγον ἐσχημάτισεν δὲ Σωτήρ, ἵνα κη-
ρύξῃ τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χρηστότητος τοῦ Πατρός.—Οὐ
δύναται πατέρα καλεῖν τὸν φιλάνθρωπον θεὸν δὲ τὴν γνώμην ἔχων
θηριώδη καὶ ἀπάνθρωπον.

Καθωματημένη. Λέγουσιν δτι τὸ θέαμα τῆς ἀνατολῆς τοῦ
ἡλίου ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῆς Πεντέλης είνε μεγαλοπρεπές.—**Ο φάρος**
εὗτος εὑρίσκεται μακρὰν τοῦ λιμένος εἰς ἀπόστασιν βολῆς τηλεβόλου.
—**Η μονὴ τῶν Ταξιαρχῶν** καὶ ἡ μονὴ τοῦ μεγάλου Σπηλαίου είνε
δύο τῶν μεγίστων καὶ πλουσιωτάτων ἐν Ἑλλάδι μονῶν.—**Η λέξις**
εὐχωλὴ παράγεται ἐκ τοῦ δήματος εὔχομαι.—**Διὰ τῆς γενομένης**
τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου γνώθη δὲ Κορινθιακὸς κόλπος μετά
τοῦ Σαρωνικοῦ.—**Η κόμη τῆς γυναικὸς ταύτης** είνε μακρά.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΕ'.

Ι Ρ Ω Τ Η Κ Λ Ε Σ Ε Σ

(Περὶ τῶν εἰς ορα, οσυνη καὶ στης θσλυκῶν)

Τὰ εἰς ορα θηλυκὰ οὐσιαστικὰ γράφονται μὲν διὰ τοῦ ο, δταν
τονίζωνται εἰς τὴν λήγουσαν π. χ. ἀγορά, δορά, σπορά, φθορά,
φορά, (ἀναφορά, διαφορά, καταφορά, προφορά).

Γράφονται δὲ διὰ τοῦ ω, δταν τονίζωνται εἰς τὴν παραλήγουσαν π. χ. ὥρα, χώρα, περφρά, δπώρα, πληθώρα, Θεοδώρα, Πανδώρα.

Τὰ εἰς οσυνη ἀφηρημένα οὐσιαστικὰ γράφονται διὰ τοῦ ο, ἐὰν
ἡ πρὸ τῆς καταλήξεως ταύτης συλλαβὴ είνε μακρά π. χ. δικαιο-
σύνη (δίκαιος), σωφροσύνη (σώφρων). Γράφονται δμως διὰ τοῦ ω,
ἐὰν ἡ προηγουμένη συλλαβὴ είνε βραχεῖα π. χ. ἱερωσύνη (ἱερός),
ἀγιωσύνη (ἄγιος).

Τὰ εἰς στης ἀφηρημένα οὐσιαστικὰ πάντοτε διὰ τοῦ ο γράφον-

ταῖς π. χ. ἡ ἴδιότης, ἡ νεότης, ἡ ποιότης, ἡ ὠραιότης, ἡ ἀγαθότης,
ἡ μεσότης, ἡ ἀρχαιότης κτλ.

"Ασκησις

Άρχαξα. Δικαιοσύνην μάθετε σὲ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.—Σωφροσύνη ἔστι τὸ γινώσκειν ἔαυτόν.—**Άγιωσύνη** ἔστιν εὔσένεια.—Ἄι τράπεζαι τῶν χρήστων ἐν τῇ ἀγορᾷ ἥσαν.—Ἐν παντὶ καὶ ϕ
καὶ πάσῃ ὡρᾳ προσκυνοῦμεν τὸν Θεόν.—Ποσειδῶν ἀφύων φορὰν
Μεγαρεσίν ἐποίησεν=δ Ποσειδῶν ἔστειλεν εἰς τοὺς Μεγαρεῖς ἀφθο-
νίαν σαρδελλῶν.—Τῇ ἀρετῇ ἔκολουθει χρηστότης, ἐπιείκεια, εὐγνω-
μοσύνη καὶ ἐλπὶς ἀγαθή.—Οὐχ οἶόν τε ἀνευ δικαιοσύνης ἀγαθὸν
πολίτην γενέσθαι.—Πληροῦται ἐΝεῖλος μάλιστα κατὰ τὴν τῶν ἑτη-
σίων ὕδαν.

Καθωμελημένη. Ἄν ἐγνώριζεν δ φίλος ἡμῶν τὸν μῦθον τοῦ
ծνου καὶ τῆς δορᾶς τοῦ λέοντος θὰ εἰχε τὴν ἐναντίαν γνώμην.—Δὲν
θὰ δυνηθῶμεν νὰ δημοσιεύσωμεν τὴν διατριβὴν ταύτην, διότι ἔχομεν
πληθώραν ὅλης.—Τῷ ὄντι, Γεώργιε, δ κύων σου ἔχει πολλὴν γοη-
μοσύνην, ὡς τούλαχιστον ἡδυνήθην νὰ κρίνω.—Ἡ χώρα, ἣν κατέ-
λαβον οἱ Ἀγγλοι, ἡτο ἀκατοίκητος.—Ἡ ποιότης τοῦ χάρτου τοῦ
βιβλίου σου εἶνε καλή.—Τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ πλοίου δυνομάζεται
πρῷρα, τὸ δὲ διείσθιον πρύμνα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΖ'.

ΙΙ ρώτη κλέσεις.

(Περὶ τῶν εἰς εια, εἰς καὶ οια θηλυκῶν δινομάτων).

Τὰ εἰς εια ἀφηρημένα θηλυκὰ οὐσιαστικὰ παράγονται ἐκ τῶν
εἰς ευω ρημάτων π. χ. βασιλεία (βασιλεύω), κολακεία (κολακεύω),
παιδεία (παιδεύω), νοθεία (νοθεύω), δυναστεία (δυναστεύω), ἐπο-
πτεία (ἐποπτεύω), εἰρωνεία (εἰρωνεύομαι).

Εἰς εια τοιαῦτα οὐσιαστικὰ παράγονται καὶ ἐκ τῶν εἰς ης τρι-
τοκλίτων ἐπιθέτων π. χ. ἀλήθεια (ἀληθής), εὐγένεια (εὐγενής),
εὐπείθεια (εὐπειθής), εὐλάβεια (εὐλαβής).

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν εἰς ης τριτοκλίτων παράγονται ἀφηρημένα οὐσιαστικὰ
καὶ εἰς εἰς π. χ. εὐτυχία (εὐτυχής), εὐφυΐα (εὐφυής), ἀτυχία (ἀτυχής), σενία
(πένης).

Τοιαῦτα εἰς εἰς οὐσιαστικὰ παράγονται καὶ ἐκ τῶν εἰς οις δινομάτων π. χ.

κακία (κακός), **σοφία** (σοφός), **περιεργία** (περίεργος), **ἀσωτία** (ἀσωτος), **ὑπερηφανία** (ὑπερηφανος), πρὸς δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰς ὡν ὀνομάτων· π. χ. **ἡγεμονία** (ἡγεμών), **κηδεμονία** (κηδεμών), **γειτονία** (γείτων).

Τὰ εἰς οια ὀντιστικὰ παράγονται ἐκ τῶν εἰς οος—ους τριτα
κλίτων· π. χ. εὔπλοια (εὔπλοος-ους), εὔνοια (εὔνοος-ους), εὔροι
(εὔροος-ους), ἄνοια (ἄνοος-ομος).

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ α τῶν ὀνομάτων, ἀν δηλ. εἰς μακρὸν ἡ βραχύ, ίδι
Γυμνάσματα ΛΕ'. καὶ ΛΣ'. ἀνωτέρω.

"Ασκησις

Άρχαξα. Πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμών ἔστιν ἡ εὐσέβεια (εὐ
σεδής).—Φίλει τὴν παιδείαν (παιδεύω), τὴν σωφροσύνην, τὴν ἀλή
θειαν (ἀληθής), τὴν εὐσέβειαν (εὐσεδής).—Ἡ ἐγκράτεια (ἐγκρατής)
σωφροσύνην ἐν τῇ ψυχῇ τίκτει.—Ἡ θεοσέβεια (θεοσεδής) ἔστι
ἀρχὴ τῆς σοφίας (σοφός).—Ἡ εὐδαιμονία (εὐδαιμών) οὐκ ἔστι τρυφή
καὶ πολυτέλεια (πολυτελής).—Ἡ σοφία (σοφός) τιμὴν καὶ δόξα
τίκτει.—Εὔνοια (εὔνοος-ους) δειπότου τρέφει τὸν δοῦλον.

Καθωμελημένη. Μόνη ἡ ἀρετὴ εἰνε βεβαία καὶ εἰς τὰς
ἀτυχίας (ἀτυχής) καὶ εἰς τὴν εὐτυχίαν (εὐτυχής).—Εἰς τὴν ἐπιμέ
λειαν (ἐπιμελής) τὰ πάντα νητάσσονται, ἐν φεις τὴν ἀμέλειαν (ἀμε
λής) τὰ πάντα φαίνονται δύσκολα.—Ἡ φιλαργυρία (φιλάργυρος)
εἰνε αἰτία πάσης κακίας (κακός).—Εὔπλοια εἰνε τὸ ἀργητημένον οὐ
σιαστικὸν τοῦ εὔπλους, εὔροια τοῦ εὔρους καὶ εὔνοια τοῦ εὔνους.
Αἱ δέκαιαι τῆς παιδείας (παιδεύω) εἰνε πικραί, οἵ καρποὶ δημως αὐτῆς
εἰνε γλυκεῖς.

GYMNASMA MZ'.

**Λέξεις πρωτόκλιτοι λίαν εὔχρηστοι
ἔχουσαι τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης μακρόν.**

αἰσχύνη	κνῖσα	νίκη	σφονδύλη
δίνη	λύπη	πῖνα (δστρεον)	σφῦρα
ξύμη	λύμη	δίνη	τρῦπα
ἴλη	μᾶξα	σμίλη	ὑλη

(πληθυντ. **ἴλαι**) (πλ. **λῦπαι**) (πλ. **σφῦραι**) (πλ. **ὑλαι**).

Πρὸς τούτοις καὶ τινα πόλεων δημόσια π. χ. Κρίσι, Νίσι,
Νῦσι, Βρῖσα, Βῖσα, Τίσα κτλ.

"Ασκησις

Αρχαία. Μικρὰ ζύμη δλον τὸ φύραμα ζυμοῖ.—Αἱ λῦπαι τρύ-
χουσι τὸν ἀνθρωπὸν.—Φεῦγε τὴν τρυφὴν ὡς λύμην.—Ἐπορεύοντο
τεταγμένοι κατὰ ἵλας καὶ κατὰ τάξεις.—Τοῖς ἐν τῷ Πρυτανείῳ σι-
τουμένοις μᾶζαν παρέχειν κελεύει, ἀρτον δὲ ταῖς ἑορταῖς προσπαρα-
τιθένται.—Οὐκ οἶδα, ὡς πορθμεῦ, τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν ἄδου· πεπι-
στεύκασι γοῦν τὰς ψυχὰς ἀναπεμπομένας κάτωθεν δειπνεῖν τὴν κνῆ-
σαν καὶ τὸν καπνόν.

Καθωμελημένη. Κνῖσα λέγεται δὲ καπνὸς καὶ η̄ δσμή η̄
ἀναδιδομένη ἐκ λιπώδους κρέατος δπτωμένου ἐν πυρὶ.—Δίνη κυ-
ρίως λέγεται η̄ περιστροφικὴ κίνησις τοῦ ὅδατος, τὸ κοινῶς λεγό-
μενον μάτι τῆς θαλάσσης.—Πίνα λέγεται θαλάσσιον τι κογχύλιον,
τὸ δποίον καὶ κοινῶς πίνα δνομάζεται.—Πίνη καλεῖται ἐργαλεῖον
διὰ τοῦ δποίου βινίζουσιν, ἐπ' ίσης δνομάζεται βίνη καὶ ἰχθύς τις,
τοῦ δποίου τὸ δέρμα εἰνε τόσον τραχύ, ὡς τε μεταχειρίζονται αὐτὸ-
ώς βίνην.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΙΣΙΣ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΗ'.

(Παρὶ τῶν εἰς ικος—ινος—ινος καὶ λεος δνομάτων)

Τὰ εἰς ικος λήγοντα γράφονται διὰ τοῦ ε̄ ἔξαιροῦνται η̄ λέξις
Δαρεικὸς (εἰδος νομίσματος περοικοῦ) καὶ τὰ παράγωγα ἐκ τῶν
εἰς ινος ἐπιθέτων π. χ. θῆλυς-θηλυκός, λίβυς-λιβυκός.

Διὰ τοῦ εἰ δὲ γράφονται καὶ αἱ λέξεις τῶν μεταγενεστέρων Δε-
κελεικός, Κεραμεικός καὶ τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης δανεικός, τοῦ δὲ
ἀστικὸς η̄ δρθή γραφή εἰνε διὰ ε̄ καὶ οὐχὶ δῑ υ (δηλ. ἀστυκός), διότι
η̄ ρίζα εἰνε αστ, ἐξ η̄ς γίνονται αἱ λέξεις ἀστ—ός, ἀστ—εῖος, ἀστ—
ικός, ἀστ—ίτης.

Τὰ εἰς ινος λήγοντα προπαροξύτονα γράφονται διὰ τοῦ ε̄ π. χ.
ξύλινος, λίθινος πλίνθινος, ἀδαμάντινος, κρίθινος, κίτρινος, πράσι-
νος, γύψινος, κόφινος, κότινος.

Ἐξαιροῦνται τινα, ὡς τὸ εὔφροσυνος, γηθόσυνος, λάγηνος, καὶ
τινα ἄλλα σύνθετα ἐκ λέξων, αἱ τινες ἐν τῇ παραληγούσῃ ἔχουσιν
ἄλλο παρὰ τὸ ε̄ φωνῆγεν π. χ. ἐπώδυνος (ἐκ τοῦ δδύνη), ἀνεύθυνος
(ἐκ τοῦ εὔθύνη).

Τὰ εἰς ινος λήγοντα δέξύτονα γράφονται διὰ τοῦ ε' π.χ. ἐσπερινός, ἔαρινός, θερινός, ισημερινός, μεσημβρινός, χειμερινός, φθινοπωρινός, πεδινὸς κτλ.

Ἐξαιροῦνται τινα, τὰ διποία γράφονται διὰ τοῦ ει, διότι τὸ ε τῆς ῥίζης ἔνοιηται μετὰ τοῦ ε τῆς καταλήξεως. Τοιαῦτα εἰνε τὸ ὀρεινὸς (ὅρος-ὄρε-ινός-ὄρεινός), ἀλγεινὸς (ἀλγος-ἀλγε-ι-νός-ἀλγεινός), σκοτεινὸς (σκότος-σκοτε-ινος-σκοτεινός).

ΣΗΜ. Εἰς τὰς λεξίες ποθεινός, φωτεινός κτλ. προστίθεται ἡ κατάληξις εινος.

Τὰ εἰς λεος λήγοντα γράφονται διὰ τοῦ ε' π.χ. διψαλέος, θαρραλέος, πειναλέος, ψωραλέος, κονισαλέος (καὶ κονισάλεος).

"Ασκησες.

Αρχαία. Οἱ Ἑλληνες Ἀπόλλωνα ὡς τοξικῆς, ἰατρικῆς καὶ μαντικῆς εὑρετὴν εἶναι λέγουσι.—Διαρεικὸν ἔχαστος παρὰ Κύρου ἦνεγκε τοῦ μηνὸς τῶν στρατιωτῶν, λοχαγὸς δὲ τὸ διπλοῦν, στρατηγὸς δὲ τὸ τετραπλοῦν.—Οἱ ἐλέφαντες ζῶσιν ἔτη πλειώ τῶν διακοσίων, τῶν δὲ Λιβυκῶν οἱ Ἰνδικοὶ μεῖζους τέ εἰσι καὶ ῥωμαλεώτεροι.—Δεκελεικὸς πόλεμος ἐκαλεῖτο ὁ Πελοποννησιακός.—Ἐπώδυνον ὑπέστη δ τάλας θάνατον.

Ιεκαθωμαὶ λημένη. Τὸ βέβχιον εἶνε ὅτι οὗτος εὑρίσκεται ἐν δεινῇ καταστάσει.—Εὐφρόσυνος ἦλθε πρὸς ἡμᾶς ἀγγελία, δι' ἣν μεγαλως ἐχάρημεν.—Τὰ δρεινὰ μέρη ἔχουσι καθαρώτερον ἀέρα καὶ εἶνε ὑγιεινότερα τῶν πεδινῶν.—Ο πρῶτος μεσημβρινὸς διέρχεται διὰ τοῦ ἀστεροσκοπείου τῶν Ηαρισίων κατὰ τοὺς Γάλλους.—Κατὰ τὰς ἔαρινὰς ἐσπέρας δ βασιλειὸς κῆπος εἶνε μαγευτικός.—Κατὰ τὴν θερινὴν ἐποχὴν ἡ ἐν τῇ ἐξοχῇ διαμονὴ εἶνε εὐχάριστος.—Ἐν τούτοις ἔτινη θαρραλέος, καίτοι τόσον φοβερὰ ἦτο ἡ περίστασις αὕτη.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΘ'.

Δευτέρα κλέσεις.

Κανόνες ἀναφερόμενοι εἰς ὄνόματα ἀροενικά.

(Περὶ τῶν εἰς ηγος, οφος, οχος, ωλος, ωγος καὶ ωδος)

Τὰ εἰς ηγος λήγοντα δέξύτονα ὑπερδισύλλαβα γράφονται διὰ τοῦ η π.χ. ἀρχηγός, ναυπηγός, χορηγός, ὅδηγός, πλυηγός, στρατηγός, κ.τ.λ. Ἐξαιρεῖται ἡ λέξις βροτολοιγός.

Τὰ εἰς οφος καὶ οχος λήγοντα γράφονται διὰ τοῦ ο' π.χ. λόφος, ψύρφος, ζόφος, ὅροφος, σοφός, τροφός, ἀνάδοχος, σιτοδόχος, Ἀντίοχος· ἔξαιροσυνται τινα, ώς τὸ ἀγέρωχος, πτωχός.

Τὰ εἰς ωλος δξύτονα γράφονται διὰ τοῦ ω, καθὼς ἀμαρτωλός, φειδωλός, χωλός, Πακτωλός, Αἴτωλός, ὀρματωλός (τῆς καθωμιλημένης). ἔξαιροσυνται τὰ δβιολός καὶ θολός.

Τὰ εἰς ωγος ἀπὸ τοῦ ἄγω παραχγόμενα γράφονται διὰ τοῦ ω· π. χ. ἀγωγός, παιδαγωγός, δημαγωγός, χειραγωγός.

Τὰ εἰς ωδος σύνθετα ἐκ τῆς λέξεως φδή διὰ τοῦ ω γράφονται· π.χ. ψαλιψωδός, μελωδός, ὑμνωδός, ἐπωδός, παρωδός.

ΣΗΜ. Ἡδύνατο ίσως νὰ παρατηρήσῃ τις δια τοῦ παρόντος γυμνάσματος ως καὶ τῶν γυμνασμάτων ΜΓ', ΜΔ', ΜΕ', Μζ', ΜΗ'. δὲν είνε τέλειοι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀτελείᾳ των παρετήρησα κατὰ τὴν διδασκαλίαν ὅτι είνε χρητιμάτων. Πολλοὺς δὲ τῶν κανόνων τούτων ἔχει ἐν τῇ Γραμματικῇ του καὶ διάβιμηστος τοῦ Γένους διδάσκαλος Κούμας.

Ἄσκησις

Αρχαία. Τὸν στρατηγὸν δεῖ πρὸς μὲν τοὺς ἐναντίους τόλμην πρὸς δὲ τοὺς ὑποτεταγμένους εὔνοιαν ἔχειν.—**Ἡ** δὲ ναῦς οὐκ ἔστιν ἔργον τοῦ σκεπάρνου ἢ τοῦ τρυπάνου, ἀλλὰ τοῦ ναυπηγοῦ.—Τὸν δβιολὸν ἀποδοῦναί σε δεῖ· οὐ γὰρ θέμις ἀλλως γενέσθαι.—Διαβόητοί εἰσιν ἐπὶ τρυφῇ οἱ Συβχρίται, οἱ τὰς ποιούσας ψόφον τέχνας οὐκ ἐώσιν ἐπιδημεῖν τῇ πόλει.—**Ο** δὲ ἀρτὶ ἐπιθεὶς τὸν ὅροφον ἀπέρχεται τῷ κληρονόμῳ καταλιπὼν τὴν οἰκίαν.—Οὐ δεῖ κατοπτρίζεσθαι ἐν θολῷ ὅδατι.

Καθωμιλημένη. Λάκων ὁνειδιζόμενος ὑπὸ τινος, διότι ἐλάμβανε μέρος εἰς τὴν μάχην, ἐν φῆτο χωλός, ἀπήντησεν, ἐν τῷ πολέμῳ, φίλε, δὲν ἔχομεν ἀνάγκην φευγόντων ἀλλὰ μενόντων καὶ ἀγωνιζομένων.—Τὸ ψφος τοῦ ἀνθρώπου τούτου είνε ἀγέρωχον.—**Ο** παιδαγωγὸς τῶν ἔξαδέλφων σου, Φίλιππε, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς Ἐλβετίαν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν γονέων του.—**Ἡ** λέξις ἀρματωλὸς ψιλοῦται, διότι δὲν παράγεται ἐκ τῆς λέξεως ἄρμα, ἀλλ' ἐκ τοῦ Δατινικοῦ arma=πλα· ἐπρεπε λοιπὸν τὸ arma νὰ ἔχῃ h, δηλ. πνεῦμα δασύ, διὰ νὰ θέσωμεν εἰς τὸ ἀρματωλὸς δασειαν' διαφέρει τὸ ἀμαρτωλὸς παραγόμενον ἐκ τοῦ ἀμαρτάνω.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Ν'.

Δευτέρα κλίσεις.

(Περὶ τοῦ διχρόνου τῆς παραληγούσης τῶν εἰς ος ἐπιθέτων)

Τὰ εἰς **ιος**, **ικος**, **ιμος** (υμος) καὶ **ινος** (υνος) ἐπίθετα ἔχουσι τὸ
· (υ) βραχύ π. χ. ἴδιος, βασιλεύος, χρήσιμος, πύρινος.

Ἐξαιροῦνται καὶ ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης μακρὸν
τὰ ἐκ τοῦ **τιμή**, **νικη**, **θυμός**, **χυμός** καὶ **κινδυνος** σύνθετα π. χ.
ἐντῖμος, ἀξιόνικος, εὐθύμος, εὔχυμος, ἐπικίνδυνος, πρόθυμος, πολύ-
τιμος.

Τὰ εἰς **ινος** λήγοντα ἐθνικά, ως καὶ τὰ κύρια δνόματα ἔχουσι
τὸ α μακρόν π. χ. Ταραντῖνος, Κωνσταντῖνος, Ἀκραγαντῖνος, Βυ-
ζαντῖνος, Ἐραστῖνος (ποταμός).

ΣΗΜ. Βραχὺ ἔχει τὸ η λέξις **καρκίνος**. Μακρὸν δὲ ἔχουσι τὸ αί λέ-
ξεις **σπῖνος** (πτηνόν) καὶ ἔχηνος (δ ἄχινός).

Τὰ εἰς **ανος** λήγοντα ἔχουσι τὸ α μακρόν π. χ. τρανός, μᾶνός=
ἀραιός, φᾶνδος=φανερός. Τὰ διερδούλλαδε δμως εἰς ανος ἔχουσι
τὸ α βραχύ π. χ. ἵκανός.

Τίνα ἀλλα τῶν εἰς ος ἐπιθέτων ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραληγού-
σης μακρόν;

1. Τὰ **Ισχυρός**, **μικρός**, **λιτός**, **σιμός**, **ψιλός**, **ἀνιαρός** καὶ
γρυπός.

2. Τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ **ψυχή**, **λύπη**, **χυλός** καὶ **κῦρος** σύνθετα
π.χ. εὔψυχος, ἀλυπος, εὔχυλος, ἀκυρος.

ΣΗΜ. Οἱ ἀνωτέρῳ κανόνες χρησιμεύουσι πρὸς σχηματισμὸν τοῦ συγ-
κριτικοῦ καὶ διερθετικοῦ βαθμοῦ καὶ τῶν εἰς οτις η οδυνη δνομάτων,
ἐν οἷς πρέπει νὰ γνωρίζωμεν, ἀν τὸ δίχρονον είνε βραχὺ η μακρὸν καὶ εἰνε
ἀνάγκη νὰ ἀκμάθῃ καὶ τοὺς κανόνας τούτους δ μαθητής.

"Ασημεις.

Άρχαία. "Ωσπερ τὰ τοῦ ἔαρος ἀνθη οὕτω καὶ τὰ τῶν θυητῶν
γένη οὐ πολυχρόνια ἀλλὰ βραχύβια.—Λόγος ἀληθῆς καὶ νόμιμος
καὶ δίκαιος φυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἰδωλόν ἐστι.—Τύραννος
ἐχθρὸς ἐλευθερία καὶ νόμοις ἐναντίος.—Αριστείδης κατέλιπε νίκης
ἀναθήματα κορηγικοὺς τρίποδας.—Πλοῦτος τίμιον μὲν ἀλλὰ τύχης
κτῆμα.—Τὸ Ὀδωρ τεῦτο δυσῶδές ἐστιν, οὐδὲ πάνυ διψῶντι ἀνθρώπῳ
πότιμον. — Οἱ καρκίνοι ἔκδύνουσι τὰ δστρακα οὐχ ἀπαξ ἀλλὰ

πολλάκις.—Φαλίνος Ζακύνθιος ἦν.—Αἱ τῶν φρονίμων ἐλπίδες εἰσὶν ἐφικταῖ.

Καθωμεὶλημένη. Ὁ νέος ὑπάλληλος φαίνεται πολὺ ἴκανός.
— “Ο, τι ἐπιχειρεῖς, Κωνσταντῖνε, εἰνε πολὺ ἐπικίνδυνον. — Ἐν τῇ Σικελίᾳ εὑρίσκεται: ἢ πόλις Ἀκράγας, ἢ: ὁ κάτοικος λέγεται Ἀκραγαντῖνος. — Ἡ λέξις ἀνιαρὸς σημαίνει ἐνοχλητικός. — Ἡ λέξις λιτὸς σημαίνει λεῖος, δραλός. — Σιμὸς λέγεται ὁ ἔχων σύμπεπιεσμένην δύνα, δ δ' ἔχων αὐτὴν κυρτήν λέγεται γρυπός. — Ὁ κάτοικος τοῦ Τάραντος καλεῖται Ταραντῖνος.”

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΝΑ'.

Λέξεις δευτερόκλιτοι, ὡν τινες ἐν πολλῇ χρήσει ἔχουσαι τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης μακρὸν

ὅ	ἄθλος	ὅ	γρῦλος	ὅ	μῆθος	ὅ	σῖτος
τὸ	ἀδηλον	ὅ	γῦρος	ὅ	πῖλος	τὸ	σκῦλον
ὅ	βῖκος	ὅ	δῖνος	ὅ	πῖος	ὅ	σπῖλος
ὅ	γρῖνος	ὅ	θρῦλος	ὅ	πρῖνος	ὅ	στῦλος
ὅ	γρῖπος	ὅ	μῖλος	τὸ	πῦνον	τὸ	σῦκον
ὅ	γρῖφος	ὅ	μῖμος	ὅ	ρῖπος	ἢ	σχῖνος
		ὅ	τῦφος	τὸ	φῦλον		

Πρὸς τούτοις κανόνιά τινα ὀνόματα π. χ.

Γεῦνος (πόλις)	Πῖος (ὄνομα)	Φρῖξος (ὄνομα)
Θῦνος (ἐθνικὸν)	Σκῦρος (νῆσος)	Φρῦνος (ἐθνικὸν)
Νῖνος (δ βασιλεὺς)	Σῦρος (νῆσος)	Χῖος (ὁ κάτοικος)
Νῖνος (ἢ πόλις)	Σπῖνος (ποταμὸς)	Χῖος (ἢ νῆσος).

“Ασκησις

Ἀρχάκια. Τοῦ μὲν σώματος σῖτος τροφὴ, τῆς δὲ ψυχῆς λόγος.—Καὶ τὸν τῦφον ἀπέρριψον, ὁ Λάμπιχε, καὶ τὴν ὑπεροφίαν.—
‘Αθάμας ἐκ Νεφέλης τεκνοῖ παῖδα μὲν Φρῖξον, θυγατέρα δ’ Ἑλλην. — ‘Ἡ δὲ Πυθία κατοικεῖν τὸν Ἡρακλέα εἶπεν ἐν Τύρινθι καὶ τοὺς ἐπιταττομένους ἄθλους (ἄθλος) ἐπιτελεῖν.—Σῦρος καὶ Σκῦρος νῆσοι εἰσὶ. — Πόθεν ἢ στάσις ἢ τίς δ θρῦλος;

Καθωμεὶλημένη. Ἄθλος λέγεται δ ἀγώνις καὶ ἄθλον τὸ βραβεῖον.—Βῖκος λέγεται ἀγγεῖον οἰνοδόχον.—Γρῖνος=δέρμα, γρῖφος=αἰνιγμα (λόγος ἀσαφῆς καὶ δυσνόητος) καὶ γρῖπος=δίκτυον.—

Γρῦλος=χοῖρος, γῦρος=κύκλος, κύρτωμα, καὶ θρῦλος=ψιθυρισμός.—Μίλος=σμιλάκι (εἶδος δένδρου).—Μίμος=γελωτοποιός, πρῖνος=πρινάρι (εἶδος δένδρου) καὶ πῖος=(πισχύς, εὔφορος).—Πῦνον=τὸ σεσηπός αἴμα, δῖπος=ψάθα καὶ σκῦλον=λάφυρον.—Σπῖλος=κηλίς, ρύπος, σχῖνος=εἶδος θάμνου, δῖνος=στρόβιλος καὶ τῦφος=ὑπερηφανία, ἀλαζονεία (καὶ λατρικῶς ἀσθένεια).

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΝΒ'.

Περὶ τονισμοῦ τῶν μωνοσυλλαβών.

Ἡ μονοσύλλαβος καὶ ἀσυναίρετος ὀνομαστικὴ τῶν δημότων τῆς τρίτης κλίσεως δέξυνεται π. χ. θήρ, μήν, κλείς, πούς, κείρ, κίς.

*Ἐξαιροῦνται καὶ περισπῶνται τὰ ἔξης:

*Ἀρσ. βοῦς (βοός), εἰς (ἐνός), πᾶς (παντός), χοῦς (χοός).

Θηλ. γλαῦξ-(κόρ), γραῦς-(ός), ναῦς (νεώς).

Οὐδ. οὖς (ώτός), πᾶν (παντός), πῦρ (πυρός).

*Ἐπ' ἵσης περισπῶνται τὰ εἰς υἱούσαντα μονοσύλλαβα π. χ. δρῦς δρύός), μῆς (μυός), σῦς (συός), ὕς (ύός).

ΣΗΜ. Περισπῶνται καὶ τὰ δισύλλογα εἰς ις, ἐχθῆς, δφρῆς, δσφῆς.

Περισπῶνται τὰ τὸν κανόνα τὰ μονοσύλλαβα Θρῆξ (ἐκ τοῦ Θρά-ΐξ), οῖς (ἐκ τοῦ δ-ΐξ), παῖς (ἐκ τοῦ πά-ΐς), τὸ φῶς (ἐκ τοῦ φά-ος), διότι προέρχονται ταῦτα ἐκ συναιρέσεως, καὶ τονίζεται τὸ πρῶτον τῶν συναιρεθέντων φωνήντων.

*Οξύνονται δὲ ἐπ' ἵσης κατὰ τὸν κανόνα τὰ μονοσύλλαβα δάς (δα-ΐς), προΐξ (προ-ΐξ), ἡ φῶς (φω-ΐς), =φουσκαλίδα, διότι προέρχονται μὲν καὶ ταῦτα ἐκ συναιρέσεως, ἀλλὰ τονίζεται τὸ δεύτερον τῶν συναιρεθέντων φωνήντων.

"Ασκησις.

*Ἀρχαία. Παῖς (πά-ΐς) τις ἔλεγε τῷ Φιλίππῳ τρὶς τῆς ἡμέρας· Φίλιππε, ἄνθρωπος εἰ.—Φῶς (φά-ος) εἰ μὴ εἶχομεν, δμοιοι τοὺς τυφλοῖς ἀν ἡμεν.—Κώνωψ ἐπὶ κέρατος βοὸς ἐκαθέζετο καὶ γῦλει εἰπε δὲ πρὸς τὸν βοῦν, (βοῦς), εἰ βαρύνω σου τὸν τένοντα, ἀναχωρήσω.—Ως δὲ ἡ ναῦς κατεσκεύασθη, δ θεὸς πλειν ἐπέτρεψε.—Φασίν, δτε φωνήντα ἡν τὰ ζῷα, τὴν οἰν (οἰς-δ-ΐς) εἰπεῖν πρὸς τὸν δεσπότην.—*Υς πρὸς Ἀθηνᾶν ἤρισε (παροιμία ἐπὶ τῶν ἐριζόντων

πρὸς ἀνωτέρους). — Ἡ φῶς (φω-τὶς) καὶ ἡ δάκ (δα-τὶς) δέξυνονται.

Καθωμελημένη. Ἡ δρῦς ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ λέγεται βελανιδιά. — Ὁ κάτοικος τῆς Θράκης λέγεται Θρᾷξ (Θρά-ξ), τοῦ δποίου τὸ θηλυκὸν εἶνε Θρᾶσσα. — Ωτα εἶνε δ πληθυντικὸς ἀριθμὸς τῆς λέξεως οὗς. — Ἡ κλίσις τοῦ δνόματος γραῦς ἔχει κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον, ἡ γραῦς, τῆς γραός, τῇ γραῖ, τὴν γραῦν, ὡ γραῦ κτλ. — Πᾶς φρόνιμος ἀνθρωπὸς ἀποφεύγει τὰς ἔριδας. — Ἡ σεμνότης καὶ ἡ χρηστογήθεια ἥσαν ἀληθῶς ἡ μόνη προὶς (προ-τὶς) τῆς καλῆς αὐτῆς κόρης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΝΓ'.

Τρίτη κλέσι.

Τονισμὸς γενικῆς καὶ δοτικῆς μονοσυλλάβων.

Ανωτέρω εἰπομένην τινα περὶ τοῦ τονισμοῦ τῆς δνομαστικῆς τῶν μονοσυλλάβων. Ἐνταῦθα ἔξετάζομεν τὰ περὶ τοῦ τονισμοῦ καὶ τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς τῶν μονοσυλλάβων, διότι αὐτὰ μόνα ἀποτελοῦσιν ἔξαίρεσιν, ἐνῷ τὰ λοιπὰ δνόματα τῆς τρίτης κλίσεως τονίζονται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας.

Τὰ μονοσύλλαβα λοιπὸν δνόματα τῆς γ' κλίσεως τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν παντὸς ἀριθμοῦ τονίζουσιν ἐπὶ τῆς ληγούσης π. χ. γλαῦξ, γλαυκός, γλαυκί, γλαυκῶν, γλαυξὶ καὶ τοῦτο κατ' ἔξαίρεσιν τοῦ κανόνος, (ὅπου τονίζεται ἡ δνομαστική, τονίζονται καὶ αἱ ἄλλαι πτώσεις).

ΣΗΜ. Καὶ οἱ δισύλλαβοι λέξεις γυνὴ καὶ κύων τονίζουσι τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν ἐπὶ τῇ; ληγούσης π. χ. γυναικός, κυνός.

Ἐξαιρέσεις. Ἐκ τῶν μονοσυλλάβων τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης.

a). Ἡ πληθυντικὴ γενικὴ καὶ δοτικὴ τοῦ πᾶς καὶ πᾶν π. χ. πάντων, πᾶσι.

b). Αἱ γενικαὶ καὶ δοτικαὶ τῶν μονοσυλλάβων μετοχῶν καὶ τῆς ἔρωτηματικῆς ἀντωνυμίας τις π. χ. θείς, θέντος, θέντι, κτλ. τίς, τίνος, τίνι, τίγων, τίσι.

γ). Αἱ δυϊκαὶ καὶ πληθυντικαὶ γενικαὶ τῶν ἑξῆς δνομάτων :

(ἡ)	δάκ (λαμπάς)	—δάδοιν	—δάδων
(δ)	δμῶς (δοῦλος)	—δμώοιν	—δμώων
(δ)	θῶς (τσακάλι)	—θώοιν	—θώων
(τὸ)	οὔς	—ώτοιν	—ώτων

(δ)	παῖς	—παιδίοιν	—παιδῶν
(δ)	Τρώς	—Τρώοιν	—Τρώων
(τὸ)	φῶς (τὸ φῶς)	—φώτοιν	—φώτων
(ἡ)	φῶς (φουσκαλίδα)	—φώδοιν	—φώδων

ΣΗΜ. *Υπάρχει κοὶ γενικὴ φωτῶν τοῦ δινόματος δ φῶς=δ ἀνήρ.

*Ασκησις.

Αρχαέα. Διὰ τὴν τοῦ *Εκτορος ἀνδρείαν ἡ τῶν Γρώων πόλις πολὺν χρόνον ἐσφύζετο.—Θαλῆς ἐρωτηθεὶς πόσον ἀπέχει τὸ ψεῦδος τῆς ἀληθείας; δισον, ἔφη, διφθαλμοὶ ὕτων.—Οὐ πᾶσι φαίνεται τὰ αὐτὰ ἥδεα τε καὶ λυπηρά.—Ο τῶν δημώνων βίος λυπηρός ἐστι.—Σωκράτης ἐρωτηθεὶς, τίνων μάλιστα δ λόγος ἴσχύει; ὃν ἡ πρᾶξις, εἶπε, συνακολουθεῖ τῷ ἔργῳ.—*Ωσπερ τὸ σῶμα στεργήθεν ψυχῆς πίπτει, σύτω καὶ πόλις μὴ ὅντων νόμων σύχι ἰσταται.

Καθωμελημένη. Εὑρισκόμεθα ἐν τῇ ἐστίᾳ τῶν φώτων, ὃστε δυνάμειθα νὰ σπουδάσωμεν τὰ πάντα.—Δραδοῦχοι ἐκαλοῦντο σὲ ἑρεῖς τῆς Ἐλευσινίας Δήμητρος, οἵτινες κατὰ τὰ μυστήρια ἔφερον δᾶδα.—Πρὸ παντὸς διφείλεις νὰ λάβῃς πρόνοιαν καὶ περὶ τοῦ δυστυχοῦς ἔκείνου γέροντος, δστις στερεῖται τῶν πάντων.—Θώρων εἶγε ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τῆς λέξεως θώρ (τσακάλι).—*Ἐπὶ τῶν ὕτων αἱ γυναικεῖς φέρουσι κοσμήματα καλούμενα ἐνώπια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΝΔ'.

Περὶ τῆς γενικῆς τῶν τριτοκλίτων.

*Ἐνεικὴ γενικὴ

Ἡ γενικὴ τοῦ ἑνικοῦ καταλήγει εἰς ος καὶ ἐνίστε εἰς ως π. χ. γέρων, γέροντ-ος—πῆχυς—πήχε· ως κτλ.

Τένα καταλήγουσεν εἰς ως :

Μόνον τὰ φωνηητόληγκτα εἰς εἰς καὶ ενς καὶ ἐκ τῶν υς τὸ πῆχυς, πέλεκυς καὶ τὸ οὐδέτερον δστιν καταλήγουσιν εἰς ως π. χ. πρᾶξις—πρόξεως, πόλις—πόλεως, βασιλεὺς—βασιλέως, πῆχυς—πήχεως, δστο—δστεως.

ΣΗΜ. Τινὰ τῶν εἰς εἰς σχηματίζουσι τὴν γενικὴν κατὰ διαφόρους τρόπους π. χ. τίγρις—τίγρεως κοὶ τίγριος, τρόπις—τρόπιδος, τρόπεως κοὶ τρόπιος, μῆνις—μήνιος κοὶ μήνιδος, λάτρις—λάτριδος καὶ λάτριος. Οὗτω καὶ κυριά τινα δινόματα σχηματίζουσι τὴν γενικὴν εἰς εις καὶ ειδος π. χ. Συέννεσις—ιος, *Διγάχαρσις—ιος καὶ ιδος.

Πάντα δὲ τὰ λοιπὰ τριτοκλίτα ἔχουσι τὴν γενικὴν τοῦ ἑνικοῦ εἰς ος.

ΣΗΜ. Κακῶς γράφεται ύπό τινων ἡμίσεως, ἐνῷ τὸ ὄρθον εἰνε ἡμίσεος.
Ἐτ' ἵσης ἡμίσεων δὲν εἰνε ὄρθον, ἀλλ' ἡμίσεων.

ΠΛΗΘΥΝΤΕΚΗ ΓΕΝΙΚΗ.

Τὰ εἰς ες, ώς καὶ τὸ πῆχυς καὶ πέλεκυς, σχηματίζουσι τὴν γενικὴν πληθυντικὴν εἰς εων καὶ προπαροξύνουσι αὐτήν, καίτοι ή λήγουσα εἰνε μακρά, ώς συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῆς Β'
· Αττικῆς κλίσεως (εὔγεως, ἀνάπλεως) π. χ. πόλις—πόλεων, πέλεκυς—πελέκεων.

Τὸ ἀστυ δμως δὲν ἀκολουθεῖ τὸν εἰρημένον κανόνα, ἀλλὰ σχηματίζει τὴν γενικὴν πληθυντικὴν ἀστέων.

ΣΗΜ. "Ο, τι γίνεται ἐν τῇ πληθυντικῇ γενικῇ ἐν σχέσει πρὸς τὸν τονισμόν, τοῦτο ἐφαρμόζεται καὶ ἐν τῇ γεν. τοῦ ἐνικοῦ π. χ. πόλεως, πήχεως.

"ΑΣΚΗΣΙΣ.

· Αρχαία. "Εστι δὲ μεταξὺ τῆς τε πόλεως, ἢ τότε ἐπολιορκεῖτο, καὶ τοῦ ναοῦ ἐπτὰ στάδιοι.—"Ο Ἐλικῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι δρέων ἐν τοῖς μάλιστά ἔστιν εὔγεως καὶ δένδρων ἀνάπλεως.—"Ἐν τῇ Συρίᾳ τὰ πρόβατα τὰς οὐράς ἔχει τὸ πλάτος πήχεως.—Τὰ νείκη τῶν ἔθυῶν καὶ τῶν πόλεων τοῖς πολίταις ἔστι λυπηρά.—"Η μὲν φύσις ἀνευ μαθήσεως τυφλόν, ἢ δὲ μάθησις ἀνευ φύσεως ἐλλιπές, ἢ δὲ ἀσκησις ἀνευ ἀμφοτεν ἀτελές.—Φωκαεῖς φεύγοντες τὴν βασιλέως δεσποτείαν εἰς Μασσαλίαν ἀπώκησαν.—Νεανίας τις θέρους ὕρα ἐμισθώσατο ἐξ ἀστεως (ἀστυ·ἀστεως) δὸνον Μέγαραδε (=διὰ τὰ Μέγαρα).

· Καθωμελημένη. "Η διδασκαλία τοῦ σεβαστοῦ ιερέως ἀπέδη καρποφόρος.—"Η λέξις ἀστυ (γεν. ἀστεως) λέγεται κυρίως ἐπὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν.—Διὰ τοῦ πελέκεως ἐκείνου ἀπέκοψαν τὴν κεφαλὴν Καρδίου τοῦ Α'.—Τῆς πράξεως σου αὐτῆς αἱ συνέπειαι θὰ φανῶσιν ἐντὸς δλίγου.—"Υπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ βασιλέως ἐγένετο χθὲς ἐν τοῖς ἀνακτόροις ὑποσυργικὸν συμβούλιον.—"Ἐχομεν ἀνάγκην δικτῶ πήχεων λευκοῦ ὑφάσματος, ἐγγέα ἐρυθροῦ καὶ ἡμίσεος κιτρίνου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΝΕ'.

Περὶ τῆς αἰτιατικῆς τῶν τριτοκλέτων.

· Η αἰτιατικὴ τοῦ ἐνικοῦ καταλήγει εἰς ν καὶ εἰς α.

Καταλήγουσεν ν

Τὰ εἰς ες καὶ υς φωνητοληκτα, πρὸς δὲ καὶ τὰ βοῦς, γραῦς,
ναῦς, καὶ κλεῖς π. χ. πόλις—πόλιν, πῆχυς—πήχυν, βοῦς—βοῦν,
γραῦς—γραῦν, ναῦς—ναῦν, κλεῖς—κλεῖν.

ΣΗΜ. Τῶν μονοσυλλάβων, ὃν ἡ ὄνομαστικὴ περισπάται, καὶ ἡ ἐνικῇ καὶ ἡ πληθυντικὴ αἰτιατικὴ δέχεται περισπωμένην π.χ. βοῦς—βοῦν—(τοὺς) βοῦς, γραῦς—γραῦν—(τὰς) γραῦς, καὶ τὸ κλεῖς—κλεῖν—(τὰς) κλεῖς.

Καταλήγουσεν εἰς α

Πάντα τὰ λοιπὰ ὀνόματα τῆς τρίτης κλίσεως ἐν τῇ ἐνικῇ αἰτιατικῇ καταλήγουσιν εἰς α.

Ἐξαιρέσεις. Εἰς ν καὶ εἰς α καταλήγουσι τὰ εἰς εις, υσ καὶ ους ἀφωνόληκτα, ἀλλὰ μὴ δξύτονα π. χ. πολύπους—πολύποδα καὶ πολύπουν, κόρυς—κόρυθα καὶ κόρυν, ὠκύπους—ὠκύποδα καὶ ὠκύπουν, δρνις—δρνιθα καὶ δρνιν.

ΣΗΜ. Ή εἰς α λήγονσα αἰτιατικὴ τῶν τοιούτων μὴ δξυτόνων ἀφωνολήκτων είνε ἐν χρήσει μόνον παρὰ ποιηταῖς.

Τινὰ δμως ἔχ τῶν τοιούτων (δίπους, τρίπους, ἀργυρόπους, κάλπις) σχηματίζουσι τὴν αἰτιατικὴν μόνον εἰς α, (δίποδα, τρίποδα, ἀργυρόποδα, κάλπιδα). Τὸ δὲ Χάρις (ώς κύριον δνομα) ἔχει αἰτιατικάτη, ἐν φ ή χάρις (ώς οὐσιαστικὸν) σχηματίζει τὴν αἰτιατικάτη.

Ἄλλας ἔξαιρέσεις.

Όνομάτων τινῶν αἱ αἰτιατικαὶ δὲν φαίνονται δτι λήγουσιν εἰς η εἰς α· π.χ. η πειθώ—τὴν πειθώ, η αἰδώς—τὴν αἰδῶ, δ ἀληθῆς—τὸν ἀληθῆ κτλ.

Ἐν τούτοις καὶ κατὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας η καταληξις είνε α, ητις συναιρεῖται μετὰ τῶν προηγουμένων φωνηέντων ο (τοῦ πειθώ καὶ αἰδῶς) καὶ ε (τοῦ ἀληθῆς) εἰς ω (τὴν πειθώ, τὴν αἰδῶ) καὶ η (τὸν ἀληθῆ).

Ο ηρως ἔχει αἰτ. ηρω.

Οὐδέτερα τρετόκλειτα.

Τῶν οὐδετέρων τῆς γ'. κλίσεως ἐν γένει η αἰτιατικὴ τοῦ ἐνικοῦ είνε δμοία πρὸς τὴν δνομαστικήν, ώς καὶ η αἰτιατικὴ τοῦ πληθυντικοῦ είνε δμοία πρὸς τὴν δνομαστικήν π. χ. τὸ πέρας (αἰτ.) τὸ πέρας —τὰ πέρατα (αἰτ.) τὰ πέρατα.

Ασκησις

Αρχαία. Η Σφιγξ πράσωπον μὲν είχε γυναικός, στήθος δὲ καὶ βάσιν (βάσις-βάσιν) καὶ σύραν λέοντος καὶ πτέρυγας δρνιθος.—Τί με, ω Ζεῦ, χρή ποιειν; ηχω γάρ, ώς ἐκέλευσας, ἔχων τὸν πέλεκυν (πέλεκυς-πέλεκυν) δξύτατον.—Ο Νείλος ἐπάγει ἀει νέαν ίλιùν

(Ιλὺς-Ιλὺς).—Σοφοκλῆς δ τραγῳδοποιὸς ἀνέγνω τοῖς δικασταῖς Οἰδίπουν (Οἰδίποις) τὸν ἐπὶ Κολωνῷ.—Εἰς τὴν Ἀργώ, τὴν πρώτην τῶν Ἑλλήνων ναῦν (ναῦς-ναῦν), εἰσέβη καὶ δ Ἡρακλῆς.—Χάρις μὲν χάριν τίκτει, ζῷις δ' ἔριν.—Εἶπε δὲ πρὸς τὸν βοῦν (βοῦς-βοῦν) δ κώνωψ, εἰ βαρύνω σου τὸν τένοντα ἀναχωρήσω.—Κόμιζε, ὡ παῖ, τὴν τῆς κίστης κλεῖν.

Καθωμελημένη. Αἱ αἰτιατικαὶ βοῦν, γραῦν, ναῦν, κλεῖν, κτλ. περισπῶνται, διότι αἱ εἰς ν λήγουσαι μονοσύλλαβοι αἰτιατικαὶ δέχονται περισπωμένην.—Τὴν δρῦν (δρῦς-δρῦν) κοινῶς δνομάζομεν βελανιδιάν.—Οἱ Ἀθηναῖοι εὐγνώμονες διὰ τὴν εὑεργεσίαν ταύτην τῆς Ἀθηνᾶς ἀφιέρωσαν αὐτῇ χρυσοῦν τρίποδα (τρίπους-τρίποδα).—Προσπάθησον νὰ περιτάσσῃς τὴν διόθεσιν αὐτὴν καὶ θὰ σοι χρεωστῶ χάριν (χάρις-χάριν).—Τὴν κλεῖν (κλεῖς-κλεῖν) τῆς οἰκίας δύνασαι νὰ εῦρῃς ἐπὶ τῆς τραπέζης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Ν^o 1.

Τρίτη κλέσις.

Περὶ τῆς κλητικῆς τοῦ Ἐνικοῦ

Ἡ κλητικὴ εἶνε δμοία πρὸς τὸ θέμα ἢ πρὸς τὴν δνομαστικήν.

Εἰνε δμοία πρὸς τὸ θέμα;

Ἐις τὰ φωνηεντόληντα π. χ. ἵχθύς, δὲ ἵχθυ, (θέμα ἵχθυ), βρῦς δὲ βοῦ, (θέμα βου).

Ἐις τὰ ύγρόληντα π. χ. ῥήτωρ (ῥήτορ-ος), δὲ ῥῆτορ, δαίμων (δαίμον-ος), δὲ δαίμον. Ἐξαροῦνται τὰ δέξυτοντα ύγρόληντα σχηματίζονται τὴν κλητικὴν δμοίαν πρὸς τὴν δνομαστικήν π. χ. ἡγεμών, δὲ ἡγεμών, ἀκτίς, δὲ ἀκτίς.

Ἐκ τῶν δέξυτόνων ἐπανέρχονται πάλιν εἰς τὸν κανόνα, δηλ. σχηματίζουσι τὴν κλητικὴν δμοίαν πρὸς τὸ θέμα· τὸ πατήρ (δὲ πάτερ), δαήρ (δὲ ἄνερ), δαήρ (ἀνδράδελφος) δὲ δᾶς.

Δὲν σχηματίζονται δὲ εὕτε κατὰ τὸν κανόνα, εὕτε κατὰ τὴν ἐξαίρεσιν τὰ Ἀπόλλων (δὲ Ἀπολλον), Ποσειδῶν (δὲ Πόσειδον), σωτήρ (δὲ σωτερ).

Καὶ εἰς τὰ ἔχοντα τὸ ἐκθλιβόμενον σ. ἡ κλητικὴ εἶνε δμοία πρὸς τὸ θέμα· π. χ. εὐγενής (εὐγένεσ-ος), δὲ εὐγενές, τριήρης (τριήρεσ-ος) δὲ τριηρες.

Τὰ εἰς ω καὶ ως σχηματίζουσι τὴν αλητικὴν εἰς οι· π. χ. πειθὼ
(ὦ πειθοῖ), αἰδὼς (ὦ αἰδοῖ), Δητὼ (ὦ Λητοῖ).

Τὰ εἰς αλητικὴν σχηματίζουσι τὴν αλητικὴν εἰς εἰς· π. χ. Σοφοκλῆς
(ὦ Σοφόκλεις), Ἡρακλῆς (ὦ Ἡράκλεις).

ΣΗΜ. 'Ἐν τούτοις καὶ τῶν σχηματιζόντων τὴν αλητικὴν ὄμοίαν πρὸς τὸ
θέμα εὑρίσκεται ἡ αλητικὴ ὄμοία καὶ πρὸ: τὴν ὀνομαστικὴν π. χ. ὡς σῶτερ,
ἄλλα καὶ ὡς σωτήρ, ὡς πόλις, ὄλλα καὶ ὡς πόλις, κ.τ.λ.

"Ασκησις

Αρχαία. Μεταξὺ δὲ λέγοντος, Ἡράκλεις, ἔφη τις, ως μα-
κρὸν τὸ ἐνύπνιον.—Μὴ χαλέπαινε, ὡς Χάρων, πλησίον γάρ αὐτὸς
εὔτερος, ως δρᾶς.—Ο δὲ ἀποξύνας τὸν μοχλὸν ἐτύφλωσέ με καθεύ-
δοντα καὶ ἀπ' ἐκείνου τυφλὸς εἰμί σοι, ὡς Πόσειδον.—Τί γελᾶς,
ὦ Ἐρμῆ; ὅτι γελοιότατα, ὡς Ἀπόλλον, εἶδον.—Καλὰ μὲν γάρ,
ὦ Λητοῖ, καὶ τὰ τέκνα ἔτεκες τῷ Διὶ.—Χαίρε, ὡς Τίμων, τὸ ἔρεισμα
τῶν Ἀθηναίων.

Καθωμελημένη. Ἡ αλητικὴ τοῦ στάχυς σχηματίζεται ὡς στά-
χυ, διέτι: τὸ ὄνομα εἶνε φωνηεντόληκτον.—Ω δῆτορ, οἱ λόγοι σου
ἀπέβηγσαν εἰς μάτην.—Πάτιερ ἄγιε δόξασόν σου τὸν Υἱόν.—Σεβεστὲ
ἄνερ μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως προσφωνοῦμέν σοι τὸ «χαῖρε».—
Ω σῶτερο μου, μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μου ἔσομαι πρὸς σὲ εὐγνώ-
μων.—Ἡ δοτικὴ καὶ ἡ αλητικὴ τοῦ ἐνικοῦ τῶν εἰς ω καὶ ως τρι-
τοκλίτων ὀνομάτων συμπίπτουσι· π. χ. ἡ αἰδὼς σχηματίζει δοτικὴν
αἰδοῖ καὶ αλητικὴν πάλιν αἰδοῖ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ NZ'.

Τρίτη αλέσεις.

Κλητικὴ τοῦ ἐνικοῦ

Εἴνε ὄμοιξ πρὸς τὴν ὀνομαστικὴν

Εἰς τὰ οὐδέτερα· π. χ. τὸ πέρας, ὡς πέρας κτλ.

Εἰς τὰ ἀφωνόληκτα καὶ τὰς μετοχάς· π. χ. ὁ κόλαξ (ὦ κόλαξ),
ὁ ἄραψ (ὦ ἄραψ), ὁ λείπων (ὦ λείπων).

ΣΗΜ. Τὰ εἰς οις καὶ ως μετὰ χαρακτῆρος δόδοντοφώνου, τὸ παῖς καὶ τὰ
ἔχοντα χαρακτῆρα ντ σχηματίζουσι· τὴν αλητικὴν ἐκ τῆς ὁἰζης ἀποκοποτομέ-
νου τοῦ ἀφώνου· π. χ. νεᾶνις (νεάνιδ—ὦ νεᾶνι), κόρευς (κόρυθ—ὦ κόρυ),
παῖς (παιδ—ὦ παῖ), γέρων (γεροντ—ὦ γέρον).

Τὸ γυνὴ ἀποθάλλει τὸ κ (γυναικ, ὁ γύναι) καὶ τὸ ἄναξ σχηματίζει ἄνα (ἐπὶ Θεοῦ) καὶ ἄναξ (ἐπὶ θεῶν καὶ ἀνθρώπων).

Τανισμὸς τῆς αλητικῆς.

Ἡ αλητικὴ ἡ λήγουσσα εἰς βραχὺ φωνῆς ἀναβιβάζει τὸν τόνον· π. χ. Ἀπολλον, σῶτερ, Πόσειδον, κάλλιον, θύγατερ.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς ης δὲ οὖντα ἐπίθετα τονίζουσι τὴν αλητικὴν ὡς κοὶ τὴν δονομαστικὴν π. χ. εὐγενής, ὁ εὐγενέστερος, ἀληθής, ὁ ἀληθέστερος. Επ' ίσης καρφίεις, ὁ χαρίειν.

Ἐξαιροῦνται καὶ δὲν ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον, ἀλλὰ τονίζουσι τὴν αλητικὴν ὡς τὴν δονομαστικὴν:

Τὰ εἰς φρων	π. χ.	εὐθύφρων,	ὁ εὐθύφρον
Τὰ εἰς ἥρης	»	τριήρης,	ὁ τριηρές,
Τὰ εἰς ὡδης	»	εὐώδης,	ὁ εὐώδες
Τὰ εἰς ὀκης	»	ποδῶκης,	ὁ ποδῶκες,
Τὰ εἰς ὠλης	»	πανώλης,	ὁ πανώλες,
Τὰ εἰς ὠρης	»	Διώρης	ὁ Διώρες,

καὶ τὰ ῥηματικὰ παρασύνθετα π. χ. ἐπιλήσμων (ἐπιλανθάνομαι), ὁ ἐπιλῆσμον—ἐπιστήμων (ἐπίσταμαι), ὁ ἐπιστῆμον.

ΣΗΜ. Παρασύνθετα λέγονται αἱ λέξεις αἱ παραγόμεναι ἐξ συνθέτων λέξεων. π. χ. τὸ ἐπιλήσμων εἴναι ῥηματικὸν παρασύνθετον ὡς παραγόμενον ἐκ ὁμήματος συνθέτου (ἐπιλανθάνομαι).

Πρὸς τούτοις δὲν ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ἐν τῇ αλητικῇ κύριᾳ τινα ὄνόματα π. χ. Λακεδαιμων, ὁ Λακεδαιμον, Φιλήμων, ὁ Φιλήμον, Παλαίμων, ὁ Παλαίμον.

Ασκησις.

Αρχαία. Ἐγώ, φίλε παῖ, Ἐρμογλυφικὴ τέχνη εἰμί, ἣν χθὲς ἥρξω μανθάνειν οίκεία τέ σοι καὶ συγγενής.—Γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει..—Ω πάτερ, οἰκα πέπονθα ὑπὸ τοῦ καταράτου ξένου.—Τί δακρύεις, ὁ Θέτι; Καλλίστηγν, ὁ Δωρὶ, κόρην εἰδὼν εἰς κιβωτὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐμβληθεῖσαν.—Μηδέν, ὁ Διόγενες, περὶ Λακεδαιμονίων λέγε.—Πάτερ (πατὴρ) ήμῶν δ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, γεννηθήτω τὸ θέλημά σου.

Καθωμελημένη. Αἴαν, (Αἴας) διατί ἐφώρμησας κατὰ τῶν ποιμένων κατακόπτων καὶ φυγεύων αὐτά;—Θύγατερ, (θυγάτηρ) μή

λησμόνει τὸ καθῆκέν πρὸς τοὺς ἐκθρέψχντάς σε γονεῖς.—“Ω κόλαξ,
πόσον είνε μυσαρὸν τὸ ἔργον σου καὶ ἀποτρόπαιον.—”Ανερ (ἀνὴρ)
ἀγαθέ, πρὸς σὲ πάντες τὰ δυματα στρέφουσιν.—”Αναξ (ἄναξ—ώ
ἄνα καὶ ω ἄναξ) ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον (Ἀγαμέμνων) αἱ διατάγαι σου
είνε ἕρατ ὅι τῷ μᾶς.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΝΗ'.

Γ'. ΕΚΛΕΣΙΣ. Περὶ τῶν εἰς εἰς-ιδος κλπ.

Τὰ εἰς εἰς-ιδος λήγοντα θηλυκὰ δύναμτα ἔχουσι τὸ ε βραχύ·
π.χ. καταγίς-ιδος, πατρίς-ιδος.

Ἐξαιροῦνται καὶ ἔχουσι μακρὸν τὸ ε τὰ

ἀψὶς—ιδος	κρηπὶς—ιδος	τευθὶς—ιδος
βαλβὶς—ιδος	νησὶς—ιδος	χειρὶς—ιδος
κηκὶς—ιδος	ραφανὶς—ιδος	χυτρὶς—ιδος
κηλὶς—ιδος	σφραγὶς—ιδος	ψαμαθὶς—ιδος
κηνημὶς—ιδος	σχοινὶς—ιδος	ψηφὶς—ιδος

ΣΗΜ. Διφοροῦνται τινα, ώς τὰ βαθμίς, βλεφαρίς, μανίς, διπίς, κτλ.
αινα παρὰ μὲν τοῖς Ἀττικοῖς ἔχουσι τὸ ε βραχύ, παρὰ δὲ τοῖς ἄλλοις Ἐλ-
λησι μακρόν.

Ἐκ τῶν αἱ δισυλλάθων, ἀτινα ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν μη-
κράν, τὰ μὲν ἀρσενικὰ ἔχουσι τὸ α μακρόν, τὰ δὲ θηλυκὰ βραχύ· π.χ.
ἔ θώραξ, ὁ οἰαξ, ή ασλάξ, ή θρῖναξ
ό σηλάξ, ὁ Φαιᾶξ ή θετράξ, ή κλεμάξ. κτλ.

Μακρὸν ἔχουσι τὸ δίχρονον καὶ αἱ λέξεις βλάξ καὶ ράξ (αἰτι-
τικὴ βλάκα, ρᾶγα).

Τὸ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος δίχρονον τῶν ὑγρολήκτων είνε μακρόν·
π. χ. Σαλαμὶς-ινος, ἀκτὶς-ινος, παιάν-ἄνος.

Ἐξαιροῦνται τινα καὶ ἔχουσιν αὐτὸ βραχύ· ώς ἄλις (ὅ ἄλις=
ἄλατι, ή ἄλις=θάλασσα) ἄλὸς—ἄλα. Ἐπ' Ισηρης ή ἀριστος ἀντωνυ-
μία τις ώς καὶ ή ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία τις ἔχουσι τὸ ε βραχύ.

Τὰ εἰς υψ ἔχουσι τὸ ε μακρόν· γύψ, γῦπα.

Τὰ εἰς αψ ἔχουσι τὸ α βραχύ· π. χ. λαῖλαψ.

”Α σκηνεις

Αρχαέα. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρένους ή ἐν Σαλαμῖνι ήν ναυ-
μαχία καὶ ή ἐν Σικελίᾳ Καρχηδονίων μάχη.—Κηκὶς-ιδος=τὸ ἔξω-
τερικὸν περικάλυμμα τοῦ καρποῦ τῆς δρυός.—Κνημῖδας μὲν πρῶτα
ἐθηκε καλάξ.—“Οθι παῖδες Ἀθηναίων ἐδάλοντο φαεννὰν κρητίδα

έλευθερίας (χρηπίς-ιδος)=δπου οἱ Ἀθηναῖς ἔθεσαν λαμπρὰν βάσιν τῆς ἐλευθερίας.—Ποσοῦ ἄλες; (ἄλες-ἄλδες) ποσοῦ τράπεζαι;—Οἱ δὲ ἀπελυμάνοντο (=ἐκαθαρίζοντο) καὶ ἐς ἄλι λύματ' (λύμα=ἐκαθαροία τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος) ἔδαλλον.

Καθωμελημένη. Χειρὶς-χειρίδος=κάλυμμα τῆς χειρός, χειρόκτιον, μανίκιον.—Τὸ μαροῦλι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ λέγεται θρῖδαξ.—Ἡ κλῖμαξ τῆς σίκιας ἡμῶν εἶναι στερεά.—Οἴαξ δνομάζεται τὸ πηδάλιον.—Θρῖναξ σημαίνει: τρικράνι, δηλ. ἐργαλεῖον, διὰ τοῦ ἑποίου οἱ γεωργοὶ καθαρίζουσι τὸν σῖτον.—Σχοινίδα καλοῦμεν ἀγρεῖον ἐκ σχοίνων πεπλεγμένον.—Τευθίδα (τευθίς-ιδος) ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι τὸ κοινῷ λεγόμενον καλαμάρι: (θαλάσσιον τι ζῷον).—Ἡ μουσικὴ ἀνακρούει τὸν νικητήριον παιᾶνα (παιὰν-ἀνος).—Οἱ γῦπες (γῦψ-γυπός) εἶναι ὅρνες ἀρπακτικά.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΝΩ'.

Τρέτη αλέσει

Ηερὶ τῶν εἰς ων ληγόντων ὄνομάτων

Ἐκ τῶν εἰς ων ληγόντων δνομάτων τιγὰ μὲν γράφονται διὰ τοῦ ω ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν, ἀλλὰ δὲ ἔχουσιν ω ἐν τῇ δνομαστικῇ καὶ ο ἐν ταῖς λοιπαῖς πτώσεσι.

Τένα γράφοντας διὰ τοῦ ω;

1) Τὰ εἰς ων-ωνος μεγεθυντικά καὶ περιεκτικά· π. χ. Πλάτων-ωνος, Χεῖλων-ωνος, γάστρων-ωνος, ἀμπελῶν-ῶνος, ἐλαιῶν-ῶνος, περιστερῶν-ῶνος.

2) Τὰ εἰς ων-ωνος κύρια δνόματα· π. χ. Κίμων-ωνος, Σόλων-ωνος, Ζήνων-ωνος.

ΣΗΜ. Ἐξαιροῦντας τινα καὶ γράφονται διὰ τοῦ ο· π. χ. Ἀγαμέμνων-ονος, Ἰάσων-ονος, Ἀμφικτύων-ονος κιλ. Ἐπ' ίσης τὸ Σάξων σχηματίζει τὴν γενικὴν Σάξονος. Κακῶς ἐπομένως γράφεται ὑπό πολλῶν Σάξωνος ἀντί Σάξονος καὶ ή χωρα Σάξωνια, ἐν φ τὸ δρῦσὸν εἶναι Σάξονια.

3). Τὰ εἰς ων-ωντος συνγρηγμένα δνόματα καὶ αἱ συνγρηγμέναι μετοχαί· π. χ. Ξενοφῶν-ῶντος, τιμῶν-ῶντος.

Αἱ μὴ συνγρηγμέναι δὲ μετοχαὶ ως καὶ τὰ μὴ συνγρηγμένα δνόματα ἔχουσιν ἐν τῇ ρίζῃ ο· π. χ. λέγων-οντος, τρώγων-οντος, λέων-οντος.

Ηερὶ τῶν εἰς ωρ, ωψ καὶ ωδης

Τὰ εἰς ωρ γράφονται ἐν μὲν τῇ ὄνομαστικῇ διὰ τοῦ ω, ἔχουσι

δ' ἐν τῇ βίζῃ ο· π. χ. Ἐκτωρ-ορος, Νέστωρ-ορος. Ἐξαιρεοῦνται τινα· π. χ. ἵχωρ (αἷμα τῶν θεῶν) — ὥρος, φώρ (κλέπτης) — ωρός.

ΣΗΜ. Τὰ Ῥωμαϊκά ὄντα μάτα ἐν τούτοις φυλάττουσι τὸ ω· π. χ. ἔαικτωε — ωρος, πραιτωρ — ωρος, δικτάτωρ — ωρος.

Τὰ εἰς ωψ γράφονται διὰ τοῦ ω· π. χ. Κύκλωψ, μύωψ, κτλ. Ἐξαιρεοῦνται τινα, ως Αἰθίοψ, Πέλοψ, Κέκροψ, οἴνοψ (δ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οἶνου), μέροψ (μέροπες=οἱ ἀνθρωποι).

Τὰ εἰς ώδης γράφονται διὰ τοῦ ω· π. χ. αἴματώδης, θυελλώδης, ψιμώδης, πομπώδης, ύλώδης (=δασώδης).

*Ασημεια

Αρχαία. Σεμίραμις ἔκτισε Βαβυλῶνα καὶ ἄλλας πόλεις. — Τίς οἱ, ω βέλτιστε; ; Ιταλιώτης Σκηπίων ὁ καθελῶν Καρχηδόνα. — Φθάσασα δὲ Μήδεια τὸν Ἰάσονα νυκτὸς ἐπὶ τὸ δέρας ἡγαγε. — Κέκροψ πρῶτος τῆς Ἀττικῆς ἐδασίλευσε. — Καὶ πρώτην μὲν γεννηθεῖσαν Ἐστίαν κατέπιεν, είτα Δήμητραν καὶ Ἡραν, μεθ' δὲ Πλούτωνα καὶ Ποσειδῶνα.

Καθωμελημένη. Ἐν τοῖς βιβλίοις τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ξενοφῶντος ὑπάρχει λαμπρὸν ἐγκώμιον τοῦ Σωκράτους. — Ο Πέλοψ ἦτο υἱὸς τοῦ Ταντάλου, βασιλέως τῆς Φρυγίας. Ἀπὸ τοῦ Πέλοπος δὲ ὠνομάσθη καὶ ἡ Πελοπόννησος. — Οἱ πλούσιοι καὶ οἱ βασιλεῖς τιμῶντες τοὺς φιλοσόφους καὶ ἑαυτοὺς κοσμοῦσι καὶ ἔκείνους. — Οἱ Κύκλωπες ἦσαν τρεῖς, ἐχάλκευσον δ' ἐν τῇ Αἴτνῃ τοὺς κεραυνούς τοῦ Διός.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Ε'.

Τρεκατάληκτα ἐπίθετα Β' καὶ Γ' κλέσεως.

Τὰ εἰς ο· η· ον	(κακὸς — ἡ — ὄν)
» » ο· — α· — ον	(ἐχθρὸς — ἀ — ὄν)
» » α· — ασα· — αν	(πᾶς — ἀσα — ὄν)
» » α· — αινα· — αν	(τάλας — αινα — ὄν)
» » υ· — υσα· — υν	(δεικνὺς — υσα — ὄν)
» » υ· — εια· — υ	(ταχὺς — εια — ὄν)
» » ει· — εσσα· — εν	(χαρίεις — εσσα — εν)
» » ει· — εισα· — εν	(ληφθεὶς — εισα — εν)
» » ω· — ωσα· — ον	(ἐχών — ουσα — ὄν)
» » ου· — ουσα· — ον	(γνωνὺς — ουσα — ὄν)
» » ω· — ωσα· — ω·	(ἔστως — ωσα — ως)
» » ω· — υια· — ος	(πεποιθώς — υια — ος)

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν εἰς οὓς δευτεροκλίτων τινὰ εἶναι δικατάληκτα· π. χ. βάθρος, βάθναυσσος, ἀκόλουθος, ἡσυχος, ἡμερος, ἡρεμος, κιβδηλος, λάλος.

Β'. Δικατάληκτα Γ' κλέσεως.

Τὰ εἰς ων (ἀρσ. καὶ θηλ.), ον (οὐδ.)—ονος· π.χ. δ, ή σώφρων,
τὸ σῶφρον—δ, ή εὐδαιμων, τὸ εὐδαιμον.

Τὰ εἰς ην· εν—(γενικ.)·-ενος· δ, ή ἄρρην—τὸ ἄρρεν.

ΣΗΜ. Τὸ τέρην (τρυφερός) εἶναι τριτοκατάληκτον, τέρεινα, τέρεν.

Τὰ εἰς ης, ες—(γενικ.)-ους·	δ, ή ἀληθῆς—τὸ ἀληθές.
> > ις, ι—(γεν.)-ιδος·	δ, ή εὔελπις—τὸ εὔελπι.
> > ις, ι—(γεν.)-ιειος·	δ, ή ἄγαρις—τὸ ἄγαρι.
> > πους, πουν—ιοδος·	δ, ή δίπους—τὸ δίπουν.

Γ' Μονοκατάληκτα Γ' Κλέσεως.

Τὰ συνηθέστερα τῶν μονοκαταλήκτων εἶνε τὰ :

δ, ή ἄπαις—ἄπαιδος	δ, ή νῆστις—νήστιδος
δ, ή ἄρπαξ—ἄρπαγος	δ, ή πένης—πένητος
δ, ή βλάξ—βλαχός	δ, ή προγάστωρ—τορες
δ, ή μάκαρ—μάκαρος	δ, ή πλάνης—πλάνητος
δ, ή μιγάς—μιγάδος	δ, ή φυγάς—φυγάδος

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΞΑ'.

Οὐδέτερα μετοχῶν μετὰ μακροῦ διχρόνου

Τὸ ἀμβλύνον	Τὸ κρῖνον	Τὸ πῖπτον
> βριδῆνον	> κυλῖον	> πλῦνον
> βρῖθον	> κωλῦον	> πνῖγον
> διαρῆνον	> λαμπρῦνον	> πρᾶττον
> εὐθῦνον	> λεπτῦνον	> πριεῦνον
> θλῖβον	> λῦον	> δῖπτον
> ίδρυνον	> μεγαλῦνον	> σκληρῦνον
> ίθῦνον	> μολῦνον	> σῦρον
> ίσχῦνον	> ξῦνον	> ταχῦνον
> καλλῦνον	> οἰκτῖρον	> τριβον
> κηρῦτον	> ὅξυνον	> φαιδρῦνον
> κλῖνον	> παχῦνον	> φρῖτον
> κρᾶζον	> πῖνον	> χρῖον
> κρατῦνον		> ψῦχον

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΞΒ'.

Λέξεις τριτόκλιτοι μετὰ μακροῦ διχρόνου

Εἰς ος:	τὸ κῦδος	τὸ νῖκος	τὸ σκῦτος
	τὸ κῦρος	τὸ δῆγος	τὸ σφρῆγος
	τὸ μῖσος	τὸ στῖφος	τὸ φῦκος

Εἰς με:	τὸ δρᾶμα	τὸ κῦμα	τὸ πρᾶγμα
	τὸ θῦμα	τὸ λῦμα	τὸ τρῆμα
	τὸ κλῖμα	τὸ νῦμα	τὸ φῦμα
	τὸ κρῆμα	τὸ πλῦμα	τὸ χρῆσμα

Εἰς ες:	ἡ θλῖψις	ἡ έξ (αἰτιατ. ἵνα)	ἡ δῖψις
	ἡ ίβης	ἡ μῆξις	ἡ στῦψις
	ἡ ίξις	ἡ στῖξις	ἡ ψῦξις

Ἐπ' ίσης ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν μακρὰν καὶ τινα κύρια δύναματα π.χ. Ἀγις, Ἰσις, Φᾶσις, Ἡφαίς, Σεΐρις κτλ.

ΣΗΜ. Τὰ σίς αυτά ἐν γένει ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης βραχύν π.χ. περίσμα, ξύσμα, ἔλασμα κτλ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΞΓ'.

Ανώμαλα γ'. κλέσεως.

Ο ἀμνός (τὸ ἄρνι), τοῦ ἀμνοῦ, τῷ ἀμνῷ κτλ. ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀρνός, τῷ ἀρνί, τὸν ἄρνα.... Οἱ ἄρνες κτλ.

δ "Αρης, τοῦ "Αρεως.... τὸν "Αρῃ καὶ "Αρην, (κλητ.) "Αρες.
 τὸ γάλα, γεν. τοῦ γάλακτος... δοτ. πληθ. τοῖς γάλαξι κτλ.
 δ γέλως, » τοῦ γέλωτος... τὸν γέλωτα καὶ γέλω κτλ.
 τὸ γόνυ, » τοῦ γόνατος... τὰ γόνατα... τοῖς γόνασι
 ἡ γυνή, » τῆς γυναικός... ὡ γύναι, ταῖς γυναιξὶ κτλ.
 τὸ δάκρυσιν διμιλῶς, ἀλλ' ἡ δοτ. πλ. δακρύσιοις καὶ δάκρυσι.
 τὸ δέλεαρ (δόλωμα, ἀπάτη), δνομ. πληθ. τὰ δελέατα.
 τὸ δένδρον δμαλῶς, ἀλλ' ἡ δοτική πληθ. δένδρεσι.
 τὸ δρόν (κοντάρι), δόρατος, δόρατι... τοῖς δόρασι κτλ.
 ἡ ἔγχελυς (τὸ χέλι), τῆς ἔγχελυος, τῇ ἔγχελυῃ, τὴν ἔγχελυν
 ὡ ἔγχελυ πληθ. αἱ ἔγχελεις κτλ. (κατὰ τὸ πόλις).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΞΔ'.

·Ανώμαλα ούσεαστικά.

Ζεύς, Διός, Διί, Δία, Ζεῦ, (σπανίως Ζηνός, Ζηνί, Ζῆνα)

τὸ ἥπαρ (σηκότι), ἥπατος, ἥπατι, (πληθ.) ἥπατα κλπ.

ἡ θρέξ, τῆς τριχός... αἱ τρίχες... ταῖς θριξέis, κλπ.

ἡ κλείς, τῆς κλειδός, τῇ κλειδί, τὴν κλεῖν... τὰς κλεῖς.

τὸ κρῖνον, τοῦ κρίνου κλπ. ἔχει δοτ. πληθ. κρίνεσι.

δικύων, τοῦ κυνός, τῷ κυνί, τὸν κύνα, οἱ κύνες κλπ.

ΣΗΜ. Κίων - κίωνος = ο λόν, κύων - κυνός = σ κ υ λ ί.

*Ο (ἡ) μάρτυς, μάρτυρος... δοτ. πληθ. τοῖς μάρτυσι.

ἡ ναῦς (τὸ πλοῖον), τῆς νεώς, τῇ νηΐ, τὴν ναῦν, ὡ ναῦ, αἱ νῆες,
τῶν νεῶν, ταῖς ναυσί, τὰς ναῦς, ὡ νῆες.

διδηειρος, δηειρου (δηειρατος)... πληθ. δηειρατα, δηειρασι.

τὸ οὖς, ὡςός, ὡτί... ὡτα, ὡτων, ὡσί.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΞΕ'.

·Ανώμαλα ὀνόματα.

διδηνις (πᾶν πτηγνὸν) καὶ ἡ δηνις (κόττα), δηνιθος... δηνιθα
καὶ δηνιν, δηνιθες... δηνιθας καὶ δηνις, κτλ.

ἡ Πυνύξ, τῆς Πυκνός, τῇ Πυκνή, τὴν Πύκνα, ὡ Πυνύξ.

διπεσβευτής (ἀπεσταλμένος), τοῦ πρεσβευτοῦ κτλ. (Πληθυντι-
κός) οἱ πρέσβεις, τῶν πρέσβεων, τοῖς πρέσβεσι, κτλ.

διπεσβυς καὶ πρεσβύτης (γέρων) τοῦ πρεσβύτου, τῷ πρε-
σβύτῃ. (Πληθυντικός), οἱ πρεσβῦται κτλ.

τὸ πῦρ, τοῦ πυρός, (πληθυντ.) τὰ πυρὰ (καὶ τὴν β'. κλίσιν).

διταώς (τὸ παγῶν), τοῦ ταῶ (καὶ ταῶνος σπανίως).

τὸ θύδωρ, τοῦ θύδατος... Πληθ. τὰ θύδατα...

δινέσ, τοῦ νίοῦ καὶ νίεος.

τὸ φρέαρ, τοῦ φρέατος... (Πληθυντ.) τὰ φρέατα κτλ.

ἡ χειρ, χειρός, χειρί... χερσί.

διχώς (δέρμα), γεν. χρωτός, δοτ. χρωτὶ καὶ χρῶ... χρῶτα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΞΦ'.

Ἐλλειπτικά.

Α'. Ὄνοματα ἄνευ πληθυντικοῦ.

δ <i>ἄρρεν</i> ,	δ <i>αιθήρ</i> ,	ἡ <i>γῆ</i> ,	τὸ <i>έαρ</i> ,
τὸ <i>μέλι</i> ,	τὸ <i>νέκταρ</i> ,	δ <i>οὐρανός</i> ,	δ <i>μόλυβδος</i> ,
δ <i>σίδηρος</i> ,	δ <i>ἄργυρος</i> ,	δ <i>χρυσός</i> ,	δ <i>χαλκὸς</i> κτλ.

καὶ ἐν γένει τὰ δνόματα τῶν μετάλλων καὶ τὰ κύρια δνόματα τὰ εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ἀπαντῶντα π. χ. Ἀλέξανδρος.

Β'. Ὄνοματα ἄνευ ἐνικοῦ.

αἱ <i>δυσμαῖ</i> ,	τὰ <i>ἔγματα</i> ,	οἱ <i>ἐπησταὶ</i> (άνεμοι)
τὰ <i>Διογύσια</i> ,	τὰ <i>'Ολύμπια</i> ,	τὰ <i>Παναθήναια</i> κτλ.

καὶ ἐν γένει τὰ δνόματα τῶν ἑορτῶν καὶ τὰ κύρια δνόματα τὰ εἰς τὸν πληθυντ. ἀριθμὸν ἀπαντῶντα π. χ. Ἀθῆναι.

Γ'. Ὄνοματα μὴ ἔχοντα πάσας τὰς πτώσεις

ἡ θέμις, τὸ δέλεαρ, τὸ δναρ, τὸ σέβας, τὸ δφελος,
τὸ στέαρ (ξύγγι), τὸ ὑπαρ (δπιασία), τὸ σέλας.
(ἐκ τούτων τινὰ μὲν ἀπαντῶσιν εἰς τὴν δνομαστικὴν καὶ αἰτιατε-
κήν τοῦ ἐνικοῦ, ἀλλα δὲ μόνον εἰς τὴν δνομαστ. ἡ αἰτιατικήν).

Δ'. Ὄνοματα ἀπαντῶντα εἰς μίαν μόνον πτῶσιν.

Ἡ γεν. *μάλης* (ἐν τῇ φράσει ὑπὸ μάλης=ὑπὸ τὴν μασχάλην).
ἡ αἰτιατ. *νέωτα* (ἐν τῇ φράσει ἐς νέωτα=τὸ ἐπόμενον ἔτος).
ἡ αἰτιατ. *λίπα* μετὰ τοῦ ἀλείφω, λίπ^ο ἀλείφεσθαι, (ἐπὶ τῶν ἀγω-
νιζομένων, στινες γήλειφοντο διὰ λίπους).
ἡ κλητικὴ *τᾶν* (ῷ φίλε) καὶ μέλε (ῷ καῦμένε).

"Ἀκλετα.

"Ἀκλιτα, ἥτοι αἱ λέξεις, αἰτιατ. δὲν κλίνονται εἰνε αἱ ἔξης:

Τὰ δνόματα τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου· π. χ. τὸ ἄλφα, τοῦ ἄλφα, τὸ βῆτα, τοῦ βῆτα κτλ.

Τὰ ἀριθμητικὰ ἀπὸ τοῦ πέντε μέχρι τοῦ ἑκατόν· π.χ. οἱ πέντε, τῶν πέντε, οἱ δέκα, τῶν δέκα, τοὺς δέκα κτλ.

Τὰ ἀπαρεμφατα· π.χ. τὸ λέγειν, τοῦ λέγειν, τῷ λέγειν, τὸ πράττειν, τοῦ πράττειν, τῷ πράττειν κτλ.

Σειρικά τινα δνόματα (παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἀπαντῶντα)· π.χ. ὁ Ἄδαμ, τοῦ Ἄδαμ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΕΖ'.

Ἄνωμαλα ἐπέθετα.

δ μέγας, τοῦ μεγάλου, τὸν μέγαν, ὡς μεγάλε.

ἡ μεγάλη, σχηματίζεται δμαλῶς κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν.

τὸ μέγα, τοῦ μεγάλου, τῷ μεγάλῳ, τὸ μέγα, ὡς μέγα.

(‘Ο Δυϊκὲς δὲ καὶ δ Πληθυντικὸς τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου σχηματίζονται δμαλῶς ἔκ τοῦ θέματος μεγάλο κατὰ τὴν δ' κλίσιν· π. χ. οἱ μεγάλοι... τὰ μεγάλα... τῶν μεγάλων...)

δ πολύς, τοῦ πολλοῦ, τὸν πολύν, ὡς πολύ, οἱ πολλοὶ κτλ.

ἡ πολῆ, τῆς πολλῆς, τῇ πολλῇ κτλ. δμαλῶς.

τὸ πολύ, τοῦ πολλοῦ, τῷ πολλῷ, τὸ πολύ, τὰ πολλὰ κλπ.

δ πρᾶσ, τοῦ πράσου, κτλ. (κατὰ τὴν β' κλίσιν). Άλλὰ τῶν πραέων, τοῖς πραέπι, (κατὰ τὴν γ' κλίσιν) κτλ.

ἡ πραεῖα, τῆς πραείας, τῇ πραείᾳ, κτλ. δμαλῶς κατὰ τὴν α'.

τὸ πρᾶσ, τοῦ πράσου, κτλ. ἀλλὰ τὰ πραέα.

Ἄσκησις.

Ἄρχαξα. Ο Νεῖλος πραιεῖαν τὴν βύσιν ποιεῖται.—Γενναῖα καλοῦμεν τῶν ζῴων δόπσα καλὰ καὶ μεγάλα καὶ ωφέλιμα δητα πραέα ἐστὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.—Οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολύ.

Βασιθωμελημένη. Ή περὶ τὴν ἐργασίαν μεγάλη σου σπουδὴ δὲν δύναται ἡ τοιαυτα νὰ παραγάγῃ ἀποτελέσματα.—Διὰ τοῦ πράου χαρακτῆρός σου συμβολίζεις τὰ πάντα.—Τὰ μεγάλα γυμνάσια τοῦ στρατοῦ ἀρχονται σήμερον.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΞΗ'.

Κλέσις μετοχῶν. Αἱ μετοχαὶ ἔχουσι τρία γένη, ὡς δηλ. καὶ τὰ ἐπίθετα. Αἱ μετοχαὶ δέ, αἰτινες λήγουσιν εἰς μενος·μένη·μένον, κλίνενται διμαλῶς ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς δὲ κλίσεως π. χ. γραφόμενος·γραφομένη·γραφόμενον.

Πᾶσαι δὲ αἱ λοιπαὶ μετοχαὶ κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως καὶ λήγουσιν ἐν τῇ δονομαστικῇ εἰς

ων—ουσα—ον	π. χ.	λέγων—λέγουσα—λέγον
ἀν—οῦσα—ὸν	π. χ.	λαβὼν—λαβοῦσα—λαβὸν
ῶν—οῦσα—οῦν	π. χ.	ποιῶν—ποιοῦσα—ποιοῦν
ας—ασα—αν	π. χ.	ποιήσας—ποιήσασα—ποιήσαν
εἰς—εῖσα—ἐν	π. χ.	ποιηθεὶς—ποιηθεῖσα—ποιηθὲν
οὐς—οῦσα—ὸν	π. χ.	διδοὺς—διδοῦσα—διδὸν
ὑς—ὗσα—ὸν	π. χ.	δεικνὺς—δεικνῦσα—δεικνὺν
ἀς—ὐῖα—δς	π. χ.	πεποιθῶς—πεποιθυῖα—πεποιθδς
ώς—ῶσα—ώς	π. χ.	ἔστως—ἔστωσα—ἔστως

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΑ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΞΘ'.

Τὰ συγχριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ ἔχουσι δύο καταλήξεις τὴν τερος·α·ον (συγχριτικόν), καὶ τὴν τατος·η·ον (ὑπερθετικόν). Πρὸς τούτοις ἔχουσι καὶ τὰς σπανιωτέρας ιων·ιων·ιον (συγχριτικόν) καὶ ιστος·η·ον (ὑπερθετικόν).

Οἱ χαρακτὴρ τῶν εἰς οἱ ἐπιθέτων οἱ ἔκτείνεται εἰς ω, ἀν ἡ πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴ εἰνε βραχεῖα, (νέος, νεώτερος, νεώτατος), φυλάττεται δέ, ἀν ἡ πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴ εἰνε μακρὰ φύσει ἡ θέσει λ. χ. Ἑηρὸς, ἔηρότερος—ἔνδοξος, ἔνδοξότερος).

ΣΗΜ. Τίνα τῶν εἰς οἱ ἐπιθέτων ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν μακρὰν, καὶ τίνα βροχεῖαν ἵδε Γύμνασμα Ν' ἐν σελίδῃ 68.

Εἰς ιων καὶ ιστος σχηματίζουσι τὰ παραθετικὰ αὐτῶν διμαλῶς τά:

ἡδὺς—ἡδίων—ἡδιστος
ταχὺς—θάσσων—τάχιστος
κακός—κακίων—κάκιστος

ΣΗΜ. Τὸ ταχὺς ἔχει καὶ πιθαθετικὰ ταχύτερος, ταχύτατος.

*Ανωμάλως δὲ σχηματέζονται τὰ ἔξηγι.

ἀγαθός	{	ἀμείνων βελτίων κρείσσων ή κρείττων λύφων	ἄριστος βέλτιστος κράτιστος λύφιστος
ἀλγεινός	{	ἀλγίων ἀλγεινότερος	ἄλγιστος ἀλγεινότατος
κακός	{	κακίων χείρων (ἐξ οὐ τὸ κοινὸν χειρότερος)	κάκιστος χείριστος
καλός	{	καλλίων	κάλλιστος
μακρός	{	μακρότερος ———	μακρότατος μήκιστος
μέγας		μεῖζων	μέγιστος
μικρός	{	μικρότερος ελάσσων (ἐλάττων)	μικρότατος ελάχιστος
δλίγος	{	διλίσσων ἥτιων	δλίγιστος ελάχιστος (ῆκιστα)
πολὺς		πλείων, πλέον	πλεῖστος
ἔφιδος		ὅριων	ἔφιστος.

Ικαλύτερος, μεγαλύτερος

Τὰ συγκριτ. τοῦ μέγας καὶ καλός ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ είνε προτιμότερον νὰ γράψωνται διὰ τοῦ υ (μεγαλύτερος, καλύτερος) κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰς υπερος τῆς παλαιᾶς γλώσσης (ταχύτερος).

*Ασκησις

*Αρχαία. Οὐδὲν πικρότερόν ἐστι τῆς ἀνάγκης.—Οὐκ ἔστι σοφίξε τιμιότερον. — *Αναγκαιότατον μάθημά ἐστι τὸ ἀπομαθεῖν τὰ κακά. — Χρησμὸς ἦν 'Απόλλωνος' σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος Εὐριπίδης, ἀνδρῶν δ' ἀπάντων Σωκράτης σοφώτατος. — *Αγησίλαος τῶν φίλων οὐ τοὺς δυνατωτάτους, ἀλλὰ τοὺς προθυμοτάτους μάλιστα ἡσπάζετο.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Ο'.

Περὶ συγκριτικῶν καὶ ὑπερθετικῶν.

Πλὴν τῶν δμαλῶν καὶ ἀνωμάλων παραθετικῶν, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἐν τῷ προηγουμένῳ γυμνάσματι, διάρχουσι καὶ ἄλλα λαμβάνοντα τὰς καταλήξεις τερος καὶ τατος μετὰ προσθήκης ἢ ἀφαιρέσεως γραμμάτων καὶ συλλαβῶν.

*Ἐκ τῶν εἰς ος ἀποβάλλουσι τὸ ο τά :

γεραιὸς	γεραιίτερος	γεραιίτατος.
παλαιὸς	παλαίτερος	παλαίτατος.
σχολαῖος	σχολαίτερος	σχολαίτατος.

ΣΗΜ. Τὰ παλαιὸς καὶ σχολαῖος, σχηματίζουσι τὰ παραθετικὰ αὐτῶν καὶ παλαιότερος, παλαιότατος, σχολαίτερος σχολαίτατος κλπ.

φίλος	φίλτερος	φίλτατος.
καὶ	φιλαίτερος	φιλαίτατος.
Προσλαμβάνουσι δὲ αἱ τά,		
ἴδιος	ἴδιαίτερος	ἴδιαίτατος.
ἴσος	ἴσαιτερος	ἴσαιτατος κτλ.

ΣΗΜ. Τὸ ἀνισος δμως σχηματίζει συγκριτικὸν ἀνισώτερος, καὶ ὑπερθετικὸν ἀνισώτατος.

Κατὰ τὸ ἰδιος—ἰδιαίτερος—ἰδιαίτατος σχηματίζονται τὰ ἀσμενος, εὔδιος, ἥσυχος, μύχιος, μέσους, ὅρθιος, ὅψιος, παραπλήσιος, πλησίος, πρῶος· π. χ. μεσαίτερος, μεσαίτατος, δψιαίτερος, δψιαίτατος, πλησιαίτερος, πλησιαίτατος.

ΣΗΜ. Τὸ ἀσμενος σχηματίζει καὶ παραθετικὰ ἀσμεναίτερος, ἀσμεναίτατος καὶ ἀσμενέστερος, ἀσμενέστατος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΟΑ'.

*Αλλα διάφορα παραθετικά.

ἀληθῆς	ἀληθήστερος	ἀληθήστατος.
ἄχαρις	ἄχαρίστερος	ἄχαρίστατος.
βραδὺς	βραδύτερος	βραδύτατος.
ἐπιχαρις	ἐπιχαριτώτερος	ἐπιχαριτώτατος.
μάκαρ	μακάρτερος	μακάρτατος.
μέλας	μελάντερος	μελάντατος.
πένης	πενέστερος	πενέστατος.

σώφρων	σωφρονέστερος	σωφρονέστατος.
τάλας	ταλάντερος	ταλάντατος.
ὑβριστής	ὑβριστότερος	ὑβριστότατος.
χαρίεις	χαριέστερος	χαριέστατος.

Κατὰ τὸ ἀληθῆς σχηματίζονται πάντα τὰ εἰς ης ἐπίθετα π. χ. εὐγενῆς—εὐγενέστερος, ἀμελῆς—ἀμελέστερος, κτλ. Κατὰ δὲ τὸ σώφρων σχηματίζονται πάντα τὰ εἰς ων π. χ. εὐδαιμων—εὐδαιμονέστερος κτλ. πλὴν τῶν πίων=παχὺς καὶ πέπων=ῳριμος, (πίων, πιότερος, πιότατος, πέπων, πεπαίτερος, πεπαίτατος) καὶ τοῦ ἀλαζών, ἀλαζονίστερος—ἀλαζονίστατος.

Ἀλός λαλιστερος λαλιστατος.

Κατὰ τὸ λάλος σχηματίζονται τὰ ὄψιοφάγος (ὄψιοφαγίστερος, κτλ.) πτωχός, (πτωχίστερος, κτλ.) βλάξ, (βλακίστερος, ἀλλὰ καὶ βλακότερος) λάγνος, ἀρπαξ, κλέπτης, πλεονέκτης, μονοφάγος, ψευδής (ψευδίστερος, κλεπτίστερος).

*Ἀπλοῦς ἀπλούστερος ἀπλούστατος.

Κατὰ τὸ ἀπλοῦς σχηματίζονται καὶ τὰ εἰς ους συγγρημένα ἐπίθετα (εὔνους, εὔρους, εὔπλους κτλ.).

Μὴ ἐπιδεχόμενα συγκρ. καὶ ὑπερθετ. βαθμόν.

Ἐπίθετά τινα ὡς ἐκ τῆς ἐννοίας αὐτῶν δὲν ἐπιδέχονται συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν βαθμόν π. χ. γυμνός, θιητός, ἀθάνατος, ἔυλινος, ιαριμάρινος, χειμερινός, ἐσπερινός κτλ.

Μηράθεσες διὰ τοῦ μᾶλλον, μάλιστα.

Πολλὰ ἐπίθετα καὶ μετοχαὶ σχηματίζουσι τὸν συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν βαθμὸν διὰ τοῦ θετικοῦ καὶ τῶν παραθετικῶν ἐπιρρημάτων μᾶλλον, μάλιστα π.χ. φίλος (συγκριτ.) μᾶλλον φίλος (ὑπερθ.) μάλιστι φίλος. Ἐπ' ἵσης γῇ μετοχὴ φιλῶν (συγκρ.) μᾶλλον φιλῶν (ὑπερθ.) μάλιστα φιλῶν. >

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΟΒ'.

Μαραθετικὰ ἐκ προθέσεων.

Πρὸ	πρόστερος	πρῶτος
ὑπὲρ	ὑπέρτερος	ὑπέρτατος καὶ ὕπατος
—	ὕστερος	ὕστατος .
ξ	—	ἔσχατος

Σπανίως ἀπαντᾶ καὶ ὑπερθετ. πρώτιστος (ἐκ τοῦ πρῶτος).

Παραθετικὰ ἐξ ἐπιρρημάτων.

Τὰ τοπικὰ ἐπιρρήματα ἐν τῷ συγχριτικῷ καὶ ὑπερθετικῷ βαθμῷ λήγουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ω̄ π. χ.

ἔγγὺς	ἔγγύτερον	ἔγγύτατα
—	ἔγγυτέρω	ἔγγυτάτω
ἔξω	ἔξωτέρω	ἔξωτάτω
ἔσω	ἔσωτέρω	ἔσωτάτω
ἄνω	ἄνωτέρω	ἄνωτάτω
κάτω	κατωτέρω	κατωτάτω
πρόσω (=ἐμπρός)	προσωτέρω	προσωτάτω
πόρρω (=μακρὰν)	πορρωτέρω	πορρωτάτω
πέρα	περαιτέρω	—
(ἀπό)	ἀπωτέρω	ἀπωτάτω

Εἰς τὰ ἐπιρρήματα δέ, ἀτινα παράγονταὶ ἐξ ἐπιθέτων, ὡς συγκριτικὸν μὲν χρησιμεύει ὁ ἐνικὸς τοῦ οὐδετέρου συγχριτικοῦ ἐν τῇ αἰτιατικῇ, ὡς ὑπερθετικὸν δὲ ἡ αἰτιατικὴ πληθυντικὴ τοῦ ὑπερθετικοῦ βαθμοῦ τοῦ οὐδετέρου π. χ.

βαθέως	βαθύτερον	βαθύτατα
εὐδαιμόνως	εὐδαιμονέστερον	εὐδαιμονέστατα
ταχέως	θάσσον	τάχιστα κτλ.

Ανώμαλα παραθετικὰ ἐξ ἐπιρρημάτων

εὖ	ἄμεινον	ἄριστα
μάλα	μᾶλλον	μάλιστα
δλίγον	ῆτον (ῆσσον)	ῆκιστα
πολὺ	πλέιν	πλεῖστον—α
καλῶς	κάλλιον	κάλλιστα
κακῶς	κάκιον ἢ κεῖδον	κάκιστα ἢ κείριστα
ριζῖως	ρῆγον	ρῆγστα.

"**Ἄσκησες** (ἐπὶ τῶν Γυμνασμάτων Ο'.—ΟΒ').

Παραχαία. Λεπτότατον (λεπτὸς) μὲν αἷμα καὶ καθαρότατον (καθαρὸς) ἔχει ἀνθρωπος, παχύτατον (παχὺς) δὲ καὶ μελάντατον (μέλαχς) ταῦρος καὶ ὅνας.—Περὶ μεγάλων πραγμάτων σκοπούμενοις

νησιών στάρη (εῦνος) σύμβουλος ἡ παρρησία.—[“]Απλούστιατός (ἀπλούς): τιν δ τῶν σοφῶν λόγος.—Οἱ Αἰθίοπες μελάντεροί (μέλας) εἰσι τῶν οἰκῶν ἀνθρώπων.—[“]Εργα μὲν νεωτέρων (νέος), βουλαῖ δὲ γεραιτέρων (γεραῖς) κράτος ἔχουσιν.—Οὐδὲν πατρώας χθονὸς φίλτερον.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΟΓ'.

<i>Αριθμοί.</i>	<i>Απόλυτα,</i>	<i>Τακτικά,</i>	<i>Χρονικά.</i>
1	α'	εἰς, μία, ἐν	πρῶτος-η-ον
2	β'	δύο	δεύτερος-α-ον
3	γ'	τρεῖς, τρία	τρίτος-η-ον
4	δ'	τέσσαρες-α	τέταρτος-η-ον
5	ε'	πέντε	πέμπτος-η-ον
6	ζ'	ἕξ	ἕκτος-η-ον
7	ζ'	ἕπτα	ἕβδομος-η-ον
8	η'	δέκτῳ	δέγδοιανος
9	θ'	ἐννέα	ἐναταῖος
10	ι'	δέκα	δεκαταῖος
20	κ'	εἴκοσι (v)	εἴκοσταῖος
100	ρ'	ἕκατὸν	ἕκατοσταῖος
1000	χ'	χίλιοι-αι-α	χιλιοσταῖος
10000	ι'	μύριοι-αι-α	μυριοσταῖος

ΣΗΜ. α'. Τὸ μύριοι=δικα χιλιάδες, τὸ δὲ μυρίοι=ἄπειροι.

“Ασκήσεις

Αρχαία. Ρώμη ἐκτίσθη ἔτει τρί:φ τῆς ἔκτης Ὁλυμπιάδος.—Διεφθείροντο οἱ πλειστοὶ ἐναταῖοι καὶ ἕβδομαῖοι ὑπὸ τῆς νόσου τῆς ἐν Ἀθήναις.—Ἐν μὲν εἰδος τῆς ἀρετῆς, ἀπειρα δὲ τῆς κακίας.

Καθωμελημένη. Νοέμδριος εἶνε δ ἐνδέκατος μὴν τοῦ ἔτους, δ Ἰανουάριος δ πρῶτος καὶ δ Μάριος δ πέμπτος.—Ο τύραννος τῶν Συρακουσῶν Ἱέρων ἀπέθανεν ἐν ἥλικίᾳ ἐνενήκοντα δύο ἔτῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΟΔ'.

Πολλαπλασιαστικά,

Απλοῦς
διπλοῦς καὶ διττός
τριπλοῦς καὶ τριττός
τετραπλοῦς
πενταπλοῦς
έπταπλοῦς κλπ.
δεκαπλοῦς

είκοσαπλοῦς
έκατονταπλοῖς
χιλιαπλοῦς κλπ.

Οδσιαστικά,

μονάς (καὶ ἑνάς)
δυάς
τριάς (καὶ τριττύς)
τετράς (τετρακτύς)
πεντάς
έβδομάς κλπ.
δεκάς

είκας
έκατοντάς (έκατοστύς)
χιλιάς (χιλιοστύς)

Ἐπιφρέγματα

ἄπαξ
δίς (διττῶς, καὶ δικῆς
τρίς (τριττῶς καὶ τριμήνης
τετράκις καὶ τετραχοῖς
πεντάκις
έπτακις κλπ.
διανεμητικά.

σύνδυο (καὶ ἀνὰ δύο
σύντρεις . . .
σύνοκτω κλπ.

Ἀναλογικά.

διπλάσιος — (καὶ διπλασίων), τριπλάσιος — (καὶ τριπλασίων)
δεκαπλάσιος, έκατονταπλάσιος (καὶ έκατονταπλασίων) κτλ.

ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΟΕ'.

Προσωπικά

α'. πρόσωπον

β'. πρόσωπον

γ'. πρόσωπον

Ἐνικ. ἔγώ

σὺ

—

ἐμοῦ

σοῦ

(οὐ

ἐμοὶ

σοὶ

οἱ

ἐμὲ

σὲ

ἔ).

Πληθ. ἡμεῖς

ἡμεῖς

σφεῖς

ἡμῶν

ἡμῶν

σφῶν

ἡμῖν

ἡμῖν

σφίσι

ἡμᾶς

ἡμᾶς

σφᾶς

ΣΗΜ. Οι ἄνω τύποι τοῦ γ'. πρόσωπου εῆς προσωπικῆς ἀντιστοιχίας είναι σπάνιοι. 'Αντ' αὐτῶν γίνεται χρῆσις: ιῆς ἐπαναληπτικῆς ἀντιστοιχίας αὐτὸς ἡ τῶν δεικτικῶν ἀντιστοιχία.

Κτητικαὶ

α'. πρόσωπον	β'. πρόσωπον	γ'. πρόσωπον
έμος	σὸς	έδος (ποιητική)
ήμετερος	ὑμέτερος	σφέτερος (ποιητική)

* Ασκησις

Αρχαία. Δημήριός τις εἶπε τῷ Νέρωνι· σὺ μὲν ἀπειλεῖς ἐμοὶ θάνατον, σοὶ δὲ οὐ φύεται.—**Η** σὴ τέχνη παιδοτρίβα τῆς ὑγείας τῆς εὐρωστίας πηγή ἔστιν.—Εὖ ἔχοντος ἐμοῦ πολλοὶ φίλοι.—**Ε** νικᾶς ως ἀγαθοὺς πολίτας εἰς τὸ τῆς πόλεως ὠφέλημα βλέπειν.

Καθαυμελημένη. Ο Θεός παρέχει πρὸς ήμᾶς πολλὰ ἀγαθά.—Ο σίδηρος εἴπεν εἰς τὸν χρυσὸν «σὺ μὲν εἰσαι λαμπρότερος ἀπὸ μέ, ἐγὼ δὲ ὡφελιμώτερος ἀπὸ σὲ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους».

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΟΣ'.

* Αντωνυμέας αὐτοπαθεῖς.

α'. πρόσωπον	β'. πρόσωπον	γ'. πρόσωπον
έμαυτοῦ-ῆς	σεαυτοῦ-ῆς	έαυτοῦ-ῆς-οῦ
έμαυτῷ-ῆ	σεαυτῷ-ῆ	έαυτῷ-ῆ-ῷ
έμαυτὸν-ῆν	σεαυτὸν-ῆν	έαυτὸν-ὸ

Πληθυντικὸς

ήμῶν-αὔτῶν	ήμῶν-αὔτῶν	έαυτῶν
ήμιν-αὔτοῖς-αῖς	ήμιν-αὔτοῖς-αῖς	έαυτοῖς-αῖς-οῖς
ήμαζ-αὔτοὺς-ά	ήμαζ-αὔτοὺς-άς	έαυτοὺς-άς-ά

ΣΗΜ. Τὰ έαυτοῦ, έαυτῷ, κτλ. λέγονται καὶ αὐτοῦ, αὐτῷ, κτλ. Ἐπίσης, έαυτῶν, έαυτοῖς κτλ. λεγονται καὶ αὐτῶν κτλ. καὶ σφῶν αὐτῶν κτλ.

* Ερωτηματικαὶ

Τίς (ἀρσ. καὶ θηλ.) **τι** (οὐδὲ) **τίνος**—**τίνι** κτλ.

Τίνες—**τίνων**—**τίσι**—**τίνας** (οὐδὲ) **τίνα**—**τίνων** κτλ.

Ἐρωτηματικαὶ δὲ προσέτι εἰνε αἱ ἀντωνυμίαις πότερος, πρῖος, ἰδοσος, πηλίκος, πόστος, ποσταῖνς, ποδαπός.

Αόρεστοι

Τίς (ἀρσ. καὶ θηλ.) τὶ (οὐδ.) τινὸς—τινὶ κτλ.

(Πληγθυντ.) τινὲς—τινῶν—τισὶ—τινὰς (καὶ οὐδ.) τινὰ—τινῶν.

Άδριστοι προσέτι εἰνε καὶ αἱ ἀντωνυμίαι δεῖνα, ἔνιοι, πᾶς οὐδείς, ὅστις, μηδείς, μηδέτερος, οὐδέτερος, πότερος, ἔτερος, ἔκάτερος, ἔκαστος, ἄλλος, ἀμφότεροι.

Ασκησεις

Άρχαία. Οἱ έαυτὸν αἰσχυνόμενος φύλαξ έαυτοῦ γίγνεται.—
Αρχε σεαυτοῦ μηδὲν ἡττον ἢ τῶν ἀλλων.—Ανάχαρσις ὁ Σκύθη
ἐρωτηθεὶς νπό τινος, τί ἐστι πολέμιον ἀνθρώποις; «αὐτοὶ ἔφεντοι
έαυτοῖς».—Μηδενὶ δίκην δικάσῃς, πρὶν ἀμφοῖν μυθον ἀκούσῃς.

Καθωλελ. Τίς δύναται νὰ γνωρίζῃ τὰ μέλλοντα; οὐδείς.—
Πόσον εἰχεις δίκαιοιν καὶ ἔμως δὲν ἥκουσα τὰς συμβουλάς σου.—
Ποῖος ἐκτύπησε τὴν θύραν τοῦ θωματίου μου;

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΟΖ'.

Αντωνυμίαι Δεικτικαὶ

α'. πρόσωπον

β'. πρόσωπον

γ'. πρόσωπον

Ένικὸς ἀριθμὸς

οὗτος
τούτου
τούτῳ
τοῦτον
ὦ οὗτος

αὕτη
ταύτης
ταύτῃ
ταύτην
ὦ αὕτῃ

τοῦτο
τούτου
τούτῳ
τοῦτο
—

Πληγθυντικὸς

οὗτοι
τούτων
τούτοις
τούτους

αὕται
τούτων
ταύταις
ταύτας

ταῦτα
τούτων
τούτοις
ταῦτα

Δεικτικαὶ προσέτι ἀντωνυμίαι εἰνε ἢ

τοῖος
τόσος
τηλίκος

τοιός δε
τοσός δε
τηλικός δε

τοιοῦτος
τοσοῦτος
τηλικοῦτος

Ἐπαναληπτικὴ καὶ Διασταλτικὴ εἰνε ἢ αὐτός—ἢ—δ.

“Ασκησις.

•**Άρχαία.** Πολιτεία τοσαύτην ἔχει δύναμιν δισην ἐν σώματι φρόνησις.—Ο ἐλέφας ἔχει μυκτήρα τοιοῦτον καὶ τηλικοῦτον, ωστε ἀντὶ χειρῶν ἔχει αὐτόν.—Οσοι ἄνθρωποι τοσαῦται γνῶμαι.

Καθωμελγμένη. Ταῦτα πάντα εἰνε ἀληθῆ καὶ διφείλεις νὰ υποχωρήσῃς.—Οἱ λαοὶ οὓτοι εἰναι πολεμικώτατοι.—Η πόλις ἐκείνη εὑρίσκεται παρὰ τὰς ὑπωρείας του Ταῦγέτου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΟΗ'.

•**Άντωνυμέας ἀναφορικαὶ**

Ἐνικ. ὅς—ἥ—ὅ	Πληθ. οῖ—αῖ—ᾶ
οὖ—ῆς—οὺ	ῶν—ῶν—ῶν
ῷ—ῆ—ῷ	οῖς—αῖς—οῖς
ὄν—ῆν—ὅ	οῦς—ᾶς—ᾶ

ὅστις—ῆτις—ὅ, τι	οῖτινες—αῖτινες—ᾶτινα
οὔτινος—κτλ.	ῶντινων κτλ.

δσπερ—δπερ—δπερ

• Αναφορικαὶ προσέτι εἰνε αἱ ἀντωνυμίαι αἱ ἐξῆς	
οἴος—α—ον	δποῖος—α—ον
δσος—η—ον	δπόσος—η—ον
ἡλίκος—η—ον	δπηλίκος—η—ον
δπότερος—α—ον	δποδαπός—η—ὸν

•**Άλληλοπαθής**

Δυϊκὸς

ἄλλήλοιν—αιν—ην

ἄλλήλω—α—ω

Πληθυντικὸς

• Άρσ.	ἄλλήλων—ἄλλήλοις—ἄλλήλους
Θηλ.	ἄλλήλων—ἄλλήλαις—ἄλλήλας
Οὐδ.	ἄλλήλων—ἄλλήλοις—ἄλληλα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Α' ΤΕΥΧΟΥΣ

Γύμναστικά		Σελίς
Α—Δ	Περὶ συλλαβῶν	8—12
Ε—ΣΤ	Περὶ σημείων στίξεως	13—15
Ζ—Ι	Περὶ τονισμοῦ	15—20
ΙΑ—ΙΔ	Ἐγκλισις τόνου	20—25
ΙΕ—ΙΗ	Περὶ πνευματισμοῦ	25—31
ΙΘ—ΚΒ	Δασυνόμενατ λέξεις	31—35
ΚΓ	Περὶ τοῦ ρ	36
ΚΔ	Περὶ τελικῶν συμφώνων	37—38
ΚΕ	Περὶ εὐφων. γραμμάτων	39
ΚΣ—ΛΒ	Συναρθρεσις, κυᾶσις, ἔκθλιψις	39—46
ΛΓ—ΛΔ	Κανόνες γενικοὶ κλίσεων	47—50
ΛΕ—ΛΖ	Πρότιη κλίσις	50—64
(ΛΕ—ΛΣ)	Περὶ τοῦ α τῶν θηλ. δνομάτων	50—53)
ΜΗ—ΝΒ	Δευτέρα κλίσις	65—70
ΝΓ—ΝΘ	Τρίτη κλίσις	70—80
Ξ	Τρικατάληκτα ἐπίθετα	80
ΞΑ—ΞΒ	Οὐδέτερα μετὰ μικροῦ διχρόνου	81—82
ΞΓ—ΞΗ	Ἄνωμαλα Γ'. κλίσεως	83—85
(ΞΖ	Ἄνωμαλα ἐπίθετα	85)
ΞΘ	Συγκριτικά ὑπερθετικά	86—91
Ο—ΟΒ	Ἄνωμαλα παραθετικά	87—90
ΟΓ—ΟΔ	Ἄριθμητικά	91—92
ΟΕ—ΟΗ	Ἄντωνυμίαι	92—95

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝ

ΤΑ ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΩΝ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ
ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

(Μετ' ἀπανθίσματος τῶν γλωσσικῶν παρατηρήσεων τοῦ Κόντου)

ΥΠΟ

I. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ

Διδ. τοῦ δ. καὶ τ. φ., δικηγόρου, Πευχιούχου καθηγητοῦ τῶν
ἐμπορικῶν καὶ Καθηγητοῦ ἐν τῇ Δημοδίᾳ Ἐμπορικῆ Σχολῆ
Ἀθηνῶν, τῇ Ἐμπορικῇ καὶ Βιομηχανικῇ Ἀκαδημείᾳ,
καὶ τῇ Ἐμπορικῇ Σχολῇ Μεταξᾶ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΑΤΗ

Κυκλοφορία 75,000 ἀντετύπων

'Εβραϊστη δι' ἀργυροῦ βραβείου ἐν τῇ
Διεθνεῖ Ἐκθέσει τῶν Ἀθηνῶν τοῦ 1903 καὶ
ἄλλαις, ἐν δὲ τῇ Παναγυπτιακῇ Ἐκθέσει
τοῦ 1912 ἐτιμήση διὰ χρυσοῦ βραβείου.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΪΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
37 ΟΔΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 37

1922

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ Β'.

(ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΩΝ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ)

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Α'.

Καταλήξεις ρημάτων.

(Μετὰ τῶν χρονικῶν χαρακτήρων)

Φωναέ.

Ἐνεργητικὴ	Μέση	Παθητικὴ
Ἐνεστώς	ομαι	ομαι
Παρατατικὸς	δμην	δμην
Μέλλων α'.	σομαι	θήσομαι
Μέλλων β'.	—	ησομαι
Μέλ. συνηρημένος	έομαι-οῦμαι	—
Ἄδριστος α'.	σάμην	θην
Ἄδριστος β'.	δμην	ην
Ἄδρις. α'. (ἄνευ σ)	άμην	—
Παρακείμενος α'.	μαι	μαι
Παρακείμενος β'.	—	—
Ὑπερσυντέλικος	μην	μην
Μετ' δλίγον μέλλων	σομαι	σομαι

"Α σ κ η σ ε ξ

Ἄρχαία γλῶσσα. Ο τοῦ Σόλωνος νόμος ἐπαίνου ἔστιν ἄξιος, δις κωλύ-ει κακῶς ἀγορεύ-ειν τοὺς νεκρούς.—Δικαίαν, διαθηταῖτοι, τὴν ἀρχὴν τῆς κατηγορίας Δεωκράτους τοῦ κρινομένου ποιη-σομαι.—Ἐγὼ δέ, διαθηγαῖτοι, ἐποιη-σάμην ταύτην τὴν εἰσαγ-γελίαν (=κατηγορίαν) σύτε δι' ἔχθραν σύδεμίαν σύτε διὰ φιλονι-

κίαν.—Οὐ καταισχυν-ῶ ἔπλα τὰ ἵερά, οὐδ' ἐγκαταλείψω τὸν παράστατην (=σύντροφον).—**Ἄρτι** (=πρὸς δὲ λίγους, μόλις) μὲν ἐπεπαύμην εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶν.—Ταῦτα ἔτι λεγούσης αὐτῆς οὐ περιμείνας ἐγὼ τὸ τέλος τῶν λόγων ἀναστὰς ἀπεφην-άμην. —Τὴν πόλιν, ἐν τῇ ἣν οἱ πολῖται τοῖς νόμοις μὴ πείθωνται, ἀθλιωτάτην κεκρί-καμεν.

Καθωμελημένη. Ἐγγώριζ-ον τὰ πάντα, ἀλλὰ δὲν ἡδυνάμην νὰ πράξω ἄλλως.—Δὲν ἐννο-ῶ νὰ ἐνεργή-σω τι ἀνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ πατρός μου.—Αμέσως παρετήρη-σα τὴν κατάστασιν αὐτὴν τῶν πραγμάτων, δὲν ἐπίστευ-ον δμως δτι θὰ ἔφθαν-ον μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου.—Πάτερ ἥμαρτ-ον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ δὲν εἰμι ἀξιος· νὰ ὀνομάζ-ωμαι υἱός σου.—Καθ' ἑκάστην μετέβαιν-ον πρὸς ἐπισκεψιν τῆς καλῆς ἐκείνης γραίας καὶ φρον-ῶ δτι εἰκ-ον καθῆκον νὰ πράττ-ω τοῦτο.—Ἐν τούτοις δ Ἰωάννης ἐφάν-η γενναῖος, οὐδ' ἐδειλία-σεν ἀπέναντι τοῦ κινδύνου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Β'.

Περὶ τονεσμοῦ τῶν ρήματων.

Γενεκὸς κανών. Τὰ δήματα καὶ ἀπλᾶ καὶ σύνθετα ἀναβιβά-ζουσι τὸν τόνον, ἐὰν ἐπιτρέπῃ τοῦτο δ χρόνος αὐτῆς· ἐπομένως δὲν δύναται· ή προπαραλήγουσα νὰ τονισθῇ, ἢν ή λήγουσα εἰνε μακρά· οἷον ἐδούλευον, βούλευε (βούλευώ), ἔλειπον, ἔλειψα, λέλειψα (λείπω).
Ἐπὶ τῶν συνθέτων δμως δημάτων οὐδέποτε δ τόνος ὑπερβαίνει τὴν αὔξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμόν· οἰον, διῆγον (διάγω), ἀπεῖ-χον (ἀπέχω), κατέσχον (κατέχω), παρεῖλκον (παρέλκω), προσῆχα (παρακείμενος τοῦ προσάγω) κ.τ.λ.

Σημ. Μόνον τὸ δύνοιδα (=γνωρίζω, δι-τι καὶ οἱ ἄλλοι γνωρίζουσι) ἀναβιβάζει τὸν τόνον, διότι τὸ ει τοῦ στελέχους τρέπεται εἰς οι, δὲν γίνεται δηλ. αὔξησις.

Ἐπὶ τῶν συνθέτων ρήματων δ τόνος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν τελευταίαν συλλαβὴν τοῦ πρώτου συνθετικοῦ· οἰον, ἐπίσχες (οὐχ ἐπισχες), κατάσχες (οὐχ! κάτασχες), ἀπόδος (οὐχ! ἀποδος).

"Αν δμως τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἰνε πρόθεσις, ήτις πάσχει ἔκθλιψιν, τότε ἀναβιβάζεται δ τόνος· οἰον, ἄνελθε, πάρειμι, ἄπιθι, κάτελθε κ.τ.λ. διότι αἱ προθέσεις τοῦ ἄνελθε, πάρειμι κλπ. πάσχου-σιν ἔκθλιψιν.

Ασκησες.

Άρχαξα γλωσσα. Ἐπὶ Νάξον ἐπεῖχον (=ἐσκέπτοντο) στρατεύεσθαι οἱ Πέρσαι.—Σύνοιδα ἐμαυτῷ ἀντιλέγειν οὐ δυναμένῳ.—**Άπόδος,** ω κατάρατε, τὰ πορθμεῖα.—**Ἐπίσκεψ** δργάς=κράτησον τὸν θυμόν σου.—**Εὔγε,** ω Ἡφαίστε, ἀλλὰ δίελέ=χώρισόν μου τὴν κεφαλὴν εἰς δύο κατενεγκών.—Οἱ τριάκοντα τυραννοὶ ἐπὶ τοσοῦτον κατέφθιεραν τὴν πόλιν, ὥστε πάμπολλοι **Αθηναῖοι** ἐκ τῆς πόλεως ἔξεφυγον.—Τράγος ἐν θέρει σφοδρῶς διψήσας κατῆλθεν εἰς βαθὺν κρημνὸν ὅπωρ πιεῖν.—Πᾶσιν ἀνθρώποις Θεδς ἐπέταξε πόνους ἄλλοις ἄλλους.—Πάλιν ἐπὶ τὴν πρώτην πάροδον ἀπορίαν.—**Ἐς κόρακας** ἄπιψι (=ὕπαγε).

Καθωμελημένη. Ἐπίσκεψ καὶ οὐχὶ ἔπισκες θὰ εἰπωμεν, διότι δ τόνος δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἀνωτέρω τῆς ληγούσης τῆς προθέσεως.—Κάτελθε τοῦ βῆματος, διότι οὐδὲν λέγεις.—Ανελθε τὴν κλίμακα ἀνευ φόδου.—Πάρειμι λέγομεν καὶ οὐχὶ παρεῖμι, διότι ή πρόθεσις παρὰ πάσχει ἔκθλιψιν (παρ'=εἰμι), καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀναβιβάζεται δ τόνος.—Παιδεύω—ἐπαιδευον—ἐπαιδευσα—πεπαιδευκα—ἐπεπαιδεύκειν ἐκ τῶν παραδειγμάτων τούτων ἐννοεῖται δι τόνος τῶν δημάτων ἀναβιβάζεται πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς λέξεως, έὰν ἐπιτρέπη τούτο ή ποσότης τῆς ληγούσης.

GYMNAΣΜΑ Γ'.

Περὶ τονεσμοῦ τῶν ῥημάτων.

Τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ ἀνωτέρω (ἐν σελ. 3) γενικοῦ κανόνος.

α'. Αἱ μετοχαὶ αἱ λήγουσαι εἰς ως (παρακμ.), εις (παθητ.ἀόρ.), ας (τῶν εἰς μι), ους καὶ υς π.χ. πεποιηκώς, ποιηθείς, ιστάς, διδούς, συμφύς.

β'. Ἡ μετοχὴ καὶ ἡ ἀπαρέμφατος τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου β', ολον, λαβών, λαβεῖν, λιπών, λιπεῖν, μαθών, μαθεῖν, ίδών, ίδεῖν, στάς, δούς, γνούς.

γ'. Εξαιροῦνται αἱ β' ἀορίστοι αἱ ἔχοντες κατάληξιν ναι ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ ως στῆναι, γνῶναι.

δ'. Τὸ β'. ἐνικδν πρόσωπον τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου β'. τῶν ἑταῖρων πέντε ρημάτων ἐλθέ, εὑρέ, εἰπέ, λαβέ, καὶ ίδε.

Σημ. Ἐν τούτοις ἐν συνθέσει ἀναβιβάζεται ὁ τόνος τῶν εἰρημένων ρημάτων· οἰον, ἔξελθε, πάριδε, ἄνελθε, κάτελθε κ.τ.λ.

δ'. Τὸ δέ β'. ἐνικόν πρόσωπον τῆς προστακτικῆς τοῦ μέσου ἀορίστου β'. καὶ ἀπλοῦν καὶ σύνθετον· οἰον, λιποῦ, λαβοῦ, ἀφικοῦ, ἐπιλαθοῦ, τραποῦ, ἀποτραποῦ.

"Ἄν έμως τὸ δῆμα είνε μονοσύλλαβον καὶ συντίθεται μετὰ δισύλλαβου προθέσεως, ήτις δὲν πάσχει ἔκθλιψιν, τότε ὁ τόνος ἀναδιάτεται λ. χ. παράσκου, ἀπόθου, ἐπίσπου. Λέγομεν δμως προδοῦ, διότι ἡ πρόθεσις είνε μονοσύλλαβος καὶ ἀφοῦ, διότι ἡ πρόθεσις ἀπὸ είνε μὲν δισύλλαβος, ἀλλ' ἐπαθεν ἔκθλιψιν, συντεθεῖσα μετὰ τῆς προστακτικῆς σύ.

ε'. Τὰ τρία ἐνικά πρόσωπα τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου, ἀτινα καὶ περισπῶνται· οἰον, ποιηθῶ, λυθῆς, λυθῆ, δυνηθῶ, τεθῆς, τιμηθῆ.

Σημ. Ἐπ' ᾧσης περισπῶνται τὰ μονοσύλλαβα ὁήματα τὰ ἔχοντα τὴν λήγουσαν μακράν· οἰον, θῶ, εῖ, ήν, σχῶ. "Κειαροῦνται δμως καὶ λαμβάνουσιν δέξιαν τὰ χρή καὶ δῆς.

"Α σ κ η σ ε ζ .

Αρχαία. Τὰ σπουδαῖα μελέται, καὶ, ἐάν τι παρηκμακώς μανθάνῃς, μὴ αἰσχύνου·—Κέρδος πονηρὸν μὴ λαβεῖν θούλας ποτέ·—Εἰπέ μοι, ἔφη, ὁ παῖ, οἰσθά (γνωρίζεις) τινας ἀνθρώπους ἀχαρίστους καλουμένους;—Τέκνα δ' ἀφοῦ=χωρίσθητι ἀπὸ τῶν τέκνων.—Ἐάν τι μὴ ἀληθὲς λέγω, μετοξὺ ἐπιλαθοῦ·—Τί με, ὁ Ζεῦ, χρὴ ποιεῖν; γίκω (=ἔχω ἔλθη) γάρ, ὡς ἐκέλευσας, ᔁχων τὸν πέλεκυν δέξυτατον.—Τοῦτον τὸν νόμον δ θεδς τέθεικεν εἴ τι ἀγαθὸν θέλεις, παρὰ σεαυτοῦ λαβέ·—Ονος ἀγριος ὅνον ίδων γῆμερον ἐν τινι εὐηλίῳ τόπῳ, προσελθὼν αὐτὸν ἐμακάριζεν ἐπὶ τῇ εὐεξίᾳ τοῦ σώματος.—Διογένης ἔρωτηθείς, τί ἔστι φίλος; μία ψυχή, εἶπεν, ἐν δυσὶ σώμασι κειμένη.

Καθωμελημένη. Ἐρωτηθεὶς δ 'Αριστοτέλης, τί κερδίζουσιν εἰς ψευδόμενοι; δταν, εἶπε, λέγωσι τὴν ἀλήθειαν γὰ μὴ πιστεύωνται·—Ιδὲ τὸν δυστυχή ἐκεῖνον γέροντα πόσον είναι καταβεβλημένος.—Εὗρε ἐντὸς τοῦ δωματίου μου τὴν κλειδα τῆς ἀποθήκης, λαβὲ αὐτὴν καὶ ἐπάνελθε·—Τὰ ὁ, φῶ, θῶ, θῆς, θῆ, περισπῶνται, οὐχὶ δμως καὶ τὰ χρή καὶ φής.—Ἡ πρόστακτικὴ τοῦ μέσου ἀορίστου τοῦ ἀφικνέομαι· οῦμαι εἰνε ἀφικοῦ, ἀφικέσθω κτλ.—Δὲν θὰ διατη-

εηθῇ ἡ ἀπελπιστικὴ αὐτὴ κατάστασις τῶν πραγμάτων, καίτοι σοβεδαίως ἔχεις τὴν ἐναντίαν γνώμην, ὡς δύναμαι ἐκ τῶν λόγων σον νὰ κρίνω.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Δ'.

Περὶ τοῦ τονεσμοῦ τῶν ὁγμάτων.

Τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης κατ' ἔξαιρεσιν τοῦ ἀνωτέρῳ γενικοῦ κανόνος (σελ. 3).

α'. Ἡ ἀπαρέμφατος τοῦ μέσου ἀδρίστου β', οἷον, λιπέσθαι λαβέσθαι, τραπέσθαι.

β'. Ἡ ἀπαρέμφατος τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀδρίστου α'. οἷον ποιῆσαι τηρῆσαι, φυλάξαι.

γ'. Ἡ ἀπαρέμφατος καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου οἷον, πεποιῆσθαι, πεποιημένος, λελεῖφθαι, λελειμένος, τετιμῆσθαι, τετιμημένος.

δ'. Πάντα τὰ εἰς ναι ἀπαρέμφατα καὶ ἀπλᾶ καὶ σύνθετα· οἷον διδόναι, εἰρηκέναι, προδοῦναι κ.τ.λ.

"Α σκηνες

Άρχαίσα. Χρή τοὺς ἀρχοντας δικαίως προεστάναι τῶν ἀρχομένων.—Τὸν χρηστὸν καὶ ἀγαθὸν ἀνδρα ἐεὶ τῶν μὲν προγεγενημένων μεμνῆσθαι, τὰ δ' ἐνεστῶτα πράττειν, περὶ δὲ τῶν μελλόντων φυλάττεσθαι.—Πολλοὶ μᾶλλον πρόθυμοι εἰσὶ διδόναι ἢ λαμβάνειν.—Ο Προμηθεὺς λέγεται ἀνθρώπους ἀναπλάσαι καὶ τὸ πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κλέψαι καὶ ἐν νάρθηκι (=ἐντὸς καλάμου) πρὸς ἀνθρώπους κομίσαι.—Αἱ τοῦ Δαναοῦ θυγατέρες εἰς τετρυπημένον πίθον ἀεὶ ἐπήγντλουν.—Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐμάχοντο ἐστεφανωμένοι.—Τῶν ἀνθρώπων τινὲς τῶν πραγμάτων ἀφικέσθαι (=νὰ φθάσωσι) μὴ δυνάμενοι δι' ἀσθένειαν τοὺς καιροὺς αἰτιῶνται.—Ἀλώπηξ λιμώττουσα ὡς ἔθεαστο ἐπὶ τινος ἀναδενδράδος βότρυς κρεμαμένους, γῆσουλήθη αὐτῶν περιγενέσθαι (νὰ λάθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν της) καὶ οὐκ ἥδυνατο.—Ἄρχύτας ἔλεγεν ὦσπερ ἔργον ἐτελεῖν (εἶνε δύσκολον) εὔρεται λιθὸν ἀκανθαν μὴ ἔχοντα οὕτω καὶ ἀνθρωπὸν μὴ κεκτημένον τι δολερὸν καὶ ἀκανθῶδες.—Τὸ μὲν ἐγκαλέσαι καὶ ἐπιτιμῆσαι, δπως τὰ παρόντα βελτίω γίνηται, τοῦτο φρονήσεως δεῖται.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Ε'.

Περὶ αὐτῆσσεως

Ἐν τῷ παραπάτῳ, δορίσιφ, καὶ ὑπερσυντελικῷ γίνεται· ἡ αὐξήσις, ἣτις εἶναι συλλαβικὴ (δηλ. τὸ δῆμα αὐξάνεται κατὰ μίαν συλλαβὴν) καὶ συνίσταται εἰς ἐ· οἶον, λέγω-ἔ-λεγον, λύω-ἔ-λυον, καὶ χρονικὴ (δηλ. τὸ ἀρχικὸν βραχὺ φωνήεν τοῦ δήματος ἔκτείνεται εἰς μακρόν)· οἶον, ἄ-γω, ἥ-γον.

Τὰ βραχέα φωνήεντα ἐν τῇ χρονικῇ αὐξήσει: ἔκτείνονται ὡς ἑξῆς.

Τὸ	ἄ	εἰς	η	π.χ.	ἀκούω—ῆκουν
>	ε	>	η	>	ἐλευθερῶ—ῆλευθέρωσα.
>	ο	>	ω	>	δνειδίζω—ῶνείδιζον.
>	ύ	>	ι	>	ὔκετεύω—Ἴκετευον.
>	ύ	>	υ	>	Ὕβριζω—Ὕβριζον.

Ἐκ τῶν διφθόργγων τρέπονται.

Η	αι	εἰς	η	π.χ.	αἰσθάνομαι—ἡσθανόμην.
>	αυ	>	ην	>	αὐξάνω—ηὔξανον.
>	οι	>	ῳ	>	οἴκω—ῷκουν.
>	ει	>	ῃ	>	εἰκάζω—ἥκαζον.
>	ευ	>	ην	>	εὔρισκω—ηὕρισκον.

Ἄσκησις

Ἀρχαία. Οἱ Ἀθηναῖαι Σκύρον τὴν ἐν τῷ Αἰγαίῳ νῆσον ἦν-δραπόδισαν (ἀνδραποδίζω) καὶ φέρουσαν (οἴκω) αὐτοῖς.—Σωκράτης τοῦ σώματος αὐτός τε οὐκ ἥμέλει (ἀμελῶ), τούς τε ἀμελοῦντας οὐκ ἐπίγνει (ἐπανιώ).—Ἐν τοῖς Δράκοντος νόμοις μία ἀπασιν ὁριστο (δρίζω—ῶρισμαι-ώρισμην) τοῖς ἀμαρτάνουσι ζημίᾳ, θάνατος.—Κώνωψ ἐπὶ κέρατος βιός ἔκαθεῖτο (καθέζομαι) καὶ ηὔλει (αὔλω).—Ο Κάτων ἔλεγε (λέγω) τῶν νέων μᾶλλον ἀγαπᾶν τοὺς ἐρυθριῶντας ἢ τοὺς ὠχριῶντας.

Κακοθελελημένη. Δὲν ἥκουσα (ἀκούω) τὰς φλυαρίας του, ἀλλας ἐγνώριζον (γνωρίζω) τὶς ὁψειλον (δρείλω) νὰ πράξω.—Ὕ(υ)βρίσθησαν (Ὕβριζω) ἐν μέσῃ δόδῳ ὡς οἱ χυδαιότεροι τῶν ἀνθρώπων.—Ἴ(ι)κέτευσα, (Ὄκετεύω) παρεκάλεσα, προσέπεσον εἰς τοὺς πόδας του· ἐν τοσούτῳ ἐφάνη (φαίνομαι) πρὸς ἐμὲ ἀμελικτος.—Ο ἀριθμὸς τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης ηὔξηθη (αὐξάνω) ἐπαισθητῶς.

— Κατώκουν (κατοικῶ) μακρὰν καὶ δὲν ἡτο δυνατὸν νὰ παράσχω πρὸς αὐτὸν βοήθειάν τινα, καίτοι μεγάλως ἐπεθύμουν τοῦτο.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Σ'.

ΙΙΙ ερὶ αὐτῇ σεως

(Συνέχεια)

Κατ’ ἔξαιρεσιν τῶν ἀνωτέρω κανόνων αὐξάνονται τὰ ἔξης.

Τὰ δῆματα ὀδῶ (—σπρώχνω), ὀνοῦμαι (—ἀγοράζω) καὶ οὐρῶ, ὡς καὶ τὸ σύνθετον κατάγγυμα (=κατασυγτρίβω) λαμβάνουσι συλλαβικὴν αὔξησιν (ἐώθιμον, ἐωνούμην, ἐούρον, κατέαξα).

Τὸν δῆματων ἕορτάζω καὶ δοικα (=φαίνομαι) αὐξάνεται ἢ δευτέρα συλλαβή (ἐωραῖον, ἐψκειν).

Τὰ δῆματα ἀλλισκομαι (—κυριεύομαι), ἀνοίγω καὶ δρῶ λαμβάνουσι συλλαβικὴν αὔξησιν καὶ ἐκτείνουσι τὸ β'. φωνῆεν· οἰον, ἑάλων, ἀνέψη, ἐώρων· (δ παρακείμενος δημος σχηματίζεται ἔδρακα).

Ἐκτείνουσι δὲ τὸ ε εἰς ει ἀντὶ εἰς η

Τὰ

ἔχω, ἔλκω, ἔπομαι, ἔάω (ἔω) (=ἀφίνω) ἔλισσω (=περιστρέφω), ἔθιζω, ἔργαζομαι, ἔστιω, (παρατατικός, εἰχον, είλκον, εἰπόδην, εἴων, εἴλισσον, εἴθιζον, εἰργαζόμην, είστιων).

Σημ. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω αὐξάνονται καὶ οἱ ἀόριστοι εἰδον (τοῦ δρῶ, θεμ. ἰδ) εἴλον (τοῦ ἱερῶ, θεμ. ἐλ) εἴπον (τοῦ λέγω, θεμ. ἐπι) εἴμην τοῦ (ἴημι, θ. ἐ) καὶ εἴστηκεν (εστηκα παρακείμενος τοῦ ιστημι).

Τὰ δῆματα δύναμαι, βούλομαι καὶ μέλλω, αὐξάνονται κανονικῶς, ἐδυνάμην, ἐβούλόμην καὶ ἐμελλον πρὸς δὲ καὶ ἀνωμάλως, ἥδυνάμην, ἥβούλόμην καὶ ἥμελλον.

"Α σκησες.

Άρχαέα. Κακουργίας Σωκράτης πάντων ἀνθρώπων πλείστον ἀπεῖχεν (ἀπέχω). — Αγησίλαος εἴθιστο (ἔθιζω) φοισούμενος μὲν ἐλαρδὸς φαίνεσθαι, εὐτυχῶν δὲ πρᾶσος είναι. — Μίδου τοῦ Φρυγὸς ἔτι νηπίου καθεύδοντος μύρμηκες εἰσεῖρπον (ἔρπω) εἰς τὸ στόμα. — Λακεδαιμόνιοι είστιωντο (έστιω—τρώγω) πάντες ἐν κοινῷ. — Δύο γυναικες λαβόμεναι τοὺν χεροὺν εἴλκον με (ἔλκω) πρὸς ἔχυτὴν ἐκατέρα μάλα ειαίως καὶ καρτερῶς. — Οτε εἴλε (=ἔκυρρευσε) (αἴρω, ἀόριστος

εἰλον) τὴν Θηραίων πόλιν Ἀλέξανδρος, ἀπέδοτο τοὺς ἐλευθέρους πάντας.

Καθωμελημένη. Δὲν ἦδυνάμην (δύναμαι) νὰ πράξω τι ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κηδεμόνος μου.—Καὶ ἴδού τὸ καταπέτασμα τοῦ οὐρανοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἀνωθεν ἔως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεψχθησαν (ἀνοίγω).—Χθὲς ἑώραζεν (έօρτάζω) δὲ φίλατος Ἀριστείδης.—Εἰργαζόμην (ἐργάζομαι) χθὲς καθ' ἔλην τὴν ἡμέραν, διότι ἡτο ἀπόλυτος ἀνάγκη, ὡς δύνασαι νὰ ἐννοήσῃς.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Ζ'.

•Ολέγα τενὰ περὶ ἀναδιπλασειασμόν.

Ο παρακείμενος, δὲ οὐ περσυντέλικος καὶ δ τετελεσμένος μέλλων ἐπαναλαμβάνονται τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον τοῦ θέματος μεθ' ἐνὸς ε· καλεῖται δὲ τὸ τοιοῦτον ἀναδιπλασιασμὸς (λείπω, λε-λειπ, λε-λειφ, λέλειφα).

Ο δὲ οὐ περσυντέλικος πρὸς τεύτοις πρὸ τοῦ ἐπαναληφθέντος ἀρκτικὸν συμφώνου τοῦ θέματος λαμβάνει ἔτερον ε· εἰσ, λέλυκα, ἐλέλυκειν.

Λαμβάνειται δὲ ἀναδιπλασιασμὸν τὰ ῥήματα, τὰ ὅπεις ἀρχονται ἀπὸ ἐνὸς ἀπλοῦ συμφώνου (λύω, λέλυκα), ἐκτὸς τοῦ ρ, (ὅπιτω—ἔρραφα) ἢ ὅσα ἀρχονται ἀπὸ δύο συμφώνων, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον εἶνε ἄφωνον καὶ τὸ δεύτερον ὑγρὸν ἢ ν (πνέω—πέννευκα, φρίτω—πέφρικα, γράφω—γέγραφα).

Δὲν λαμβάνονται ἀναδιπλασιασμόν, ἀλλ' ἀπλὴν αὔξησιν.

Τὰ ῥήματα τὰ ἀρχόμενα ἀπὸ γν, καὶ τὸ βλαστάνω (γνωρίζω—ἔγνωρικα, βλαστίνω—ἔβλαστηκα).

Σημ. Διφορεῖται τὸ γλύφομαι (ἔγλυμμαι καὶ γέγλυμμαι).

•Αναδιπλασιάζονται δὲ διὰ τοῦ ει τὰ ἔξης·

λαμβάνω—εἴληφα, λαγχάνω (=διὰ κλήρου λαμβάνω),—εἴληχα μείρομαι—εἴμιαρται, συλλέγω—συνείλοχα.
λέγω (ὅς)—εἴρηκα, διαλέγομαι—διείλεγμαι.

Σημ. α'. Καὶ ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ οὐ περσυντελίκῳ τρέπουσι τὸ ε εἰς ει τὰ ῥήματα ἔθιζω, ἔλκω κτλ. περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἐν τῷ προηγουμένῳ γυμνάσιμαι (εἴθικα, εἴλκυκα κτλ.) πλὴν τοῦ ἔχω, (ἔσχηκα).

Σημ. β'. Καὶ τὰ ῥήματα ὠθῶ, ὠνοῦμαι, ἄγνυμι, δρῶ, οὐδρῶ, ἀνοίγω

λημβάνουσιν ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ ὑπερσυντελίκῳ συλλαβικὴν αὐξῆσιν διὰ τοῦ εἰ, ἔωσμαι, ἔώτημαι, κατέαγα, ἔόρακα, ἀνέωχα, ἔούρηκα.

Κατ' ἔξαιρεσιν τοῦ κανόνος ἀναδιπλασιάζονται, καίτοι ἀρχονται ἀπὸ δύο διοίων συμφώνων, τά, κτῶμαι, (θεμ. κτα) (= ἔποκτῶ), παρακειμ. κέντημαι, μιμηνήσκομαι (θεμ. μνα) (= ἔνθυμομαί) παρακ. μέμνημαι, πίπτω (θεμ. πτω) παρακειμ. πέπτωκα.

"Α σ κ η σ ες"

Αργαέα. Τὴν πόδιν, ἐν γῇ δὲ οἱ πολῖται τοῖς νόμοις μὴ πείθωνται, ἀθλιωτάτην κεκρίκαμεν (κέκρικα-κρίνω). — Αλέξανδρος διώκων Δαρείον, τῶν Περσῶν βασιλέα, πολλῶν χρημάτων ἐκεκριτήκει (κεκράτηκα-κρατῶ). — Οἱ στρατιῶται τῶν πολεμίων δισχιλίους διακοσίους ἔξηκοντα πέντε πεφονεύκασι (πεφόνευκα φονεύω). — Πρὸ τοῦ ἔργου εὗ βεβιούλευσσο (βεβούλευμα-βουλεύσμα). — Ζήνων δοσλον ἐπὶ κλοπῇ ἐμαστίγους τοῦ δὲ εἰπόντος, εἴμαρτό μοι κλέψαι (μείρομαι—εἴμαρται=εἰνε πεπρωμένον) καὶ δαρῆναι, Ζήνων ἔφη. — Εθος ἦν Ἀθηναίοις θάπτειν τοὺς νεκροὺς πρὸς ἀνατολὰς ἐστραμμένους (ἐστραμματι-στρέφομαι). — Ταῦτα μέμνημαι (μιμηνήσκομαι) ἀντίπαις ἔτι ὄν. — Μέχρι μὲν δὴ τεύτων γελάσιμα καὶ μειρακιώδη τὰ εἰρημένα (εἰρηματ-λέγω). — Εέδων δὲ πρὸς ἀλλήλας ἔκατέρα, ή μέν, ώς αὐτῆς ὅντα με κεκτῆσθαι (κέκτημα-κτῶμα) βούλοιτο, ή δέ, ώς μάτην τῶν ἀλλοτρίων ἀντιποιοῖτο. — Πολλὰ ὑμᾶς καὶ κακὰ δῦ' εἴργασται (εἴργασμα-έργαζομαι) ἀνήρ. — Καὶ δὲ ὁρακὼς μεμαρτύρηκε (ἔόρακα, δρῶ) καὶ ή μαρτυρία αὐτοῦ ἀληθής ἐστι. — Σαρδανάπαλος δὲ Ἀσσυρίων βασιλεὺς, ἐπειδὴ γυναικιστὶ ἐβεβιώκει (βεβίωκα) καὶ στολὴν γυναικείαν ἐνεδεδύκει (ἐνδέδυκα), κατέκκυσεν ἑαυτόν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Η'.

Περὶ Ἀττικοῦ ἀναδιπλασεασμοῦ.

Ρήματά τινα ἀπὸ φωνήσεως (α, ε, ο) ἀρχόμενα ἐπαναλαμβάνουσιν ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ τῷ ὑπερσυντελίκῳ τὰ δύο ἀρκτικὰ γχάμματα τοῦ θέματος καὶ ἐκτείνουσι τὸ α καὶ ἡ εἰς η (ἐγείρω-ἐγερῆγερκα).

Καλεῖται δὲ ἡ τοιούτη ἐπανάληψις ἀναδιπλασιασμὸς Ἀττικὸς

καὶ λαμδάνουσιν αὐτὸν ῥήματά τινα, ὃν καταλέγομεν τὰ συνηθέστερα.

ἀγείρω,	(θ. ἀγερ.)	ἀγήγερκα,	ἀγήγερμαι,
ἀκούω,	(θ. ἀκο)	ἀκήκοα,	—
ἀλείφω,	(θ. ἀλιψ)	ἀλήλιφα,	ἀλήλιψμαι,
ἐγείρω,	(θ. ἐγερ)	(ἐγήγερκα),	ἐγήγερμαι,
ἔλαύνω,	(θ. ἐλα)	ἔλήλακα,	ἔλήλαμαι,
ἔλεγχω,	(θ. ἐλεγχ)	—	ἔληλεγμαι,
ἔμεω,	(θ. ἔμε)	ἔμήμεκα,	—
ἔρείδω,	(θ. ἔρ)	ἔρήρεικα,	ἔρήρεισμαι,
ἔρχομαι	(θ. ἔλυθ)	ἔλήλυθα,	—
ἔσθιω,	(θ. ἔδε)	ἔδήδοκα,	ἔδήδεσμαι,
ὄζω,	(θ. ὄδο)	ὄδωδα,	—
ὄλλυμι,	(θ. ὄλ—όλε)	ὄλώλεκα,	(ὄλωλα),
ὄμνυμι,	(θ. ὄμο)	ὄμώμοκα,	ὄμώμοται,
ὄρω,	(θ. ὄπ)	ὄπωπα,	—
*Ορύσσω,	(θ. ὄρυχ)	ὄρώριχα,	ὄρώρυγμαι,
Φέρω,	(θ. ἐνεκ)	ἐνήνοχα,	ἐνήνεγμαι.

Σημ. Αττικὸν ἀνοδιπλασιασμὸν μετ' αὐξήσεως ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' ἀνευ ἐκτάσεως τοῦ ἀρκτικοῦ θεματικοῦ φωνήσεως, ἔχοντις καὶ οἱ ἀδριατικοὶ τῶν ἑρμάτων ἄγω (ἥγαγον καὶ ἡγαγόμην) καὶ δέρω (ἥνεγκον, ἥνεγκα, ἥνεγκάμην).

*Α σ κ η σ ε ζ

Αρχαία. Οὐκ ἀκήκοας (ἀκήκοα-ἀκούω) ὡς οἱ τέττιγες ὅντες ἀνθρωποι: τὸ παλαιὸν εἰς ὅρνιθας (=πτηνὰ) μετεβλήθησαν; — Ομώμοκεν δὲ οἰκαστῆς (ὄμνυμι-ὄμώμοκα) οἰκάσειν κατὰ τοὺς νόμους. — Ωσπερ ἐν διὰ τούτων ἥρθη μέγας, οὗτος διφείλει διὰ τῶν αὐτῶν τούτων καθαίρεθηγαν πάλιν, ἐπειδὴ πάνθ' ἔνεκα ἔκυτοῦ ποιῶν ἔξελήλεγκται (ἔξελήλεγμαι-ἔξελέγχω). — Ταῦτα θαυμάζω, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, εἰ μηδὲ εἰς ὑμῶν, ὡς ἀνδρες Ἀθηναῖοι, δύναται λογίσασθαι πόσον πολεμεῖτε χρόνον Φιλίππω καὶ τί ποιούντων ὑμῶν δὲ χρόνος διελήλυθεν (διελήλυθα-διέρχομαι) οὕτος. — Οία πεποίηκας, δὲ Τιτάνων κάκιστε; ἀπολώλεκας (ἀπολώλεκα-ἀπόλλυμ!) τὰ ἐν τῇ γῇ ἀπαντα. — Οσμὴ κέδρου ἀνὰ τὴν νῆσον διδώνει (διδωδα-δέζω). — Λύπη πᾶς ἔλήλαται (ἔλήλαμαι-ἔλαύνω) κακῇ (ὑπὸ λύπης κακῶς βασανίζεται); πᾶς τις. — Εγχος διὰ θώρακος ἥρειψηστο (έρήρεισμαι-έρειδω) =εἰχεν εἰσδύσῃ εἰς τὸν θώρακα ἢ λόγχη. — Ωχωκ' ὄλωλα (ὄλωλα-

δόλλυμι), διεκπεπόρθημα: φίλοις. = Ἡ φρενίσθηγ, ἀπωλέσθηγ, ἐντελώς κατεστράφηγ, ώ φίλοις.—Ούκ ἔγήγερται (ἔγήγερματι·ἔγείροματι) ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μεῖζων Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.—Οὐδεὶς εἰς τοῦτο ἐλίγινθεν (ἐρχοματι) ἀνοίας, ὅστε πιστεύειν μὴ εἶναι Θεόν.— Ἀγησίλαος παρακαλούμενός ποτε ἀκούσας τοῦ τὴν ἀηδόνα μιμουμένου παρηγήσατο φῆσας, αὐτῆς ἀκήκοα (ἀκούω) πολλάκις.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Θ'.

Αὕξησες καὶ ἀναβεπλασιασμὸς τῶν συνθέτων.

Κανών. Τὰ ἐκ προθέσεων σύνθετα ῥήματα αὐξάνονται καὶ ἀναδιπλασιάζονται ἐσωθεν, δηλ. ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀπλοῦ ῥήματος λ.χ. διατελῶ-διετέλουν·διατετέλεκα.

Τὸ τελείκων φωνῆεν τῶν προθέσεων ἐκθλίζεται λ.χ. κατὰ-βάλλω-κατ-έβαλλον, παρὰ-έχω-παρ-εῖχον. Φυλάττουσι: δὲ αὐτὸς αἱ προθέσεις πρὸς καὶ περὶ λ.χ. προ-λέγω-προέλεγον καὶ κατὰ κρᾶσιν προούλεγον, περι-λαμβάνω-περιε-λάμβανον, προτίθεμαι—προειθέμην καὶ κατὰ κρᾶσιν προούτιθέμην.

Σημ. Τὸ ν τῶν προθέσεων δὲν καὶ ἐν, διπερ ἀτομοιοῦται ἐν τῷ ἐνεστῶ·ι πρὸς τὸ ἀκούσιονθεν σύμφωνον (ἰ-μένω ἐμμένω, συν-λαυβάνω—συλ-λαμβάνω, ικτ.). ἐπανέρχεται ἐν ιῆ αἰξήσει λ.χ. ἐμμένω-ἐνέμενον, συλλαμβάνω - συνελάμβανον.

ΙΙαρὰ τὰν ἄνω κανόνα αὐξάνονται ἐν ἀρχῇ τῆς προθέσεως τὰ ῥήματα ἐναντιοῦμαι, καθέξομαι, ἐπίσταμαι, ἀμφιέννυμι, ἔγγυῶμαι καὶ ἐπείγομαι (ἡναντιούμην—ἐκαθεζόμην—ἡπιστάμην ἡμφίεσαι—ἡγγυώμην, ἡπειγόμην).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Ι'.

Αὕξησες τῶν συνθέτων.

(Συνέχεια)

Αὐξάνονται συγχρόνως καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς προθέσεως καὶ μετὰ τὴν πρόθεσιν τὰ ῥήματα ἀνέχομαι, ἐνοχλῶ, ἀμφισβήτῶ καὶ ἀνορθῶ (ἡνειχόμην, ἡνώχλουν, ἡμφεσβήτουν, ἡνώρθουν).

Διεφορούνται, ητοι αὐξάνονται ἢ ἐν ἀρχῇ τῆς προθέσεως ἢ μετὰ τὴν πρόθεσιν τὰ ῥήματα καθεύδω, καθίζω, κάθημαι καὶ ἐκκλησιάζω (ἐκάθιενδον καὶ καθηγῆδον—ἐκάθισα καὶ καθῖσαι, ἀλλ'

δι παρατατικός μόνον ἐκάθιζον—ἐκαθήμην καὶ καθήμην—ἡκκλησίας οὐ καὶ ἐξεκλησίαζον).

Τὰ δὲ τοῦ ευ παρασύνθετα, ἐὰν μετὰ τὸ ευ ὑπάρχη σύμφωνον, αὐξάνονται· λ.χ. εὐτυχῶ—ηὐτύχουν. "Αν δὲ ὑπάρχη βραχὺ φωνῆεν, ἔκτείνουσι τοῦτο εἰς μακρὸν λ.χ. εὐεργετῶ—εὐηργέτουν, εὐορκῶ—εὐώρκουν. Καὶ τέλος ἀν ὑπάρχη μακρὸν φωνῆεν, δὲν μεταβάλλονται· λ.χ. εὐημερῶ—εὐημέρουν.

Τὰ δὲ τοῦ δινού σύνθετα, ἐὰν μὲν τοῦτο εὐρίσκηται πρὸ μηκροῦ φωνῆεντος ἢ συμφώνου, αὐξάνονται ἐξωθεν· λ.χ. δυστυχῶ—ἐδυστύχουν, δυσωπῶ—ἐδυσώπουν, ἐὰν δὲ μετὰ τὸ δυς ἀκολουθῇ βραχὺ φωνῆεν, αὐξάνονται ἐσωθεν· λ. χ. δυσαρεστῶ—δυσηρέστουν.

"Α σ κ η σ ε ξ

(Θ. καὶ Ι. Γυμναδμάτων)

Αρχαία. Ἡ μουσικὴ δξεῖς ἀμα καὶ βαρεῖς, μακρούς τε καὶ βραχεῖς φθόγγους μίξασα ἐν διαφόροις φωναῖς μίαν ἀπετέλεσεν (ἀποτελῶ-ἀπετέλεσα) ἀρμονίαν.—Σωκράτης ἴμάτιον ἡμιφίεστο (ἡμιφίεσματι, ἀμφιέννυμι) οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ θέρος καὶ χειμῶνος.—Τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἄγαλμα Φειδίας μὲν κατεσκεύαζε (κατασκευάζω), Περικλῆς δὲ ὁ Ξενθίππου καθεσταμένος ἦν ἐπιμελητής.—Κώνωψ ἐπὶ κέρατος βοὸς ἐκαθέετο (ἐκαθεύόμην, καθέζομαι) καὶ ηὔλει.—Διογένης ἵδων τοξότην ἀνεπιτήδειον παρὰ τὸν σκοπὸν ἐκάθισεν (καθίζω) εἰπὼν «ἴνα μὴ πληγῶ».—Παλαιότερα νεωστὶ φύκοδοιημένη (φύκοδόμηματι-οίκοδομῷ).—Πᾶσιν ἡπίστατο (ἐπίσταμαι) μείλιχος εἰναὶ=ἡτο ἐπιτήδειος, ἐγνώριε νὰ φέρηται πρὸς πάντας κατὰ τρόπον μειλίχιον.—Τὰ θεῖα, τὰ τ' ὅντα καὶ τὰ μέλλοντα πάντ' ἡπίστατο (=ἐγνώριζε).—Μεγάλαις ἐπαίρεται εὐτυχίαις, δι; ἔμπροσθεν εὐτύχησε (εὐτυχῶ).—Ζῶντες τοὺς ἔχυτῶν ηὗφραινον (εὑφραίνω) δι; ἀρετήν.—Οὐκ ἡμφεσβήητσα (ἀμφισβητῶ) μη; ἔχειν=δὲν ἡρήθην τὴν κτῆσιν.—Τίνας οὖν, ἔφη, ὑπὸ τίνων εὑροιμεν ἀν μείζονα εὐηργειημένους ἢ παῖδας ὑπὸ γονέων;—Καὶ τι εὐηργέτηται ὑπ' ἐμοῦ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΑ'.

•Ρήματα φωνηεντόληητα.

Τὰ φωνηεντόληητα ρήματα εἰνε δσυνγαίρεται (ῶς τὰ ἔχοντα κα-

ρακτῆρα ι, υ, η δίφθογγον, εἰον, χρίω, ἵσχυρ, ἀκούω), καὶ συνηρημένα (ώς τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα α, ε, ο' οἰον, τιμάω-ῶ, ποιέω-ῶ, δηλώω-ῶ). Διὸ καὶ τρεῖς εἰνε αἱ συζυγίαι τῶν περισπωμένων.

‘Ο ἐνεργητικὸς παρακείμενος τῶν φωνηεντολήκτων ἔχει πάντοτε χαρακτῆρα κ' οἰον, λύω, λέλυκα—τιμῶ, τετίμηκα—δηλῶ, δεδήλωκα—ποιῶ, πεποίηκα.

“Οταν εἰς τὸ θέμα τῶν φωνηεντολήκτων προστεθῇ κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχεμένη, τότε τὸ τελικὸν βραχὺ φωνῆγεν τοῦ θέματος, ἐκτείνεται ὡς ἑξῆς,

Tò	α	εἰς	η
»	ε	»	η
»	ο	»	ω
»	ύ	»	ι
»	ϋ	»	υ

εἰον, τιμάω μελ. τιμήσω, ποιέω, ποιήσω, δηλόω, δηλώσω, τι' ω—τι' σω, θιν' ω—θιν' σω.

ΙΙΙοτέ θὲν ἐκτείνεται τὸ φωνῆγεν;

“Οταν πρὸ τοῦ α ὑπάρχῃ ρ, ι, ε, δὲν τρέπεται τὸ α εἰς η, ἀλλ’ ἐκτείνεται εἰς ᾱ· εἰον, περάω, περᾶ' σω, ἐπέρασα—ἀνιάω, ἀνιά' σω ἥνιάσα—ἕάω, ἕάσω, εἴτα· δμοίως δὲ σχηματίζεται καὶ τὸ ἀκροάσματι, ἀκροά' σομαι, ἡκροάσμην.

Σημ. Τὰ ὁγματα χράω, (=χρησμοδοτῶ) χράσματα (=μεταχειρίζομαι) καὶ τιτράω (=τιτρυπῶ), καίτοι ἔχουσι ο πρὸ τοῦ α, τιτρέπουσιν τὸ α εἰς η· οἰον, χρήσω, χρήσομαι, ἔτρησα.

Α σ κ η σ ε ζ.

‘Αρχαία. Μηδέποτε φρονήσῃς (φρονέω) ἐπὶ σεαυτῷ μέγα, ἀλλὰ μηδὲ καταφρονήσῃς (καταφρονέω) σεαυτοῦ.—Τοῦ Διονυσίου λέγοντος πρὸς Ἀρίστιππον οὐδὲν ὠφέλημαι (ὠφελέω) ὑπὸ σοῦ ἀληθῆ λέγεις, ἔφη, εἰ γάρ ὠφέλησο, ἐπέπαυσο ἀν τῆς τυραννίδος.—“Αν νέος πονήσῃς (=κοπιάσῃς) (πονέω), γῆρας ἔξεις εὐθαλέες.”—Ἀριστοτέλης ἐρωτηθεὶς τί τῶν ζῴων κάλλιστον; ἔφη, ἀνθρωπος τὴν ψυχὴν παίδειά κεκοσμημένος (κοσμέω).—‘Ο νοσῶν, ἀν ἀγανακτῆστι νοσεῖ, δι' αὐτὸ τοῦτο μᾶλλον νοσήσει (νοσέω).—Οὕτε ἐπιφ χωρὶς γαλινοῦ, οὔτε πλούτῳ γωρὶς λογισμοῦ δυνατὸν ἀσφαλῶς χρήσα-

σθαι (χράομαι).— Κύων κρέας φέρων ποταμὸν διέβαινε· θεασάμενος (θεάσιμαι) δὲ τὴν ἔχυτοῦ σκιὰν ἐπὶ τοῦ ὅδατος ὑπέλαθεν ἔτερον κύνα είναι μεῖζον κρέας κατέχοντα.

Καθωμεὶλημένη. Ἐδήλωσα (δηλόω) δτι θὰ μείνω καὶ ἐνγεῖς καλῶς, δτι ὁφεῖλω νὰ τηρήσω (τηρέω) τὸν λόγον μου.— Εἰσαι, φίλε μου, τετυφωμένος (τυφώ) καὶ ἔνεκεν τούτου πάντες ἀποφεύγουσι τὴν συγαναστροφήν σου.— Ὁ μὴ ἀγαπῶν τοὺς γονεῖς του, εἰς τοὺς ὁφείλει τὰ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, τίνα ἀλλον δύναται ν' ἀγαπῆσῃ (ἀγαπάω);— Μετέβημεν προχθὲς εἰς τὸν ναὸν τῆς ἀγίας Εἰρήνης καὶ ἡκροασάμεθα (ἀκροάμαι) τῆς θείας λειτουργίας.— Οὐδὲν ἵσχυσε νά με μεταπείσῃ.— Ὁ Κόνων τοὺς Ἑλληνας ἡλευθέρωσε (ἐλευθερώω) καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως ἐπηγώρθωσε (ἀγορθώω).— Ἡ σφαῖτρα διέτρησε (=διεπέρασε) (τιτράω) τὸν ἀριστερὸν πνεύμονα τῷ δυστυχοῦς ἐκείνῳ γέροντος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΒ'.

•Ρήματα φωνηεντόληκτα.

(Συνέχεια)

ΕΠÓΤΕ ΔÈΝ ἐκτείνεται τὸ φωνῆεν;

Τινὰ ρήματα δὲν ἐκτείνουσι τὸ τελικὸν βραχὺ φωνῆεν τοῦ ρηματικοῦ θέματος.

ἐκ τῶν εἰς ἀω

τὰ ρήματα (γελάω) γελῶ, (σπάω) σπῶ, (χαλάω) χαλῶ καὶ (θλάω) θλῶ, (μέλλων) γελάσω—(ἀσρ.) ἐγέλασα, σπάσω, χαλάσω, θλάσω.

ἐκ τῶν εἰς ὄω

τὰ ρήματα (αἰδέσιμαι) αἰδοῦμαι (=σέδισμαι) (ἀρκέω) ἀρκῶ, (ἐμέω) ἐμῶ, (χαλέω) χαλῶ, (τελέω) τελῶ καὶ ἔω, (μέλλων) αἰδέσιμαι, ἀρκέσω, ἐμέσω, καλέσω, τελέσω, ἔέσω.

ἐκ τῶν εἰς οω

τὸ ρῆμα (ἀρόω) ἀρῶ (=ἀργώνω), (ἀόριστος) ἥροσα.

ἐκ τῶν εἰς νω

τὰ ρήματα ἀνύ'ω (=ἐκτελῶ) καὶ πιύ'ω, (ἀόριστος) ἥνιυσα, ἔπιυσα.

Σημ. Ἡδε τὴν ἀσκησιν ἐν τῷ ἐπομένῳ γιμνάσματι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΓ'.

Φωνηεντόληκτα ρήματα.

(Συνέχεια)

Τὰ ἔξης ρήματα ἐν ἄλλοις μὲν χρόνοις ἔκτείνουσι τὸ τελεκὸν βραχὺ φωνῆν τοῦ ρήματικοῦ θέματος, ἐν ἄλλοις δὲ φυλάττουσιν αὐτὸν βραχύ,

(δέω) **δῶ** (=δένω), (δίσω, ἔδησα, δεθήσομαι, ἔδεθην, δέδεμαι)

(ἐπαινέω) **ἐπαινῶ** (ἐπαινέσω, ἐπήγνεσα, ἐπήγνημαι)

δύω (=βυθίζω) (δύ'σω, ἔδύσα, ἔδυ'θην, δέδυμαι)

θύω (θυσιάζω) (θύ'σω, ἔθυσα, ἔιν'θην, τέθυμαι)

λύω (λύ'σω, ἔλυσα, λέλυμαι, λέλυκα)

Τινὰ τῶν φωνηεντολήκτων ρήμάτων, ἐκ τῶν μὴ ἔκτεινόντων τὸ τελεκὸν βραχὺ φωνῆν τοῦ ρήματικοῦ θέματος καθ' ἀπαντας τοὺς χρόνους προσλαμβάνουσι σ πρὸ τῆς χρονικῆς καταλήξεως τοῦ παθητικοῦ μέλλοντος, ἀνορίστου, παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελίκου. Δ.χ.

γελῶ—ἔγελάσθην,

σπῶ—σπασθήσομαι, ἐσπάσθην, ἐσπασμαι,

χαλῶ—ἔχαλάσθην,

αἰδοῦμαι—αἰδεσθήσομαι, ἡδέσθην

τελῶ—τελεσθήσομαι, ἐτελέσθην, τετέλεσμαι.

Καὶ ἄλλα δὲ ρήματα φωνηεντόληκτα προσλαμβάνουσι: σ ἐν ταῖς εἰρημέναις καταλήξεσι. Τοιαῦτα εἰνε τὰ σείω (ἐσείσθην), ἀκούω (ἀκουσθήσομαι), κελεύω (ἐκελεύσθην), κρούω (ἐκρούσθην), κυλίω (ἐκυλίσθην) κλπ.

"Α σ κ η σ ε ζ -

Άρχαία. Οἱ στρατιῶται πρὸς τοὺς πολεμίους πορεύεσθαι ἐκελεύσθησαν (κελεύω).—Οἱ Φοίνικες τοῖς "Ἐλλησι τὰ γράμματα παραδεδώκασι.—Τὸ κλέος, οἷον παρέδοσαν οἱ πατέρες, τοιοῦτο καὶ πασὶν ἐμοῖς παραδώσω.—"Ἐν νέῳ σώματι δταν τις παιδείαν γεννητίαν ἐναρδόσῃ=καλλιεργήσῃ (ἐναρδῷ), ζῇ τοῦτο καὶ θάλλει διὰ παντὸς τοῦ βίου.—"Ο μέλλεις πράττειν, μὴ πρόλεγε ἀποτυχῶν γάρ γελασθήσει (γέλα).—Ούκ τίκησε (ἀρκε) τῷ θεῷ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου μόνου προνενοηκέναι, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν κρατίστην τῷ ἀνθρώπῳ ἐνέφυσεν.—Αἱ Γοργόνες ὑπὸ Περσέως κατεπολεμήθησαν,

καθ' δν καιρὸν ἔνδασιλευεν αὐτῶν Μέδουσα, τὸ δὲ τελευταῖον ὑφ' Ἡρακλέους ἀρθην ἀνηρέθησαν (=ξφονεύθησαν) (ἀναιρῶ—αἴρε).

Καθωμελημένη. Ἡ Σπάρτη ἐσείσθη (σείω) ποτὲ δεινῶς ὑπὸ σεισμοῦ.—Χθὲς ἐτελέσθη (τελε) ἐν τῷ ναῷ τῆς Μητρῶπόλεως μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς φυχῆς τῆς μητρός μου.—Ἡ χθεσινὴ ἐν τῷ Δημοτικῷ Θεάτρῳ παράστασις δέν μοι ἥρεσε, (ἀρέσκω ἀρε), διότι οἱ ηθοποιοὶ δὲν εἶχον μελετήσῃ καλῶς τὰ μέρη των.—Προσεκλήθην (προσκαλῶ-καλε) δίς, καὶ ἐν τούτοις δὲν ἥθελησα νὰ μεταβῶ.—Ἐνεκα τῆς πράξεώς του ταύτης ἐκάλεσα (καλε) αὐτὸν καὶ τον ἐπέπληξα.—Ἐπηγνέθη (αἰνε) κατὰ τὸν τελευταῖον διαγωνισμόν, καίτοι τὸ ἔργον του εἶνε ἀνάξιον προσοχῆς.—Φοβερὸς ἦκούσθη (ἀκούω) κρότος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΔ'.

Α φωνόληκτα ρήματα.

Ο ἐνεργητικὸς παρακείμενος καὶ ὑπερσυντέλικος τῶν ἀφωνολήκτων ἔχουσι χαρακτῆρα,

φ (ὅταν δὲν εστῶς ἔχῃ χειλόφωνον	δηλ.	—π—δ—φ)
χ (ὅταν δὲν εστῶς ἔχῃ οὐρανισκόφωνον	»	—κ—γ—χ)
κ (ὅταν δὲν εστῶς ἔχῃ ὅδοντόφωνον	»	—τ—δ—θ)

εἰον τρίβω, τέτριφα—πλέκω, πέπλεχα—πείθω, πέπεικα.

Οἱ ἄλλοι χρόνοις τῶν ἀφωνολήκτων.

A'. Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα χειλόφωνον σχηματίζουσι τὸν ἐνεργητικὸν μέλλοντα εἰς ψω, τὸν ἐνεργητικὸν ἀδριστὸν εἰς ψω, τὸν παθητικὸν ἀδριστὸν εἰς φθην, τὸν παθητικὸν μέλλοντα εἰς φθήσομαι, τὸν παθητικὸν παρακείμενον εἰς μμαῖς οἷον, λείπω—λείψω—ἔλειψα—ἔλειφθην—λειφθῆσομαι—λέλειμμαι—ἔλεισίμην.

B'. Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα οὐρανισκόφωνον σχηματίζουσι τὸν ἐνεργητικὸν μέλλοντα εἰς ξω, τὸν ἐνεργητικὸν ἀδριστὸν εἰς ξα, τὸν παθητικὸν ἀδριστὸν εἰς χθην, τὸν παθητικὸν μέλλοντα εἰς χθῆσομαι καὶ τὸν παθητικὸν παρακείμενον εἰς γμαῖς οἷον, ἀρχω—ἄρξω—ῆρξα—ῆρχθην—ἄρχθῆσομαι—ῆργμαι—ῆργμην.

G'. Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα δόδοντόφωνον σχηματίζουσι τὸν ἐνεργητικὸν μέλλοντα εἰς σω, τὸν ἐνεργητικὸν ἀδριστὸν εἰς σα, τὸν παθητικὸν μέλλοντα εἰς σθῆσομαι, τὸν παθητικὸν ἀδρ. εἰς σθην

καὶ τὸν παρακείμενον εἰς σμαῖς οἶνον, πείθω—πείσω—ἔπεισα—πείσθησομαι—ἔπεισθη—πέπεισμαι—ἔπεπεισμην.

*Α σ κ η σ ες

Αρχαῖα. Ἰφικράτης δινειδιζόμενος εἰς δυσγένειαν ἐγὼ ἀρέω (ἀρχω) εἰπε, τοῦ γένους.—Οὐδεὶς ἐμὲ πείσει, (πείθω) ὡς ἔστιν ἀδικία τῆς δικαιοσύνης κερδαλεώτερον.—Ἐν τῇ κατὰ τῶν Γιγάντων μάχῃ Ἀθηνᾶ Ἐγκελάδῳ φεύγοντι Σικελίᾳ ἐπέρριψε (ἐπιρρίπτω, θεμ. διπ.) τὴν νήσον.—Τὰ σπουδαῖα μελέτα καὶ, ἀν τι παρηκματῶς (παρακμάζω) μανθάνης, μὴ αἰσχύνου· βέλτιον γάρ δψιμαθή καλεῖσθαι η ἀμαθῆ.—Πρέσβεις περὶ εἰρήνης οἱ Ἀθηναῖοι εἰς Σπάρτην ἔπειταν (πέμπω).—Ρώμη ἐκτίσθη (κτίζω) ἔτει τρίτῳ τῆς ἔκτης Ὀλυμπιάδος.—Ἐνιοις λέγουσιν Ὁμηρού πολὺν χρόνον ἐν Ἰθάκῃ τῇ νήσῳ διατρῆψαι (διατρίβω).—Οἱ δειλοὶ τὸν θάνατον ὃς ἐσχάτη συμφορὰν πεφρίκασι (φρίττω).

Ικαθωμαελημένη. Τέτριμμαι εἶναι δι παθητικὸς παρακείμενος τοῦ τρίτῳ, βέβρεγμαι τοῦ βρέχω, καὶ πέπεισμαι τοῦ πείθω.—Ἐπορχεῖ (πράττω) πᾶν δι τι ἡδυνάμην νὰ πράξω, δπως ἐπέλθη αἰσιοδηποτέλεσμα, ὅστε δὲν ἔχεις δίκαιον νὰ παραπονῆσαι ἐναντίον μου.—Ἐπείσθην (πείθω) τέλος πάντων, έτι εἰχες ἀφορμὰς νὰ ἐνεργήσῃς ἐν τῇ παρεύσῃ ὑποθέσει, ώς ἐνήργησας.—Τὸ ταχυδρομεῖον ἀναγκωρεῖ μετὰ πέντε λεπτά, καὶ ἐν τοσσούτῳ ἐγὼ δὲν ἔγραψα (γράφω) εἰσέτι τὴν πρὸς τὸν πατέρα μου ἐπιστολήν.—Χθὲς δι πρόεδρος τοῦ συμβουλίου ἀνέγνω τὴν λογοδοσίαν τῶν κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος περιγράμμενων (πράττω). Η δὲ συνέλευσις παρεδέξατο ἀνευ ἀντιρρήσεως τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ συμβουλίου προτάσεις.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΕ'.

*Α φωνόληκτα ὁ ἥματα.

(Συνέχεια)

Τὰ βήματα κλέπτω καὶ πλέκω ἐν τῷ β'. παθητικῷ μέλλοντι καὶ ἀορίστῳ τρέπουσι τὸ εἰς α· οἶνον, κλαπήσομαι, ἐκλάπην, ἐπλάκην κ. λ. π.

Τὰ βήματα σιρέφω, τρέπω, καὶ τρέφω τρέπουσιν ἐν τῷ παθητικῷ παρακειμένῳ, καὶ ὑπερσυντελίχω καὶ παθητικῷ ἀορίστῳ β'.

καὶ μέλλοντι τὸ εἰς αὐτὸν, ἐστράφην-τέτραμμαι-τραφήσομαι κλπ.

Τὰ δύματα τήκομαι (=λυώνω), σήπομαι (=σαπίζω), ἐκπλήσσομαι καὶ καταπλήσσομαι ἐν τῷ β'. παθητικῷ μέλλοντι καὶ ἀορίστῳ ἔχεσιν αἱ ἀντὶ τοῦ η τοῦ θέματος τοῦ ἐγεστῶτος ἐτάκην, ἐσάπην, σαπίσεμαι, ἐξεπλάγην, κατεπλάγην.

Τὰ δύματα ἐσθίω, κλέπτω, πέμπω, στρέψω, συλλέγω, τρέπω, τρέφω καὶ φέρω τρέπουσιν ἐν τῷ ἐνεργητικῷ παρακειμένῳ, καὶ ὑπερσυντελίκῳ τὸ εἰς τοῦ θέματος εἰς οὐτὸν, λέδηδοκα, (θεμ. ἐδε) κέκλοφα, πέπομφα, ἐστροφα, συνείλοχα, τέτροφα (παρακείμ.) καὶ τοῦ τρέπω καὶ τοῦ τρέψω), ἐνήνοχα.

*Ο ἐνεργητικὸς παρακειμενος τῶν ἀφωνολήκτων τρέπει τοῦ θέματος τὸ αἱ εἰς η, τὸ εἰς ο καὶ τὸ εἰς εἰς οὐτὸν, λέληθα (λαθ-ληθ), τετοκ (τεκ-τοκ), λέλοιπα (λειπ-λοιπ).

Τὰ εἰς ίζω ὑπερδισύλλαβα σχηματίζουσι συνγρηγμένον μέλλοντα ἐνεργητικὸν καὶ μέσον εἰς ὡ καὶ οῦμας· οὐτὸν, νομίζω (ρίζ. νομιδ.) νομιῶ, νομιοῦμαι.

Σημ. καὶ τὸ βιβάζω καὶ ἐξετάζω σχηματίζουσιν δμοίοις εἰς ὡ καὶ ὄμας τοὺς μέλλοντας οὐτὸν, βιβῶ—βιβῶμαι—ἐξετῶ.

*Α σ κ η σ ε ζ *

Αρχαία. Οἱ Δακεδαιμόνιοι ἐτράφησαν (τρέψω) ἐν σκληροῖς γῆθεσιν.—Οἱ Πέρσαι ἥκον (=εἰχον ἔλθη) παμπληγθεὶ στόλῳ ὡς ἀφανιοῦντες (ἀφανίζω) τὰς Ἀθήνας.—Νομιοῦμεν (νομίζω) δμοίως ἀσεβεῖν τοὺς τε τὰ ψευδῆ λέγοντας περὶ θεοῦ καὶ τοὺς πιστεύοντας αὐτοῖς.—Τῇ Θεμιστοκλέους δουλῇ καὶ γνώμῃ πεποιθότες (πείθω) οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν κατελελοίπεσαν.—Οἱ φῶρες (κλέπται) τὰ χρήματα κεκλόφασι (κλέπτω).—Οἱ πολέμιοι τὴν πόλιν ἀνατερόφασι (ἀνατρέπω).—Οἱ βάρβαροι καταπλαγέντες (καταπλήσσω) ἀνεχώρησαν.

Καθωμελημένη. Προχθὲς ἐκλάπησαν (κλέπτω) δύο χιλιάδες δραχμῶν ἐκ τινος οὐκίας παρὰ τὸ Πολυτεχνεῖον κειμένης.—Συνεπλάκησαν (συμπλέκω) χθὲς σῶμα στρατοῦ τακτικοῦ ἀφ' ἐνὸς καὶ ληστρικὴ συμμορία ἀφ' ἐτέρου, ή δὲ συμπλοκὴ ὑπῆρξε φονικωτάτη.—Ἐπλήγη (πλήττω) δαθέως ή καρδίᾳ μου ἐπὶ τῷ ἀνεπανορθώτῳ τούτῳ δυστυχήματι.—Ἐξεπλάγην (ἐκπλήττομαι) μεγάλως διὰ τὴν δλως ἀπρόσπιτον ταύτην ἔκόσασιν τῆς ὑποθέσεως.—Ἀγαπῶ πολὺ

τὸν Δημήτριον, διότι συνανετράφημεν (συνανατρέψω) ἐπὶ δωδεκατίαν δλόχληρον ἐν τῷ σχολείῳ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΣ'.

Τῷ γρόληκτα ρήματα.

Τὰ ὑγρόληκτα σχηματίζουσι τὸν μὲν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικὸν ἐκ τοῦ μακρολήκτου θέματος, τοὺς δὲ ἄλλους χρόνους ἐκ τοῦ βραχυλήκτου οἰον, φαίνω, μελ. φανῶ, στέλλω-στελῶ, φθείρω-φθειρῶ κλπ.
Οἱ μέλλων τῶν ὑγρολήκτων σχηματίζεται περισπωμένως οἰον μένω—μενῶ, τείνω—τενῶ, κρίνω—κρινῶ κλπ.

Οἱ ἐνεργητικὸς καὶ μέσος ἀόριστος α'. τῶν ὑγρολήκτων σχηματίζονται ἀνευ σ' ἐκτείνεται δὲ τὸ βραχὺ φωνῆεν τοῦ θέματος ώς ἔξῆς τὸ α εἰς η, τὸ ε εἰς ει καὶ τὸ ι καὶ υ εἰς ι καὶ υ οἰον, τείνω—(τενῶ), φαίνω (φαν) ἔφηνα, κρίνω (κριν) ἔχρινα, πλύνω (πλύν) ἔπλυνα.

Σημ. Τὰ εἰς οιίνω καὶ φαίνω καὶ τινα τῶν εἰς αίνω (ἴσχναίνω, κεφαίνω, κοιλαίνω, λευκαίνω, δργαίνω) ἐκτείνοισι τὸ α βραχὺ εἰς μακρόν οἰον ίσχνάνα, ἐμίστα. Τὰ δὲ σημαίνω καὶ καθαίρω διφοροῦνται οἰον, ἐσήμηνα καὶ ἐσήμανα, ἐκάθηρα καὶ ἐκάθυσορ.

Οἱ ἐνεργητικὸς παρακείμενος καὶ ὑπερσυντέλικος τῶν ὑγρολήκτων ἔχει χαρακτῆρα καὶ οἰον, ἐσταλκα, ἐψαλκα, ἐψάλκειν κ.λ.π.

Ἄσκησεις.

Άρχαία. Σωχράτης λοιδορούμενος οὐκ ἔχαλέπηνεν (=δὲ ωργίσθη) (χαλεπαίνω), οὐδὲ ἐν θεάτρῳ λοιδορηθεὶς γῆγανάκτει.—Ἐρομένου τινός, ὅποια νομίζεις είναι τὰ ἐν φᾶσι; περίμεινον ἔφη κακεῖθέν σοι ἐπιστελῶ (ἐπιστέλλω).—Κρείττον ἐστι μικρόν τι εύ τι πολλὰ μὴ ἵκανῶς περᾶναι (περαίνω—ἐπέρανα).—Κατὰ τὸν λοιμὸν τὸν μέγαν οἱ Ἀθηναῖοι τὰς στενωποὺς οἰνφ πολλῷ ἔχριναν (φαίνω).—Χαλεπόν ἐστι διακρῖναι (διακρίνω—διέκρινα) τὸν κόλακα καὶ τὸν φίλον.—Οὗτος μάλιστα πάντων φιλοπάτωρ ἐστίν, ἐστις μηδὲ λυπήσει τὸν πατέρα καὶ πλείστα εὐφρόνει (εὐφραίνω).—Ηρακλῆς τῶν πελωρίων καὶ τῶν κακούργων ἐκάθηρε (καθαίρω) γῆγην καὶ θάλατταν.

Καθωμελημένη. Η ἀποτυχία τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτη

ἐμάρανε (μαραίνω) τὸν ζῆλόν μου καὶ ἀμφιβάλλω ἢν θὰ δυνηθῶ νὰ
ἔξαχολουθήσω τὴν ἐργασίαν μου.—Σοὶ ἀπέστειλα (ἀποστέλλω) καὶ
τοὺς δύο τόμους τοῦ συγγράμματος, ώστε δὲν παρέβην τὴν ὑπόσχε-
σίν μου.—Ἄγγελῷ, ἀποβαλῷ, τενῶ, εἰνε οἱ ἐνεργητικοὶ μέλλοντες
τῶν ῥημάτων ἀγγέλλω, ἀποβάλλω, τείνω.—·Η τοιαύτη μεταβολὴ
τῶν πραγμάτων ἐνέβαλέ (ἐμβάλλω) μοι τὴν σκέψιν ν' ἀναμιχθῶ εἰς
τὴν πολιτικήν.—Δὲν ἔκρινᾶτε (χρίνω—ἔκρινα) καλῶς τὰς περιστά-
σεις, ἀλλως δλῶς διάφορον θὰ ἥτο τὸ ἀποτέλεσμα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΖ'.

·Φ· γρόλη κα τα ρήμα τα.

(Συνέχεια)

·Ο β' παρακείμενος τῶν ὑγρολήκτων τρέπει τοῦ θέματος τὸ α
εἰς η, τὸ ε εἰς ο καὶ τὸ ī εἰς ī· οἰον, φαίνω (φαν) πέφηνα, κτείνω
(κτεν) ἔκτονα.

Τὰ ἔχοντα θέμα μονοσύλλαβον, ὅταν ἔχωσι πρὸ τοῦ χαρακτῆρος
ε ḡ ει, τρέπουσιν αὐτὸ εἰς η· οἰον, πτέλλω (στελ) ἔσταλην, ἔσταλκα,
ἔσταλμαι—τείνω (τεν), τέταμαι—φθείρω (φθερ) ἔφθαρκα, ἔφθαρ-
μαι, ἔφθαρην, φθαρήσομαι.

Τὰ ρήματα ιλίνω, κρίνω, πλύνω καὶ τείνω πρὸ τῶν χρονι-
κῶν καταλήξεων, αἵτινες ἄρχονται ἀπὸ συμφώνου, ἀποβάλλουσι τὸ
ν καὶ κλίνονται ως τὰ φωνηεντόληκτα· οἰον, κρίνω, κρι—θήσομαι,
κέκρι—κα, κέκρι—μαι,—πλύνω, πλυ—θήσομαι, ἐπλύ—θην, πέπλυ-
—μαι, τείνω, τέτα—μαι, ἐτά—θην κ.τ.λ.

Τῶν λοιπῶν δὲ εἰς νω ῥημάτων τὸ ν πρὸ μὲν τοῦ μ τρέπεται
εἰς σ (φαίνω—πέφασμαι), πρὸ δὲ τοῦ σ καὶ τ τοῦ παρακείμενου
καὶ ὑπερσυντελίκου μένει ἀμετάβλητον (πέφανσαι—πέφανται, ἐπέ-
φανσο—ἐπέφαντο).

Σημ. Σπανίως τὸ ν ἀφεμοιοῦται παρ· Ἀττικοῖς· οἰον, παρώξυμμαι
(δεξύνω) ἤσκυμμαι (αἰσχύνω), ἀπεξήραμμαι (ἀποξηράνω).

·Ἐκ τῶν ἔχόντων χαρακτῆρα ν παρακείμενον ἐνεργητικὸν ἔχουσι
μόνον τὰ κρίνω, τείνω, φαίνω· οἰον, κέκρικα, τέτακα, πέφαγκα.

Σημ. ·Ο κέκρικα τοῦ κλίνω εἰνε τῶν μεταγενεστέρων.

Α σκηνες.

Αρχαέα. Τὴν πόλιν, ἐν ᾧ ἀν οἱ πολῖται τοῖς νόμοις μὴ πειθωνταί, ἀθλιωτάτην κεκρίκαμεν (χρίνω).—**Αρταξέρξης καταγωνισκόμενος Κύρον** τὸν ἀδελφόν, ἀπεστάλκει (ἀποστέλλω) Φαρνάκην καταστρεψόμενος πάσας τὰς ἐπὶ θαλάττην πόλεις.—Τῇ τῶν ἀδελφῶν δμοφροσύνῃ καὶ οίκος ὑγιαίνει καὶ τέθηλεν (θάλλω).—Σινδοὶ τοσούτους ἵχθυς ἐπὶ τοὺς τάφους ἐπέβαλον, δσους πολεμίους δ θαπτόμενος ἀπεκτονώς (ἀποκτείνω—ἀπέκτονα) εἶη.—Μαρσύας διαμιλληθεὶς (=διαγωνισθεὶς) Ἀπόλλωνι περὶ μουσικῆς καὶ ἡττηθεὶς ἐδάρη (δέρω=γδέρνω) εἰς τιμωρίαν.—Χρυσίον, δταν πολὺ παραφανῆ (παραφαίνω), αὐτὸ μὲν ἀτιμότερον γίνεται, τὸ δὲ ἀργύριον τιμώτερον ποιεῖται.—Σοφίας καρπὸς οὕποτε φθαρήσεται (φθείρω).

Καθωμελημένη. Οἱ Δακεδαιμόνιοι ἐν Θερμοπύλαις διεφύαρησαν (διαφθείρω) οὐχὶ διότι ἡττήθησαν, ἀλλὰ διότι ἐτήρησαν τὰς θέσεις, εἰς ἃς ἔταξεν αὐτοὺς ἡ πατρίς.—Χθὲς ἀπεστάλη (ἀποστέλλω) εἰς Δεκέλειαν πρὸς ὑπογραφὴν τὸ διάταγμα, δι’ οὐ ἀναβάλλονται αἱ ἔξετάσεις τοῦ Ἰουνίου διὰ τὸν Σεπτέμβριον.—Καίτοι παρῆλθον τόσα: ἡμέραι, ἐν τοσούτῳ οὐδὲν σύμπτωμα δυτάρεστον ἐφάνη (φαίνομαι).—**Άν κοιτῇ** (χρίνομαι) δικαίως ἡ ὑπόθεσις, ἐλπίζω γὰ μὴ καταδικασθῶ.—Κατεκλίθην εἰνε δ παθητικὸς ἀδριστος τοῦ ρήματος κατακλίνομαι, κατακλιθήσομαι δὲ δ μέλλων.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΗ'.

**Περὶ παθητικοῦ παρακειμένου
καὶ ὑπερσυντελέκου.**

Ο παρακείμενος καὶ δ ὑπερσυντέλικος τῶν μὲν ὑγρολήκτων σχηματίζεται ἀπλῶς, ἀν προστεθῇ τὸ θέμα εἰς τὴν κατάληξιν: *clov,* ἥγγελ-μαι, ἔψαλ-μαι, ἔφθαρ-μαι.

Ἐπὶ τῶν φωνηεντολήκτων δὲ γίνονται αἱ τροπαὶ τῶν βραχέων φωνηέντων εἰς μακρά, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν ἐν τῷ γυμνάσματι ΙΑ'. (σελ. 13) *clov,* πεποίη-μαι, ιετίμη-μαι, δεδήλω-μαι κ. τ. λ.

Ἐπὶ τῶν ἀφωνολήκτῶν τέλος ρήμάτων γίνονται διάφοροι μεταβολαὶ κατὰ τὰ ἔντονα παραδείγματα.

Τὰ ἔχοντα χαρακτ. π, β, φ

Ἐν. γέγραφ·μαι = γέγραμμαι
γέγραφ·σαι = ψαι
γέγραφ·ται = πται
Δυϊ. γέγραφ·σθον = φθον
γεγραφ·σθον = φθον
Πλ. γεγράφ·μεθα = μεθα
γέγραφ·σθε = ρήσε
γεγραμμένοι εἰσί. (ν)

Τὰ ἔχοντα χαρακτ. κ, γ, χ

Ἐν. πέπλεκ·μαι = πέπλεγμαι
πέπλεκ·σαι = ξαι
πέπλεκ·ται = κται
Δυϊ. πέπλεκ·σθον = χθον
πέπλεκ·σθον = χθον
Πλ. πεπλέκ·μεθα = γμεθα
πέπλεκ·σθε = χθε
πεπλεγμένοι εἰσί. (ν)

Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα τ, δ, θ

Ἐν. πέπειθ·μαι = πέπεισμαι
πέπειθ σαι = σαι
πέπειθ·ται = σται
Δυϊ. πέπειθ·σθον = σθον
πέπειθ·σθον = σθον
Πλ. πεπειθ·μεθα = σμεθα
πέπειθ·σθε = σθε
πεπεισμένοι εἰσί. (ν)

Καὶ ἐν τῷ ὑπερσυντελέκιῳ δὲ γίνονται αἱ αὐταὶ τροπαὶ οἱον,
ἐγεγράμμην—ἐγέγραψω—ἐγέγραπτο, ἐπεπλέγμην—ξη—κτο, ἐπεπεί-
σμην—σο—στο κ.τ.λ.

Α σ κ η σ ε ζ -

Αρχαέα. Ο σπουδαῖος ἐν ἔχυτῷ ἔχει τὸ ἀγαθὸν καὶ πάσης
ἀπήλλακται (ἀπελλάσσω·θεμ. ἀπαλλαγ—ἀπήλλαγμα) κακίας καὶ
βλάβης.—**Εθος** (=συνήθεια) ἢν Ἀθηναῖοι θάπτειν τοὺς νεκροὺς
πρὸς ἀνατολὰς ἐστραμμένους (στρέφω—ἐστραμμα).—**Ἐπι** τῆς κο-
λακείας, ώς ἐπὶ μνήματος, αὐτὸς μόνον τὸ δνομα τῆς φιλίας ἐπιγέ-
γραπται (ἐπιγράφω—ἐπιγέγραμμαι).—**Πλάτων** πρὸς τινα τῶν παί-
δων, μεμαστίγωσο (μαστίγοσμα—μεμαστίγωμα), ἀν, ἔφη, εἰ μὴ
ώργιζόμην.—**Ηκουσα** δὲ τῆς Κλωθοῦς ἀναγινωσκούσῃς τὰ ἔκαστω
ἐπικεκλωσμένα (ἐπικλώθω—ἐπικέκλωσμα), ἐν οἷς καὶ ταῦτα ἐγέ-
γραπτο (ἐγεγράμμην).—**Σοφοκλῆς** μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν
περὶ τρόπαιον γυμνὸς ἀληλιμμένος (ἀλήλιμμα—ἀλείφω) ἦν.

Εκαθωμειλημένη. Είμαι πεπεισμένος (πέπεισμαι—πείθω) δτι
ή υπόθεσις θὰ λάβῃ καλὸν τέλος, οὐδὲ λαμβάνω ὑπ' ὅψει μου τὰς
ἀπαισιεδοξίας σου.—Ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τῆς προσόψεως τοῦ πύρ-
γου ἡσαν γεγραμμέναι (γέγραμμαι—γράφω) αἱ λέξεις πίστις καὶ
πατρίς.—Πάλιν περὶ τῶν τετριμένων (τέτριμμαι—τρίω) ἔκεινων
φλυαρεῖς, οὐδ' ἐννοεῖς κᾶν, δτι κατέστης γελοῖος.—Λέλειμμαι (λείπω)
εἰνε δ παθητικὸς παρακείμενος τοῦ λείπω, σχηματίζει δὲ τὸ δεύτε-
ρον πρόσωπον λέλειψαι καὶ τὸ τρίτον λέλειπται.—Τὸ ζήτημα εἰνε
περιπεπλεγμένον (περιπέπλεγμαι—πλέκω) καὶ ἔχει ἀνάγκην μεγάλης
μελέτης καὶ προσοχῆς.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΙΘ'.

**Πότε ὁ παθητικὸς παρακείμενος καὶ ὑπερσυντέλεικος
γράφονται διὰ δύο μ. καὶ πότε δι' ἐνός;**

A'. Ἐν τοῖς φωνηεντολήκτοις ὁήμασι.

Τὰ φωνηεντόληκτα ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ ὑπερσυντελίκῳ γρά-
φονται δι' ἐνός μ πάντοτε· οἷον,

πεποίη—μαι	(ποιε—ποιῶ)
τετίμη —μαι	(τιμα—τιμῶ)
δεδήλω—μαι	(δηλο—δηλῶ) κ.τ.λ.

B'. Ἐν τοῖς ὑγρολήκτοις.

Τὰ ὑγρόληκτα ἐπ' ίσης ἔχουσιν ἐν μ.

κένρι —μαι	(κριν —κρίνω)
ἔσπαρ —μαι	(σπερ —σπείρω)
ἔψαλ —μαι	(ψαλ —ψάλλω) κ.τ.λ.

**Σημ. Σπανίως ἀφομοιοῦται τὸν πρὸ τοῦ μ. οἶνον, παρώξυμμα (παρο-
ξύνω), ἥσχυμμα (αἰσχύνω).**

G'. Ἐν τοῖς ἀφωνολήκτοις.

Ἐκ τῶν ἀφωνολήκτων μόνον τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα χειλόφω-
νον (π, β, φ) γράφονται διὰ δύο μ, διότι χειλόφωνον πρὸ τοῦ μ
τρέπεται εἰς μ.

τέτριμ —μαι	(τριβ—τρίβω)
λέλειμ —μαι	(λειπ—λείπω)
γέγραμ—μαι	(γραφ—γράφω).

"Ωστε ἐκ πάντων τῶν ρημάτων μόνον τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα π., β., φ., καὶ τινα ὑγρόληχτα γράφονται διὰ δύο μὲν τῷ παθητικῷ παρακειμένῳ καὶ ὑπερσυντελέκῳ.

"Α σ κ η σ ε ζ .

Αρχαία. Τῶν πλειόνων καὶ ἀμεινον παρεοκευασμένων (παρεσκεύασμα—παρασκευάζω) τὸ κράτος ἐστίν.—Οἱ σιρατιώται τετριμμένοι (τέτριμμα—τρίβω) ἡσαν ὑπὸ τῆς κακοπαθείας.—Αριστοτέλης ἐρωτηθεὶς τί τῶν ζῴων κάλλιστον; ἔφη ἄνθρωπος τὴν ψυχὴν παιδείᾳ κεκοσμημένος (κεκόσμημα—κοσμέω).—Ὕπὸ τοῦ πλήθους τῶν παρόντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διατετάραγματι (ταράσσω) τὴν γνώμην καὶ ὑποτρομός εἰμι καὶ ἐπιλέλησματι (=ἔχω λησμονήσῃ) (ἐπιλανθάνομαι θεμ. ληθ) τὸ προοίμιον τῶν λόγων, δι παρεσκευασάμην.—Οἱ Δαναοῦς θυγατέρες εἰς τετρυπημένον (τετρύπημα—στεφανῶ).—Αἱ τοῦ Δαναοῦ θυγατέρες εἰς τετρυπημένον (τετρύπημα—τρυπῶ) πίθον ὅδωρ ἀεὶ ἐπήγντλουν.

Ικαθωμελημένη. Περὶ τῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ γεγραμμένων (γέγραμμα—γράφω) ἐγένετο λόγος προχθές.—Σὲ παρακαλῶ πολὺ νὰ μὴ ἀπομακρυνθῆται τοῦ συγκεκριμένου (συγκέχριμα—κρίνω) θέματος, διπερ ἐτέθη πρὸς συζήτησιν.—Μοὶ ἀρέσκει πολὺ ἡ ἐποχὴ, καθ' ἥν ἐξέρχεται τις εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ διλέπει τοὺς ἀγρούς ἐσπαρμένους (ἐσπαρματι—σπείρω).—Ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κρίνων δύνασαι νὰ ἐκλάδῃς αὐτὸν ὡς ἀσημον καὶ κοινόν καὶ ἐν τούτοις εἰνε ἐκ τῶν διακεκριμένων (διακέχριμα—κρίνω) ἐν Ἐλλάδι ἐπιστημόνων.—Διαρκῶς, φίλε μου, ἐπαναλαμβάνεις τὰ τετριμμένα (τέτριμμα—τρίβω) ἐκεῖνα καὶ ἀηδίαν προσένοῦντα λογοπαίγνικ, διπερ δέν σε τιμᾶ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Κ'.

Κανόνες διέλεγοροις ἀναφερόμενοι εἰς τὰ δήματα.

Τὰ δήματα τὰ λήγοντα εἰς ήξω γράφονται διὰ τοῦ ε· οἶον, νομίζω, κτίζω, σαφηνίζω. Ἐξαιροῦνται τὰ δανείζω, ἀθροίζω, χρήζω, (=ἔχω ἀνάγκην) κλήζομαι (=δηνομάζομαι) καὶ λῆζομαι (=διὰ βίας ἀρπάζω) ὡς καὶ τὰ γογγύζω, διλοιλύζω, κοκκύζω, (=φωνάζω καύκου, σφύζω (=κτυπῶ δυνατὰ ἐπι αἰματος) γρύζω κ.τ.λ.

Τὰ εἰς ώττε λήγοντα δήματα γράφονται διὰ τοῦ ω· οἶον, τυφλώτιω, λιμώτιω, ὑπνώτιω. Ἐξαιρεῖται τὸ ἀρμόττιω.

Τὰ εἰς ώξω γράφωνται διὰ τοῦ ω· οἶνον σφέω, οἰμώξω· ἔξαιρονται τὸ ὄξω, ἀριμόξω, δεσπόξω.

Τῶν εἰς είρω ἄλλα μὲν γράφονται διὰ τοῦ ει, οἶνον, φθείρω, σπείρω, ἄλλα δὲ διὰ τοῦ υ· οἶνον, σύρω, διοφύρομαι. Τὸ οἰκτίρω εἰνεὶ δρθύτερον τοῦ οἰκτείρω, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν λέξεων οἰκτιρμὸς καὶ οἰκτίρμων, αἵτινες θὰ ἡσαν οἰκτερμὸς καὶ οἰκτέρμων, ἀν τὸ δῆμα ἥτο οἰκτείρω.

Τῶν εἰς ύπτιον ἄλλα μὲν γράφονται διὰ τοῦ ει, νίπτω, δίπτω, πίπτω, ἄλλα δὲ διὰ τοῦ υ· οἶνον, κρύπτω, κύπτω, θρύπτω (=σπάζω) καλύπτω.

Τὰ εἰς αἴρω γράφονται διὰ αι· οἶνον, ὑφαίνω, μαραίνω, κερδαίνω, ισχναίνω. Ἐξαιροῦνται ἐν τούτοις τινά· οἶνον, μένω, σιένω (=στενάζω).

"Α σκηνες.

Αρχαία. Πλοιύτιξε τοὺς φίλους· σκυτὸν γάρ πλευτιεῖς.—Δανείσασθαι (=δανείζω) σύδαιμόθεν ἔστιν ἀργύριον.—Αλλού σύν ἀνήγωγε τοῦτο πρᾶξαι δυναίμηγν· δέδια (=φοβοῦμαι) γάρ μήπως, ἀπερ ἐγὼ λευκαίνω, αὐτὸς ἀσβόλης πληροῖς.—Καρκίνος ἀπὸ θαλάσσης ἀναβάξ ἐπὶ τοῦ αἰγαίασθο ἐκάθητο. Ἀλώπηξ δὲ λιμώτιουσα (=πεινῶσα), ὡς ἐθεάσατο, προσδραμοῦσα ἀνέλαβεν αὐτόν.—Οὐ τῷ πηλῷ κρυπτόμενος σκώληξ εἰς τὴν γῆν ἐξελθὼν ἔλεγε πᾶσι τοῖς ζῷοις· Ιατρός εἰμι· φαρμάκων ἐπιστήμων.—Τί οἰμώξετε (=θρηνεῖτε), ψάματαιοι, καὶ μάλιστα δ φιλόσοφος σύ;—Βίων δ σοφιστῆς ἵδων φθενέρδον σφόδρα ιεκυφότα (κύπτω) εἰπεν· ή τούτῳ μέγα κακὸν συμβέβηκεν η ἄλλῳ μέγα δαγκόν.—Ωςπερ τὸ σῶμα στερηθὲν ψυχῆς πίπτει, σύτῳ καὶ πόλις μηδ ὄντων νόμων εὐχή ἴσταται.—Δικαιοσύνη οἶκον στηρίζει, ἀδικία δὲ καταρρίπτει αὐτόν.

Εκαθωμεὶς.ημέρανη. Μένω ἐν Ἀθήναις ἀπὸ εἰκοσιν ἐτῶν.—Ο Γερμανικὸς στρατὸς συναθροίζεται παρὰ τὰ σύνορα καὶ τοῦτο σημαίνει ἐτι τὰ πράγματα ἐκτραχύνονται.—Σοὶ δανείζω τὰ χρήματα ὑπὸ τὸν δρον νὰ μὴ σπαταλήσῃς αὐτὰ ἐν ἀσωτίαις.—Οἱ στρατιῶται ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ στρατηγοῦ διὰ τὴν σκληρότητα, μεθ' η; ἐφέρετο πρὸς αὐτούς.—Ἐν τοσούτῳ τὸ γόνητρον τοῦ τόπου καταπίπτει μεθ' ζλας τὰς ἐνθαρρυντικὰς ἐνδείξεις.—Οἰκτίρω τὸν δυστυχῆ, διότι η πυρκαϊκὴ κατέστρεψε τὸ ἐργαστήριον αὐτοῦ.—Παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Σεύνιον ἐξώκειλε προχθέεις ἴστιοφόρον τι πλοῖον ὑπὸ Ἀγγλικὴν ση-

μαίαν· εύτυχῶς οἱ ἀνθρώποι· τοῦ πληρώματος ἐσώθησαν (σώζω).—
Νίπτω τὰς χεῖράς μου διὰ τὰ συμβόλωμα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΑ'.

Ιπερὶ τοῦ διχρόνου τῆς παραληγούσης τῶν ῥήματων-

Τὰ εἰς ζω ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης βραχύ· οἷον,
φράζω, φράσον, πεφράσθαι. Ἐξαιροῦνται τὸ κράζω, ἀλαλάζω, ὀλο-
λύζω (=μετὰ δυνατῆς φωνῆς κράζω), καὶ μύζω (=μουγκρίζω).

Τὰ εἰς πτω ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης βραχύ· οἷον,
τάττω, τάξον, τετάχθαι. Ἐξαιροῦνται τὰ πράττω, φρίττω, κηρύττω
οἷον, πρᾶττε, φρῖξον, τὸ κηρύγξαν.

Τὰ εἰς πτω ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης βραχύ· πλὴν
τοῦ πίπτω, δίπτω, καὶ κύπτω· οἷον, πῖπτε, φίψον, κύψον.

Τὰ δὲ λοιπὰ ἀφωνόληγτα ῥήματα ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παρα-
ληγούσης βραχύ, πλὴν τοῦ βρίθω, θλίβω, νίφω, πνίγω, τρίβω,
φρύγω καὶ ψύχω· οἷον, θλῖβε, πνῖξον, τρῖψον κ.λ.π.

Τὰ δὲ φωνηεντόληγτα εἰς ἵω καὶ ύω ἔχουσι τὸ εἰ καὶ υ παντα-
χοῦ μακρόν.

Σημ. Ἐξαιροῦνται ἐκ τῶν εἰς ἵω τὸ ἐσθίω, ἐκ δὲ τῶν εἰς ύω τὰ ἀνώ-
δούω, μεθύω, ἐλκύω, πτύω καὶ τὰ ἐν ἄλλοις χρόνοις ψυλάττονται βραχὺ^{καὶ} ἐν ἄλλοις ἐκείνονται αὐτὸν εἰς μακρόν, δύω, θύω καὶ λύω, περὶ διν ἐγέ-
νετο λόγους καὶ ἐν τῷ ΙΓ'. (ἴδε σελ. 16; Γυμνάσματι.

"Α σ κ η σ ες

Αρχαία. Οἱ προμηθεύς λέγεται ἀνθρώπους ἀναπλάσαι καὶ
τὸ πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κλέψαι καὶ ἐν νάρθηκι (=ἐντὸς καλάμου)
πρὸς ἀνθρώπους κομίσαι.—Ἐνιοι (=Τινὲς) λέγουσιν "Ομηρον πολὺν
χρόνον ἐν Ἰθάκῃ τῇ νήσῳ διατριψαι."—Ὑπερον δὲ Ἡλέκτρας τούτῳ
προσφυγούσης φασὶ Διά δῆψαι μετ' αὐτῆς καὶ τὸ Παλλάδιον εἰς
τὴν Ἰλιάδα χώραν.—Αἱ εὐπραγίαι (=εὐτυχίαι) δειναί εἰσι συγκρύ-
ψαι καὶ συσκιάσαι τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀμαρτήματα· εἰ δὲ πταίσει ὁ
πονηρός, τότε ἀκριβῶς διακαλυφθήσεται πάντα.—Λέων γγράσας καὶ
μὴ δυνάμενος εὑρεῖν τροφὴν ἔγνω δι' ἐπινοίας τι (=τεχνάσματος)
πρᾶξαι.—Μισθὸν μοχθήσαντι δίδου· μὴ θλῖψε πένητα.—Ἄδυνατόν
ἐστι τὸν εἰς μικρὰ καὶ οὐδενὸς ἀξία πολλὴν φροντίδα κατατιθέμενον
νπὲρ μεγάλων τινῶν σπουδάσαι.

Καθωμελημένη. Πρᾶξον δ, τι νομίζεις καλὸν καὶ θὰ ἐπιδοκιμάσω τὰς πράξεις σου.—Τάξον αὐτῷ τὴν ἀνάλογον προθεσμίαν, ἀν δὲ καὶ τότε δυστροπήσῃ, ἔχεις τὴν ἄδειαν νὰ προσθῆς καὶ περαιτέρω.—Κῦπε τὸν αὐχένα φίλε μου, διότι σὺ εἰσαι ὁ αἰτιος τῆς τοιαύτης οἰκτρᾶς τῇ ἀληθείᾳ καταστάσεως.—Τρῖβε τώρα μετὰ χαρᾶς τὰς χειράς σου, διότι ἐπέτυχες τοῦ σκοποῦ σου· ἔχε δμως ὅπ' ὅψει, ὅτι ταχέως μεταβάλλονται τὰ πράγματα.—Πνῖξαι, τρῖψαι, θλῖψαι, εἶνε ἡ ἀπαρέμφατος τοῦ ἀριστοῦ τῶν ἥρημάτων πνίγω, τρίνω, θλίνω.—Ἄκουσον καὶ φρίξον διὰ τὰ τρομερὰ συμβάντα τῆς παρελθούσης ἑδομάδος.—Λῦσον τοὺς δεσμοὺς τῶν ἴστιῶν, διότι ὁ ἀνεμός εἶνε βοηθητικός.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΒ'.

**Ηερὶ τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελέκου
τῆς καθωμελημένης.**

"Ἐχω γράψη, πράξη, τηρήση, μελετήση κ. τ. λ.
Εἶχον γράψη " " " "

Πρῶτον

Ταῦτα εἶνε ὑποτακτικαὶ ἐκ τοῦ ἔχω γράψῃ, ἔχεις γράψῃ, ἔχει γράψῃ, κ.τ.λ. Οστερὸν δὲ διὰ συντομίαν ἐτέθη μόνον τὸ τρίτον πρόσωπον ἀκλίτως ἐπὶ πάντων τῶν προσώπων.

Τὸ αὐτὸν συμβαίνει καὶ εἰς τὸ θέλω πράξη, τηρήση, μελετήση κ.τ.λ.
ἡθελον " " " "

Δεύτερον

Κατ' ἄλλην γνώμην πρέπει νὰ γράφωνται διὰ τοῦ η πάντα, διότι εἶνε ἀμορφα ἀπαρέμφατα,
θέλω γράψη, ἡθελον γράψη, ἔχω πράξη
εἶχον πράξη, θέλω τηρήση, ἡθελον σχίση.

Τρίτον

Κατὰ τρίτην γνώμην γράφονται διὰ τοῦ ει, δσα γίνονται κατ' ἀποκοπὴν τοῦ ν ἐξ ἐνεργητικοῦ ἀπορεμφάτου, θέλω γράφει, ἡθελον (γράφει-ν) ποιήσει (ποιήσει-ν) γράφονται δὲ διὰ τοῦ η, δσα

γίνονται κατ' ἀποκοπὴν τῆς καταλήξεως ναι, ἐξ ἀπαρεμφάτου τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου, ἡθελον ποιηθῆ (ποιηθῆ-ναι), ἔχω^τ γραφῆ (γραφῆ-ναι).

Καθ' ἡμᾶς προτιμητέα ἡ πρώτη γραφῆ (θέλω γραφῆ, εἶχον πράξη)· καὶ αἱ ἄλλαι δὲ γραφαὶ δὲν εἰνε ἀδόκιμοι. Πάντοτε ὅμως δέον νὰ τηρῆται ἐν εἰδος ἐκ τῶν τριῶν, οὐχὶ δὲ νὰ γίνηται σύγχυσις.

"Α σκηνες

Πῶς ἡθελέ τις μάθῃ ἡ πράξῃ τι ἀξιον λόγου ἀνευ ἐγκρατείας;— Μετενόησαν οἱ πολῖται διειχον προδόσωη τὴν πόλιν.— Θέλεις εῦρει πολλοὺς τυράννους φονευθέντας ὅπ' ἐκείνων, οἵτινες ἐφαίνοντο πρὸ πάντων διεισαν φίλοι των.— Παρατήρει πῶς δ συμβουλεύων εἰχε διοικήσῃ τὰ ἴδια του, διότι ὁ μὴ σκεπτόμενος καλῶς περὶ τῶν ἴδιων, δὲν θὰ φροντίσῃ ποτὲ περὶ τῶν ἑένων.— Πολλάκις φίλος διάφίλον ἔχει ἀποθάνῃ.— Τῶν ἐννέα Μουσῶν ἡγεμὼν ἦτο δ Ἀπόλλων, διὰ τοῦτο δὲ καὶ Μουσηγέτης εἰχεν ἐπικληθῆ.— Πῶς ἡθελον γίνη φίλοι τῶν μισεύντων τὰ κακὰ οἱ πράττοντες τὰ τοιαῦτα;— Τις θέλει ἐκτελέσῃ τὸ γιγάντειον αὐτὸ ἔργον;— Λέγε τι πρέπει νὰ πράξω καὶ θέλει πάραυτα πραχθῆ.— Λέγουσι διεισανθῆκαι ἔχουσι λυθῆ.— Ο Διόδωρος λέγει διεισανθῆκαι τὸν Δαρεῖον εἰχε κυριεύσῃ πολλὰ χρήματα.— Ο φίλος σου ἔχει ἀναθρέψῃ καλῶς τὰ ἔσωτου τέχνα.— Ο μηγυτής ἔλεγεν διεισανθῆται τὸν ἕνα η τὸν ἄλιον τρόπον.

Σημ. "Εν τισι γυμνάσμασι καθαρῶς ἀναφερομένοις εἰς τὴν καθωματη- μένην δὲν παρατίθενται φράσεις ἀρχαιαι καὶ τάναπαλιν. Πρὸς τούτοις ἐν- τῷ παρόντι γυμνάσματι ποιούμεθα χρῆσιν τοῦ πρώτου κανόνος, δι πρατιμῶ- μεν· δύναται διδάσκων νὰ προτιμήσῃ τὸν ἕνα η τὸν ἄλιον τρόπον.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΓ'.

ΙΙερὲ τοῦ ὥρηματος ἐννοῶ.

"Ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ κακῶς κλίνεται τὸ δῆμα τοῦτο γραφόμε- νον διὰ δύο ν, δπου πρέπει νὰ γράφηται δι' ἐνδες καὶ τάναπαλιν.

"Η δρθῆ κλίσις αὐτοῦ ἔχει ὡς ἔξῆς:
 'Ενεστῶς, ἐννοῶ, ἐννοεῖς, ἐννοεῖ κ.τ.λ. (ἐννοῶ)
 Παρατατικός, ἐνδουν, ἐνόεις, ἐνόει κ.τ.λ. (νοῶ)
 Μέλλων, ἐννοήσω (ἐννοῶ).

·Αόριστος, ἐνόησα, δποτ. ἐννοήσω (νοῶ καὶ ἐννοῶ).

Παρακείμενος, ἐννενόηκα (ἐννοῶ).

·Υπερσυντέλικος ἐνενοήκειν (νοῶ).

Δηλαδὴ ἐν τῷ ὅγματι τούτῳ συμβαίνει τὸ ἔξῆς· ἐπειδὴ τὸ νοῶ καὶ τὸ σύνθετον ἐννοῶ ἔχουσι τὴν αὐτὴν σημασίαν, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν ἐν τῇ καθωμιλημένῃ γλώσσῃ τοὺς τύπους ἐνενόουν, ἐνενόησα, νοῶ, νενόηκα κ.τ.λ. ἄλλους μὲν χρόνους σχηματίζομεν ἐκ τοῦ νοῶ, ἄλλους δ' ἐκ τοῦ ἐννοῶ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον.

"Α σ κ η σ ες

·Μρχαέα. Τὴν ἐπιστήμην ἐννενόηκας καὶ εἰληφας.—Οὐδὲν χαλεπὸν ἐννοῆσαι, δ λέγω.—Τί φῆς; ξυνειδὼς οὐ φράσεις, ἀλλ’ ἐννοεῖς ἡμᾶς προδοῦναι καὶ καταφθεῖραι τὴν πόλιν;—Ἐννοεῖν χρὴ γυναῖκες δι τὸ ἔφυμεν—πρέπει νὰ ἔχωμεν κατὰ νοῦν δι τὸ ἐγεννήθημεν γυναῖκες.—Ἐννοοῦμαι φαῦλος οὐσσα.—Τὰς ποίας διαφορὰς ἡμῶν ἐννοηθεῖς λέγεις;—Ἐνενόησεν αὐτῶν, δι τὴν περιηρώτων ἄλλήλους.—·Ω ἀνδρες βουλευταί, εἰ μέν τις ἡμῶν νομίζει πλείονας τοῦ καιροῦ ἀποθνήσκειν, ἐννοησάτω δι τὸ πολιτεῖαι μεθίστανται, πανταχοῦ ταῦτα γίγνεται.

·Μαθωματελημένη. Δὲν ἐννοεῖς τὰ λεγόμενα, ὥστε δὲν πρέπει νὰ φέρης κρίσεις ἐπ’ αὐτῶν.—Δὲν ἐνδῆσα εἴτε λέξιν μεθ’ δλας τὰς προσπαθείας, δις κατέβαλον πρὸς τοῦτο.—Ἐκ πάντων τῶν μαθητῶν δ ἐννοήσας κάλλιον τὸν κανόνα αὐτὸν τῆς γραμματικῆς ἦτο δ Ἀνδρέας.—Ἐννενόηκας φίλτατε; "Αν ἐνόουν τόσον εὔκόλως τὰς δυσκόλους αὐτὰς περιπτώσεις, θὰ ἡμην εύτυχῆς.—Δὲν δύνασαι νὰ ἐννοήσῃς, φίλε μου, τὸ συμφέρον σου.—Ἐννοεῖται δι ταῦτα πάντα ἐγένοντο τῇ εἰσηγήσει τοῦ πατρός μου.—Δὲν ἐνοήθη ἐγκαίρως τὸ πρᾶγμα, ἄλλως θὰ ἐλαμβάνετο φροντίς.—Ἐννόησον κατὰ βάθος τὸ πράγμα καὶ θὰ ἴδῃς δι τὸ ἔχω δίκαιοιν.

Σημ. ·Ω; παρατηρεῖ τις ἐν τῷ ἀρχαίῳ γλώσσῃ κλίνεται τὸ ὅγμα κανονικῶς, ὡς εἰς οἱ πειρατηρήσαις, ἢ; ἐτοιησάμεθα, ἀναφέρονται μόνον εἰς τὴν καθωμιλημένην.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΔ'.

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

Τὰ συνηθέστερα τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων
κατ' ἀλφαριθμητικὴν τάξιν,

Ἄγω (δόδηγῶ) (παρατ.) ἡγον, (μέλ.) ἄξω, (ἀόρ. β'.) ἡγαγον,
(παραχ.) ἡχα, (ὑπερσ.) ἡχειν **Παθητ.** **Ἄγεμαι** (παρατ.) ἡγόμην,
(μέλ. μέσος) ἄξουμαι, (μελ. παθ.) ἀχθήσομαι, (μεσ. ἀόρ. δ'.) ἡγαγό-
μην, (παθ. ἀόρ.) ἡχθην, (παραχ.) ἡγμα; (ὑπερσ.) ἡγμην, (θεμ. ἀγ-
ἀγαγ).

Ἄδω (ψάλλω, τραγουδῶ), ἡδον, (μελ. μεσ.) ἄσομαι, (ἀօρ.) ἡσα.
(Παθητ.) ἄδομαι, (παθ. ἀόρ.) ἡσθην.

Ἀιρέω-ῶ (ἰαμβάιω, καταλαμβάνω, κυριεύω,) ὑρεον-ουν, αἱρήσω,
('Αόρ. β') εἰλον, ὑρηκα, ὑρήκειν. **Αἱρομαι** (Μέσοι⇒ἐκλέγω, προ-
τιμῶ). (**Παθητ.=ἐκλέγομαι**), ὑρεύμην, αἱρήσομαι, αἱρεθήσομαι,
(Μέσ. ἀόρ. β') εἰλέμην, ὑρέθην, ὑρημα; ὑρήμην, (τετελεσμένος μέλ-
λων) ὑρήσομαι (θεμ. αἱρε-ἔλ).

Ἀκούω, ἡκουσν, (μέσ. μέλ.) ἀκούσομαι, ἡκουσα, (παραχ.) ἀ-
κήκα, ἡκηκόειν. **Παθητ.** **Ἀκούμαι**, ἡκουέμην, ἀκουσθήσομαι,
ἡκούσθην, ἡκουσμαι, ἡκούσμην (μεταγενέστερα) (θεμ. ἀκου-ἄκο).

Ἀλίσκομαι=κυριεύομαι, ἃλισκόμην (μέσος μέλλ. μετὰ παθη-
τικῆς σημασίας), ἀλώσομαι (ἀօρ. β'. μετὰ παθητ. σημασ.) ἔάλων,
έάλωκα ἢ ἡλώκα, ἃλώκειν (θεμ. ἀλ-, ἀλο.-ἄλισκ.)

Ἀναλίσκω ἡ ἀναλόω ὁ=ἔξισεύω, ἀνήλισκον καὶ ἀνήλουν,
ἀναλώσω, ἀνήλωσα, ἀνήλωκα, ἀνηλώκειν. (Μέσος καὶ παθητ.) ἀνα-
λίσκομαι, ἀνηλισκόμην ἢ ἀνηλεύμην, ἀναλωθήσομαι, ἀνηλώθην, ἀνή-
λωμαι, ἀνηλώμην (θεμ. ἀναλ—ἀναλισκ—ἀναλο).

Ἀρέσκω, ἡρεσκον, ἀρέσω, ἡρεσα. **Ἀρέσκομαι**, ἡρεσκόμην,
(μεσ. ἀόρ. ἡρεσάμην).

Ἀχθομαι (=λυποῦμαι) ἡχθόμην, ἀχθέσομαι, ἡχθέσθην.

Βαίνω (βιαδίζω, πορεύομαι) ἔδαινον, (μέσ. μέλ.) βήσομαι, (ἀόρ.
β'.) ἔδην, δέδηκα, ἔδεδήκειν. **Παθητ.** **Βαίνομαι**, (παθ. ἀόρ.) ἀνε-
έδθην, (παθ. παραχ.) ἀναδέδχομαι, (θεμ. βα-βαν-βαιν).

Βάλλω (βίπτω, κτενπῶ), ἔδαλλον (μελ. δ'.) βαλῶ, (ἀօρ. δ'.) ἔδα-
λον, βέδληκα, ἔδεβλήκειν. **Παθητ.** **Βάλλομαι**, ἔδαλλόμην, δαλοῦ-

μαι, (μέσ. ἀρ. 6'.) ἐβιλόμην, βιληθήσομαι, ἐβιλήθην, βέβιλημαι, ἐβε-
βιλήμην (θεμ. βιλ-βιλα-βιαλλ.).

Α σ κ η σ ε ξ .

Άρχαία. Σοφεῖς δύμιλῶν καύτες ἔκβήσει (βαίνω) σοφός.—Τὰ
Λεωνίδου ὅστις Παυσανίας ἐκ Θερμοπυλῶν ἀνείλετο (αἰροῦμαι).—
Διονύσιος ἐκ μιᾶς τῆς τῶν Συρακουσίων πόλεως ἔξηγαγεν (ἄγω) ἐπὶ
τὰς στρατείας πεζῶν μὲν δώδεκα μυριάδας, ἵππεῖς δὲ μυρίους καὶ
δισχιλίους.—Περικλῆς θνήσκων οὐδεὶς, ἔφη, δι' ἐμὲ μέλαν ἴμάτιον
περιεβάλετο (βάλλομαι).—Οτιν δ νοῦς ὑπὸ σίνου διαφθαρῇ, ταῦτα
πάσχει τοῖς ἀρμασι τοῖς τοὺς ἡνιόχους ἀποβαλοῦσι (βάλλω).—Ισχὺν
τῷ ψυχῇ αἴροι (αἱροῦμαι) μᾶλλον ἢ τῷ σώματι.—Εἰς τὴν Ἀργώ-
τὴν πρώτην τῶν Ἑλλάνων μαχράν γαῦν εἰσέβη (βαίνω) καὶ δ Ἡ-
ρακλῆς.—Αγδῶν ἐπὶ τυνος ὑψηλῆς δρυὸς καθημένη κατὰ τὸ σύνη-
θες ἥδε (ἄδω).

Καθιωμεὶλημένη. Δὲν προσήγαγον πάντα τὰ πιστεοὶητικά-
καὶ διὰ τούτο δ πρόεδρος τῆς ἔξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ἀνέβιλε (δάλ-
λω) τὴν ἐναρξιν τῶν ἔξετάσεων,—Ἐξηρέθησαν (αἱροῦμαι) πέντε
διὰ μωπίαν καὶ τρεῖς διὰ πολυσαρκίαν.—Ἐννοεῖς καλῶς διει-
τοῦ τρόπου σου αὐτοῦ δ Δημήτριος προσεβλήθη (βάλλομαι) καὶ θά-
ζητήσῃ γὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν φιλοτιμίαν του.—Πρὸ διλίγων ἐτῶν ἥδον
(ἄδω) θαυμασίως, νῦν δημος ἀμφιβάλλω, δην δύναμαι καὶ μόνην τὴν
μουσικὴν κλίμακα νὰ φέρω εἰς πέρας.—Ηκουσα (ἀκούω) πολλὰ
περὶ τοῦ ζητήματος τούτου· ἐν τούτοις ἄγομαι (ἄγω) γὰ πιστεύσω
διει δὲν εἰνε ἀληθῆ.—Τὰ δήματα ἄδω, ἀκούω καὶ βαίνω, ἔχουσι
μέσον μέλλοντα μετὰ σημασίας ἐνεργητικῆς.—Ο ἀόριστος ἤγαγον
τοῦ ἄγω σχηματίζεται δι' ἀναδιπλασιασμοῦ Ἀττικοῦ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΕ'.

Α ν ω μ α λ α ρ ή μ α τ α .

(Συνέχεια)

Γίγνομαι καὶ γίνομαι, ἐγιγνόμην καὶ ἐγινόμην, (μεσ. μέλ.)
γενήσομαι, (μεσ. ἀρ. β'.) ἐγενόμην, (παρακ.) γεγένημαι, γέγονα
καὶ γεγονώ; εἰμι, (ὑπερ.) ἐγεγενήμην καὶ ἐγεγόνειν καὶ γεγονώς
γάν. (θεμ. γεν-γιν-γιγν-γενε).

Γιγνώσκω (γνωρίζω), ἐγίγνωσκον, (μεσ. μελ.) γνώσομαι, (ἀρ.

β'.) ἔγνων, ἔγνωκα, ἔγνώκειν. **Παθητ.** Γιγνώσκομαι, ἔγιγνωσκόμην, γνωσθήσομαι, ἔγνώσθην, ἔγνωσμαι, ἔγνώσμην (Θεμ. γνο-γιγνωσκ).

Δάκνω (δαγκάνω), ἔδακνον, (μέσ. μελ. μετ' ἐνεργητικῆς σημασίας) δηξομαι, (ἀόρ. β').) **ἔδακνον.** **Παθητ.** Δάκνομαι (παθ. ἀόρ.) ἔδηχθην, (παρακ.) δέδηγμαι. (Θεμ. δακ—δηκ—δακν).

Δέω (ἔχω ἀνάγκην), ἔδεον, δεήσω, ἔδεησα (παρακ.) δεδέηκα. **Παθητ.** Δέομαι, ἔδεέμην, δεήσομαι, ἔδεήθην, δεδέημαι, ἔδεεήμην. Συνήθιως είνε ἀπρόσωπον, δεῖ, ἔδει, δεήσει, δεδέηκε κ.τ.λ. (Θεμ. δε—δεε).

Δέω-ῶ (δένω) ἔδεον·ουν, δήσω, ἔδησα, δέδεκα, ἔδεδέκειν. (Παθητ. μέλ.) Δεθήσομαι: (παθ. ἀόρ.) ἔδέθην, (μέσ. ἀόρ. α')." ἔδησά-μην, (παρακ.) δέδεμαι, ἔδεδέμην.

Διδράσκω (δραπετεύω). (Μόνον σύνθετον είνε εὐχρηστον), ἀπεδίδρασκον, (μέσ. μελ.) ἀποδράσομαι, (ἀόρ. β') ἀπέδραν (παρακ.) ἀποδέδρακα, ἀπεδεδράκειν. (Θεμ. δρα—διδρα—διδρασκ.)

*Α σ κ η σ ες

Αργακέα. Δικαιοσύνης μὴ παρεύσης ἀνδρείας οὐδὲν δρελος· εἰ δὲ δίκαιοι πάντες γένοιντο, οὐδὲν ἀνδρείας δεήσονται (δέομαι=ἔχω ἀνάγκην).—Οὐχ ύπὸ θεῶν ἀμελεῖται, δις δὲ προθυμεῖσθαι ἔθέλη δίκαιος γίγνεσθαι.—Λέων γηράσας καὶ μὴ δυνάμενος δι' ἀλκῆς (=διὰ τῆς δυνάμεως του) ἔκυτῷ τροφὴν πορίζειν, ἔγνω (γιγνώσκω) δεῖν δι' ἐπινοίας (=διὰ τεχνάσματος) τοῦτο πρᾶξαι. Καὶ δὴ παραγενόμενος (γίγνομαι) εἰς τι σπῆλαιον καὶ ἐνταῦθα κατακλιθεὶς προσεποιεῖται τὸν νοσοῦντα.—'Αλώπηξ ἐν παγίδι ληρθεῖσα καὶ ἀποκοπεῖσης τῆς οὐρᾶς διαδρᾶσαι (διδράσκω) ἀβίωτον ὑπ' αἰσχύνης ἥγετο τὸν βίον.—Οὐκ ἀθυμεῖν δεῖ (δέω) τὸν κακῶς πράττοντα, ἀλλὰ τὰ βελτίω προσδοκᾶν.—'Επειδήθει δὲ καρκίνος τῇ "Ύδρᾳ ὑπερμεγέθης δάκνων τὸν πόδα.—Γεγόναμεν (γίγνομαι) ἀπαξ, δις δ' οὐκ ἔστι γενέσιμαι (γίγνομαι).—'Η ἐν Κερκύρᾳ ναυμαχία "Ἐλλησι πρὸς "Ἐλληνας νεῶν πλήθει μεγίστη τῶν πρὸς αὐτῆς γεγένηται.

Καθωμεληγένη. 'Ανεγνώσθη (ἀνα-γιγνώσκομαι) κατὰ τὴν προχθεσινήν συνεδρίαν τοῦ συλλόγου ἡ ἀπάντησις τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ υπὸ τοῦ προεδρείου ὑποβληθέντα αἰτήματα.—'Εδέησε (δέω) νὰ προκληθῇ Βχσιλικὸν διάταγμα, δπως ἀχθῇ εἰς πέρας ἡ υπόθεσις αὗτη.—'Εδήχθη (δάκνομαι) υπὸ ισοδόλου δρεως καὶ ἔξεπνευσε μετά τινας ὥρας.—Ταῦτα ἐγένοντο (γίγνομαι) κατὰ τὴν ἀπουσίαν σου³

σὲ δμως ἐπιδιχρύνει ή ζημία αὗτη.—Δεδεμένους (δέω—δῶ) ὠδήγησαν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀστυνομικὸν σταθμόν, ἔνθα ἐγένετο ἡ πρώτη ἀνάκρισις.—Τρεῖς ἔχ τῶν καταδίκων τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς Συγγροῦ ἐγκεκλεισμένων ἀνοιξαντες διπὴν ἐν τῷ δυτικῷ τοίχῳ ἀπέδρασαν (ἀποδιδράσκω) τὴν ἑσπέραν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς.—Τὸ γεγονός, περὶ οὗ ἐποιήσατο λόγον δ Δημήτριος, ἐγνώσθη (γινώσκω) βραδύτερον, ὡς με ἐνεδίωσαν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΣ'.

Ἄνω μαλαρήματα.

(Συνέχεια)

Δοκέω-ῶ (νομίζω, μοὶ φαίνεται) δῆμα προσωπικὸν καὶ ἀπρόσωπον. **Παρατ.** ἐδόκουν, δόξω, δόξα. **Παθητ.** Δοκοῦμαι (παρακείμ.) δέδοκται, (ὑπερσ.). ἐδέδοκτο (θέμα δοκ—δοκε).

Δύναμαι, ἐδυνάμην καὶ ἡδυνάμην, (μελ.) δυνήσομαι, (παθ. ἀδρ.) ἐδυνήθην καὶ ἡδυνήθην καὶ ἐδυνάσθην, (παρ.) δεδύνημαι, ἐδεδυνήμην.

Ἐγείρω (ἔξυπνῶ, σηκώνω τινὰ) ἥγειρον, ἐγερῶ, ἥγειρα, ἐγρήγορα, (παρακείμενος δ'). ἀμετάδχτος=εἴμαι ἔυπνητός, ἀγρυπνῶ, ἐγρηγόρειν. **Παθητ.** Ἐγείρομαι, ἥγειρόμην, (παθ. ἀδρίστ.) ἥγέρθην, (μέσος ἀδρ. δ'). ἥγρόμην, (θεμ. ἐγερ—ἐγρ—ἥγειρ).

Εἶωθα (ἔχω συνήθειαν· εἰνε παρακείμενος ἀντὶ ἐνεστῶτος), (ὑπερσυντέλικος) εἰώθειν.

Ἐλαύνω (βάλλω τι εἰς κίνησιν) ἥλαυνον, ἐλῶ, ἥλασα, ἐλήλακα, ἐληλάκειν. **Παθητ.** Ἐλαύνομαι, ἥλαυνόμην, (μεσ. ἀδρ. α') ἥλασμην, (παθ. ἀδρ.) ἥλάθην, (παρακείμ.) ἐλήλαμαι. (Θεμ. ἐλα—ἐλαν—ἐλανν).

Ἐλκω (σύρω), εἰλκον, ἐλξω, εἴλκυσα, εἴλκυκα. **Παθητ.** Ἐλκομαι, εἰλκόμην, (μέσ. ἀδρ. α') εἴλκυσάμην, (παθητ. ἀδρ.) εἰλκύσθην, εἴλκυσμαι (θεμ. ἐλε—ἐλκυ).

Ἐσικα (είμαι ὅμοιος) (εἰνε παρακείμενος δ' μετὰ σημασίας ἐνεστῶτος). **Ὑπερσυντέλικος**, ἐψικειν.

Ἐπίσταμαι (γνωρίζω), ἥπιστάμην ἐπιστήσομαι, (παθ. ἀδρ.) ἥπιστηθην, (θεμ. στα).

Ἐπομαι (ἀκολουθῶ), εἰπέμην, (μελ. μεσ.) ἔψεμαι, (μεσ. ἀδρ. δ') ἐσπόμην. (θεμ. σεπ—έπ—σπ).

Ἐρχομαι (παρατ.) γιειν η ηγα, (μέλλων) ειμι, (ἀόρ. β'). ηλθον, (παρακ.) ἐλήγουθα, ἐληγύθειν. (Θεμ. ἐρχ—ει—ι—ἐλευθ—ἐλυθ—ἐλθ).

Α σ κ η σ ε ζ.

Ἀρχαία. Τοῖς πλείστοις οὖν ἔδοξε (δοκῶ) παιδεία μὲν καὶ πάνου πολλοῦ καὶ χρόνου μακροῦ καὶ δαπάνης οὐ σμικρᾶς καὶ τύχης δεῖσθαι λαμπρᾶς.—Οἱ Πέρσαι συνάψαντες τὰς χεῖρας διῆγλον (διέρχομαι) ἀπασαν τὴν Ἐρετρίεων χώραν.—Τριπτόλεμος διὰ τοῦ λέρους ἐπὶ δρακόντων ὑποπτέρων ἥλασε (ἔλαύνω), **Ἄριων** δὲ δικιθαρῳδὸς ἐπὶ δελφίνος διὰ τῆς θαλάσσης.—Αἱ ἐλπίδες ἐγρηγορότων (ἐγείρω) ἐνύπνια.—**Ἐπου** (ἔπομαι) θεῷ καὶ τοῖς νόμοις πείθου.—Οὐεν εἰώθει (εἴωθε) λέγειν διδάσκαλος, ώς οὐδὲν ἔσει, ώ παῖ, σὺ μικρόν, ἀλλὰ μέγα πάντως ἀγαθὸν η κακόν.—Δύο γυναῖκες λαβόμεναι τοῖν χεροῖν εἶλκόν με (ἔλκω) πρὸς ἔαυτὴν ἔκατέρα μάλα βιαιώς καὶ καρτερῶς.—Οὐδεὶς εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν (ἔρχομαι) ἀνοίας, ὅπει πιστεύειν μὴ είναι θεόν.

Καθωμειλημένη. Δὲν ηδυνήθημεν (δύναμαι) νὰ περατώσωμεν τὴν ἔργασίαν αὐτήν, διότι πολλὰ ἡγέρθησαν (ἐγείρομαι) παράπονα καθ' ἥμῶν καὶ ἡναγκάσθημεν νὰ ἀποχωρήσωμεν.—Χθὲς περὶ τὴν μεσημβρίαν ἥλθον (ἔρχομαι) τέσσαρα τάγματα πεζικοῦ καὶ δυτιώ πυρεοβολαρχίαι.—**Η** διαγωγὴ σου πολὺν ἥγειρε (ἐγείρω) σάλον, διότι τὸ ζήτημα είνε σπουδαιότατον.—Οὐδόλως εῖλκυσε (ἔλκω) τὴν προσοχήν μου τὸ ζήτημα τοῦτο, ώς νομίζεις.—Δέδοκται είνε διπρακείμενος τοῦ δρήματος δοκῶ.—**Ἡλασάμην** είνε διμέσος ἀόριστος τοῦ δρήματος ἔλαύνω.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΖ'.

Α ν ω μ α λ α ρ ḥ μ α τ α.

(Συνέχεια)

Ἐσθίω (ερώγω), ησθιον, (μέσ. μέλ.) ἔδομαι, (ἐνέργ. ἀόρ. β'). **Ἐφαγον**, ἐδήδοκα. (Παθ. παρακείμενος) ἔδηδεσμένος (θεμ. ἔδ—ἔσθι—ἔδε—φαγ).

Ἐύρισκω, εύρισκον η γενικόν, εύρήσω, (ἀόρ. β') εύρον η γενικόν, εύρηκα η γενικά, γενικειν. **Παθητ.** Εύρισκομαι, εύρισκέμην η γενικόμην, εύρισκαι (μεσ. ἀόρ. β') εύρόμην η γενικόμην, εύρεθησμαι, εύρέθηην η γενικόθηην, εύρημαι η γενικόμηαι, εύρήμηην (θεμ. εύρ—εύρε—εύρισκ).

Ἐχω, είχον, ἔξω ἡ σχήσω, (ἀόρ. β'). ἐσχον, ἐσχηκα. **Παθη-**
Ἐχομαι, είχόμην, ἔξομαι καὶ σχήσομαι (μεσ. ἀόρ. β'). ἐσχόμην,
 ἐσχημαι, (θεμ. ἐχ—σεχ—σχ—σχε).

Ζάω-ῶ, ἔζαον—ον, (μεσ. μέλ.) βιώσομαι, ζήσω, (ἀόρ. 6'). ἐδίων,
 βεδίωκα, ἐδεβιώκειν, (θεμ. ζη—βιο).

Ἡδομαι (εὐχαριστοῦμαι), ἥδόμην, ἥσθήσομαι, ἥσθην.

Ηκω (ἔχω ἔλυγη), ἤκον, (μελ.) ἔξω δ ἐνεστώς ἔχει σημασίαν
 παρακειμένου, δ δὲ παρατατικὸς ὑπερσυντελίκου.

Θέω. (=τρέχω), ἔθεον, θεύσομαι, ἔδραμον, δεδράμηκα, ἔδεδρα-
 μήκειν.

Θνήσκω (συνήθως σύνθετον, ἀποθνήσκω), ἀπέθνησκον, ἀποθα-
 νοῦμαι, ἀπέθανον, τέθνηκα, ἐτεθνήκειν, (θεμ. θαν—θνα—θνη-
 θνησκ).

Ικνέομαι-οῦμαι (φθάνω, ἔρχομαι) πάντοτε σύνθετον, ἀφικνοῦ-
 μαι, (μεσ. μέλ.) ἀφίξομαι, (μεσ. ἀόρ.) ἀφικόμην, ἀφίγμαι, ἀφίγμην,
 (θεμ. ίκ—ίκνε).

Καθέξομαι=δάλλω τὸν ἔχυτόν μου νὰ καθίσῃ (κατὰ-ἔξομαι)
 παρατ. ἐκαθεξόμην (μετὰ σημασίας ἀσρίστου) (συνηρημένος μέλλ.)
 καθεδοῦμαι (θεμ. ἐδ—ἐδε).

Καλω καὶ κάω, ἔκαιον καὶ ἔκαον, καύσω, ἔκαυσα κέκαυκα.
Καιομαι καὶ κάομαι, ἔκαόμην, καυθήσομαι, ἔκαύθην, κέκαυμαι,
 ἔκεκαύμην, (καF—καυ—κα—και).

Καλέω-ῶ (προσκαλῶ, ὅνομάζω) ἔκαλεον-ουν, (μελ. συνηρημέ-
 νος β') καλῶ, ἔκαλεσα, κέκληκα, ἔκεκλήκειν. **Καλοῦμαι**, ἔκαλούμην
 (μελ. συνηρημένος α') καλοῦμαι, ἔκαλεσάμην, κληθήσομαι, ἔκλη-
 θην, κέκλημαι, ἔκεκλήμην, (τετελεσμένος μέλλων) κεκλήσομαι (θεμ.
 καλ—καλε—κλα).

Α σ κ η σ ε σ

Αρχαέα. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐν τῇ ἐπὶ Μαραθῶνι μάχῃ Πλαταιεῖς
 μόνοις συμμάχους είχον (ἔχω).—“Ωσπερ ὑπὸ τοῦ ιοῦ (=σκωρίας) ἐ-
 σιδηρος, οὕτως οἱ φθονεροὶ ὑπὸ τοῦ ιοῦ ηθους κατεσθίονται
 (ἐσθίω).—Οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ Ποτιδαίας τριταῖοι ἀφίκοντο (ἀφικνοῦ-
 μαι).—Σαρδανάπαλλος, δ τῆς Ἀσσυρίας βασιλεύς, ἵνα μὴ τοῖς πο-
 λεμίοις ὑποχείριος γένηται, πυρὰν ἐν τοῖς βασιλείοις κατεσκεύασεν
 ὑπερμεγέθη καὶ ἔκυτόν τε καὶ τὰ βασιλεία κατέκαυσε (καίω).—Δεῖ
 ήμας πολιτεύεσθαι ως αὔριον ἀποθκνουμένους οὐχι δὲ ως αἱ βιω-

σοιμένους (ζῶ).—Διαγένης πρὸς τὰν μυριζόμενον, βλέπε, εἶπε, μὴ ἡ τῆς κεφαλῆς σου εὐωδία δυσωδίαν σου τῷ βίῳ παράσκῃ (παρέχω).—Οὓδεις ποτε ἀνθρωπος οὕτε κτῆμά τι ἄγρου ἥδιον κέκτηται, οὕτε ἐπιμέλειαν ὑδίω τῆς γεωργίας ηὔδηκεν (εὑρίσκω).

Καθωμελημένη. Ο Ξέρξης διερχόμενος διὰ τῆς Βοιωτίας τὰς Πλαταιάς ἐρήμους οὖσας κατέκαυσε (καίω).—Δὲν κατώρθωσα νὰ εῦρω (εὑρίσκω) πάντα τὰ κλαπέντα πράγματα.—Ἐκάλεσα (καλῶ) τὸν Ἰωάννην διὰ νὰ ἐπιπλήξω αὐτόν.—Εἴκοσι χιλιάδες ἀνθρώπων ἀπέθανον (ἀποθνήσκω) ἐν διαστήματι μιᾶς ἑβδομάδος ἐκ τῆς χολέρας.—Χθὲς ἀφίκοντο (ἀφικνοῦμαι) καὶ ἔτεραι εἰκοσιν οἰκογένειαι ἐξ Ἀλεξανδρείας.—Τὸ διάβημα αὐτὸ τῆς Κυδερνήσεως δυσάρεστα ἔσχεν (ἔχω) ἀποτελέσματα.—Ἐφαγον (τρώγω) μετὰ πολλῆς δρέξεως καὶ τὰ δύο τεμάχια τοῦ ἄρτου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΗ'.

Α ν ώ μ α λ α ρ ḥ μ α τ α.

(Συνέχεια).

Κάμνω (κοπιάζω, ἀποκάμνω, ἀσθενῶ), ἔκαμνον, (μεσ. μελ.) κα- μοῦμαι, (ἀόρ. β'). ἔκαμνον, κέκμηκα, ἔκεκμήκειν, (θεμ. καμ-κιμα-καμν).

Κείρω (κοιρείω), ἔκειρον, (μελ. β') κερῶ, ἔκειρα. (Μεσ. μελ. β'). κεροῦμαι, ἔκειράμην, κέκαρμαι (θ. κερο-καρ-κειρ).

Κεράννυμι (ἱνακατώνω) καὶ κεραννύω, (ἀόρ. α') ἔκέρασα. **Παθητ.** Κεράννυμαι, ἔκερασάμην, κραθήσομαι, (παθητ. ἀόρ.) ἔκε- ράσθηγη καὶ ἔκραθηγ, κέκραμαι, ἔκεκράμην (θέμ. κερασ-κεραννυ-κρα).

Κλαῖω καὶ κλάω, ἔκλαον, κλαύσομαι καὶ κλαύσω, ἔκλαυσσα, (θεμ. κλαF-κλαυ-κλα-κλαι).

Λαγχάνω (διὰ κλήρου λαμβάνω), ἐλάγχανον, (μέσος μέλλων) λήξομαι, (ἀόρ. θ'). ἔλαχον, (παρακ.) εἰληγχα, εἰλήγχειν. **Παθητ.** Λαγχάνομαι, (παθ. ἀόρ.) ἐλήχθηγ, (παρακ.) εἰληγγμαι (θεμ. λαχ-ληχ-λαγχάν).

Λαμβάνω, ἐλάμβανον, (μέσος μέλλων) λήψομαι, ἔλαθον, εἰληφα, εἰλήψειν. **Παθητ.** Λαμβάνομαι, ἐλαμβανέμην, ληφθήσομαι, (μεσ. ἀόρ. θ'). ἐλαθέμην, ἐλήφθηγ, εἰλημμαι, εἰλήμμην, (θεμ. λαβ-ληβ-λαμβαν).

Δανθάνω (μένω ἄγνωστος, διαφεύγω τὴν προσοχὴν) λήσω, (ἀόρ. θ'). ἔλαθον (παρακ.) λέληθα, ἐλελήθειν. **Μέσον.** Ἐπιλανθά-

νομαί: (λησμονῶ)·όμην, (μεσ. μέλ.) ἐπιλήσομαι, (μεσ. ἀόρ. 6'.) ἐπει
λαθόμην, ἐπειλέλησμαι, ἐπειελήσμην, (θεμ. λαθ-ληθ-λανθαν).

Δέγω, ἔλεγον, λέξω καὶ ἔρω, (ἀόρ. α'.) ἔλεξα καὶ εἰπα, (ἀόρ.
6'.) εἰπον, (παρακ.) εἰρηκα, εἰρήκειν. **Παθητ.** Δέγομαι·όμην, δηθῆ
σομαι: (καὶ λεχθήσομαι σπανίως), ἔρρηθην (ἢ ἔλέχθην), εἰρημαι: ἔλεγμαι:
(ὑπερσ.) εἰρήμην, (τετελεσμένος μελ.) εἰρήσομαι: (Θεμ.
λεγ—ἔρ—ἔρε· ὁρ, ἔπ.).

Μανθάνω, ἐμάνθανον, (μέσος μέλλων μετ' ἐνεργητ. σημασίας)
μαθήσομαι, (ἀόρ. 6'.) ἐμαθον, μεμάθηκα, ἐμεμαθήκειν. **Παθητ.**
Μανθάνομαι μόνον. (Θεμ. μαι^θ—μαθε—μανθαν).

Μέλλω (σκοπεύω, βραδύνω) ἐμελλον ᷂ ἥμελλον, μελλήσω, (ἀόρ.)
ἐμέλλησα. **Παθητ.** μόνον ἐνεστώς μέλλεται (θεμ. μελλ.—μελλ.).

Μέλει (συνήθως ἀπαντιᾶ ἀπρόσωπον)=φροντίζω, (παρατατ.)
ἔμελε, (μελ.) μελήσει, (ἀόρ.) ἐμέλησε, (παρακ.) μεμέληκε, ἐμεμή-
λήκει: (Θεμ. μελ—μελε).

"Α σ κ η σ ες

Άρχαία. Καλῶς λέγουσιν οἱ καλῶς λέγειν μὴ μεμαθηκότες
(μανθάνω).—Μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἔλπιζε λήσειν (λαν-
θάνω) (=θὰ μείνῃς ἀπαρατήρητος, κεκρυμμένος) καὶ γάρ ἀν τούς
ἄλλους λάθης (λανθάνω), σεαυτῷ συνειδήσεις.—Ουμίως αἰσχρὸν
ἔστιν ἀκούσαντα χρήσιμον λόγων μὴ μιαθεῖν (μανθάνω) καὶ διδέμε-
νόν τι ἀγαθὸν παρὰ τῶν φίλων μὴ λαβεῖν (λαμβάνω).—Περίανδρος
ἔρωτηθεὶς τί μέγιστον ἐν ἔλαχίστῳ; εἰπε, (λέγω) φρένες ἀγαθα! ἐν
σώματι ἀνθρώπου.—Οὐκ ἀν δύνατο μὴ καμὼν (=χωρὶς νὰ κοπιά-
σῃς) (κάμνω) εὐδαιμονεῖν.—Σχολαστικὸς καὶ φαλακρὸς καὶ κουρεὺς
συνοδεύοντες καὶ ἐν τινι ἔρημι μείναντες συνέθεντο πρὸς τέσσαρας
ῷρας ἔκαστος φυλάξειν ἔλαχεν (λαγχάνω) εῦν πρῶτον τῷ κουρεῖ.—
Φιλεῖ, τῷ κάμνοντι συγκάμνειν θεός.

Καθωμελημένη. Διὰ πρώτης εὐκαιρίας θὰ λάβῃς (λαμβάνω)
καὶ τὰς ὑπολοίπους χιλίας δραχμάς.—Ἐμαθον (μανθάνω) τὰ πάντα
καὶ δύνασαι νὰ ἐννοήσῃς τὴν λύπην μου.—Δὲν διέλαυθε (λανθάνω)
τὴν προσοχήν μου, ἀλλὰ χάριν τοῦ πατρός του, δη σέδομαι καὶ ἀ-
γαπῶ, δὲν ἡθέλησα νὰ προσδω περαιτέρω.—Εἴπουμεν (λέγω) περὶ
αὐτοῦ τοῦ ζητήματος καὶ ἐν τούτοις εἰς οὐδεμίαν εἰσέτι προέθημεν
ἀπόφασιν. Ἡ ἀστυνομία ἔλαβε (λαμβάνω) πάντα τὰ μέτρα, δηνας ἦ-

διαδήλωσις διεξαχθῇ ἡσύχως.—**Απέκαμον** (κάμνω) ἔνεκκ τῆς πολ-
λῆς ἐργασίας καὶ αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν κατάκοπον.—**Πάντες** ἔκλαυ-
σιν (κλαίω) διὰ τὴν στέρησιν τοῦ πολυτίμου ἀνδρός.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΚΘ'.

Α ν ώ μ α λ α ρ ἡ μ α τ α.

(Συνέχεια)

Μείγνυμι ἢ μειγνύω ἢ μείσγω (ἀναμειγνύω) ἐμείγνυν, (μελ.)
μείξω, (ἀόρ.) ἐμείξα. **Παθητ.** Μείγνυμαι ἢ μείσγομαι, ἐμειγνύμην,
μειχθήσομαι, ἐμειξάμην, (ἀόρ. παθ. α'). ἐμείχθην, (καὶ β') ἐμίγην,
μέμειγμαι, ἐμεμείγμην, (θεμ. μειγ—μιγ—μισγ).

Μεμνήσκω (ἐνθυμίζω). Πάντοτε σύνθετον ἀναμιμνήσκω, ἀνεμί-
μνήσκον, ἀναμνήσω, ἀνέμνησα. **Παθητ.** Μεμνήσκομαι καὶ συνήθως
ἀναμιμνήσκομαι, ἀνεμιμνησκόμην, ἀναμνήσομαι, ἀναμνησθήσομαι,
ἀνεμνήσθην, μέμνημαι, ἐμεμνήμην, (τετελεσμένος μελ.) μεμνήσομαι,
(θεμ. μνη—μιμνησκ).

Οἴδα (γνωρίζω) β'. παρακείμενος εἰς σημασίαν ἐνεστῶτος μετα-
πεσών. (Τηρεσυντέλεικος) γῆδει καὶ γῆδειν.

Οἴκομαι ἢ **οίλμαι** (νομίζω), φόβην ἢ φόβην, σίησομαι, (παθ. ἀόρ.)
φόβηθην. Θεμ. (οἱ—οἰε).

Οἰχομαι (=εχω ἀναγωρήσῃ), φχόμην, σίχήσομαι (θεμ. οἰχ—
οῖχε).

Ολλυμι (ἀφανίζω, ἔξολοιθρεύω). Συνήθως μετὰ τῆς ἀπό, καὶ
σύνθετον ἀπόλλυμ: καὶ ἀπολλύω, ἀπώλλυν καὶ ἀπώλλυσον, ἀπολῶ,
ἀπώλεσσα, ἀπολώλεκα—κειν. **Παθητ.** ἀπόλλυμαι, ἀπωλλύμην, ἀπο-
λούμαι, ἀπωλόμην, (Παρακείμενος β'). ἐνεργητικὸς ὡς παθητικὸς
ἀπόλωλα, ἀπολώλειν καὶ ἀπωλώλειν, (θεμ. ὄλ—ὄλε—ὄλλυν).

Ομνυμι (δρκίζομαι) ὅμνυν, (μεσ. μελ. β'). δμοῦμαι (ἀόρ. α').
ὅμοσσα, δμώμοκα—κειν. **Παθητ.** Ομνυμαι, ὅμνυμην, δμοσάμην, δμο-
σθήσομαι, δμόσθην (παθ. παρακείμενος) δμώμοται. (θεμ. δμ—δμο—
δμνν).

Ονίνημι (ῳφελῶ) (παρατ.) ὠφέλουν, (μελ.) δνήσω, δνησζ.
Παθητ. Ονίναμαι, δνινάμην, δνήσομαι (μέσος ἀόρ. β'). ὠήμην
(παθ. ἀόρ.) δνηθην, (θεμ. δνα—δνη—δνινα).

Οράω·ω (βλέπω), ἐώρων, (μεσ. μέλ.) δψομαι, (ἀόρ. β'). εἰδῶν
(παραχ.) ἐόρακα ἢ ἐώρακα, ἐօράκειν. **Παθητ.** Ορῶμαι, ἐωρώμην,

(μέσ. ἀόρ. 6'.) εἰδόμην, διφθήσομαι, ὥφθην, ἐώραμαι (θεμ. ὅρα—ἴδ—ὄπ).

*Οφείλω (χρεωστῶ) ὥφειλον, διφειλήσω, ὥφείλησα, (ἀόρ. 6') ὥφελον, ωφείληκα—κειν. Παθητ. Οφείλομαι, ωφείλέμην, (παθ. ἀόρ.) ωφείλήθην. (Θεμ. ὁφελ—ὁφειλ—ὁφειλε).

"Α σ κ η σ ε ξ .

Αρχαία. Τὸν ἀρχοντα τριῶν δεῖ μεμιῆσθαι (μιμνήσκομαι) διτι ἀνθρώπων ἄρχει, διτι κατὰ νόμουν ἄρχει, διτι οὐκ ἀεὶ ἄρχει.—'Η δργὴ καὶ ἡ ἀσυνεσία πολλοὺς ἀπώλεσαν (ἀπόλλυμι).—"Οτε πρῶτον κάμηλος ὥφθη (δρῶμαι), οἱ ἀνθρώποι φοβηθέντες καὶ τὸ μέγεθος καταπλαγέντες ἔφευγον.—'Ομώμοκεν (δμνυμι) δ δικαστής δικάσειν κατὰ τοὺς νόμους.—Οἴα πεποίηκας, ω Τιτάνων κάκιστε; ἀπολώλεκις (ἀπόλλυμι) τὰ ἐν τῇ γῇ ἀπαντά.—"Ονος ἀγρίος δνον ἵδων (δρῶ) ἥμερον ἔν τινι εὐηλίῳ τόπῳ προσελθὼν αὐτὸν ἐμακάριζεν ἐπὶ τε τῇ εὐεξίᾳ τοῦ σώματος καὶ τῇ τῆς τροφῆς ἀπολαύσει.—Χάριν λαβὼν μέμνησο καὶ δοὺς ἐπιλάθου.—'Η μουσικὴ δέετς ἄμα καὶ βαρεῖς, μακρούς τε καὶ βραχεῖς φθόγγους μείξασα (μείγνυμι) ἐν διαφόροις φωναῖς μίαν ἀπετέλεσεν δρμονίαν.

Καθωμειλημένη. "Ωφειλες (δφείλω) ἐν πάσῃ περιπτώσει νά μοι καταστήσῃς τοῦτο γνωστόν, ἀφοῦ μάλιστα ἐγνώριζες τὴν κατάστασίν μου.—"Ωμόσαμεν (δμνυμι) διτι θά μείνωμεν πιστοί μέχρι τελευταίας ῥανίδος τοῦ αἵματος ἥμῶν.—"Εχουσιν ἀναμειχθῆ (μείγνυμαι) πολλοὶ καὶ φοβοῦμαι, μήπως ναυαγήσῃς ἢ ἐπιχειρησις αὕτη.—Καίτοι πολλὰς κατέβαλον προσπαθείας, δὲν κατώρθωσα εἰτέτι νὰ ἴδω (δρῶ) τὸν περίφημον αὐτὸν ἀθλητὴν.—"Αἰωλέσαμεν (ἀπόλλυμι) πᾶσαν ἐλπίδα, διότι δυστυχῶς ἡ νόσος ἐτράπη ἐπὶ τὰ χείρω.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Λ'.

"Α ν ώ μ α λ α ρ ή μ α τ α .

(Συνέχεια)

Παιξω, ἔπαιξον, (μεσ. μέλ.) παιξομαι (ἀόρ. α') ἔπαισα. (Θεμ. παιδ—παιγ—παιξ).

Πάσχω, ἔπασχον, (μεσ. μελ.) πείσομαι, (ἀόρ. β') ἔπαθον, (παρακ. πέπονθα, ἐπεπόνθειν καὶ πεπονθώς ἦν (τετελεσμένος μέλλων) πεπονθώς ἔσομαι. (Θεμ. παθ—πασχ—πενν).

Πείθω, ἔπειθον, πείσω, ἔπεισα, πέπεικα, κειν. **Παθητ.** Πείθομαι, ἔπειθόμην, πείσομαι, (μεσ. ἀδρ. β'). ἔπιθόμην, πεισθήσομαι, ἔπεισθην, (παρακ. παθ.) πέπεισμαι, (παρακ. β'. ἐνεργητικὸς) πέποιθα (=ἔχω πεποίθησιν) (ὑπερσ.) ἔπεπεισμην, (καὶ β') ἔπεποιθειν. (Θεμ. πειθ—πιθ).

Πετάννυμι (ἀνοίγω, ἀπλώνω) (πάντοτε σύνθετον) ἀναπετάννυμι, ἀνεπετάννυν, ἀνεπέτασα. Ἀναπετάννυμαι, ἀνεπετάννυμην, ἀναπέπταμαι. (Θεμ. πετα—πεταννυ—πτα).

Πέτομαι (πετῶ), ἔπετόμην, πτήσομαι, (μεσ. ἀδρ. β') ἔπιτόμην, (Θεμ. πετ—πτε—πτη—πτ).

Πήγνυμι καὶ πηγνύω (ἐμπήγω, πήζω), ἔπήγνυν, ἔπηξα. **Παθητ.** Πήγνυμαι, ἔπηγνύμην, ἔπηξάμην, (μελ. παθ. β') παγήσομαι, (παθ. ἀδρ. β') ἔπάγην, (παρακ. ἐνεργ. ὡς μέσ.) πέπηγα (ὑπερσ.) ἔπεπήγειν. (Θεμ. παγ—πηγ—πηγνυ).

Πίμπλημι (γεμίζω, συνήθως σύνθετον) ἐνεπίμπλην, ἐμπλήσω, ἐνέπλησα, ἐμπέπληχα. **Παθητ.** Ἐμπίπλαμαι, ἐνεπιμπλάμην, ἐμπλησθήσομαι, ἐνεπλησάμην, ἐνεπλήσθην, ἐμπέπλησμαι, ἐνεπεπλήσμην. (Θεμ. πλα—πλη).

Πίμπρημι (καίω, συνήθως σύνθετον μετὰ τῆς ἐν προθέσεως) ἐνεπίμπρην, ἐμπρήσω, ἐνέπρησα. **Παθητ.** Ἐμπίπραμαι, (παθ. ἀδρ.) ἐνεπρήσθην. (Θεμ. πρα—πρη).

Πίνω, ἔπινον, (μέσ. μέλ. μετὰ σημασ. ἐνεργητ.) πίομαι, (ἀδρ. β') ἔπιον, (παρακ.) πέπωκα. **Παθητ.** Πίνομαι, ἔπινόμην, (παθ. ἀδρ.) ἔπέθην, (παρακ.) πέπομαι. (Θεμ. πι—πιν—πο).

"Α σ κ η σ ε ζ ο"

Αρχαέα. Ω πάτερ, εἰς πέπονθα (πάσχω) ὑπὸ τοῦ καταράτου ξένου, δε μεθύσας ἔξετύφλωσέ με κοιωμένῳ ἔπιχειρήσας.—Καὶ τῶν ξερῶν τῶν ἐμπρησθέντων (=τῶν καέντων) (ἐμπίπρημι) καὶ καταληγέντων ὅπό τῶν βαρβάρων σύδεν ἀνοικοδομήσω παντάπασι.—Τῇ τοῦ Θεμιστοκλέους βουλῇ καὶ γνώμῃ πεποιθότες (πείθομαι) εἰς Αθηναῖς τὴν πόλιν κατελεῖσπεσαν.—Τράγος ἐν θέρει σφεδρῶς ξιψήσας κατῆλθεν εἰς βαθὺν κρημνὸν ὅδωρ πιεῖν (πίνω), πιὼν δὲ καὶ χορτασθεὶς οὐκ ἥδύνατο ἀνελθεῖν.—Ἐν τινι ἀποθήκῃ μέλιτος ἔκχυθέντος μυῖαι προσπτέμεναι κατήσθιον. Ἐμπαγέντων (ἐμπήγνυμι) δὲ αὐτῶν τῶν ποδῶν οὐκ ἥδύναντο ἀναπτέσθαι.

Καθωμελημένη. Ἐπαθε (πάσχω) δεινὴν συμφορὰν δὲ συστηχῆς ἀπολέσας ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δλόκληρον τὴν περιουσίαν του.—Οἱ δρθαλμοὶ μους ἐνεπλήσθησαν (ἐμπίπλαμαι) δακρύων ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ συγκινητικοῦ αὐτοῦ δράματος.—**Ἐπιον** (πίνω) τέσσαρα ποτήρια διδατος διὰ νὰ κατευνάσω τὴν ὑπερβολικὴν δίψαν μου.—**Ἐνέπρησαν** (ἐμπίμπριμι) τὰς οἰκίας τῶν κατοίκων καὶ ἐν γένει: ἐπήνεγκον μεγάλας καταστροφάς.—**Ἡ μάχαιρα** ἐκτιναχθεῖσα μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐνεπάγη (ἐμπήγνυμα): εἰς τὴν ἀπέναντι θύραν.—**Κατεπείσθη** (πείθομαι) μετὰ πολλῆς δυσκολίας νὰ μείνῃ μέχρι τοῦ φθινοπώρου, ὥστε δύνασαι νὰ μείνῃς γῆσυχος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΑ'.

'Α ν ώ μ α λ α ρ ή μ α τ α.

(Συνέχεια)

Πίπτω, ἔπιπτον, πεσοῦμαι, (ἀόρ. β'). ἔπεσον, πέπτωκα, ἔπεπτώκειν. (Θεμ. πετ—πτ—πιπτ—πτο).

Πυνθάνομαι (ἔρωτῷ ἵνα μάθω, μανθάνω) ἐπυνθανόμην, πεύσσομαι (μεσ. ἀόρ. δ'). ἐπυθόμην, πέπυσμαι, ἔπεπύσμην. (Θεμ. πευθ—πυθ—πυνθαν).

Πωλέω- ὦ η ἀποδίδομαι, ἐπώλουν ᾧ ἀπεδιδόμην, πωλήσω η ἀποδώσομαι, (μεσ. ἀόρ. β') ἀπεδόμην, πέπρακα (ἐκ τοῦ ἀχρήστου ἐνεστῶτος, πιπράσκω) ἐπεπράκειν. **Παθητ.** Πωλοῦμαι: η πιπράσκομαι, ἐπωλούμην, (παθ. ἀόρ.) ἐπωλήθην ᾧ ἐπράθην, πέπραμαι, ἔπεπράμην. (Θεμ. πωλε—διδο—δο—προ).

Ρέω (τρέχω ἐπὶ ὑγρῶν) ἔρρεον, (μεσ. μελ.) δυήσομαι, (παθ. ἀόρ. β') ἔρρυην, (παρακ.) ἔρρυηκα, ἔρρυηκειν. (Θεμ. ὁρε—ὅρε).

Ρήγνυμι (σχίζω, συντρίβω) ἔρρήγνυν, δήξω, ἔρρηξα, (παρακ. β') ἔρρωγα, ἔρρωγειν. **Παθητ.** **Ρήγνυμαι**, ἔρρηγνύμην, δηγήσομαι, ἔρρηξάμην, ἔρράγην, (Θεμ. δαγ—δηγ—δηγνυ—δωγ).

Ρώννυμι (ἐνδυναμώνω) (ἀόρ. α') ἔρρωσα. **Ἐρρώσθην**, ἔρρωμαι, ἔρρωμην. (Θεμ. ὁρ—ὅρννυ).

Σβέννυμι (σβήνω) ἐσβέννυν, ἔσβεσα, (ἀόρ. β') μετὰ παθητικῆς σημασίας) ἐσβήκειν. **Παθητ.** **Σβέννυμαι**, ἐσβεννύμην, σβήσομαι, ἐσβέσθην. (Θεμ. σβε—σβεννυ).

Σκεδάννυμι (σκορπίζω), ἐσκεδάννυν, ἔσκεδασα. **Παθητ.** **Σκεδάννυμαι**, ἐσκεδαννύμην, (μεσ. ἀόρ. α') ἐσκεδασάμην, (παθ. ἀόρ.)

ἐσκεδάσθην, (παραχ.) ἐσκέδασμαι, ἐσκεδάσμην, (Θεμ. σκεδα—σκε—
δαννυ).

Σκοπέω-ῶ (παρατηρῶ, σκέπτομαι) ἐσκόπουν. **Παθητ.** Σκοποῦ—
μαι, ἐσκοπούμην, σκέφομαι, (μεσ. ἀδρ. α') ἐσκεψάμην, ἐσκεμμαι,
(Θεμ. σκοπε—σκελ).

Α σ κ η σ ες

Άρχαξε. Περὶ μεγάλων πραγμάτων σκοπουμένοις (σκοπεο—
μαι) εύνουστάτη σύμβουλος ἡ παρρησία.—Εὗ μὲν φερομένης τῆς
γεωργίας ἔρρωνται (ρώννυμαι) καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι ἀπασαι· δπου δ'
ἄν ἀναγκασθῇ ἡ γῆ χερσεύειν, ἀποσβέννυνται (σβέννυμαι) καὶ αἱ
ἄλλαι τέχναι.—Σεισμοὶ τινες οὐ πρότερον ἐλήξαν πρὶν ἡ διαρρα—
γῆνται (ρήγνυμαι) τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἐγένοντο.—Άλέξανδρος νοσή—
σας μακρὰν νόσον, ὃς ἀνέρρωσεν (ρώννυμι), οὐδέν, ἔφη, διατεθῆναι
χεῖρον· ὑπέμνησε γάρ τημᾶς ἡ νόσος μὴ μέγα φρονεῖν ὃς θνητὸς
ὄντας.—Σωχράτης πρὸς τὸν πυθόμενον (πυνθάνομαι) τίς πλουσιώ—
τατος; δ ἐλαχίστοις ἀρχούμενος ἔφη· αὐτάρκεια γάρ φύσεως πλού—
τός ἔστιν.

Καθωμελημένη. Ἐσβέσθη (σβέννυμαι) ἡ πυρκαϊά, καίτοι
τὸ πῦρ ὑπεδοθείτο ὑπὸ τοῦ σφοδρῶς πνέοντος ἀνέμου.—Ἐρράγη
(ρήγνυμι) τὸ ἔδαφος εἰς διάφορα σημεῖα· ἐκ τῶν ῥαγάδων δέ, αἵτι—
νες ἐσχηματίσθησαν, ἐπὶ μῆγας δλοκλήρους ἀνεπέμποντο γλῶσσας
πυρός.—Ἀνέρρωσεν (ρώννυμι) δ φίλος Γουλιέλμος ἐκ τῆς φοβερᾶς
νόσου, ἦτις ἡνάγκασεν αὐτὸν νὰ μείνῃ κλινήρης τρεῖς ἔδομάδας.—
Τὸ ῥῆμα πυνθάνομαι σημαίνει ἐρωτῶ διὰ νὰ μάθω καὶ μανθάνω.—
Ἐσκόπουν (σκοπῶ) νὰ μεταβῶ εἰς Παρισίους χάριν τῆς Ἐκθέσεως,
ἄλλᾳ μετεβλήθησαν τὰ σχέδιά μου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΒ'.

Α ν ω μ. α λ α ρ ή μ. α τ α.

(Συνέχεια)

Στρώννυμι (στρώνω) ἐστρώννυν, (ἀδρ. α') ἐστόρεσα. **Παθητ.**
Στρόφυμαι (παρακείμενος) ἐστρωμαι. (Θεμ. στορ—σιορε—στρω).

Τείνω (τεντώνω), ἐτεινον, τενῶ, ἐτεινχ, τέτακα. **Μέσ.** καὶ πα—
θητ. **Τείνομαι**, ἐτεινόμην, τενοῦμαι, ἐτεινόμην, ταθήσομαι, ἐτάθην,
τέταμαι, ἐτετάμην.

Τέμνω (κόπτω), ἔτεμνον, (μελ. β'). τεμῶ, (ἀόρ. β') ἔτεμον, τέτμηκα, ἔτετμήκειν. **Παθητ.** Τέμνομαι, ἔτεμνόμην (μελ. β') τεμοῦμαι, τμηθήσομαι, (μεσ. ἀόρ. β') ἔτεμόμην, ἔτμηθην, τέτμημαι, ἔτετμήμην, (θεμ. τεμ—τειμ).

Τίκτω (γεννῶ) ἔτίκτον, (μέσος μελ.) τέξομαι, (ἀόρ. β') ἔτεκον, (παρακ. β') τέτοκα. (Θεμ. τεκ—τικτ.).

Τιτρώσκω (πληγώνω), ἔτιτρωσκον, τρώσω, ἔτρωσα. **Παθητ.** Τιτρώσκομαι, ἔτιτρωσκόμην, τρωθήσομαι, ἔτρώθηγν, τέτρωμαι, ἔτετρώμην (θεμ. τρο—τιτρώσκω).

Τρέχω, ἔτρεχον, (μεσ. μελ.) δραμοῦμαι, (ἀόρ. β') ἔδραμον, δεδράμηκα, ἔδεδραμήκειν, (θεμ. τρεχ—δραμ—δραμε).

Τυγχάνω (ἐπιτυγχάνω, συναιγῶ), ἔτυγχανον, τεύξομαι, (ἀόρ. β') ἔτυχον, τετύχηκα, (ύπερσυντ.) ἔτετυχήκειν καὶ τετυχηκὼς ἦν. (Θεμ. τευχ—τυχ—τυγχαν—τυχε).

Α σ κ η σ ες

Αρχαία. Σχολαστικῷ τὴν σταφυλὴν τμηθέντι (τέμνομαι) ἀπειπεν διατρὸς μή λαλεῖν (=ἀπηγόρευσεν διατρὸς νὰ δミλῇ), διὸ δὲ τῷ δούλῳ ἐπέταξεν ἀσπάζεσθαι ἀντ' αὐτοῦ τοὺς προσαγορεύοντας.—Γυνή τις χήρα δρνιν εἰχε καθ' ἔκάστην ἡμέραν ὥδη αὐτῇ τίκτουσαν· νομίσασα δὲ ώς, εἰ πλείους τῇ δρνιψι χριθάς παραβάλοι, δις τέξεται (τίκτω) τῆς ἡμέρας, τοῦτο ἐποίησεν. Ή δὲ δρνις πιμελής (=παχεῖα) γενομένη οὐδὲ ἄπαξ τῆς ἡμέρας τεκεῖν (τίκτω) ἡδύνατο.—Καρκίνος ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναβάς ἐπὶ τοῦ αἰγαίου ἐκάθητο. Ἀλώπηξ δὲ λιμώττουσα ώς ἐθεάσατο αὐτόν, προσδραμοῦσα (προστρέχω) ἀνέλαβεν αὐτόν.—Καὶ θησαυρῷ μὲν οὐ περιέτυχον (=οὐδὲν εὔρον) (περιτυγχάνω), ή δὲ ἄμπελος καλῶς σκαρεῖσα πολλαπλασίονα τὸν καρπὸν ἀπέδωκεν.

Ικαθωμα.ελημεένη. Χθὲς ἔξεδραμον (τρέχω) εἰς Πεντέλην οἱ μαθηταὶ τῶν ἐν Ἀθήναις γυμνασίων ὑπὸ τὴν διδηγίαν τοῦ ἐπόπτου τῶν στρατιωτικῶν ἀσκήσεων.—Ἡ βασίλισσα τῆς Σουηδίας ἔτεκεν (τίκτω) ἄρρεν, εἰς δὲ ἔδόθη τὸ δηγεμα Γουσταῦος.—Πᾶσα ή πόλις κατετμήθη (τέμνω) εἰς τέσσαρα μεγάλα μέρη πρὸς εύκολωτέραν διανομὴν τῶν ἐπιστολῶν· ἐν ἔκάστῳ δὲ αὐτῶν ὑπάρχει καὶ ίδιαίτερον γραφεῖον.—Ἐτυχον (τυγχάνω) πάσης δυνατῆς περιποιήσεως ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κοινοῦ ἡμῶν φίλου Κωνσταντίνου, καὶ ἐννοεῖς βεδαίως δτι τοῦτο μ' εὐχαρίστησε πολύ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΓ'.

'Α ν ώ μ α λ α ρ ἡ μ α τ α.

(Συνέχεια)

Τύπτω (κτυπῶ, δέρω), **ξευπτον**, **τυπτήσω** (καὶ πατάξω καὶ πληγὰς ἔντριψομαι), **ἐπάταξα** (ἔπαισα καὶ πληγὰς ἔδωκα), **πέπληγα** (καὶ πληγὰς δέδωκα). **Παθητ.** **Τύπτομαι** (καὶ πληγὰς λαμβάνω) κ.τ.λ. **πληγήσομαι** (καὶ πληγὰς λήψομαι), **ἐπλήγην** (καὶ πληγὰς ἔλαβον), **πέπληγμαι**: (καὶ πληγὰς εἴληφα) (θεμ. τυπ-τυπτ-τυπτε).

Σημ. Τὸ ὄημα τιῦτο εἰνε ἑλλιπές, ἀναπληθοῖ δὲ τοὺς χρόνους ἐκ τῶν συνωνύμων στατάσσω, παίω, πληγὴν ἢ πληγὰς δίδωμι.

'**Υπισχνέομαι-οῦμαι** (ὑπόσχομαι), **ὑπισχνούμην**, **ὑποσχήσομαι**; (μεσ. ἀρ. β') **ὑπεσχόμην**, (παρχ.) **ὑπέσχημαι**, (ὑπερφ. **ὑπεσχήμην**, (θεμ. σχ—σκε—ἰσχ—ἰσχνε).

Φέρω, **ἔφερον** (μελ.) **εἰσω**, (**χόρ. α'**) **ἥνεγχα**, (**β'**) **ἥνεγχον**, (παρχ.) **ἐνήνοχα**, **ἐνηνόχειν**. **Παθητ.** **Φέρομαι**, **ἔφερόμην**, (μεσ. μελ.) **εἰσομαι**, (παθητ.) **οἰσθήσομαι** καὶ **ἐνεχθήσομαι**, (μέσ. ἀρ. α') **ἥνεγχάμην**, παθ. **ἥνεχθην**, (παρχ.) **ἐνήνεγμαι**, **ἐνηνέγμην**, (θεμ. φερ—οι—ἐνεκ).

Φεύγω, **ἔφευγον**, (μεσ. μελ.) **φεύξομαι**: καὶ **φευξοῦμαι**, (ἀρ. β') **ἔφυγον**, **πέφευγα**, **ἐπεφεύγειν**, (θεμ. φυγ—φευγ).

'Α σ κ η σ ες

Αρχαέα. **Απόλλων** καὶ **Ποσειδῶν** **Λαομέδοντο**: **ὑπέσχοντο** (ὑπισχγοῦμαι) ἐπὶ μισθῷ τειχιεῖν **Πέργαμον**.—**Χαρίεν** λέγεις; **ἴνα** καὶ πληγὰς προσλάβω (πληγὰς ἔλαβον) ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ **Αἰακοῦ**.—**Ἐξενέγκατε** (φέρω) τὴν στολὴν τὴν ἐκ τοῦ πνευματικοῦ πυρὸς κατακευαζομένην, **ἐξενέγκατε** τὴν στολὴν τὴν ἐν τοῖς ὅδασι τῇ; κολυμβῆθρας ὑφαινομένην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν.—**Δότε** καὶ **ὑποδήματα** εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, **ἴνα** μὴ πάλιν εὕρῃ δόρις γυμνὴν τὴν πτέρναν αὐτοῦ καὶ πατάξῃ αὐτὸν διὰ τοῦ κέντρου.—**Κύων** θηρευτικὸς λέοντα ἰδὼν τοῦτον ἐδίωκεν· ὡς δ' ἐκείνος **ἐπιστραφεὶς** ἐδρυγήσατο. (=Ξ. μούγγριτε), φοβηθεὶς εἰς τούπισαν ἔφυγε (φεύγω).

Εκθωμειλημένη. Σοὶ **ὑπεσχόμην** (ὑπισχγοῦμαι) μεγάλην ἀμοιδὴν διὰ τοὺς κόπους σου· δύστυχῶς δμω; ἢ **ἐπιχείρησις** ἀπέτυχεν, ὥστε ἐγγοεῖς δι: ἀδυνατῶ νὰ ἐκπληρώσω τὰ **ὑπεσχημένα** (ὑπισχγοῦμαι).—Οἱ ἔνορχοι, ἀφ' οὐ ἐπὶ πέντε ὥρας συνεζήτησαν τὴν

νηπόθεσιν, ἔξήνεγκον (φέρω) τὴν ἐτυμηγορίαν αὐτῶν καὶ ἀπεφήναντο
ὑπὲρ τῆς ἀθωτητος τοῦ κατηγορουμένου.—Διέφυγε (φεύγω) τὴν
προσοχήν σου ή ἔξαιρετική δλως αὕτη δι' ὥμας περίστασις.—Οἴ-
σομαι εἰνε δέσσος μέλλων καὶ ἐνεχθήσομαι δ παθητικὸς τοῦ δή-
ματος φέρω.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΔ'.

Ἄνω μαλαρήματα.

(Συνέχεια)

Φθάνω, ἔφθανον, φθάσω, (μεσ. μελ. μετ' ἐνεργ. σημασίας) φθῆ-
σομαι, (ἀόρ. α'), ἔφθασα, (ἀόρ. β') ἔφθην, (θεμ. φθα—φθαν).

Χαίρω, ἔχαιρον, χαρήσω, (παθ. ἀόρ. β') ἔχαρην. Ως παρακεί-
μενος λαμβάνεται δ γέγηθα τοῦ ἀχρήστου ἐνεστῶτος γήθω. (Θεμ.
χαρ—χαιρ—χαιρε).

Χάσω, (ἀνοίγω τὸ στόμα), (παρακείμενος) κέχηνα καὶ πλέον
εῖ. (Θεμ. χεν—χαν—χασκ).

Χέω (χύνω], ἔχεον, (μελ.) χέω, (ἀόρ. α') ἔχεα, (παρακ.) κέχυ-
κα. Χέομαι, ἔχεομην, (μέσ. μελ.) χέομαι. (παθ.) χυδήσομαι, (παθ.
ἀόρ.) ἔχυθην, κέχυμαι, ἔκεχύμην. Τὸ ἐνεργητικὸν πάντοτε σύνθε-
τον, τὸ μέσον καὶ παθητικὸν ἀπλοῦν καὶ σύνθετον (θεμ. χε—χυ).

Χράσματα-ώματα (μεταχειρίζομαι), ἔχρασμην-ώμην, χρήσομαι, ἔ-
χρησάμην, ἔχρησθην, κέχρημαι, ἔκεχρήμην.

Χρῆ (πρέπει) καὶ χρεών ἐστιν, ἀπρόσωπον. Παρατατικὸς ἔχρην
καὶ χρῆν, χρήσει, ἔχρησε. (Θεμ. χρη).

Ωθέω-ῶ (σπρώχνω), ἔώθεον-ουν, ὕσω, (ἀόρ.) ἔωσα. **Παθητ.**
“Ωθοῦμαι, ἔωθούμην, (μεσ. μελ.) ὕσομαι, ὕσθήσομαι, ἔωσάμην, ἔώ-
σθην, ἔωσμαι. (Θεμ. ωθ—ωθε).

Ωνέομαι-οῦμαι (ἀγοράζω), ἔωναύμην, ὕωνήσομαι, (μεσ. ἀόρ.
α') ἐπρέάμην, ἔωνήθην, ἔώνημαι, ἔωνήμην. (Θεμ. ὕνε—πρια).

“Α σκηνεστο.

Ἀρχαία. Σχολαστικὸς οἰκίαν προίμενος (μεσ. ἀόρ. τοῦ ώ-
νοῦμαι) (= ἀγοράσας) είτα διὰ τῆς θυρίδος παρακύψας ἡρώτα τοὺς
παριόντας, εἰ πρέπει αὐτῷ ή οἰκία.—Οἱ πρὸς τὴν δόξαν κεκηνότες
(χάσκω) σπανίως ἔνδοξοι γίγνονται.—Ούκ ἔφθημεν ἐλθόντες (φθά-
νω) καὶ εὐθὺς ἡτοινήσαμεν=μόλις ἔφθάσαμεν καὶ εὐθὺς ἡτοινήσα-

μεν.—Λέγε φθάσας=δμίλει ταχέως.—Αἰθιόπα τις ἐπρίατο (=ἡγό-
ρασε) (ώνομα) τοιοῦτον εἶναι τὸ χρῶμα δοκῶν ἀμελείᾳ τοῦ πρότερον
ἔχοντος.—Χρὴ τῶν τελευτώντων ἔκαστον τιμᾶν μὴ δακρύοις μήτε οἰ-
κτοις, ἀλλὰ μνήμῃ ἀγαθῇ.

Καθωμελημένη. Ἐχάρην (χαίρω) πολὺ διὰ τὴν ἀρίστην
κατὰ τὰς ἔξετάσεις σου ἐπιτυχίαν, σοὶ εὐχομαι δὲ εὔδοκίμησιν καὶ
ἐν τῷ πρακτικῷ σταδίῳ.—“Εμεινα κεχηνώς (χάσκω) πρὸ τοῦ πρω-
τοφανοῦς καὶ ἐκπληγτικοῦ τῇ ἀληθείᾳ τούτου θεάματος.—Ο μέ-
σος ἀόριστος πρῶτος τοῦ δήματος ὡνοῦμαι εἰνε ἐπιριάμην, δὲ πα-
ρακείμενος ἐώνημαι.—Ο παρατατικὸς τοῦ ὠθῶ λαμβάνει συλλαβι-
κὴν αὔξησιν (ἐώθουν), καίτοι τό δῆμος ἀρχεται ἀπὸ φωνήντος· κατὰ
τὸν αὐτὸν τρόπον σχηματίζονται καὶ τὸ ἀγνυμι· καὶ τὸ ὡνοῦμαι,
ξαξα (ἀόρ.) ἐωνούμην (παρατ.)

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΕ'.

Ἄσκησις.

(Συνέχεια)

Τὰ συνηθέστερα τῶν εἰς με ὄγματων.

Διδωμι (δίδω), ἐδίδευν, δώσω, (ἀόρ. β') ἐδωκα, δέδωκα, ἐδε-
ῖψειν. **Παθητ.** Δίδομαι, ἐδίδόμην, δώσομαι, (μεσ. ἀόρ. β') ἐδόμην,
δεθήσομαι, ἐδόθην, (παρακ.) δέδομαι, ἐδεδόμην (θεμ. δο-δίδο).

Εἰμι (εἴμαι), (παρατ.) ἦ καὶ ἦν, (μεσ. μελ.) ἔσομαι, (ἀόρ. β').)
ἐγενόμην, (παρακ.) γέγονα, ἐγεγόνειν, (θεμ. εσ-γεν.).

Εἶμι (θὰ ὑπάγω), ἦξ, καὶ ἦειν, ἥλθον, ἐλήλυθε, ἐληλύθειν,
(θεμ. εἰ-ί). **Ο** ἐνεστώς εἰνε ἔρχομαι.

Σημ. Τὸ εἶμι ἐν τῇ δριστικῇ πάντοτε καὶ ἐνίστε καὶ ἐν ταῖς ἀλλαις ἐγ-
κλίσεις καὶ τῇ μετοχῇ ἔχει μέλλοντος σημασίαν διὸ ἀναπληροῦται διὰ τῶν
χρόνων τοῦ δήματος ἔρχομαι.

Ιημι (ὅπιτω), ἵην, ἵσω, (ἀόρ. β') ἵκα, (παρακ.) εἶκα. **Παθητ.**
Ιεμαι, ἵέμην, ἵσομαι, ἵθησομαι, (μεσ. ἀόρ. β') εἵμην, (παθ.) εἱθην,
εἶμαι, εἵμην. (θεμ. σε-έ-σισε-ίε).

Ιστημι (σιτήνω), ἴστην, στήσω, ἔστησα (ἀόρ. β') ἔστηην, ἔστηκα,
ἐστήγκειν. **Παθητ.** Ισταμαι, ἴστάμην, στήσομαι, ἔστησάμην, στα-
θήσομαι, ἔστάθην. (θεμ. στα-σιστα-ίσια).

Τίθημι (θέτω), ἐτίθην, θήσω, ἀόρ. β' ἐθηκα, τέθεικα, ἐτεθεί-

κειν. **Παθητ.** Τίθεμαι, ἔτιθέμην, θήσομαι, (μεσ. ἀδρ. β') ἔθέμην, τεθήσομαι, ἔτέθην, τέθειμαι, ἔτεθείμην, (θεμ. θε-τιθε).

Φημι (λέγω), **ἔφην**, (μελ.) φήσω, (ἀόρ. α'). ἔφησα, εἶρηκα, εἰρήκειν, (θεμ. φη-φα).

Α σ κ η σ ε ξ.

Ἀρχαία. Οὐκ ἔστιν (εἰμι) ἡδέως ζῆν (=δὲν είνε δυνατὸν νὰ ζῇ τις εὐχαρίστως) ἀνευ τοῦ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως.—Θεοὶ δμοιοί: ἔσμεν (εἰμι) εὐεργεσία.—Οταν τις ἔξιη (εἰμι) τῆς οἰκίας, ζητείτω πρότερον τί μέλλει πράττειν.—Ἄγησίλαος, δπου φετοτὴν πατρίδα ώφελήσειν, σὺ πόνων ἀφίετο (ζεμαί), σὺ κινδύνων ἀφίστατο, (ζεταμαί), σὺ χρημάτων ἐφείδετο, σὺ γῆρας προσύφασίζετο.—Τὴν περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίαν τὴν Ἐλλάδα φαμέν (φημι) σῶσαι.—Οἱ Ἀθηναῖοι αὐτόχθονες ἔφασαν (φημι) είναι καὶ τὴν ἑαυτῶν πόλειν προτέραν οἰκισθῆναι τῶν ἀλλων.—Μή τὴν δψιν καλλωπίζου, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἵσθι (εἰμι) καλός.—Βίας παρούσης (εἰμι) οὐδὲν ισχύει νόμος.—Πυθαγόρας, εἰπεν, εἰσιέναι (εἰμι) εἰς τὰς πόλεις πρώτον τρυφήν, ἐπειτα κόρον, είτα ὅριν, μετὰ δὲ ταῦτα διεθρον.—Μή λέγε τις ήσθια (εἰμι) πρότερον, ἀλλὰ νῦν τις εἰ.—Οστις φοβεῖται καὶ αἰσχύνεται τὸν πατέρα, σύτος ἔσται (εἰμι) πολίτης ἀγαθός.—Αἰσχρόν ἔστι σοφίαν καὶ ἐπιστήμην μὴ σύχι πάντων κράτιστον φάναι (φημι) είναι τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων.—Τύραγνον πᾶς ἐφίεται (ζεμαί) φυγεῖν.—Ἄφεις (ζημι) τὰ φανερὰ μὴ δίωκε τάφανη.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΔ'.

ΙΙερὸν τῆς χρήσεως τῆς ὑποτακτικῆς ἐν τῇ
καθωμιλημένῃ γλώσσῃ.

Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ γλώσσῃ ἡ ὑποτακτικὴ τιθεμένη συνοδεύεται συνήθως ὑπὸ τινος τῶν ἔξης μορίων:

νά,	ἴνα,
θά,	ὅταν,
ἀφ' οὐ,	ἔταν,
μὴ (ἐπὶ ἀπαγορεύσεως)	ὅπως (τελικόν).

Κακῶς δὲ γράφεται ὑπό τινων θὰ ἔνε, θὰ ἔμαι κ.τ.λ. διότι τίθενται μὲν τὰ θὰ, νὰ, κ.τ.λ. μεθ' ὑποτακτικῆς, ἀλλ' η συλλαβὴ εἰς-μαι, εἰς-σαι, εἰς-νε) είνε τῆς ρίζης καὶ σύχι τῆς καταλήξεως δὲν

δυνάμεθα λοιπὸν νὰ τρέψωμεν αὐτὴν εἰς η, ἐπομένως δρείλομεν νὰ λέγωμεν,

θὰ εἴμαι, θὰ εἴσαι, νὰ εἴνε, κ.τ.λ. καὶ οὐχὶ

θὰ ημαί, θὰ ησαι, νὰ ηνε κ.τ.λ.

"Α σ κ η σ ε ζ .

Καθωμελημένη. "Ο Σωκράτης ἔλεγεν δτι οἱ μὲν ἄλλοι ζῶσιν, ἵνα τρώγωσιν, αὐτὸς δὲ τρώγει, ἵνα ζῇ.—"Οταν παρατηρῶμεν δτι δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν τι, δρείλομεν νὰ μὴ ἀναλιμβάνωμεν τοιαύτην ἔργασίαν.—Φεβοῦμας μὴ φύγῃ η ἄμαξα καὶ μείνωμεν.—

"Ἐὰν ἔλθῃ δ Νικόλαος, εἰπὲ πρὸς αὐτὸν δτι ἀναχωρῶ σῆμερον μετὰ μεσημέριαν διὰ Ναύπλιου.—Φεβοῦμας μὴ πέσῃς καὶ κτυπήσῃς.—

"Οταν ἀσθενῶμεν, δφείλομεν νὰ προσκυλῶμεν τὸν Ιατρόν.—Θὰ εἴνε πολὺ περίεργος η σκηνὴ αὐτὴ τῆς συναντήσεώς μας.—Εὔδαιμονέσταται λέγονται αἱ πολιτεῖαι, ἃν πλείστον χρόνον διατελῶσιν ἐν εἰρήνῃ.—"Αν Ήλίης νὰ εἴνε οἱ θεοὶ εὑμενεῖς πρὸς σέ, δρείλεις νὰ λατρεύῃς αὐτούς.—"Εὰν εἴσαι φιλομαθής, θὰ γίνης πολυμαθής.—"Αν ἔχωμεν χρήματα, θὰ ἔχωμεν φίλους.—"Αν νομίζωσιν οἱ ἀνθρώποι δτι εἴσαι ἀχάριστος πρὸς τοὺς γονεῖς, οὐδεὶς ηθελε πιστεύσῃ δτι θὰ λίβη πάλιν χάριν, ἀν σε εὐεργετήσῃ.—Σοὶ παρέχω τὰ μέσα, δπως διάγης ἀνέτως, διότι δὲν ἀρέσκομαι νὰ μανθάνω δτι εὑρίσκεσαι ἐν αἰχονομικαῖς στενοχωρίαις, δπερ δὲν μ' εὐχαριστεῖ.—"Οταν η γεωργία εἴνε ἐν καλῇ καταστάσει, θάλλουσι καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΔΖ'.

Ικανόνες ἀνχωρόμενοι εἰς τὰ ἐπερρήματα.

Τὰ εἰς οθεν, οθι, οσε, οσι, ἐπιρρήματα γράφονται ἐν τῇ παραγγούσῃ διὰ τοῦ ο· οἰων, οὐρανόθεν, οἴκουθεν, αὐτόσι, αὐτόσε κ.τ.λ. "Οσα παράγονται ἐκ τῶν εἰς τερος ἀντωνυμιῶν, τῶν εἰς ω ἐπιρρημάτων καὶ τοῦ ἔως=χύγη γράφονται διὰ τοῦ ω· οἰον, ἐτερος —ἐτέρωθεν, ἀνω—ἀνωθεν, κάτω—κάτωθεν, ἔξω—ἔξωθεν, ἔως—ἔωθεν.

Καὶ τὰ μὲν παραλήγοντα εἰς ο παροξύνονται (οὐρανόθεν, αὐτόθεν, αὐτόσι, αὐτόσε), ἐκτὸς τῶν παραγομένων ἐκ τοῦ ἔκαστος, ἄλλος, ἐκτός, ἔνδον, οἰκος καὶ πᾶς (ἐνδοθεν, ἄλλοθεν, οἴκοθεν πάντοθεν, πάντοσι, ἐκάστοθεν, ἐκάστοσι κ.τ.λ.)."Εχοντα δὲ σύμφω-

νον πρὸ τοῦ φιλοπαροξύνονται· οἰcov, ὅπισθεν, ἐμπροσθεν, ὑπερθεν.

Τὰ δὲ παραλήγοντα εἰς ω προπαροξύνονται· οἰcov, κάτωθεν, ἀνωθεν, ἐτέρωθεν κ.τ.λ.

Σημ. Τὸ κυκλόθεν ἀπαντῷ καὶ κύκλωθεν, γραφόμενον ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει διὰ τοῦ ω κατὰ τὸν προηγούμενον κανόνα.

Τέλος ἔαν ἔχωσιν ἐν τῇ παραληγούσῃ α, η, ω, τονίζονται εἰς ἥν συλλαβὴν τονίζεται καὶ τὸ δυνομα ἐξ οὐ παράγονται· οἰcov, πρῷμεν (πρῷρα) Πλαταιᾶθεν (Πλαταιαῖ), Θεσπιᾶθεν (Θεσπιαῖ), Μυκήνηθεν (Μυκῆναι).

Τὰ εἰς ως λήγοντα ἐπιρρήματα γίνονται ἐκ τῆς γενικῆς πληθυντικῆς κατὰ τροπὴν τοῦ ν εἰς σ· οἰcov, καλῶν—καλῶς, κακῶν—κακῶς, δεινῶν—δεινῶς.

Φυλάττουσι δὲ τὰ εἰς ως τὸν τονισμὸν τῆς γενικῆς πληθυντικῆς οἰcov, καλῶς (καλῶν), ἡδέως (ἡδέων), χαριέντως (χαριέντων), ταχέως (ταχέων).

Σημ. Τὸ ἐκποδῶν (ἐκ-ποδῶν) καὶ ἐμποδῶν (ἐν-ποδῶν) μεταβάλλουσι τὴν περισπωμένην εἰς δέξιαν.

Α σ κ η σ ε ζ .

Αρχαία. Ἀγγελος πρωτοστάτης οὐρανόθεν ἐπέμψθη εἰπεῖν τῇ Θεοτόκῳ τῷ χαῖρε.—Ἐτέρωθεν δὲ προσήγοντο πολλοὶ τινες ἐφεξῆς ἀλύσει μαχρῷ δεδεμένοι· ἐλέγοντο δὲ εἰναι τελώναι καὶ κόλαχες καὶ συκοφάνται.—Πόθεν τοῦτον ἡμῖν, δὲ Ἐρμῆ, τὸν κύνα ἡγαγες;—Οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν ἀνευ τοῦ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως.—Τὸ ἡδέως ζῆν οὐκ ἔξεωθεν ἔστιν, ἀλλὰ ταύναντίον δ ἀνθρωπος τοῖς περὶ αὐτὸν πράγμασιν ἡδονὴν καὶ χάριν προστίθησι.—Σχολαστικὸς ἀμιναίαν (εἶδος οἰνου) ἔχων ἐσφράγισεν αὐτήν. Τοῦ δὲ δούλου κάτωθεν τρήγαντος καὶ τὸν οἶνον αἴροντος ἐθαύμαζεν δτι τῶν σημάντρων σφῶν ὅντων ὁ οἶνος ἡλαττοῦτο.—Καὶ δ πατήρ ἡχθετό μοι συγκαθεύδοντι καὶ διηγεῖτο ἔωθεν, ὡς ἀφειλον αὐτὸν τὸν ὄπνον στρεφόμενος.

Καθωματικημένη. Εὔχαιρίστως θὰ ἔδεχόμην τὴν θέσιν ταύτην, ἀλλ’ δ πατήρ μου κατ’ οὐδένα λόγον ἐπιτρέπει τοῦτο.—Ἐπραξει καλῶς βοηθήσας τὸν δυστυχῆ ἔχεινον ἀρτοποιόν, δν κατέστρεψεν ἐντελῶς ἡ προχθεσινή πυρκαϊά.—Ἐκποδῶν σημαίνει ἔξω τῶν ποδῶν, ἔξω τῆς δύσου, πέραν, μακράν, ἐμποδῶν δὲ μέσα στὰ πόδια, ἐμπόδιον, κώλυμα.—Οἰκοθεν ἐνήργησα ἐν τῇ περιστάσει ταύτη.—Ταχέως θὰ ἐπέλθῃ τὸ εὐχάριστον τοῦτο ἀποτέλεσμα.—Βιαζόμενος συνεκινήθη ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ μεγάλου τούτου δυστυχήματος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΗ'.

Κανόνες ἀναφερόμενοι εἰς τὰ ἐπιρρήματα.

(Συνέχεια)

Τὰ δοτικοφανῆ ἐπιρρήματα τὰ παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων, ἂτινα
ἴνε ἐν χρήσει, ὑπογράφουσι τὸ εὑπὸ τὸ α καὶ η π. χ. τὸ δημο-
ία, Ἰδίᾳ, σπουδῇ, πεζῇ κ.τ.λ. ὑπογράφουσι τὸ ε, διότι εἶναι ἐν χρή-
σει τὸ δημόσιος, Ἰδιος, σπουδή, πεζός· δὲν συμβαίνει δμως τὸ αὐτὸ-
αὶ διὰ τὸ πάντη, ἀλλαχῇ, εἰκῇ, πανταχῇ κ.τ.λ.

Τὰ εἰς στι καὶ τι ἐπιρρήματα γράφονται ἐν τῇ ληγούσῃ διὰ τοῦ
οἰον,

Ἐλληνιστὶ,	ἀπνευστὶ,	ἀναιμωτὶ,	ἐκοντὶ,
δνομαστὶ,	ἐγρηγορτὶ,	ἀγελαστὶ,	νεωστὶ.
Φιλιππιστὶ,	Ιερωστὶ	μεγαλωστὶ,	κ.τ.λ..

Σημ. Τινὰ τῶν εἰς τι διφοροῦνται καὶ γράφονται διὰ ε καὶ ει οἰον,
κηρυκτὶ καὶ ἀκηρυκτὶ κ.τ.λ.

Τὰ δὲ μὴ ἔχοντα χαρακτήρα τ γράφονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
τοῦ ει οἰον,

πανδημεὶ,	ἀτρεμεὶ,	αὐτολεξεὶ,	δσυλεὶ,
νηποιεὶ	(καὶ νηποιεὶ),	ἀμισθεὶ	
πανοικεὶ	(καὶ πανοικὶ),	κ.τ.λ.	

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΛΘ'.

Πίναξ τῶν συνηθεστέρων ἐπιρρημάτων εἰς ει καὶ ε.

Ἀγελαστὶ	ἀπληστὶ	ἀψοφητὶ
ἀδακρυτεὶ	ἀπνευστὶ	βαρβαριστὶ
ἀκηρυκτὶ	ἀπταιστὶ	Ἐλληνιστὶ
(καὶ ἀκηρυκτεὶ),	ἀσκαρδαμυκτὶ	Τουρκιστὶ .
ἀκροβολιστὶ	δσυζητηὶ	Γαλλιστὶ
ἀκροποδητὶ	ἀσυλεὶ	ἐγρηγορτὶ
ἀκωλυτὶ	διειμωρητὶ	μεγαλωστὶ
ἀμαχητὶ	αύθημερεὶ	νεωστὶ
(καὶ δμαχεὶ)	αύθωδεὶ	νηποιεὶ (καὶ -ι)

ἀμελλητί	αὐτοετεῖ	οίονει
ἀμεταστρεπτί	αὐτολεξεῖ	δνομαστὶ
ἀμετρὸν	αὐτονυκτὶ	παγγενεὶ
ἀμισθὶ	(καὶ αὐτονυχεῖ)	παμψηφεὶ
ἀμιχθεὶ	αὐτοποδητὶ	πανδημεὶ
ἀναιμωτὶ	(καὶ αὐτοποδὶ)	πανοικὶ (καὶ εἰ)
ἀνεπιστρεπτὶ	αὐτοστιγμεῖ	τετραποδητὶ
ἀνροητὲι	αὐτοχειρὶ	χιαστὶ
ἀνωμοτὶ	αὐτοψεῖ	χυδαϊστὶ
ἀπαυστὶ	ἀψαυστὶ	ψηλαφητὶ

Α σ κ η σ ες

(Ἐπὶ τῶν ΛΗ'. καὶ ΛΘ'. Γυμνασμάτων).

Άρχαία. Σαρδανάπαλλος δ Ἀσσυρίων βασιλεύς, ἐπειδὴ γυναικιστὶ ἔβειώκει καὶ στολὴν γυναικείαν ἐνεδεδύκει κατέκαυσεν ἑαυτόν.—Καὶ κοινῇ προσέλθωμεν τῷ φιλανθρώπῳ βασιλεῖ ἐνα ἀνδρᾳ τῇ τραπέζῃ τῇ ἱερᾷ χαριστήναι παρακαλοῦντες.—Ορα, ὡς Ζεῦ, μή κακόν τι ποιήσωμεν δέξις γάρ δ πέλεκύς ἐστι καὶ οὐκ ἀναιμωτὶ (=ἄνευ αἷματος) μαίωσεται σε.—Νηποινεὶ ἡ νηποινὶ=χτιμωρήτως—Καὶ μήν οὐκ ἀμισθὶ με λύσεις, ὡς Ζεῦ, ἀλλὰ σοι μηνύσω τι πάνυ ἀναγκαῖον.—Ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον δ Πλάτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον Ἐβραϊστὶ, Ἑλληνιστὶ, Ῥωμαϊστὶ, «Ιησοῦς δ Ναζωραῖος βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων».

Καθωμεὶλημένη. Δημιουρίᾳ ἐγένετο λόγος περὶ τούτου καὶ δὲν ἀμφιειάλλω δτι θὰ ἐπέλθῃ ξιόρθωσίς τις, καίτοι σὺ βεβαίως ἔχεις ἐναντίαν γνώρην.—Ίδια ἐφρόντισε νὰ λάδη ίκανὰ γρήματα διὰ τὴν ἐν Παρισίοις κατὰ τὸν προσεχῆ χειμῶνα διαμονήν του.—Ἐκάλεσε αὐτοὺς δνομαστί, ὅστε οὐδεὶς ἔχει παράπονό τι, ὡς ἡζυνήθην νὰ ἐννοήσω.—Εἰργάζετο δ δυστυχῆς ἀμισθὶ ἐπὶ δεκαετίαν δλόχληρον καὶ δμως δ κύριός του ἀπέπεμψεν αὐτὸν ἐκ τοῦ καταστήματος διὰ ἀπλούστατον λόγον.—Πάνιη διάφορον θὰ ἥτο τὸ ἀποτέλεσμα, διὰ κατέβαλες ἐγκαίρως τὴν δέουσαν προσοχήν, διὰτερές δὲν ἐπράξας, διότι εἰσαι ἀμελής.—Διετρέξαμεν δλόχληρον αὐτὸ τὸ διάστημα ἀπνευστεῖ καὶ ἐν τούτοις δὲν ἀπηνδήσαμεν.—Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη δέον νὰ γραψῃς Αγγλιστί, Ἱγαλιστί, Γερμανιστί, Ἑλληνιστί καὶ Γαλλιστί.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Μ'.

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ

Οὐσιαστικὰ ἐκ ρημάτων παραγόμενα.

Τῶν οὖσαστικῶν, ἀτινα παράγονται ἐκ ρημάτων, αἱ κυριώτεραι καταλήξεις εἰνε αἱ ἑξῆς :

1ον. Αἱ καταλήξεις ευς, της, τηρ, τωρ, αἴτινες σημαίνουσι τὸ πρόσωπον τὸ δποῖον ἐνεργεῖ τὸ ὑπὸ τοῦ δήματος σημαίνομενον· τὴν, τομεὺς (τέμνω), ποιητὴς (ποιῶ), σωτήρ (σώζω), κοσμήτωρ (κοσμῶ).

Σημ. Καὶ τὰ εἰς ων, ος, ας καὶ ης, τις συνήθως σύνθετα σημαίνουσι τὸ πρόσωπον· οἰον, τροφὸς (τρέφω) δρυιθοδήρας, παιδοτρίβης, ήγειρν, μάντης κλπ.

2ον. Αἱ καταλήξεις σις (ξις, ψις) καὶ σία, αἴτινες σημαίνουσι τὴν ἐνέργειαν τὴν δηλουμένην διὰ τοῦ δήματος ἐκ τοῦ δποῖου παράγονται· οἰον, ποίησις (ποιῶ), δήλωσις (δηλῶ), πρᾶξις (πράττω), θυσία (θύω) κ.τ.λ.

Σημ. Καὶ αἱ καταλήξεις μος, τις, ος, α, η, μη, τις καὶ εια σημαίνουσι τὴν ἐνέργειαν· οἰον, δδυρμός (δύνομαι), πίστις (πειθω), λόγος (λέγω), φθορά (φθείω), γεαμμή (γράφω), βασιλεία (βασιλεύω) κ.τ.λ.

3ον. Ἡ κατάληξις μα, ἥτις σημαίνει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνέργειας· οἰον, ποίημα (ποιῶ), γράμμα (γράφω), πρᾶγμα (πράττω), τιμῆμα (τιμῶ). Σπανίως δὲ καὶ ἡ κατάληξις ος σημαίνει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνέργειας· λ.χ. γένος, φεύδος κ.λ.π.

4ον. Ἡ κατάληξις τήροιν, ἥτις σημαίνει τὸν τόπον, ἐν ᾧ γίνεται ἡ ἐνέργεια τοῦ δήματος· οἰον, δικαστήριον, ἐργαστήριον κ.τ.λ. Τινὰ ξμως σημαίνουσι τὸ δργανον· οἰον, ποτήριον, θυμιατήριον.

5ον. Αἱ καταλήξεις τρον, τήροιν καὶ τηρία, ανον καὶ ανη, αἴτινες σημαίνουσι τὸ δργανον, δι' οὗ γίνεται ἡ ἐνέργεια τοῦ δήματος· οἰον, ἄροτρον, βικτηρία, καλύπτρα, χοάνη κ.τ.λ.

Σημ. α'. Τὰ εἰς τρον καὶ τρα σημαίνουσι καὶ τόπον· οἰον, τὰ λύτρα, τὰ κτρα κ.τ.λ.

Τὰ μὲν εἰς μα ἀναλογοῦσι πρὸς τὸ α'. πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, τὰ εἰς σις πρὸς τὸ β'. καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς τὸ γ'. οἷον, ποίημα (πε-ποίημα), ποίησις (πε-ποίησαι), ποιητὴς (πε-ποίηται) κ.τ.λ.

"Α σκηνες.

Αρχαέα. Οὐδὲν ἀνευ ἀσκήσεως (ἥσκημα) κατορθοῦσται, δύνατη δὲ αὕτη πᾶν ἔκνικῆσαι.—Διονύσιος δ τῶν Συρακουσῶν τύραννος ἐκαυχᾶτο πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ποιήμασιν (πεποίημα) ἢ τοῖς ἐν πολέμῳ κατορθώμασι.—Γαλῆ εἰσελθοῦσα εἰς χαλκέως ἔργυστήριον τὴν ἔκει κειμένην δίνην περιέλειχε.—Ακροαταῖς καὶ θεαταῖς προσήκει ἐν τοῖς ἀγώνιν ἥσυχοις ἄγειν.—Ἡ ἀμπελος καὶ δολος Διονύσου εὑρημά (εὑρηματικός) ἐστιν.—Αἱ ἀρεταὶ μαθήσει (μεμάθημα) καὶ μελέτῃ αὐξάνονται.—Πέντε αἰσθήσεις δ ἀνθρωπος ἔχει, ἀφ' ὅρασιν, ἀκοήν, γεύσιν, δισφρογίσιν.

Καθωμεληγιαένη. Διωρίσθη γραφεὺς παρὰ τῷ Ὑπουργεῖ τῶν Ἐσωτερικῶν δ ἑξάδελφός μου Ἀνδρέας, διδάκτωρ τῆς Νομοκῆσης.—Αἱ δηλώσεις ἐγένοντο ἀπὸ τῆς παρελθούσης Τετάρτης σὺν τούτοις οὐδὲν ἐνήργησας, καίτοι παρῆλθον τόσαις ἡμέραις.—Ο Ἰσαῦς Χριστὸς ἐγένετο σωτὴρ τῆς ἀνθρωπότητος.—Μετὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως ἐκάλεσαν τὸν ποιητὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ τὸν ἐστι φάνωσαν.—Ο κοσμήτωρ τῆς Νομικῆς σχολῆς ἀνεχώρησεν εἰς Βερολίνον διὰ σπουδαίαν ὑπόθεσιν τοῦ Πανεπιστημίου.—Ο ἀστυνομοκός κλητήρος, δοτικός κατηγράθη χθὲς ὑπό τινος τῶν πολιτῶν διὰ ποράλειψιν καθήκοντος, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΑ'.

Οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραχγόμενα.

A'. 'Υποκοριστικά.

Ταῦτα σημαίνοντα σμίκρυνσιν τοῦ ἀντικειμένου, διερ θηλοῦ διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐξ εὗ παράγονται ἀπλῶς ἢ θωπευτικῶς ἢ σκηνικῶς καταλήγουσιν εἰς (χρεσιμά) ισχος, ιλος, υλος· οἷον, ναι σκος, ναυτίλος, ἀνθρωπίσκος κ.τ.λ.

(θηλυκά) ίσ, Ισηη, ίχνη, υλλις· οἷον, θεραπαινίς, παιδίσκη, πολίχνη, ἀκανθυλλίς κ.τ.λ.

(οὐδέτερα) ιον (ίδιον, ἀριον, ίχνιον, ύδριον, ύλλιον, ύφιον,

άσιον)· εἰον, παιδίον, θυρίδιον, παιδάριον, πολίχνιον, νησύδριον, δενδρύλλιον, ζωύφιον, κοράσιον χ.τ.λ.

B'. Μεγεθυντικά.

Ταῦτα σημαίνουσι μεγέθυνσιν ἀπλῶς· ἢ σκωπτικῶς τοῦ ἀντικειμένου τοῦ δηλουμένου διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐξ οὗ παράγονται. Τούτων καταλήξεις εἰναι εἰς αὐτὸν, κεφάλων, γείλων, γάστρων χ.τ.λ. καὶ ίας· εἰον, μεγωπίας, τολμητίας, οίηματίας χ.τ.λ.

I'. Περιεκτικά.

Ταῦτα σημαίνουσι τόπον περιέχοντα πολλὰ τῶν ἀντικειμένων τῶν σημαίνοντων διὰ τῶν οὐσιαστικῶν, ἐξ ὧν παράγονται καὶ ἔχουσι καταλήξεις.

ών (εών)· εἰον, ἀνδρών, ἀμιτελών, περιστερεῶν χ.τ.λ.

ια· εἰον, μυρμηκιά, γεοσσιά, διδωνιά χ.τ.λ.

Σημ. Τὰ ἀνδρών καὶ γυναικῶν λέγονται ἐνίστις ἀνδρωνίτης καὶ γυναικωνίτης.

"Α σ κ η σ ε ɔ .

Αρχαία. Γυνὴ χήρα φίλεργος θεραπαινίδας ἔχουσα ταύτας εἰώθει (=συνείθιζε) νυκτὸς ἐγείρειν ἐπὶ τὰ ἔργα πρὸς τὰς τῶν ἀλεκτρυόνων φύδας.—Νεανίσκου πολλὰ λαλοῦντος, Ζήνων, ἔφη, τὰ ώτά σου εἰς τὴν γλῶσσάν σου συγερρύγηε.—Ζήνων πρὸς τὸ φλυαροῦν μιειδάκιον, διὰ τοῦτο, εἶπε, δύο ώτα ἔχομεν στόμα δὲ ἔν, ἵνα πλειω μὲν ἀκούωμεν, γῆτονα δὲ λέγωμεν.—Περιστερὰ ἔν τινι περιστερεῶντι τρεφομένη ἐπὶ πολυτεχνίᾳ ἔκσαυχάτο.—Ἐν τῷ μυρσινῶν ἀηδῶν ἄδει.

Ιαθωμελημένη. Τὸ λογύδριόν σου ἀπήγγειλας κάλλιστα, διὸ καὶ συγχαίρω σοι ἐκ καρδίας.—Εἰσαι, φίλε μου, τολμητίας καὶ ἔνεκα τούτου ἐπιτυγχάνεις πάντοτε εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις σου.—Ἐν τῷ ἀμπελῶνι σου ὑπάρχει πληθὺς σταφυλῶν.—Ἐν τινι πολιχνίῳ (ἐν μικρῷ πόλει) τῆς Θεσσαλίας ἐνέσκηψεν ἐπὶ τῶν αἰγῶν κολλητική τις νόσος.—Ἐκ μεγάλης ἀποστάσεως οὐδὲν ἄλλο παρετήρει τις ἡ μυρμηκιάν ἀνθρώπων.—Κεφάλων καλεῖται δ ἔχων μεγάλην κεφαλήν, γάστρων δὲ δ ἔχων μεγάλην γαστέρα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ MB'.

Οὐσιαστικά ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα.

(Συνέχεια)

Δ'. Πατρωνυμικά καὶ μητρωνυμικά.

Ταῦτα σημαίνουσι τὸν υἱόν, θυγατέρα ἢ ἀπόγονον. Καταλήξεις

Σὲ αὐτῶν εἶνε

δῆς (θηλ.-άς, γεν.-αδος). Ταύτην ἔχουσι τὰ παραγόμενα ἐκ πρωτοκλίτων εἰς-ας καὶ-ης π.χ. (Αἰνείας) Αἰνειάδης, (θηλ.) Αἰνειάς-άδος.

αδῆς (δηλ.-ας, γεν.-αδος). Ταύτην ἔχουσι τὰ παραγόμενα ἐκ διευτεροκλίτων εἰς ιος π.χ. (Θέστιος) Θεστιάδης (θηλ.) Θεστιάς.

ιαδῆς. Ταύτην ἔχουσιν δσα παράγονται ἐκ τριτοκλίτων, ἀτινα ἔχουσι μακρὸν τὸ πρὸ τοῦ χαρακτήρος φωνῆεν π.χ. Τελαμών (γεν. Τελαμῶνος) Τελαμωνιάδης.

ιδῆς (θηλ. ις γεν. ιδος). Ταύτην ἔχουσι δσα παράγονται ἐκ διευτεροκλίτων (πλὴν τῶν εἰς ιος) καὶ τριτοκλίτων. "Αν δὲ πρὸ τῆς καταλήξεως ταύτης ὑπάρχῃ εῇ ο συναριεῖται μετὰ τοῦ : εἰς εἱ ἦ οι π.χ. (Πριαμος) Πριαμίδης, (Πηλεὺς) Πηλείδης, (Λητώ) Λητοίδης.

Συγγενικά. Συγγενή πρὸς τὰ πατρωνυμικὰ καὶ μητρωνυμικὰ εἶνε καὶ τὰ συγγενικὰ καὶ λήγουσιν εἰς **ιδοῦς** (ἀδελφος=υἱός ἀδελφος η ἀδελφης), **ιδῆ** (ἀδελφιδή), **αδοῦς** (ἀνεψιαδοῦς=υἱός ἔξ-
-δέλφου η ἔξαδέλφης) καὶ **αδῆ** (ἀνεψιαδή).

E'. Γονεωνυμικά.

Ταῦτα σημαίνουσι **νεογνὸν** ζῷου καὶ παράγονται ἐξ ὀνομάτων ζῷων. Κατάληξις αὐτῶν εἶνε ή

ψεύς (γεν. ιδέως), π. χ. λεοντιδεὺς (λέων), λυκιδεὺς (λύκος), λιγιδεύς, ἄλωπεκιδεύς.

Σημ. Τινὰ τούτων ἔχουσιν **ιδιαιτερον** ὄνομα· οἰον, σκύμνος (γέοντος), νεβρὸς (έλαφου), ἀρκτόλος (ἄρκτοι), πῶλος (ἴππου καὶ ὄνου), ἔριφος (αἴγας), μόσχος (βοός), ἀμυδὸς (προβάτου), δέλφας (χοίρου), **νεοσσός** (τῶν πτηνῶν), σκύλαξ (κυνός).

C'. Τοπικά.

Ταῦτα σημαίνοντα **τόπον** καταλήγουσιν εἰς ιον καὶ ειον· οἰον, γυμνάσιον, παιδαγωγεῖον.

Τὸ εἰς ιον καὶ ειον, ἀτινα παράγονται ἐξ ὀνόματος Θεοῦ η γῆρωος σημαίνουσι τόπον η ναὸν καθιερωμένον εἰς αὐτόν π. χ. Μουσεῖον, Διονύσιον.

Τὸ : εἴ τῆς καταλήξεως ιον μετὰ προηγουμένου α, ε, ω, συγα-
-ρεῖται εἰς αι, ει, ϕ. λ. χ. Ἡραίον ("Ἡρα"), Θησεῖον (Θησεύς), Λη-
-τώον (Λητώ).

"Α σ κ η σ ε ξ .

Αρχαία. Μενέδημον καὶ **Ασκληπιάδην** τοὺς φιλοσόφους,

νέους δόντας καὶ πεναμένους, μεταπεμψάμενοι (=στείλαντες καὶ καλέσαντες) οἱ Ἀρεοπαγῖται ἡρώτησαν, πῶς θλας τὰς ἡμέρας τοῖς φιλοσόφοις σχολάζοντες κεκτημένοι ἐὰν μηδὲν εὑρεκτοῦσι: τοῖς σώμασι; — Σόλων Ἐξηκεστίδου ἔρωτηθείς, πῶς ἀν μὴ γίγνοιτο ἀδίκημα ἐν τῇ πόλει; εἰπεν· εἰ δικοίως ἄγανακτοιεν οἱ μὴ ἀδίκωμενοι τοῖς ἀδίκουμένοις. — Φιλιππίδης ἦν κωμῳδοποιός.

Καθωμελημένη. Τὸ παιδαγωγεῖν τὸν Φιλαλήθους μετηνέχθη εἰς τὴν Νεάπολιν οὐ μακρὰν τοῦ νασοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. — Εν τῷ τρίτῳ γυμνασίῳ κατετάχθησαν μέχρι τῆς χθὲς πεντήκοντα νέοι μαθηταί, ὧν τριάκοντα πέντε ἐκ τοῦ ἔξυπερικοῦ. — Λεοντιδεὺς λέγεται τὸ νεογνῦν τοῦ λέοντος, ἀετιδεὺς τὸ τοῦ ἀετοῦ, λυκιδεὺς τὸ τοῦ λύκου καὶ ἀλωπεκιδεὺς τὸ τῆς ἀλώπεκος. — Πριαμίδης καλεῖται ὁ ἀπόγονος τοῦ Πριάμου, Ἀτρείδης ὁ τοῦ Ἀτρέως καὶ Πηλείδης ὁ τοῦ Πηλέως. — Ἀδελφιδοῖς καλεῖται ὁ μῆτρας τοῦ ἀδελφοῦ ἢ τῆς ἀδελφῆς, δηλ. ὁ ἀνεψιός.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΙ'

Οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα. Ἐθνικά.

Ταῦτα σημαίνουσι: τὸν καταγόμενον ἐκ τίνος πόλεως ἢ ἔθνους καὶ παράγονται ἐκ χυρίων ὀνομάτων πόλεων ἢ χωρῶν. Καταλήξεις ἐὰν αὐτῶν είνε

ευς (καὶ θηλ. εις)· εἰον, Φωκεὺς (Φωκὶς), Μεγαρεὺς (Μεγαρὶς) κ.τ.λ.

εος (καὶ θηλ. εια καὶ αις)· εἰον, Κορίνθιος, Δήλιος, Κορινθία, Δηλιάς, κ.τ.λ.

άτης, ἥτης, ιτης, ώτης (καὶ θηλυκὰ τις)· εἰον. Σπαρτιάτης, Αἴγινητης, Ἀβδηρίτης, Ήπιειρώτης, θηλυκ. Σπαρτιάτις, Αἴγινητις, Ηπιειρώτις κ.τ.λ.

Σημ. Ἰταλιώται καὶ Σικελιώται καλοῦνται οἱ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ ἀτοικοι· Ελληνες, Ἰταλοί δὲ καὶ Σικελοί εἰ αὐτόχθονες.

αρδς, (θηλ. ἀνὴ) ηρδς, (θηλ. ηνὴ) ινος (θηλ. ινη)· εἰον, Ἀσιανὸς (Ἀσιανή), Κυζικηνὸς (Κυζικηνή), Ταραντῖνος, Ἀμιοργῖνος, (θηλ. Ἀμοργίνη, κ.τ.λ.)

Ἐθνικά τινα δὲν γίνονται ἐκ τοπικῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔθνικῶν τὰ τοπικά· εἰον,
Καρο (Καρία) Μακεδῶν (Μακεδονία)

Κεφαλλήν	(Κεφαλληγία)	Φρούξ	(Φρυγία)
Θράκη	(Θράκη)	Αραψ	(Άραβια)
Αιθίοψ	(Αιθιοπία)	Κίλιξ	(Κιλικία)
Αρκάς	(Άρκαδία)	Κρήτης	(Κρήτη)
Ιων	(Ίωνία)	Μάγγης	(Μαγνησία)

Ἐνίστε τὸ δνομα τῆς πόλεως καὶ τὸ ἔθνικὸν εἰνε τὸ αὐτό π. χ. Πειραιεὺς καὶ ὁ κάτοικος καὶ ἡ πόλις, Δελφοὶ καὶ ὁ κάτοικος καὶ ἡ πόλις.

Σημ. Τῇ; καταλήξεως εος τὸ ε συνυιρεῖται μετὰ τῶν φωνηέτων α, ε, ι, ω, κις αι, ει, φ· ειν, Χιος (Χι·ιος). Λαρισαίος (Λαρισα·ιος), Αυγείος (Άργειος), Κῷος (Κω·ιος), Κείος (Κε·ιος).

Το δὲ τ πρὸ τοῦ ε μετεβάλλεται ἐνίστε εις σ· ειν, Μιλήσιος, Αμαθούσιος, Αγνούσιος.

"Α σ κ η σ ε ζ .

Αρχαία. Αισώπῳ τῷ Φριγὶ πεποίηνται λόγοι, ἐν τοις διαλέγεται τὰ θηρία καὶ τὰ δένδρα, ἀλλο ἄλλῳ καὶ ἀνθρωποι ἀναμίεν. — Αιθίοπά τις ἐπρίατο (=ηγόρασε) τοιούτον είναι τὸ χρῶμα δοκῶν ἀμελείᾳ τοῦ πρότερον ἔχοντος. — Πισειδῶν ἀφύων (=σαρδελλῶν) φοράν (=ἄρθρονίαν) Μεγαρεῦσιν ἐποίησε. — Θαλῆς, δ Μιλήσιος ἐρωτηθείς πόσον ἀπέχει τὸ ψεῦδος τῆς ἀληθείας δσον, ἔφη, ὅφθαλμοι ὥτων. — Οἱ Κρῆτες διαφερόντως τιμῶσι τεὺς ήρωας Μίνω, Ραδάμανθυν καὶ Σαρπηδόνα. — Αγις δ βασιλεὺς ἔφη τοὺς Λακεδαιμονίους μὴ ἐρωτᾶν ὅπέσσι εἰσίν. ἀλλὰ ποῦ εἰσίν εἰς πολέμιοι.

Ιασθωμεληγιαένη. Οἱ Μακεδόνες ἡσαν ἀνδρεῖοι στρατιώται. — Οἱ Ταραντῖνοι ἐπολέμησαν γενναίως. — Οἱ Κεφαλλήνες διακρίνονται διὰ τὴν εἰς τὸ ἐμπόριον ἐπίδοσιν. — Οἱ Σπαρτιάται διῆλθον χίλια διακόσια στάδια ἐν διαστήματι τριῶν ἡμερῶν, δπως παράσχωσι βοήθειαν εἰς τοὺς Αθηναίους. — Οἱ Χῖοι εἶνε λίαν φιλάνθρωποι. — Οἱ κάτοικος τῆς Κέω (Τζιάς) λέγεται Κεῖος, δ δὲ κάτοικος τῆς Κῶ, Κῷος. — Ο Μέγας Αλέξανδρος, δ υῖος τοῦ Φιλίππου, εἰς τῶν ἐνδοξοτάτων ἀνδρῶν, ἦτο Μακεδών.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΔ'.

Οὐσεαστεικὰ ἐξ ἐπιθέτων.

Αἱ κυριώτεραι καταλήξεις τῶν ἐξ ἐπιθέτων παραγομένων οὐσιαστικῶν εἰνε·

εῖα (ἐκ τῶν εἰς ος δευτεροκλίτων καὶ τινων τριτοκλίτων)· εἰσιν, κακία (κακός), εὐδαιμονία (εὐδαιμων), εὐτυχία (εὐτυχής), ἥλικια (ἥλικος) κ.τ.λ.

εἰς (ἐκ τῶν εἰς ης τριτοκλίτων ἐπιθέτων)· εἰσιν, ἀλήθεια (ἀληθής), εὐγένεια (εὐγενής) κ.τ.λ.

οια (ἐκ τῶν εἰς οος-ους δευτεροκλίτων)· εἰσιν, εῦνοια (εὔνοος-ους), εῦπλοια (εὔπλος-ους) κ.τ.λ.

σύνη (ἐκ τῶν εἰς ος δευτεροκλίτων καὶ τῶν εἰς αν τριτοκλίτων)· εἰσιν, δικαιοσύνη (δίκαιος), σωφροσύνη (σώφρων), ἕρωσύνη (ἱερὸς) κ.τ.λ.

τηγ-τητος (ἐκ τῶν εἰς ος δευτεροκλίτων καὶ τῶν εἰς υς τριτοκλίτων)· εἰσιν, ἥδυτη; (ἥδυς), ἴσοτης (ἴσος) κ.τ.λ.

α καὶ η (ἐκ τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων, ὡν τινα ἀναβιδάζουσι καὶ τὸν τόνον)· εἰσιν, αἰτία (αἰτία), αἵτια (ἀξία), ἔχθροι (ἔχθρα), κάκη (κακή), θέρμη (θερμή), κ.τ.λ.

οις (εὐδέτερα ἐκ τῶν εἰς υς, ἐνίστεται καὶ τῶν εἰς ος ἐπιθέτων)· εἰσιν, βάθος (βαθύς), ψεῦδος (ψευδής), πλάτος (πλατύς), εὐρὺς (εὐρὺς) κ.τ.λ.

"Α σ κ η σ ε ζ .

Αρχαία. 'Η θεοσεβεια (θεοσεβής) ἐστιν ἀρχὴ τῆς σιφίας (σιφός).—'Η ἐγκράτεια (ἐγκρατής) σωφροσύνην ἐν τῷ φυχῇ τίκτει. —'Η ἀγαριστία (ἀγάριστος) μάλα δικαιώς ἦν μισητὴ τοῖς Πέρσαις. —Ξενοφῶν ἐκαλείτο 'Αττικὴ μέλισσα γλυκύτητι (γλυκὺς) τῆς ἐρμηνείας.—'Η δικαιοσύνη (δίκαιος) ἐστιν ἡ πρώτη τῶν ἀρετῶν.—Φίλει τὴν παιδείαν, τὴν σωφροσύνην (σώφρων) καὶ τὴν εὐσέβειαν. —'Η τοῦ δεσπότου εῦνοια (εὔγονος) τρέφει τὸν δοῦλον.—'Αθάνατον ἔχθρον μὴ φύλαττε θνητὸς ὡν.

Καθωμεληγμένη. 'Η ἐπιμέλεια (ἐπιμελής) νικᾶ πάσας τὰς δυσκολίας (δύσκολος), ἐν φειδείᾳ τὴν ἀμέλειαν (ἀμελής) τὰ πάντα φαίνονται δυσχερῆ.—Πηγὴ καὶ διζα τῆς καλοκάγυθίας εἰνε ἡ ἀγαθὴ παιδεία.—Πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμὼν εἰνε ἡ εὐσέβεια (εὐσεβής).—Τὸ βάθος (βαθύς) τοῦ ποταμοῦ ἡτο μέγιστον.—'Απόφευγε, φίλε μου, τὸ ψεῦδος (ψευδής) καὶ δὲν θέλεις μετανοήσῃ, διότι: εἰ ψεῦστας καὶ εἰ κλέπτας δλίγον μόνον χρόνον χαίρουσας.—Ἐίσα: ἡ αἰτία ἀπάντων τῶν δυστυχημάτων, ἀτινα ἐπηγλθον εἰς τὴν ἀτυχὴν ἥμιδην οίκογένειαν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΕ'.

Μαράγωγικέπειθετα.

Τὰ πλεῖστα τούτων λήγουσιν εἰς ος, πρὸ τοῦ δποίου ὑπάρχουσι διάφορα γράμματα. Παράγονται δὲ τὰ ἐπίθετα ταῦτα ἡ ἐξ οὐσιαστικῶν ἢ ἐκ ῥημάτων ἢ ἐξ ἐπιρρημάτων καὶ ἔχουσι καταλήξεις.

Α'. Ἐπέιθετα ἐξ ὀνομάτων.

εἰς ιος·ειος, κος·ικος, καὶ σημαίνουσι τὸν ἀνήκοντα ἢ ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ σηματινόμενον· εἰν, οὐρά·νιος (οὐρανός), ἐπέριος (ἐσπέρα), λίκειος (λύκος), ἀρχικός (ἀρχή), νομικός (νόμος), ἀστικός (ἄστυ) κ.τ.λ.

Σημ. Τὴν καταλήξεων ιος μετὰ τοῦ α, ε, ο, ω πυντιζεῖται εἰς αι, ει, οι, ω· Ιιν, ἀγοραῖος (ἀγορά), θέρειος (θέρος), ἄλλοιος (ἄλλος), ἡρῷος (ῆρως), βασίλειος (βασιλεύς).

εἰς εος· οὓς καὶ ειος (προπαροξύτονα) καὶ σημαίνουσι τὴν ὕλην, ἐξ ης γίνεται τι, ἢ τὸ χρῶμα· εἰν, χρύσεος—χρυσοῦς (χρυσός), ἀργύρεος—ἀργυροῦς (ἀργυρος), ξύλινος (ξύλον), λίθινος (λίθος), κυανοῦς (κύανος) κ.τ.λ.

εἰς ὁδης καὶ σημαίνουσι πλησμονὴν καὶ δροιότητα· εἰον, φαμμώδης, σφηκώδης· (δμοιος πρὸς σφῆκα).

εἰς ιμος καὶ τῆριος καὶ σημαίνουσι τὸν ἐπιτήδειον, τὸν ἴκανδον πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ σηματινόμενον· εἰον, τρόφιμος, χρήσιμος, θανάσιμος, δραστήριος, πωτήριος, πόσιμος κ.τ.λ.

εἰς ειος (δξύτονα)—αῖος·ιαῖος·ἡσιος καὶ σημαίνουσι τὸν χρόνον· π.χ. θερινός, τεταρταῖος, μηνιαῖος, ἡμερήσιος, ἐτήσιος.

*Α σκηνες

*Αρχαία. Λόγος ἀληθής καὶ νόμιμος καὶ δίκαιος ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἰδωλόν (=εἰκών) ἐστιν.—Οὐδὲ χρυσοῖς (χρυσοῦς) ἀνδρισσιν οὐδὲ ἀναθήμασιν (=ἀφιερώμασιν) ἀργυροῖς (ἀργυροῦς) εὐδοκεῖ τὸ θεῖον, ἀλλὰ φρεσὶ καθαραῖς.—Οἱ Ἕλληνες Ἀπέλλω ὡς τοὺς ικανῆς, ιατρικῆς τε καὶ μανεικῆς εὑρετὴν ἐτίμων.—Ο ποτάμιος ἐππος σάρκα σκληρὰν ἔχει καὶ δύσπεπτον.—Τὸ κώνειον δρτυγὶ μὲν τρόφιμον, ἀνθρώπῳ δὲ θανάσιμόν ἔστι.—Θάνατος πᾶσι κοινός ἐστι καὶ ἀναγκαῖος ἀνθρώποις.—Τὸ τῶν καλῶν πράξεων κλέος μόνιμον ἐστι.—Πάντα τὰ γαθά εἰσιν ὀφέλιμα καὶ γρηστὰ καὶ συμφέροντα

καὶ λυσιεῖελῆ καὶ σπουδαῖα καὶ πρέποντα καὶ καλὰ καὶ οἰκεῖα.

ΕΚΑΘΩΜΕΛΗΜΕΝΗ. Οἱ ἐν τῷ Λυκείῳ τρόφιμοι μετένησαν εἰς τὴν ἔξοχὴν πρὸς ἀναψυχήν.—Τὰ ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν κατασκευασθέντα ἔντονα τείχη δὲ Ξέρξης κατέκαυσε καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ εὑρισκομένους ἐφόνευσε.—Ἡ σιρατιωτικὴ ἀναδιοργάνωσις τοῦ τόπου εἶναι ἀναγκαῖα καὶ ὠφέλιμος.—Ἄιδην τῶν φρονίμων ἐλπίδες εἶναι ἔφικται, αἱ δὲ τῶν ἀτυνέτων ἀλογοὶ καὶ ἀδύνατοι.—Πάντα τὰ κακὰ εἶναι βλαβερὰ καὶ δύσγρατα καὶ ἀσύμροτα καὶ φαῦλα καὶ ινοίκεια καὶ ἀπρεπῆ καὶ αἰσχρά.—Τὸ ἔδαφος ἡτοῦ ἀμμιῶδες καὶ ἔνεχα τούτου παρήγγειλα νὰ σκηφῇ βρύθύτερον.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΣ'.

Παράγωγα ἐπίθετα ἐκ ῥημάτων.

Τὰ ἐπίθετα ἔσται παράγονται ἐκ ῥημάτων ἔχουσι τὰς ἔξτις καταλήξεις,

μων, ἥτις σημαίνει τὸν ἔχοντα κλίσιν πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος, ἐξ οὐ παράγονται, σημαίνομενον π. χ. ἐλείμων (ἐλεῶ), ἐπιλήσμων (ἐπιλαχθάνομαι), νοήμων (νοῶ).

—ικος, —μος, —ιμος, —μων, —ήριος, αἰτινες σημαίνουσι τὸν ἐπιτήδειον, ἕκανὸν διὰ τὸ ἐγλούμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος, ἐξ οὐ παράγονται λ. χ. ἀρχικὸς=δ ἐπιτήδειος εἰς τὸ ἄρχειν, χωτίσμιος=δ ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ μεταχειρίζηται τις αὐτόν, μάγιμος=δ ἐπιτήδειος εἰς τὸ μάχεσθαι, νοήμων=δ ἐπιτήδειος εἰς τὸ νοεῖν, σωτήριος=δ ἵκανὸς εἰς τὸ σώζειν.

—ής, —ός, —νός, —ρός, καὶ σημαίνουσιν ἐκεῖνο τὸ ὄποιον σημαίνει καὶ ἡ ἐνεργητικὴ ἢ ἡ παθητικὴ μετοχὴ τοῦ ῥήματος, ἐξ οὐ παράγονται. Λ. χ. ψευδής=δ ψευδόμενος, λοιπός=δ λειπόμενος, τερπινός=δ τέρπων, λαμπρός=δ λάμπων.

τος (τη—τον) καὶ τεος (τει—τεον). Καὶ τὰ μὲν εἰς τος ῥηματικὰ ἐπίθετα 1) ἴσοδυναμούσι πρὸς τὴν μετοχὴν τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου λ. χ. γραπτός=γεγραμμένος, ποιητός=πεποιημένος, 2) σημαίνουσι τὸν δυνάμενον ἢ ἀξιῶν νὰ πάθῃ τὸ ἐγλούμενον διὰ τοῦ ῥήματος λ. χ. γραπτός=δ δυνάμενος νὰ γραφῇ, ἐπαιγετός=δ ἀξιῶς νὰ ἐπαινήται.

Τὰ δὲ εἰς τεος σημαίνουσι τὸν δρείλοντα νὰ πάθῃ τὸ δηλούμε-

νον· λ. χ. γραπτέος=δστις δρείλει νὰ γραφῇ, ποιητέος=δστις δρείλει, πρέπει νὰ ποιηθῇ.

"Α σ κ η σ ε ζ-

Αρχαία. Ο φυτονερός Διοφῶν ίδων ἄλλον σταυρούμενον σταυρῷ μακροτέρῳ ἔκατον ἑτάκη (=ἔλυσε).—Γλυκεραῖ συκαὶ ἡσαν ἐν τοῖς Ἀλκινόου αἵποις.—Χρηστὸς ποιηροῦς οὐ τιτρώσκεται (=δὲν πληγώνεται) λόγοις.—"Α ποιεῖν αἰσχρόν, ταῦτα νόμιζε μηδὲ λέγειν εἶναι καλόν.—Τύραννος ἔχθρὸς ἐλευθερίᾳ καὶ νόμοις ἐναντίος.—"Αδύνατόν ἔστι τὸν εἰς μικρὰ καὶ οὐδενὸς ἀξία πολλὴν φροντίδα κατατιθέμενον ὑπὲρ μεγάλων τιγῶν σπουδάσαι.

Καθωμελημένη. Οἱ ἀμαρτωλοὶ θέλουσι τιμωρηθῆν τῇ μελλούσῃ ζωῇ δι' ὅσα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ διαμονῆς των ἐπραξαν.—Ο "Ηλιος ἀνέτειλε λαμπρὸς καὶ ἀπαστράπτων.—"Η τοποθεσία αὕτη εἶνε τερπνή.—Ο φίλος σου φαίνεται νοήμων, καίτοι ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δὲν δύναται τις νὰ σχηματίσῃ τοιαύτην ίδεαν περὶ αὐτοῦ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ MZ'.

'Ρήματα παράγωγα ἐξ ὀνομάτων.

- Τὰ ἐξ ὀνομάτων παραγόμενα ἥγματα καταλήγουσιν εἰς
ἀω-ῶ (τιμάω-ῶ-τιμή, τολμάω-ῶ, τόλμη)
- έω-ῷ** (εὔτυχέω-ῶ, εὔτυχής, φιλέω-ῶ, φίλος)
- όω-ῶ** (χρυσόω-ῶ, χρυσός, δηλόω Ὁ, δηλος)
- ύω** (δακρύω-δάκρυ, μεθύω-μέθυ)
- αίνω** (λευκαίνω-λευκός, ποιμαίνω-ποιμήν)
- ύνω** (ταχύνω-ταχύς, λαμπρύνω-λαμπρός)
- εύω** (κολακεύω-κόλαξ, θηρεύω-θήρα)
- άξω** (δονομάζω-δόνομα, δικάζω-δίκη)
- ἴζω** (δπλίζω-δπλον, μαστίζω μάστιξ)
- σσω** ἢ **ττω** (ἀνάσσω-ἄναξ, κηρύττω-κήρυξ)
- ἀιρω** καὶ **ύρω** (καθαίρω-καθαρός, μαρτύρωμαι-μάρτυς)
- λλω** (ποικίλω-ποικίλος, ἀγγέλλω-ἀγγελος)
- ιάω** (στρατηγιάω Ὁ-στρατηγός)
- άω** (θανατάω Ὁ-θάνατος)

Σημ. α'. Καὶ ἐκ τῶν ἥγμάτων παραγόνται ἥγματα, ώς στενάξω (στένω)

γελασείω (γελῶ), ἡβάσκω (ἡβῶ), γενειδσκω (γενειῶ) κτλ.

Σημ. β'. Και ἔξ ἐπιφερημάτων δὲ καὶ ἔξ ἐπιφωνημάτων παράγονται ἐπιφρήματα εἰς ζω· διχάζω (δίχα), χωρίζω (χωρὶς) ἐγγίζω (έγγύς), οιμώζω (οἴμοι), ἀλαλάζω (ἀλαλά), γρύζω (γρῆ), ἐλελίζω (ἐλελεῖ). κ.τ.λ.

"Α σ κ η σ ες"

Αρχαία. Τί οἰμώζειε, ὡς μάταιοι, καὶ μάλιστα δ φιλόσσεφος σύ; — Πλούτιε τοὺς φίλους^ς σαυτὸν γάρ πλούτιεις. — Μίσει τοὺς κολακεύοντας, ὕσπερ τοὺς ἐξαπατῶντας. — Μηδένα ζήλου τῶν ἔξ ἀδικίας κερδαινόντων. — Κρείττον σιωπᾶν (σιωπάω-σιωπή) η λυλεῖν (λαλέω-λάλοις) μάτην. — Ο φθινόν (φθινέω-φθόνος) ἔκατον ζημιοῦ (ζημιόω-ζημία). — Ο Σωκράτης λοιδορούμενος οὐκ ἔχαλέπηνε (=δὲν ἔστενοχωρήθη) (χαλεπαίνω-χαλεπός), οὐδὲν ἐν θεάτρῳ λοιδορηθεὶς ἥγανάκτει.

Καθωμελημένη. Τιμῷ τοὺς τιμῶντάς με (τιμάω τιμῇ) καὶ ἀγαπῷ τοὺς ἀγαπῶντάς με (ἀγαπάω-ἀγάπη). — Τῶν εὔτυχούντων (εὔτυχέω-εὔτυχῆς) πάντες εἰνε φίλοι, τῶν δὲ δυστυχούντων οὐδὲν αὐτὸς δ πατήρ. — Όνομάζεται (ὄνομάζω-ὄνομα) Ἰωάννης καὶ κατάγεται ἔξ "Γδρας". — Αδίκως ἔξυβρίσθη (ύβριζω-ύβρις) δ δυστυχῆς διὰ πρᾶξιν, ην δὲν ἔξετέλεσεν, ὡς τσύλαχιστον πληροφοροῦμαι. — Ο Θεδς παιδεύει (παιδεύω-παῖς) ἔκεινον τὸν δποῖον ἀγαπᾶ. — Τὸ δῆμα οἰμώζω σημαίνει φωνάζω οἴμοι, οἴμοι, ἐπομένως θρηνῶ, δεύρεμαι.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΗ'.

Κανόνες τενὲς τῆς συνθέσεως.

Τὰ σύνθετα, ὡν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἰνε δῆμα, ἔχουσι συνήθως ἐνεργητικὴν σημασίαν π. χ. φιλόλογος=δ φιλῶν τοὺς λόγους, φιλόμουσος=δ φιλῶν τὰς μούσας, δίψαστις=δ δίψας τὴν ἀσπίδα.

Τῶν συνθέτων δέ, ὡν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἰνε δῆμα, τινὰ μὲν ἔχουσιν ἐνεργητικὴν ἄλλα δὲ παθητικὴν σημασίαν π.χ. λιθοβόλος =δ βάλλων λίθους, λαοφιλής=δ ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

Τὰ συντιθέμενα μετ' ὀνομάτων τῆς β' **'Αττικῆς** κλίσεως φυλάττουσι καὶ ἐν τῇ συνθέσει τὸ ω π.χ. νεωκόρος (νεώς), λεωφόρος (λεώς).

Τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ κρέας διὰ τοῦ ο συντίθενται: π.χ. κρεοφάγος, κρεοπώλης κ.τ.λ.

(Τὰ δὲ κρεωφάγοις καὶ κρεωπώλης εἰνε τῶν μεταγενεστέρων).

Τὸ γῆ ἐν τῇ συνθέσει γίνεται: γεω' π. χ. γεωγράφος, γεωγραφία, γεωπόνος, γεωλογία κλπ.

Σημ. Διηιδάνονται διώσις καὶ τὰ θέματα γαῖας καὶ γηπ. π.χ. γαιήσχος, γήλοφος, γηγενής κ.τ.λ.

Τὰ ἐκ τοῦ πόδις σύνθετα, ἀν μὲν εἰνε ἐπίθετα ἡ κύρια δνόματα σχηματίζουσι: τὴν γενεκήν εἰς εδος (πελόπολις·φιλοπόλιδος). "Αν δὲ εἰνε οὐσιαστικά, σχηματίζουσιν αὐτὴν κατὰ τὸ ἀπλοῦν (ἀκρόπολις·ἀκροπόλεως).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΜΘ'.

Ι. Κανόνες τῆς συνθέτεως.

Πελοπόννησος ἀλλὰ κερδοσύνησος. 'Εν γῇ δηλ. περιπτώμει δεύτερον συνθετικὸν εἰνε τὸ διώμα νῆσος, ἐὰν μὲν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἰνε δνομα τριτόκλιτον, τὸς τῆς γενικῆς ἀφομοιοῦται πρὸς τὸν τῆς λέξεως νῆσος· π.χ. Πελοπόννησος (Πέλοπος·νῆσος), "Αλόννησος ("Αλός·νῆσος) Μυόννησος, (Μυδος·νῆσος).

'Εὰν δὲ τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἰνε ἄλλο δνομα, τὸ σύνθετον γράφεται δι' ἑνὸς ν· π.χ. ἔλαφόνησος, κερδοσύνησος.

Αἱ λέξεις: ὁβιολός, ὁδύνη, ὅλευθος, ὅλλυμι, ὅμιλός, ὅμινιι; ὅνυξ, ὅδος, ὅροφος, ὅρέσσω, ὅφελος, τρέπουσιν ἐν τῇ συνθέσει τὸ ο εἰς ω· π.χ. διώβιολον, ἀνώδυνος, πανωλεθρία, ἔξωλης, ἀνώμιλος, ἀνώμιοτος, πολυώνυχος, ὑπώρεια, διώροφος, διώρυξ, τοιχωρύχος, βιωφελής.

Ἐξαιρέσεις. Τὸ δλεθρος καὶ δροφος δμως δὲν τρέπουσι: τὸ ο εἰς ω, ἐὰν γῇ πρὸ τοῦ ο συλλαβὴ εἰνε μακρὰ φύσει γῇ θέτει· π.χ. ψυχόλευθος, ὑψόροφος.

'Ε λέξις δνομα ἐν τῇ συνθέσει: τρέπει τὸ πρῶτον ο εἰς ω καὶ τὸ δεύτερον εἰς ν· π.χ. ἐπώνυμος, ἀνώνυμος, ἀντωνυμία.

"Α σ κ η σ ε s

(ΜΗ' καὶ ΜΘ' Γυμνασμτάων).

Αρχαία. Παπαΐ, (παπώ) κάτω ἔτι: ἐσμὲν ἐν ὑπωρείᾳ τοῦ ούρωνος.—Ηπιον, ω Πάνδημε, φέρεις ἀλγημα, κοῦφον, ἐλαφρόν, μραχυβλαδές, ἀνώδυνον.—Ἐγώ, φίλε, τῶν κολακευομένων ἔξωλε-

στέρους τοὺς κόλακας ὑπεληφα.—Τὰ μὲν δὴ ὑψηλὰ καὶ κορυφαῖς τῷ σίκου τοιάδε, ‘Ομῆρος τινὸς δεόμενα ἐπαινέτου, ἵνα αὐτὸν ὑψόφορον ὡς τὸν Ἐλένης θάλαμον εἴποι.—“Ωςπερ οὖν κατηγόρων τὴν ἀντωμοσίαν δεῖ ἀναγνῶναι αὐτῶν.—Διογένης ἀσωτον ἦτει μνᾶν· δὲ εἰπεῖ διατὶ τοὺς μὲν ἄλλους τριώβιολον, ἐμὲ δὲ μνᾶν αἰτεῖς;

Καθωλικημένη. Ἡ λέξις ἀντωνυμία παράγεται ἐκ τοῦ δημοκρατικοῦ τροπήν τοῦ πρώτου ο εἰς ω καὶ τοῦ δευτέρου εἰς υ.—Ἡ ἐν Φχλήρῳ διώροφος οἰκία μας κατέπεσε, διότι τὰ θεμέλια αὐτῆς δὲν ἤσχεν στερεά.—“Αν τὸ ἔδαφος δὲν ἥτο τόσον ἀνώμαλον, ή διπάνη διὰ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν θὰ ἥτο μικρά.—Παρὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ Σμητοῦ εὑρίσκεται ἡ μονὴ τῆς Καισαριανῆς.—Ἡ διώρυξ τῆς Κορίνθου παρεδόθη εἰς χρῆσιν τοῦ κοινοῦ πρὸ πολλῶν ἔτῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Ν'.

Κανόνες τῆς συνθέσεως.

(Συνέχεια)

Τὸ καλδὲ ἐν τῇ συνθέσει ὡς πρῶτον συνθετικὸν γίνεται καλλιέργειαν, καλλίμορφος, καλλιτέχνης, καλλιεπῆς, καλλιγράφος, καλλιεργῶ.

Σημ. Εἰς τοιαύτους καὶ ἄλλα ὡς τὸ χαλκός, ἀργός, ἀρτιοςέλον, χαλκίσιος, ἀργίπους, ἀρτιμελής.

Τὸ ὅδωρ ἐν τῇ συνθέσει γίνεται ὅδρος, τὸ δὲ ο πρὸ φωνήσεως ἀποδάλλεται· εἰς, ὁδροφόρος, ὁδραγωγός. Ἔνιστε δμως λαμβάνεται· καὶ ἡ βίζα ὁδατο· εἰς, ὁδατοτρεφής, ὁδατοστεφής.

Τὸ μέλι ἐν τῇ συνθέσει ἀποβάλλεται τὸ τ' οἷον, μελίρρυτος, μελίκρατος. Ἔνιστε δμως λαμβάνεται ἡ βίζα μελιτο· οἷον, μελιτοπώλης, μελιτοειδῆς.

Τὸ σᾶς γίνεται παν· εἰς, πάνσοφος, πάγκακος, πάγκαλος, πάμμεγας, παμπάλαιος, πανσέληνος. Σπανίως δὲ γίνεται παντο· οἷον, παντοδαπός, παντόμορφος.

Τὸ πῦρ ἔχει τὸ θέμα πυρ ὡς πρῶτον συνθετικόν, πυρφόρος, πυρπολῶ. Ἔνιστε δμως γίνεται πυρο· οἷον, πυροειδῆς, πυροβόλον.

Τὸ μέλας ἔχει ὡς συνθετικὸν τὸ θέμα μέλαν· οἷον, μελάμπεπλος, μελαγχολῶ. Σπανίως δμως γίνεται μελανο· οἷον, μελανόπιερος.

Σημ. Οὗτος συντίθεται καὶ τὸ χείρ οἷον, χέρνιψ, χειροήθης.

"Α σ κ η σ ε ξ .

Αρχαέα. Ή ἐν Σάμῳ Ἡρα τὸ χρυσοῦν τῶν δρνίθων εἶχε γένος, τοὺς καλλιμόρφους καὶ περιβλέπτους ταῖς.—Τὸ ἔλαιον τοὺς φυτοῖς ἀπασίν ἔστι πάγκακον καὶ ταῖς θριξὶ πολέμιον, πλὴν ταῖς τοῦ ἀνθρώπου.—Οἱ δρνιθοθῆραι θηρεύουσι τῇ γλαυκὶ παντοδαπὰ δρνίθια.—Πεπιστεύκασι γοῦν τὰς φυχὰς ἀναπεμπομένας δειπνεῖν μὲν ὡς εἶν τε περιπετομένας τὴν κνήσαν καὶ τὸν καπνόν, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον.

Καθωμελημένη. Ο Θεὸς εἶνε πάνσοφος.—Η καλλιτεχνία δὲν ὑποστηρίζεται ἐν Ἑλλάδι.—Φίλε μου, δμολογῶ δτι εἰσαι καὶ λιεπής.—Τὸ Ἀδριάνειον ὑδραγωγεῖον ἐπεσκευάσθη δευτέραν ἥδη φοράν.—Τὰ πυροβόλα ἐκρότησαν καὶ αἱ μουσικαὶ ἀνέχρουσαν τὸ ἔωθινὸν ἐπὶ τῇ χαρμοσύνῳ ἡμέρᾳ τῆς ἑσρτῆς τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου.—Μελαγχολῶ ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῶν λυπηρῶν τῇ ἀληθείᾳ αὐτῶν γεγονότων.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΝΑ'.

Κανύνες τῆς συνθέσεως.

(Συνέχεια)

Τὸ φρέαρ ώς πρῶτον συνθετικὸν γίνεται φρε· οἰον, φρεάντλης, φρεωδύχος.

Τὸ βοῦς ώς πρῶτον συνθετικὸν γίνεται βου πρὸ συμφώνου καὶ βο πρὸ φωνήεντος· οἰον, βουκέφαλος, βοηλάτης, βοηλασία.

Τὰ εἰς μα—ματος; (ώς αἴμα—αἴματος) ἐν τῇ συνθέσει ἡ τίθενται πλήρη μετὰ τοῦ συνδετικοῦ ο· οἰον, θαυματοποιός, αἴματοσταγῆς ἡ ἀποδάλλουσι· τὸ ατ πρὸ αὐτοῦ· οἰον, αἴμοχαρής, σπερμολόγος, αἴμοβαφής.

Τὰ ἀριθμητικὰ εἰς, δύο, τρεῖς, τέσσαρες γίνονται ἐν συνθέσει μονο, δι, τρι, τετρα· οἰον, μονόκερως, μονοσάνδαλος, δίπτερος, τρίπους, τριετής, τετράπους.

Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ πέντε μέχρι τοῦ ἑκατὸν μένουσιν ἀμετάβλητα· οἰον, πεντέπους, ἔξιπους, δικτώπους, κ.λ.π. Τέλος τὰ ἄνω τοῦ διακόσια ἀριθμητικὰ λαμβάνουσιν ο· οἰον, πεντακοσιομέδιμνος, χιλιοτάλαινος, μυριόνεκρος.

Σημ. Ὄταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶνε ἐπίθετον, τότε ώς πρῶτον συνθετικὸν λαμβάνουσι πάντοτε τὰ ἐπιρρήματα δίς, τρίς, τετράκις· οἰον, δισμύ-

φεις, τετρακισχίλιοι. Τὸ τρίς ἐν συνθέσει χρησιμεύει πολλάκις ὡς ἐπιτακτικόν· οἷον, τρισάθλιος, τρισκακοδάιμων.

Α σ κ η σ ε ξ

Αρχαία. Βοηλάτης ἔκανε κώμης ἀμαξαν ἄγων καὶ ταύτης ἐμπεσούσης εἰς φάραγγα καιλώδη ἀργὸς ἴστατο τῷ Ἡρακλεῖ προσευχόμενος.—Βουκόλος βόσκων ἀγέλην ταύρων ἀπώλεσε μόσχον.—**Αλέξανδρος** ἐπὶ Πέρσας πορευόμενος τρισμυρίους πεζοὺς καὶ πεντακισχιλίους ἵππεις ἦγε.—Λέγουσι τὰς τίγρεις αἴμοχαρεῖς εἶναι.—Κλεάνθης νύκτωρ μὲν ἐν τοῖς κήποις ἤντλει, μεθ' ἡμέραν δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἐγυμνάζετο· διθεν καὶ Φρεάντιης ἐκαλεῖτο.

Καθωματιλημένη. Οἱ Σόλων διῆρεσε τοὺς πολίτας εἰς πεντακοσιομεδίμνους, ἵππεις, ζευγίτας καὶ θήτας.—Λυπαῦμαι πολὺ τὸν τρισάθλιον αὐτόν, ἀλλ' ἀδυνατῶ νά τον βοηθήσω.—Οἱ Ἀθηναῖοι ἀφιέρωσαν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα χρυσοῦν τρίποδα.—Οἱ Ἀλέξανδρος ἥγαπα πολὺ τὸν ἵππον του Βουκέφαλον καὶ ἔκτισε πρὸς τιμὴν του πόλιν, γῆτις ὀνομάσθη ἀπ' αὐτοῦ Βουκεφάλεια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ NB'.

Εκανύνεις τῆς συνθέσεως

(Συνέχεια)

Τὰ ἀχώριστα μάρτια ὡς πρώτον συνθετικάν.

A'. Τὸ α στεργητικὸν (σημαῖνον στέρησιν καὶ κακὴν διάθεσιν) τίθεται πρὸ συμφώνου· οἷον, ἀβατος, ἀπαις κ.τ.λ. πρὸ φωνήντος δὲ γίνεται αὐτὸν, ἀνάξιος, ἀνανδρος, ἀνίκανος. Ἐνίστε δὲ τὸ α συναρρεῖται μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήντος τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ· π.χ. ἀργὸς (ἀ-εργὸς) ἄκιν (ἀ-έκιν).

Σημ. Λέγομεν ἀδόπατος καὶ οὐχὶ ἀνόρατος, διότι καὶ αἱ λέξεις, αἵτινες είχον δίγαμμα, λαμβάνουσι τὸ α καὶ οὐχὶ τὸ αυ.

B'. Τὸ α ἀθροιστικὸν (σημαῖνον ὅμοιον)· οἰον, ἀδελφὸς (α-δελφος=γαστὴρ) ἀκόλουθος (α-κέλευθος=δόδος).

Σημ. τὸ ἀθροιστικὸν α κατ' ἀρχὰς ἐδιασύνετο· ἐσώθη δὲ τὸ δασὺ πνεῦμα ἐν τισι λέξεσιν· οἷον, ἄπας, ἄπαξ, ἀπλοῦς.

Γ'. Τὸ α ἐπιτακτικὸν (σημαῖνον ἐπίτασιν)· οἰον, ἀτενής, (δ ἄγαν τεταμένος), ἀχανής, (δ πολὺ χαίνων, δ ἐκτεταμένος).

Δ'. Τὸν οὐγά (σημαῖνον στέρησιν) τὸ δόποῖον συναἱρεῖ τὸ η μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήσεως οἰον, νηνεμία (νη-ἄνεμος), νῆστις (νη-ἐσθίω), νωδὸς (νη-δδούς).

Ε'. Τὸ δυσ σημαῖνον δυσκολίαν ἡ κακότητα ἢ ἐναντιότητα οἰον, δύσβατος, δύσμορφος.

ΣΤ'. Τὸ ημε (ἐκ τοῦ ημισυς), δπερ πάντοτε φυλάττει τὸ ε ἐν τῇ συνθέσει οἰον, ημίονος, ημιθανῆς, ημίεφθος.

Ζ'. Δρε-έρε-ζα (σημαίνοντα ἐπίτασιν) π. χ. ἀρίδηλος, ἔριτιμος, ζάπλουτος.

Τὸ λαξ καὶ τὸ πυξ ἐν τῇ συνθέσει γίνονται λακ—πυγ' οἰον, λακπατῶ (κλωτσοπατῶ), πυγμάχος.

Τὸ ύψοσ γίνεται ἐν τῇ συνθέσει ύψει οἰον, ύψιπέτης.

Τὸ δψε γίνεται δψει οἰον, δψιμαθῆς.

"Α σ κ η σ ες

Αρχαία. Ἐπειδὴ θητοῦ σώματος ξευχες, πειρῶ τῆς ψυχῆς ἀθάνατον δόξαν καταλιπεῖν.—Ο χρήμασι δουλεύων καταφρονείσθω ως μικρόφυχος καὶ ἀνελεύθερος.—Απλοῦς τῆς ἀληθείας δ μῆθος ἔρυ.—Ο ποτάμιος ἵππος σάρκα σκληρὰν ἔχει καὶ δύσπεπτον.—Γεγόναμεν ἄπαξ· δις δ' οὐχ ἔστι γενέσθαι.—Απας λόγος, ἀν ἀπο τὰ πράγματα, μάταιον φαίνεται καὶ κενόν.—Κρείττον δψιμαθῆ η ἀμαθῆ τινα είναι.

Καθιωμελημελένη. Ο υπνος καὶ δ θάνατος είνε δίδυμοι διδελφοί.—Η δόδες αετη είνε δύσβατος ώς ἐκ τῆς κακῆς κατασκευῆς της.—Μετὰ τὸν σφθόρδον ἔκεινον ἀνεμον ἐπῆλθε νηνεμία.—Μετὰ τοσαύτης δρμῆς ἔκτυπησαν αὐτόν, ὥστε ἐπεσεν ημιθανῆς.—Εμείναμεν νῆστεις καθ' δληγ τὴν ημέραν, διότι δὲν ἐμελετήσαμεν τὴν γραμματικήν.—Θ ἔξαδελφός μου διωρίσθη ἀκόλουθος παρὰ τῷ διουργείψ τῶν ἔξωτερικῶν πρωτεύσας ἐν τῷ διαγωνισμῷ, δστις διεξήχθη μετὰ πάσης αύστηρότητος, ώς τούλαχιστον λέγεται.—Είσαι ἀνάξιος νὰ κατέχῃς τὴν ύψηλὴν αὐτὴν θέσιν.—Ἐφάνη ἄνανδρος καὶ δειλότατος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΝΓ'.

Περὶ τονισμοῦ τῶν συνθέτων.

Γενεικὸς κανών. Τὰ σύνθετα ἀναβιβάζουσι συνήθως τὸν τό-

νον αντῶν, δσον εἶνε δυνατὸν ἀνωτέρω τῆς ληγούσης, ἐφ' δσον θὰ ἐπιτρέψῃ τοῦτο ἡ λήγουσα· λ. χ. (κακδεῖ) φιλόκαλος (ἀγαθδεῖ) πανάγαμος, (ποιμῆν) ἀρχιποίμην.

Οὐδέποτε δμως δ τόνος ὑπερβαίνει τὴν λήγουσαν τοῦ πρώτου συνθετικοῦ· λ. χ. εὐθύφρων, ὃ εὐθύφρον, ἐκτὸς ἀν γίνη ἔκθλιψις· λ. χ. πάροδος (παρ' ὅδός).

Τὰ δηματικὰ τὰ λήγοντα εἰς α, -η -ευς, -μος, -της, -τηρ -τεος, ἀν συντεθῶσι μετὰ προθέσεων τονίζονται ὅπου καὶ τὰ ἀπλᾶ· λ. χ. συμφόρα (φορά), μεταβολή (βολή), συγγραφεὺς (γραφεὺς), συλλογισμὸς (λογισμὸς), συμμαθητὴς (μαθητὴς) κλπ.

Τὰ εἰς πετης, ἀν μὲν παράγωνται ἀπὸ τοῦ πεπτω, τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ κλίνονται κατὰ τὴν γ'. κλίσιν· λ. χ. προπετῆς, γονυπετῆς. "Αν δὲ παράγωνται ἀπὸ τοῦ πετομαί, τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης καὶ κλίνονται κατὰ τὴν α'. κλίσιν· λ. χ. ὑψιπέτης, ὠκυπέτης, οὐρανοπέτης.

Τὰ εἰς ης (γενικὴ οὐς) τριτόκλιτα τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης· λ. χ. ἀληθής, εὐγενής, εὐπειθής, ψευδής κτλ.

'Εξαιροῦνται καὶ τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης τὰ λήγοντα εἰς ἀντης —άρκης —ήθης —ήρης —μήκης —ώδης —ώλης —μεγέθης· π. χ. ἀνάντης —αὐτάρκης —εὐήθης —εὐώδης —εὐμεγέθης κτλ.

'Ἐπ' ἵσης ἔξαιροῦνται καὶ τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης τὰ κύρια δόνματα· π. χ. Δημοσθένης, Ἀντισθένης, Διογένης.

Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἔτος σύνθετα διφοροῦνται τονίζομενα καὶ ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ ἐπὶ τῆς παραληγούσης· π. χ. τριακονταετῆς καὶ τριακονταέτης (καὶ τριακοντούτης), ἔξαιτης (καὶ ἔξέτης), δεκαιετῆς (καὶ δεκέτης).

'Η λέξις μέγας τηρεῖ τὸν τονισμὸν τοῦ ἀπλοῦ καὶ ἐν τῇ συνθέσει π. χ. παμμέγας (ἄλλ' ὑπέρμεγας).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΝΔ'.

■ερὶ τονεσμοῦ τῶν συνθέτων.

(Συνέχεια)

Τὰ εἰς ος σύνθετα ἐπίθετα, τῶν δποίων τὸ δεύτερον συγθετικὸν εἶνε δῆμα, τονίζονται ὡς ἔξης·

Τὰ μὲν σημαίνοντα ἐνέργειαν τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης,

Δια αὗτη είνε βραχεῖα· π. χ. παροκτόνος (=δ φονεύσας τὸν πατέρα του), ἵπποτρόφος (=δ τρέφων ἵππους). "Αν δμως ἡ παραλήγουσα είνε μακρά, τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης" π. χ. στρατηγός, ναυπηγός, γεωργός.

Τὰ δὲ ἔχοντα παθητικὴν ἡ ἀμετάβατον σημασίαν τονίζονται ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης· λ. χ. λιθόβιος (=δ βαλλόμενος διὰ λίθων), πατρόκτονος (=δ φονεύθεις ὑπὸ τοῦ πατρός).

Ἐξαιρέσεις. Παρὰ τὸν εἰρημένον κανόνα περὶ τῶν εἰς ος συνθέτων τονίζονται τὰ πανοῦργος, μακοῦργος καὶ ἐπίβουλος. "Ἐπ' Ἰσης τὰ ἔκ προθέσεων σύνθετα" π. χ. πρόμαχος, διάδοχος. Πρὸς τούτοις τὰ ἀπὸ τοῦ ἀχωρίστου μορίου αἱ ἀπὸ τοῦ ἐπιρρήματος εν σύνθετα π. χ. ἄγονος, εὐφορος. Καὶ τέλος; τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ ἄρχω, ἀκούω, καὶ ἔχω· π. χ. ἵππαρχος, ὑπήκοος, ἡνίοχος.

Τὰ εἰς ως σύνθετα Ἀττικὰ προπαροξύνονται· π. χ. λεπτόγεως, χρισόκερως κτλ. Ἐξαιροῦνται δμως τὰ ἀπὸ τοῦ γῆρας σύνθετα· π. χ. ἀγήρως, ὑπεργήρως κτλ.

Τὰ εἰς ος σύνθετα ἐπίθετα, τῶν ὅποιων τὸ πρῶτον συνθετικὸν είνε ῥῆμα καὶ τὸ δεύτερον δνομα, πάντοτε προπαροξύνονται· π. χ. φιλόσοφος, φιλόλογος.

Τὰ εἰς τος ῥηματικὰ συντιθέμενα μετὰ τῶν προθέσεων δξύνονται, ἀν σημαίνωσι τὸν δυνάμενον νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνομενον· π. χ. ἐξαιρετὸς (=δ δυνάμενος νὰ ἐξαιρεθῇ). Προπαροξύνονται δὲ ἀν σημαίνωσι τὸν παθόντα· εἰον, ἐξαίρετος (=δ ἐξηρημένος).

Τὰ οὐδέτερα τῶν εἰς ος παροξυτόνων ἐπιθέτων προπαροξύνονται· εἰον, δ φιλαλήθης—τὸ φιλάληθες, δ αὐτάρκης—τὸ αὐταρκες.

Ἐξαιροῦνται τὰ ἔχοντα εἰς τὴν παραλήγουσαν ω, ὡς καὶ τὰ εἰς ηρης, ἀτινα προπερισπῶνται· εἰον, δ πυδήρης—τὸ ποδῆρες, εὐώδης—τὸ εὐώδες.

Τὸ κριτῆς συντιθέμενον μὲν μετὰ προθέσεως τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης· εἰον, ἐπικριτής, ὑποκριτής, μετὰ λέξεως δὲ ἀλλης συντιθέμενον παροξύνεται· εἰον, ὁνειροκρίτης, τεχνοκρίτης, δικαιοκρίτης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ Α' ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΟΝΟΜΑΤΑ

έσφαλμένως ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ ἀπαντῶντα

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ

Α

Λέξεις συνήθως ἄλλ' ἔσφαλμένως ἀπαντῶσαι εἰς εἰα ἀντὶ εἰς οι-

Αμνηστέα διὰ τοῦ εἰνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ ἀμνηστέα διὰ τοῦ ει, διότι τὸ ἀμνηστία παράγεται ἐκ τοῦ ἀμνηστος καὶ τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν εἰς οι λαμβάνουσι τὴν κατάληξιν ια. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγομεν ἀχρηστία (ἐκ τοῦ ἀχρηστος), ἀπιστία (ἐκ τοῦ ἀπιστος), ἀρρωστία (ἐκ τοῦ ἀρρωστος), εὐαρμοστία (ἐκ τοῦ εὐάρμοστος), ἀπληστία (ἐκ τοῦ ἀπληστος), δυσχρηστία (ἐκ τοῦ δύσχρηστος), εὔρωστία (ἐκ τοῦ εὔρωστος).

Ἐπίσης διὰ τοῦ εἰ πρέπει νὰ γράψωνται καὶ αἱ ἑξῆς λέξεις, αἴτινες συνήθως ἄλλ' ἔσφαλμένως γράφονται διὰ τοῦ ει

ἀσωτία	ἐκ τοῦ ἀσωτος	καὶ οὐχὶ ἀσωτέα
γειτονία	> > γείτων	> > γειτονεία
ἔχεμυθία	> > ἔχέμυθος	> > ἔχεμύθεια
ῆγεμονία	> > ἡγεμών	> > ἡγεμονεία
κηδεμονία	> > κηδεμών	> > κηδεμονεία
κηδεστία	> > κηδεστής	> > κηδεστέα
περιεργία	> > περίεργος	> > περιέργεια
προεδρία	> > πρόεδρος	> > προεδρεία
σιτοπομπία	> > σιτοπομπὸς	> > σιτοπομπέα
συνεργία	> > συνεργός	> > συνέργεια
συνεδρία	> > σύνεδρος	> > συνεδρεία
ὑπερηφανία	> > ὑπερήφανος	> > ὑπερηφάνεια

Ἐπίσης πρέπει νὰ λέγωμεν καλλιεργία, ἀμαθία καὶ οὐχὶ καλλιέργεια, ἀμάθεια.

Λέξεις συνήθως ἀπαντῶσαι εἰς οὐαὶς ἀντὶ εἰς εἰα.

Ἄνωτέρω κατελέξαμεν τὰς λέξεις εἰς οὐαὶς, τὰς δόποιας συνήθως γράφουσι διὰ τοῦ εἰα· ἡδη ἀπαριθμούμεν τὰς λέξεις, ἃς δοφείλομεν νὰ γράφωμεν διὰ τοῦ εις καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ ε.

Αλαζονεῖα καὶ οὐχὶ ἀλαζονία, διότι ή λέξις ἀλαζονεῖα παράγεται ἐκ τοῦ ἀλαζονεύομαι καὶ τὰ ἀφηρημένα οὐσιαστικὰ τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν εἰς ευωρήμάτων γράφονται διὰ τοῦ εις π.χ. ὅητορεύω—ὅητορεία, πραγματεύω—πραγματεία, κολακεύω—κολακεία.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δέον νὰ γράφωνται διὰ τοῦ εις καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ εις καὶ αἱ ἔξης λέξεις.

ἀγνεία	ἐκ τοῦ	ἀγνεύω	καὶ οὐχὶ	ἀγνία
ἀγυρτεία	>	ἀγυρτεύω	>	ἀγυρτία
δεσποτεία	>	δεσποτεύω	>	δεσποτία
δυναστεία	>	δυναστεύω	>	δυναστία
εἰρωνεία	>	εἰρωνεύω	>	εἰρωνία
ἐποπτεία	>	ἐποπτεύω	>	ἐποπτία
ἐπιτροπεία	>	ἐπιτροπεύω	>	ἐπιτροπία
ἐφεδρεία	>	ἐφεδρεύω	>	ἐφεδρία
ἐφορεία	>	ἐφορεύω	>	ἐφορία
ἡνιοχεία	>	ἡνιοχεύω	>	ἡνιοχία

Τὸ προστατεία γίνεται ἐκ τοῦ προστατεύω, τὸ δὲ προστασία ἐκ τοῦ προστάτης.—Ἐπ' ίσης τὸ ἴκετεία γίνεται ἐκ τοῦ ἴκετεύω καὶ τὸ ἴκεσία ἐκ τοῦ ἴκετης.

Ἐπ' ίσης διὰ τοῦ εις δέον νὰ γράφωνται αἱ λέξεις ἀνδρεῖα καὶ Ἀκαδήμεια. Ἀδόκιμον δὲ είνε τὸ συνήθως λεγόμενον Ἀκαδημία.

Ἡ λέξις δὲ ὑδρεῖα λέγεται ἐπὶ τῆς ὑδρεύσεως καὶ ὑδρία ἐπὶ τοῦ ὁργάνου.

Αλκιβιάδου, Εύριπείδου εἰνε ἡ γενικὴ τοῦ ἐνικοῦ τοῦ Ἀλκιβιάδης καὶ Εύριπείδης καὶ οὐχὶ -Αλκιβιάδους, Εύριπείδους, διότι τὰ λεγόμενα πατρωνυμικὰ ἢ πατρωνυμικὴν κατάληξιν ἔχοντα εἰς δης δὲ λήγοντα εἰνε πρωτόκλιτα καὶ οὐχὶ τριτόκλιτα.

Σημ. Πατρωνυμικὰ καλοῦνται τὰ ὄνόματα τὰ σημαίνοντα τὸν εἰόν, ἢ τὸν ἀπόγονόν τινος.

Απελπισία. Προτιμότερον εἰνε ἀντὶ τοῦ ἀπελπισία νὰ μεταχειριζόμεθα τὴν λέξιν ἀπελπισμός.

Αποστασία. (Ἀντὶ τούτου προτιμότερον νὰ γίνηται χρῆσις

τῆς λέξεως ἀπόστασις. Ἐπ' ἵσης δρθὰ εἰνε τὰ παράλυσις, ἐπίστα-
σις, ὑπόκρισις, καὶ οὐχὶ παραλυτία, ἐπιστασία, ὑποχρισία.

Δ

Διαειπησέα. Ἀντὶ τῆς λέξεως ταύτης οἱ ἀρχαῖοι μετεχειρί-
ζοντο τὴν λέξιν δίαιτα.

Διοσεληψέα η διοσοληψέα η ληψιοδιοσέα. Δὲν εἰνε ταῦτα
δρθά, καίτοι γίνεται χρῆσις αὐτῶν ὡπλὸν πολλών. Ἀντ' αὐτῶν πρέπει
νὰ λέγωμεν δόσις καὶ λῆψις.

Ε

Ἐνέδρα. Ο δρθὸς τονισμὸς τῆς λέξεως ταύτης εἰνε ἐνέδραι
καὶ οὐχὶ ἐνέδρα, διότι τὸ ἔδρα καὶ ἀπλοῦν καὶ σύνθετον δὲν ἔχει τὴν
λήγουσαν μακράν, ὡς ἐνέδρα, καθέδρα, ἐξέδρα, φειδενέδρα, ἀντε-
νέδρα.

Ἐπακτεία. Κακῶς γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως ταύτης ἀντὶ τοῦ
δρθοῦ ἐπακτησίες, δπερ μετεχειρίζοντο οἱ παλαιοὶ πρὸς δήλωσιν τοῦ
ἔργου τοῦ ἐπακτού. Ἐλέγετο δὲ πρὸς τούτοις καὶ προσακτησίες ἐκ
τοῦ ῥήματος προσακτῶν.

Ἐπιστασία. Τὸ δρθὸν εἰνε ἐπίστασις.

Κ

Καθωμελημένη γλῶσσα. Τοισυτορόπως εἰνε ἀνάγκη νῦ
λέγωμεν καὶ οὐχὶ καθομιλουμένη. Ἀντὶ τοῦ καθωμιλημένη δυνά-
μεθα νὰ μεταχειρίζωμεθα τὸ δημιουρμένη, τὸ δποῖον ἰσοδυναμεῖ πρὸς
τὸ λαλουμένη.

Σημ. Διὰ τοῦ ἐνεστῶτος καθομιλουμένη ἐννοοῦμεν τὴν γινομένην κο-
νήν, ἐν φέκεινο τὸ δποῖον ἡμεῖς θέλομεν νὰ ἐκφράσωμεν, δηλ. τὴν γλῶσσαν
ἡτις ἔχει γίνη καὶ εἰνε κοινή, δηλοῦται διὰ τοῦ παρακειμένου καθωμιλη-
μένην.

Λακωνεκή εἰνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ Λακωνία. Οὗτω λέγομεν
Μεγαρική, Πλαταιϊκή, Ἀττική, κτλ.

Μεταφράστης καὶ παραφράστης εἰνε τὰ δρθὰ καὶ οὐχί,
ώς πολλοὶ ἐσφαλμένως λέγουσι, μεταφραστής, παραφραστής, διότι
τὰ εἰς στης η γενικώτερον τὰ εἰς της δισύλλαβα ἀρσενικὰ δνόματα
ἀπλα καὶ σύνθετα ἐτονίζοντο εἰς τὴν παραλήγουσαν. Ὁμοια εἰνε τὰ
πλάστις, δάπτης, γνώστης, μύστης, ἐπόπτης, αὐτάρκης, δέκιης.

Καὶ τὸ καταχραστής ζὲν εἰνε δρθόν. Ἀντὶ τούτου πρέπει νὰ λέγωμεν καταχρήστης.

Ἐπ' ίσης διαλύτης εἰνε τὸ δρθόν καὶ οὐχὶ διαλυτής.

Λάρεσα δι' ἐνδὲ σ εἰνε ἡ δρθὴ γραφὴ καὶ οὐχὶ Λάρισσα.

Ἐπίσης "Αμφισσα εἰνε τὸ δρθόν καὶ οὐχὶ "Αμφισσα

Βόρειος	>	>	>	>	>	Βόρρειος
'Εριννος	>	>	>	>	>	'Εριννος
'Ιλισσός	>	>	>	>	>	'Ιλισσός
Κάσσος	>	>	>	>	>	Κάσσος
Κηφισσός	>	>	>	>	>	Κηφισσός
Κρῖσα	>	>	>	>	>	Κρῖσσα
Φεραίος	>	>	>	>	>	Φεραίος
ψιμύθιον	>	>	>	>	>	ψιμμύθιον

Μικρογραφία εἰνε τὸ δρθόν καὶ οὐχὶ μικρογράφησις.

O—Π

Ομοιοκαταληξία καὶ ὁμοιοκατάληξις.

Παλέρροια. Ἡ λέξις αὗτη σημαίνει τὴν ἀνύψωσιν καὶ τὴν κατάπτωσιν τῶν θαλασσίων ὑδάτων, αἵτινες ιδίως γίνονται ἀντιληπταὶ ἐν ταῖς παραλίαις. Καὶ ἡ μὲν ἀνύψωσις καλεῖται εἰδικῶς πλημμυρίς, ἡ δὲ κατάπτωσις ἀμπωτις.

Οὐχὶ δὲ δρθῶς λέγουσι πολλοὶ παλίρροια καὶ ἀμπωτις ἐννοοῦντες διὰ τοῦ παλίρροια μόνον τὴν ἀνύψωσιν τῶν ὑδάτων, ἐνῷ δι' αὐτοῦ σημαίνονται, ώς εἴπομεν, ἀμφότερα, δηλ. ἡ ἀνύψωσις καὶ ἡ κατάπτωσις τῶν ὑδάτων.

(Τοιαύτη ἐν παραδείγματι παλίρροια γίνεται ἐν τῷ Εὔριπῳ παρὰ τὴν Χαλκίδα).

Σ

Σφύρα μετὰ περισπωμένης εἰνε τὸ δρθόν καὶ οὐχὶ σφύρα, διότι τὸ σ τῆς παραληγούσης εἰνε μακρόν.

Φ

Φιλοπατρία. Ἡ λέξις αὕτη παραγομένη ἐκ τοῦ φιλῶ καὶ πατήψ δηλοῖ τὴν πρὸς τὸν πατέρα ἀγάπην καὶ οὐχὶ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα. Προκειμένου δὲ περὶ πατρίδος ἔπρεπε νὰ εἰπωμεν φιλο-

πατριδία. Άντι δημως τούτου προτιμότερον είνε νὰ λέγωμεν τὸ φι-
λόπατρος τοῦ ἀνδρὸς κτλ.

X

ΧρεστεανΟσύνη διὰ τοῦ Ο είνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ χριστια-
νΩσύνη διὰ τοῦ ω, διότι τὸ χριστιανὸς ἔχει τὸ α μακρόν, τὰ δὲ εἰς
οσύνη γράφονται διὰ τοῦ ο, ἐὰν η προηγγουμένη τῆς καταλήξεως
συλλαβὴ εἴνε μακρά.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΙΣΙΣ

Λέξεις ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ ἐσφαλμένως ἀπαντῶσαι

A

Άνεβασιος ώς θηλυκὸν τεῦ ἀνένδαιος είνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ
ἀβεβαία, ώς λέγουσι πολλοί.

Αεργός (ἀεργός) είνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ ώς συνήθως ἀλλ᾽
ἐσφαλμένως λέγεται ἀεργος.

Ακαδημαϊκὸς ὑπὸ τῶν παλαιῶν δὲν ἐλέγετο οὕτως. Άντι.
τούτου προτιμότερον νὰ λέγωμεν δ ἀπὸ τῆς **Ακαδημείας**.

Ακρεβότερος, ἀκενδυνότερος, ἐπικενδυνότερος,
ἀνεαρότερος, ἀκρατότερος, ἀκυρότερος διὰ τοῦ Ο είνε
τὰ δρθὰ καὶ οὐχὶ ἀκριβώτερος, ἀκινδυνώτερος, ἐπικινδυνώτερος,
ἀνιαρώτερος, ἀκραιώτερος, ἀκυρώτερος διὰ τοῦ ω, ώς ἐσφαλμένως
γράφουσι πολλοὶ ταῦτα.

Ο **Ακροκόρινθος** είνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ, ώς λέγεται ὑπὸ¹
πολλῶν, η **Ακροκόρινθος**.

Άλυσος. Κακῶς μεταχειρίζονται τινες τὸ δευτερόχλιτον
ὄνομα η **άλυσος** τῆς **άλυσου**, ἐν φ τὸ τριτόχλιτον η **άλυσις**—άλύ-
σεως είνε τὸ δρθόν.

Άμαξετὸς δὸς είνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ ἀμαξιτὴ ὁδός, ώς
ἐσφαλμένως λέγεται ὑπὸ τινων.

Άνατόμος—άνατομέα. Αἱ λέξεις αὗται ησαν παντελῶς
ἄχρηστοι ἐν τῇ παλαιῇ γλώσσῃ. Άντι αὗτῶν ησαν ἐν χρήσει αἱ λέ-
ξεις **άνατομικὸς** καὶ **άνατομη**. Δύναται δὲ ἀντὶ τοῦ **άνατομη** νὰ λέγη-
ται καὶ **άνατομική**, ώς λέγεται **ἰατρική**, **ὅητορική**, **γραμμιατική** κτλ.

Άγορθογράφος. Καθ' δην τρόπον τονίζεται τὸ δρθογράφος,

πρέπει νὰ τονίζηται καὶ τὸ ἀνορθογράφος οὐχὶ ἐὲ ἀνορθόγραφος.

Καθ' ὅμοιον τρόπον λέγομεν δωροδόκος—ἀδωροδόκος, κληρονόμος—συγκληρονόμος, ἐργολάβος—συνεργολάβος.

III ἀπόκρεως. Ἐσφαλμένως κλίνεται τὸ σηματοῦ τῆς Β'. Αττικῆς κλίσεως. Οὗτω λέγουσι συνήθως ἡ ἀπόκρεω, αἱ ἀπόκρεω, τῶν ἀπόκρεω, τὰς ἀπόκρεω, ἐν φ τὰ δρθὰ εἰνε ἡ ἀπόκρεως, αἱ ἀπόκρεω, τῶν ἀπόκρεων, τὰς ἀπόκρεως, ὡς κλίνονται κανονικῶς τὰ Ἀττικὰ δύναματα.

'Αστικὸς διὰ τοῦ εἰνε ἡ δρθὴ γραφὴ τῆς λέξεως καὶ οὐχὶ ἀστικὸς διὰ τοῦ υ (ἴδε καὶ ἀνωτέρω Γύμνασμα ΜΗ'. Α' μέρους).

Αὔρινὸς-ἡ-ὸν εἰνε τὰ δρθὰ καὶ οὐχὶ αὐριανὸς-ἡ-ὸν. Οὗτω λέγομεν χθεσινὸς-ἡ-ὸν (χθὲς-ινος), σιημερινὸς-ἡ-ὸν (σήμερον-ινος) κτλ.

'Αφύρητος εἰνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ, ὡς λέγουσι συνήθως, ἀνυπόφορος.

B

Βεβλεόφελος εἰνε ἐσφαλμένον καὶ ἀντ' αὐτοῦ πρέπει νὰ λέγωμεν φιλόβιβλος. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγομεν φιλόμουσος, φιλόλογος, φιλόσοφος, φιλόχρηστος κτλ.

Βυζαντῖνος εἰνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ Βυζαντῖνος. Οὗτω λέγεται καὶ Ἀκραγαντῖνος, Παρισῖνος, Ταραντῖνος, Φλωρεντῖνος.

C

Γλαφυρότερος διὰ τοῦ ω εἰνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ, ὡς γράφεται ὑπό τινων, γλαφυρότερος.

D

Δημοκρατικὸς εἰνε τὸ δρθὸν, διέτι ἐμφαίνει τὸν ἀνθρώπον τῆς δημοκρατίας καὶ οὐχὶ δημοκράτης, διπερ εἰνε ἄγνωστον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ἀν υπῆρχε δέ, θὰ ἐσήμανεν τὸν κρατοῦντα τοῦ δῆμου. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δρείλομεν νὰ λέγωμεν δριστοκρατικὸς καὶ οὐχὶ ἀριστοκράτης.

Δημόσιος ἀσφάλεια δὲν εἰνε δρθὸν, διέτι τὸ δημόσιος ἔχει θηλυκὸν δημοσία καὶ οὐχὶ δημόσιος. Οὗτω καὶ τοῦ γνήσιος τὸ θηλυκὸν εἰνε γνησία.

Διακεκριμένος καὶ συγκεκριμένος δι' ἐνὸς μ εἰνε ἡ δρθὴ

γραφή τῶν λέξεων τούτων καὶ οὐχὶ διακεχριμένος καὶ συγκεκριμένος διὰ δύο μ., διότι οἱ παρακείμενοι κέχριμαι, κέκλιμαι, πέπλυμαι, τέταμαι ἐγράφοντο ἀείποτε δι' ἑνὸς μ.

E

•**Ελεος.** Κατ' ἀρσενικὸν γένος δὲ ἔλεος ἐλέγετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ οὐχὶ τὸ ἔλεος.

Σημ. Ἐν τῇ ἀκκλησιαστικῇ γλώσσῃ γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως εἰς οὐδέτερον γένος (τὸ μέγα ἔλεος).

•**Εμετος.** Οἱ δρθὸς τονισμὸς τῆς λέξεως ταύτης εἰνε ἐμετος καὶ οὐχὶ ὡς συνήθως ἀλλ᾽ ἐσφαλμένως λέγεται ἐμετός.

Σημ. Κατὰ τὸν κανόνα τοῦ Ἡορωιανοῦ «τὰ διὰ τοῦ τον τριβολάχεα ὑποκοριστικὰ προποροξένονται· π. χ. κιένιον, πόδιον, θρόνιον». Κατὰ ταῦτα δὲ ἐσχηματίσθη καὶ τὸ ἐμετος, διότι δύο καὶ τὰς τρεῖς συλλαβάς βραχείας.

•**Εμπόρειον.** Ὁφείλομεν νὰ μεταχειρίζωμεθα τὴν λέξιν ἐμπορία, διαν θέλωμεν νὰ φανερώσωμεν τὸ ἔργον, διότι ἡ λέξις ἐμπορίου σημαίνει τόπον ἐμπορικὸν (σκάλαν). Πρέπει ἐπομένως νὰ λέγωμεν ἐπαγγέλλομει τὴν ἐμπορίαν καὶ οὐχὶ τὸ ἐμπόρειον, ὡς συνήθως ἀλλὰ κακῶς λέγεται.

•**Ἐνατος.** Δι' ἑνὸς ν καὶ οὐχὶ διὰ δύο γράφεται ἡ λέξις ἐνατος καὶ αἱ λοιπαὶ παράγωγοι λέξεις ἐκ τοῦ ἐννέα, ὅπερ ἐν τούτοις γράφεται διὰ δύο ν. Ἐπομένως ἐννέα, ἀλλ' ἐνατος, ἐνάκις, ἐνενήκοντα, ἐνεακόντια.

•**Ἐπέμβονος.** Η δρθὴ γραφὴ τοῦ δνόματος τούτου εἰνε κατὰ τὴν β' κλίσιν ἐπίμονος καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν γ'. κλίσιν, ὡς ἐσφαλμένως λέγουσι πολλοί, δὲ πκίμων γεν. τοῦ ἐπίμονος.

•**Ἐπ'** ισης ὁφείλομεν νὰ λέγωμεν δὲ εὔξωνος, τοῦ εὔξωνον, τοὺς εὔξωνους καὶ οὐχὶ δὲ εὔξων, τοῦ εὔξωνος, τοὺς εὔξωνας.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πρέπει νὰ λέγηται δὲ πίθηκος, τοῦ πίθηκου καὶ οὐχὶ δὲ πίθηξ, τοῦ πίθηκος.

Τέλος δὲ ἀνήλικος, τοῦ ἀνηλίκου, τοὺς ἀνηλίκους εἰνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ δὲ ἀνήλιξ, τοῦ ἀνήλικος, τοὺς ἀνήλικας. Τὸ ἐνήλικος δμως λέγεται καὶ ἐνῆλιξ.

•**Ο ἐπεπύλαος** ἔχει θηλυκὸν ἡ ἐπεπύλαος καὶ οὐχὶ ἡ ἐπεπολαία, ὡς λέγουσιν ἐσφαλμένως πολλοί.

•**Ἐπισεσημαχιμένος** μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ εἰνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ ἐπισημασμένος, ὡς ἐσφαλμένως λέγουσι πολλοί.

Οὗτως εἶνε δρθὰ μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ τὰ

ἐπισεσωδευμένος	ἀνασεσυρμένος
προϋπολελογισμένος	βεβρασμένος
ἀποκεκρυσταλλωμένος.	

Ἐστημένος, ἐγκατεστημένος. Δὲν εἶνε δρθὺ ταῦτα. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον ἀντ' αὐτῶν ἐστηκώς, ἐστώς, ἐξ ὧν βραδύτερον ἐπλάσθησαν τὸ ἐστημένος καὶ καθεστημένος. Ἡ κοινὴ γλῶσσα μεταχειρίζεται τὸ στημένος.

Ημεκεκαυμένος. Δὲν εἶνε δρθὸν νὰ μεταχειρίζωμεθα τὴν λέξιν ταύτην. Ἀντ' αὐτῆς ὀφείλομεν νὰ λέγωμεν ἡμίκαυστος ἢ ἡμίκαυτος.

K

Καενοτόμος εἶνε τὸ δρθόν, ἐξ οὗ ἐσχηματίσθη ἡ λέξις καινοτομία καὶ ρήμα καινοτομῶ. Κακῶς ἐπομένως γίνεται χρῆσις τοῦ καινοτομιστής.

Καιρός. Ἡ λέξις καιρὸς=εὔκαιρία, περίστασις· κακῶς δὲ λαμβάνεται ἡ λέξις ἐπὶ χρονικοῦ διαστήματος. Ἐπομένως ὀφείλομεν νὰ λέγωμεν, πόσος χρόνος, πολὺς χρόνος κτλ. καὶ οὐχὶ πόσος καιρός, πολὺς καιρὸς κτλ.

Κατεπτοημένος εἶνε τὸ δρθόν, δηλ. ἀνευ ἀναδιπλασιασμοῦ. Ἐπ' ἵσης ἀπεκτηνώμένος ἀνευ ἀναδιπλασιασμοῦ εἶνε τὸ δρθόν.

A

Λαμπρύλος. Διὸς λεῖψαν εἶνε ἡ δρθὴ γραφὴ τῆς λέξεως καὶ οὐχὶ Λαμπρύλλος.

Σημ. Τὰ εἰς λοις κύριαι ὄνόματα καὶ ἔχοντα υἱὸν τῷ παραληγούσῃ, ἀν μὲν διὸς λεῖψαν εἶραντο, ἐτονίζοντο ἐπὶ τῆς παραληγούσης· π.χ. *Αἰσχύλος, Γούγγύλος, Δερκύλος, Φειδύλος, Χρεμύλος* κτλ. "Αν δὲ ἐγράφοντο διάδονος λεῖψαν εἶραντο ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης" π.χ. "Αιντυλλος, Αρίστιλλος, Κάθυλλος, Ξένυλλος.

Λαύρεειον. Διὰ τοῦ εἰ εἶνε ἡ δρθὴ γραφὴ τῆς λέξεως ταύτης καὶ οὐχὶ Λαύριον. Γίνεται δὲ τοῦτο φανερὸν ἐκ τοῦ παραγώγου Λαυρεώτης, διπερ ἐγένετο ἐκ τοῦ Λαύρειον, διπως τὸ Μαρεώτης ἐκ τοῦ Μάρεια, τὸ Ἡρακλεώτης ἐκ τοῦ Ἡράκλεια, Ἀλεξανδρεώτης ἐκ τοῦ Ἀλεξάνδρεια.

Λέμβοις. Πάντοτε κατ' ἀρσενικὸν γένος δὲ λέμβοις ἐλέγετο ὑπὸ τῶν παλαιῶν καὶ οὐχὶ ἡ λέμβιος.

Λεβάδειον. Διὰ τοῦ εἰ πρέπει νὰ γράφηται ἡ λέξις λιβάδειον (ἐκ τοῦ λιβάς).

Λογύδρειον. Ἡ ὅρθη γραφὴ τῆς λέξεως εἶνε λογύδριον καὶ οὐχὶ λογέδυον, διότι ὑποκοριστικὴ κατάληξις ιδριον δὲν ὑπάρχει. Οὕτω λέγομεν *νηστύδρειον* (ἐκ τοῦ νῆσος).

Αντὶ τοῦ λογύδριον δυνάμεθα νὰ μεταχειρίζωμεθα τὰς λέξεις λογίδιον καὶ λογάριον.

Λυκαβηττὸς διὰ δύο τε εἶνε ἡ ὅρθη γραφὴ τῆς λέξεως καὶ οὐχὶ δι’ ἐνός.

M

Μετερρυθμισμένος. Εἶνε τὸ ὅρθον, δηλ. παρακείμενος τοῦ μετερρυθμίζομαι καὶ οὐχὶ, ως λέγεται ὑπὸ πολλῶν, μετερρυθμημένος ἢ μετερρυθμημένος.

Μετημφιεσμένος καὶ μεταμφιεσθεὶς εἶνε ὁ παρακείμενος καὶ ὁ παθητικὸς ἀόριστος τῆς μετοχῆς τοῦ μεταμφιέννυμαι καὶ οὐχὶ, ως λέγεται ὑπὸ πολλῶν, μετεμφιεσμένος καὶ μετεμφιεσθεῖς.

N

Νοῦς. Ἡ ὅρθη κλίσις τοῦ ὀνόματος εἶνε κατὰ τὴν δέκατην αἱρέσιν.

Ἐνικὸς	Πληθυντικὸς
δ νοῦς (δ γόρις-νοῦς)	οἱ νοῖ (νόσι-νοῖ)
τεῦ νοῦ (τοῦ νόσου-νοῦ)	τῶν νῶν (νόσων-νῶν)
τῷ νῷ (τῷ γόρι-γῷ)	τοῖς νοῖς (νόσι-νοῖς)
τὸν νοῦν (τὸν νόσον-νοῦν) κτλ.	τοὺς νοῦς (νόσους-νοῦς) κτλ.

Κακῶς ἐπομένως λέγουσι πολλοὶ δ νοῦς, τοῦ νοός, τῷ νοῖ... οἱ νόες κατὰ τὸ δ βοῦς, τοῦ βοὸς κτλ.

Ἐπομένως ἡ φράσις ἄνθρωπος κοινοῦ νοὸς εἶνε ἐσφαλμένη ἀντὶ τῆς ὅρθης ἄνθρωπος κοινοῦ νοῦ.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πρέπει νὰ κλίνωμεν τὸ πλοῦς (πλόος). Ο πλοῦς ἐπομένως τοῦ πλοῦ, τῷ πλῷ, τὸν πλοῦν κτλ. Οἱ πλοῖ... τοῖς πλοῖς, τοὺς πλοῦς καὶ οὐχὶ, ως γράφουσι τινες, οἱ πλόες, τοὺς πλόας.

Οὗρον πληθυντικός τὰ οὐχα είνε τὸ δρθόν καὶ οὐχὶ ώς κοινῶς
ἀλλ᾽ ἐστραλμένως λέγεται τὸ οὖρος.

Π

Παράγραφος. Ἡ παράγραφος είνε τὸ δρθόν καὶ οὐχὶ διπα-
ράγραφος, διότι ή λέξις παράγραφος είνε ἐπίθετον καὶ παραλείπεται
τὸ ούσιαστικόν γραμμιή.

Παλέιμβολος, παλειμβολέα είνε τὰ δρθά καὶ οὐχί, ώς
λέγουσι πολλοί, παλίμβολος, παλιμβουλία.

Παντοτεινός είνε τὸ δρθόν καὶ οὐχὶ παντοτεινός.

Ἐφετεινός δημος ἀντιθέτως είνε τὸ δρθόν καὶ οὐχὶ ἐφετεινός.

Παρνασός. Διένδος σ είνε ή δρθή γραφή τῆς λέξεως, οὐχὶ
δὲ Παρνασσός.

Πατρεώτης. Οἱ παλαιοὶ οὐδέποτε μετεχειρίζοντο τὸ δνομα-
τοῦτο ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ φιλόπατρος, ώς γίνεται σήμερον.

Ἐσήμχινε δὲ τὸ πατριώτης τὸν καταγόμενον ἐκ τῆς αὐτῆς πα-
τρίδος, τὸν συμπατριώτην καὶ ἐλέγετο μόνον ἐπὶ δούλων καὶ ζῷων
ώ; καὶ ἐπὶ ἀφύχων.

Τὰ σύνθετα συμπατριώτης, συμπολίτης, συνδημότης, συνηλικιώ-
της είνε τῶν μεταγενεστέρων, διότι οἱ παλαιοὶ μετεχειρίζοντο τὰ
ἀπλᾶ πατριώτης, πολίτης, δημότης, ήλικιώτης.

Παρωξυμένος διὰ δύο μ είνε τὸ δρθόν, καὶ οὐχὶ παρω-
ξυμένος διένδος μ.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον είνε δρθά τὰ

κατησχυμμένος

ἀπημβλυμμένος

ἐκτεθηλυμμένος

μεμαραμμένος καὶ

μεμαραμμένος

Πλάτανος. Ὅποδ τῶν παλαιῶν ἐλέγετο ή πλάτανος οὐχὶ δ
πλάτανος.

Ἐπ' ἵσης είνε θηλυκὰ τὰ ἔξις :

ἡ κέδρος καὶ οὐχὶ δ κέδρος

ἡ σχῖνος » » δ σχῖνος

ἡ ψῆφος » » δ ψῆφος

Τούναντίον είνε ἀρσενικὸν δ κέραμος καὶ οὐχὶ ή κέραμος.

Πλούστος πληθυντικὸς οἱ πλοῦτοι είνε τὸ δρθόν. Κακῶς

έπομένως μεταχειρίζονται πολλοὶ τὴν λέξιν τὰ πλούτη ώς πληθυντικὸν τοῦ πλοῦτος.

Προτιμότερος, ἐντιμότερος, ἀτιμότερος, ἴσχυρότερος, προθυμότερος, διὰ τοῦ ο εἰνε τὰ δρθὰ καὶ οὐχὶ προτιμώτερος, ἐντιμώτερος, ἀτιμώτερος, ἴσχυρώτερος, προθυμώτερος διὰ τοῦ ω (ἴδε καὶ Γύμνασμα Α'. Τεύχους Ν').

P

Ράδειουργός, χειρουργὸς καὶ οὐχὶ ὁ αδιοῦργος, χειροῦργος, διότι τὸ εἰς ουργὸς τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης, πλὴν τοῦ κακοῦργος καὶ πανοῦργος. Οὗτω λέγομεν δημιουργός, λειτουργός, λεπτουργός, θερμουργὸς κτλ.

Συμφερώτερος, συμφέρωτατος. Ἀγνωστα παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Τὸ συγχριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν τοῦ συμφέρων ἡτο μᾶλλον συμφέρων, μάλιστα συμφέρων. Οὗτως ἐλέγετο καὶ ἐπὶ ἄλλων π.χ. μᾶλλον πεπαιδευμένος, μᾶλλον γεγυμνασμένος, μᾶλλον ἀκμάζων κτλ.

Συναγωνιμός. Ἐχει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀρωγῆς καὶ βοηθείας, διότι παράγεται ἐκ τοῦ συναγωνίζομαι μετά τενος βοηθῶν αὐτῷ. Ὁρθότερον ἐπομένω, ἐπὶ τῆς ἔννοίας τῆς ἔριδος καὶ τῆς ἀμύλλης νὰ μεταχειρίζωμεθα τὴν λέξιν διαγωνισμὸς ἀντὶ τοῦ συναγωνισμός.

Συνάδον μετὰ περισπωμένης εἰνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ συνάδον, διότι τὸ α εἰνε μακρόν.

Συνέταρος εἰνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ συνεταῖρος. Οὗτω λέγομεν μεσέταρος, πεζέταρος, φιλέταρος.

Στύλος Ὄλυμπίου Διός εἰνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ, ώς συνήθως λέγουσι, στῆλαι Ὄλυμπίου Διός. Ἀντὶ τοῦ στῦλοι δυνάμεθα νὰ μεταχειρίζωμεθα τὴν λέξιν κίονες.

Σημ. Ἡ λέξις στήλη κυρίως λέγεται ἐπὶ λίθων, οἵτινες χρησιμεύουσι πρὸς ἀναγραφὴν νόμων, ψηφισμάτων κτλ. ἐπὶ λίθων ἐπιτυμβίων κτλ. Ἐπὶ στισιᾶς δὲ κιόνων, π. χ. ναοῦ τενος τίθεται ἡ λέξις στῦλοι.

Συρακόσεις εἰνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ, ώ; λέγεται Συρακούσιος.

T—Y—Φ

Τάλλα, τάγγαθί, τάστρα, τάκόλουθα καὶ οὐχὶ τ' ἄλλα, τ' ἀγαθά, τ' ἀστρα, τ' ἀκόλουθα, διότι τὸ ἀρθρὸν τὰ δέν ἐπιδέχεται ἔχθλιψιν ἀλλὰ μόνον κρᾶσιν.

Καὶ εὑρίσκονται μὲν τὸ τ' ἄλλα, τ' ἀγαθὰ κτλ. ἀλλ' εἰς ταῦτα

δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ὀρθρου τά, ἀλλὰ περὶ τοῦ συνδέσμου τέ καὶ περὶ ἐκθλίψεως, ἐκ τῆς δποίας ἐπηλθεν η ἀποδολή τοῦ ε.

Τηλεγράφος καὶ οὐχὶ τηλέγραφος. Οὗτω λέγομεν ταχυγράφος, βιβλιογράφος, καλλιγράφος.

Τὸ τηλέγραφος δ' ἔχει παθητικὴν σημασίαν καὶ σημαίνει τὸν τῆλε=μακρόθεν γραφόμενον, οὐχὶ δὲ τὸν τῆλε=μακρὰν γράφοντα, τὸ δποίον δηλοῦται διὰ τοῦ τηλεγράφος.

Οὗτω λέγεται **τηλεσκοπος** δ' μακρόθεν δρατὸς καὶ τηλεσκόπος =δ' μακρὰν βλέπων.

'Μηνητὸς διὰ δύο τ εἰνε τὸ ὀρθὸν καὶ οὐχὶ 'Υμητός.

Φιλειρηνοκός—εἱρηνόφιλος. Δὲν εἰνε ταῦτα ὀρθά, καὶ ἀντ' αὐτῶν πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα τὰ φίλος τῆς εἰρήνης η εἰρηνικός.

Φιλόλογος εἰνε τὸ ὀρθὸν καὶ οὐχὶ φιλολόγος. Τὸ Φιλόλογος, δηλ. δ φιλῶν τοὺς λόγους ἔχει ἐναντίον τὸ μισολόγος. Τὰ δὲ φιλολόγος, ἀν ὑπῆρχε, θὰ είχε τὴν ἔννοιαν τοῦ «φίλους συλλέγοντος» κατὰ τὸ ξενολόγος η τὴν ἔννοιαν τοῦ «περὶ φίλων λέγοντος» κατὰ τὸ θεολόγος.

Σημ. Κατὰ τὸν κανόνα τοῦ 'Ηρωδιανοῦ «ὅσα ἔχουσιν ἐν ἀρχῇ τὸ φιλῶ προπαροξύνονται» π. χ. φιλόπονος, φιλόλογος, φιλόσσοφος κτλ.

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ

Όνόματα ἐσφαλμένως ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ ἀπαντῶντα.

A—Γ—Δ—Ε—Ζ

Αποθέωσις. Ἀντὶ τούτου προτιμότερον εἰνε νὰ λέγωμεν θάνατος η τελευτή.

Αὖλαξ. Πάντοτε κατὰ θηλυκὸν γένος ἐξεφέρετο η αὖλαξ οὐχὶ δὲ δ αὖλαξ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκφέρονται,

η	ελιξ	καὶ οὐχὶ	δ	ελιξ,
η	λαῖλαψ	>	δ	λαῖλαψ,
η	λαγὼν	>	δ	λαγών.

Γονυκλειγῆς—γονυκλειγῶς καὶ οὐχὶ γονυκλιτῆς—γονυκλιτῶς. 'Ανάλογα πρὸς ταῦτα εἰνε τὰ ἑτεροκλινῆς, διμοκλινῆς, πολυκλινῆς, ταῦτοκλινῆς, ἀκλινῆς, ἐπικλινῆς, ὑποκλινῆς κτλ.

Τὸ δῆμα δμως δύναται νὰ σχηματισθῇ γονυκλινῶ καὶ γονυκλιτῶ.

Διένεξις. Ὁρθότερον εἰνε νὰ μεταχειριζώμεθα τὴν λέξιν διαφορὰ ἀντὶ τῆς λέξεως διένεξις.

Δεχοτόμησις είνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ διχοτομία.

Δύσηνους. Κακῶς γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως ταύτης ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ βαρυκέφαλος ἢ χονδροκέφαλος, ὡς ἐπ’ ἵσης κακῶς γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως **κακόνους** ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ κακοκέφαλος. Ἀντὶ τούτου δρεῖλομεν νὰ λέγωμεν **βραδὺς** τὸν **νοῦν** ἢ **βραδύνους**, ἀφυής, νωμόδος κτλ.

Διώρυξ γεν. Διώρυχος είνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ διώρυγος.

Ἐγχείρισις, ἐγχειρίστεική. Κακῶς γίνεται χρῆσις τῶν λέξεων τούτων ἐν τῇ ἱατρικῇ ἐπιστήμῃ, ἐνῷ τὰ δρθὰ είνε **ἐγχείρησις**, **ἐγχειρητική** (ἐκ τοῦ **ρήματος** **ἐγχειρέω-ω**).

Ἐγχειρίσις δὲ ἐκ τοῦ **ρήματος** **ἐγχειρίζω** σημαίνει τὴν τέχνην τοῦ **ἐγχειρίζειν** τὰς **ἐπιστολάς**.

Ἐλλειπής καὶ ἀνελλειπής. Διὰ τοῦ εἰ πρέπει νὰ γράψωνται ταῦτα καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ εἰ, ἐλλειπής, ἀνελλειπής.

Οὕτω λέγεται καὶ λεποτάκτης, λεποταξία, λεποτακτῶ κτλ. διότι τὸ λείπω καὶ προτασσόμενον καὶ ἐπιτασσόμενον κατὰ συστολὴν ἔξεφέρετο, δηλ. ἐλαμβάνετο πρὸς σχηματισμὸν αὐτοῦ ἢ βραχεῖα **ρίζα** (**λεπ**).

Ἐνεστώς (τό), **καθεστώς** (τό), **ἔστως** (τό), καὶ οὐχὶ τὸ ἐνεστός, τὸ καθεστός, τὸ ἔστός, διότι αἱ εἰς ως μετοχαὶ σχηματίζουσι τὸ οὐδέτερον διὰ τοῦ ω. π.γ. τὸ ἔστώς, τὸ γεγώς, τὸ βεβώς κτλ.

Ἐρωταπόκρισις. Δὲν είνε δρθὸν τοῦτο καὶ δρεῖλομεν νὰ λέγωμεν **ἔρωτησις** καὶ **ἀπόκρισις**.

Εὔαρέστησις είνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ **εὐχρεσκία**.

Εὐγνῶμον (τὸ), **ἄγνωμον** (τὸ), **φιλοθέάμον** (τὸ), **μεγαλοπράγμον** (τό). Κακῶς τονίζουσι τὰ οὐδέτερα ταῦτα, ἐνῷ δὲ δρθὸς σχηματισμὸς αὐτῶν είνε **εὐγνωμον**, **ἄγνωμον**, **φιλοθέαμον**, **μεγαλόπραγμον**.

Κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον δρεῖλομεν νὰ λέγομεν **εῦδαιμον** **πάτερ** καὶ οὐχὶ **εῦδαιμον** **πάτερ**.

Ζήτηηα ἐπὶ **ζητήματος**, **σόφισμα** ἐπὶ **σοφίσματος**, **ζημία** ἐπὶ **ζημίας** κτλ. Ἐσφαλμένα ταῦτα, ἐνῷ τὰ δρθὰ είνε **ζήτηηα** ἐπὶ **ζητήματι**, **σόφισμα** ἐπὶ **σοφίσματι**, **ζημία** ἐπὶ **ζημίᾳ**.

Ημεσεσηπώς. Κακῶς γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως ταύτης, ἐνῷ είνε προτιμότερον νὰ λέγωμεν **ἡμισαπής**.

Ημεσυς γενικὴ **ἡμισεΟς** είνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ **ἡμίσεως**. Ἐπ’ ἵσης γενικὴ πληθυντικὴ **ἡμισέων** είνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ **ἡμίσεων**.

Θ—Κ—Ν

Θύλαξ-θύλακος. Ό δρθδς σχηματισμὸς τοῦ δνόματος τούτου εἰνε δ θύλακος, τοῦ θυλάκου κατὰ τὴν β' κλίσιν καὶ οὐχὶ δ θύλαιξ, τοῦ θύλακος κατὰ τὴν γ' κλίσιν, ώς γράφουσι πολλοὶ.

Καθεστηκώς βέος, καθεστηκυῖα ζωή. Ἀντ' αὐτῶν εἰνε δρθδν νὰ λέγωμεν ἐδραῖος βίος, ἐδραῖα ζωή. Τὸ δὲ καθεστηκώς ξεχει ἄλλην ἔννοιαν. Οὕτω καθεστηκότες ἀνδρες λέγονται οἱ τῆς μεσης ηλικίας.

Κάλεσις, καλεστής, καλεστός. Ἐσφαλμένα ταῦτα ἀντιτῶν δρθδν κλῆσις, κλητής, κλητός.

Κλέμαξ μετὰ περισπωμένης εἰνε τὸ δρθδν καὶ οὐχὶ κλίμαξ.

Κυριώδης, κυριωδέστερος, κυριωδέστατος. Ἐσφαλμένα εἰνε ταῦτα. Ὁρθότερον εἰνε ἀντ' αὐτῶν νὰ μεταχειριζόμεθα τὰ κύριος—κυριώτερος—κυριώτατος.

Κώδεξ—κώδικος. Διὰ ε εἰνε ἡ δρθὴ γραφὴ τῆς λέξεως καὶ οὐχὶ, κώδηξ-ηκος. Ἐπ' ίσης καὶ τὰ παράγωγα κωδίκελλος, κωδίκιλλον, κωδικέλλιον διὰ τοῦ ε πρέπει νὰ γράφωνται.

Νεοϊδρυθεές, νεοπλασθεές εἰνε ἐσφαλμένα καὶ πρέπει νὰ λέγωμεν ἀντ' αὐτῶν νεωστὶ ίδρυμείς, νεωστὶ πλασμείς.

Ο—Π—Σ—Υ—Φ

Ομοιοκαταληξέα, μικροκαταληξέα, βραχυκαταληξέα, μικρογραφέα εἰνε τὰ δρθὰ καὶ οὐχὶ, δμοιοκατάληξις, μικροκατάληξις, βραχυκατάληξις, μικρογράφησις.

Οπισθοχώρησις καὶ ρῆμα δπισθοχωρῶ δὲν εἰνε δρθά. Ἀντ' αὐτῶν νὰ λέγωμεν χωρῶ δπίσω, ή χωρῶ εἰς τὰ δπίσω ή υποχωρῶ.

Οφέλη καὶ ωφέλη. Συνήθως γίνεται χρῆσις τῶν λέξεων τεύτων πρὸς σχηματισμὸν τοῦ πληγίσυντικῆς τοῦ δφελος. Ἄλλ' ή λέξις δφελος μόνον ἐν τῇ δνομαστικῇ καὶ αἰτιατικῇ τοῦ ἐνικοῦ εὑρίσκεται. Ωστε δφείλομεν νὰ λέγωμεν αἱ ὠφέλειαι ή τὰ ὠφελήματα οὐχὶ δὲ τὰ δφέλη ή τὰ ὠφέλη.

Παράλυσις εἰνε τὸ δρθδν καὶ οὐχὶ παραλυσία. Οὕτω λέγεται διάλυσις, ἀνάλυσις, ἔκλινσις κτλ.

Πεδαξ μετὰ περισπωμένης εἰνε τὸ δρθδν καὶ οὐχὶ πίδαξ.

Πολιτογράφησις εἰνε ἐσφαλμένον, ἐν φ τὸ δρθδν εἰνε πολιτογραφία.

Στάχυς. Κακῶς κλίνεται ὑπό τινων

δ στάχυς	ἀντὶ τῶν δρθῶν	δ στάχυς
τοῦ στάχεως κλπ.	» » »	τοῦ στάχυος κλπ.
τῶν στάχεων	» » »	τῶν σταχύων
τοὺς στάχεις κλπ.	» » »	τοὺς στάχυς κλπ.

*Οφείλομεν δηλ. νὰ κλίνωμεν αὐτὸ κατὰ τὸ βότρυς.

Σχεδιόγραμμα. Ἐσφαλμένος εἶνε δ τοιοῦτος σχηματισμὸς τοῦ δινόματος αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ δρθοῦ σχεδιογράφημα.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγεται ζωγράφημα, λεγογράφημα, πλαστογράφημα, στηλογράφημα, σκιαγράφημα κτλ.

Καὶ τὰ μονόγραμμα καὶ χειρόγραμμα εἶνε ἐπ' ἵσης ἐσφαλμένα ἀντὶ τῶν δρθῶν μονογράφημα καὶ χειρογράφημα.

Υ—Φ

Πιπόκρισις εἶνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ ὑποκρισία.

Φιλελληνέστερος, φιλελληνέστατος. Κακῶς γίνεται χρῆσις τούτων, ἐνῷ τὰ δρθὰ εἶνε μᾶλλον φιλέλλην, μάλιστα φιλέλλην.

Φιλόπολες — φιλοπόλιδος, ἀλλ᾽ ἀκροπόλεως, διότι τὰ ἐκ τοῦ πόλις σύνθετα, εἰ μὲν εἶνε ἐπίθετα ἡ κύρια δινόματα, κλίνονται διὰ τοῦ δ, εἰ δὲ προσηγορικά, σχηματίζονται ἀνευ αὐτοῦ.

Φράσις εἶνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ φιασεολογία.

Φρενήρης. Γίνεται συνήθως χρῆσις τῆς λέξεως ταύτης ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ τρελλός, παλαβός, ἐνῷ παραδέξως ἡ λέξις ἔχει τὴν ἀντίδιττὸν ἔννοιαν, διότι σημαίνει τὸν τὰς φρένας ἀραρότα ἢ τὸν ἔχοντα ἡρμοσμένας τὰς φρένας, ἐν ἄλλοις λόγοις τὸν σώφρονα.

*Αντὶ τοῦ φρενήρης, ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ τρελλός, εἶνε προτιμότερα τὰ ἐμμανής, παράφρων, φρενοβλαβής.

Σημ. Φαίνεται διὰ μέχυ τινὸς ἡ λέξις φρενήρης ἐσήμαινε τὸν σώφρονα, βραδύτερον διμως ἐγίνετο χρῆσις τῆς λέξεως καὶ ἐπὶ τοῦ παράφρονος καὶ ἐπὶ τοῦ φρονίμου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ Β'. ΜΕΡΟΥΣ

ΡΗΜΑΤΑ

έσφαλμένως ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ ἀπαντῶντα.

Αλληλοδιογθοῦνται, ἀλληλοδιδάσκονται, ἀλληλοσφάζονται. Κακῶς γίνεται χρῆσις τῶν ἀνυπάρχων τεύτων δημάτων, ἐν φτὰ δρθά εἰνε, ἀλλήλους βοηθοῦσι, διδάσκουσι, σφάζουσι καὶ.

Αμεριμνοῦντες, ἀμεριμνοῦσι εἰνε σὶ δρθοὶ τύποι τοῦ δήματος τούτου καὶ οὐχὶ ἀμεριμνῶντες, ἀμεριμνῶσι, διότι διπάρχει μὲν μεριμνάω, διπερ γίνεται ἐκ τοῦ μέριμνα, ὡς πειγάω ἐκ τοῦ πεῖνα, ἀλλὰ τὸ ἀμεριμνέω γίνεται ἐκ τοῦ ἀμέριμνος.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγομεν δδοπλανέω-ῶ, ἐν τούτοις τὸ ἀπλοῦν εἰνε πλανάομαι-ῶμαι· ἐπ' Ισης ἀμηχανέω-ῶ (μηχανάομαι-ῶμαι), φιλοτεχνέω-ῶ (τεχνάομαι-ῶμαι), φιλονικέω-ῶ (νικάω-ῶ), λεξιμηρέω-ῶ (θηράω-ῶ), ἴεροσυλέω-ῶ (συλάω-ῶ), χειροτεχνέω-ῶ (τεχνάομαι-ῶμαι).

Ανάγνωθε—σύγγνωθε εἰνε σὶ δρθοὶ τύποι τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ διορίστου β'. τῶν δημάτων ἀναγινώσκω καὶ συγγνώσκω καὶ οὐχὶ, ὡς μεταχειρίζονται τινες, ἀνάγνωσι καὶ σύγγνωσι.

Αναζωπυρεῖ, ἀναζωπυρεῖται, ἀνεζωπυρήθη, ἀναζωπύρησες καὶ οὐχὶ ἀναζωπυροῦ, ἀναζωπυροῦται, ἀνεζωπυρώθη, ἀναζωπύρωσις, δηλ. τὸ δῆμα δέον νὰ κλίνηται κατὰ τὴν β'. συζυγίαν καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν γ'. διότι τὸ ἐκ τοῦ πῦρ γενόμενον δῆμα ἔληγεν εἰς δω-ῶ (πυρόω-ῶ καὶ ἐκπυρόω-ῶ) τὸ ἐκ τοῦ ζώπυρον δμως παραχθὲν ἔληγεν ἀείποτε εἰς ἑω-ῶ.

Ανακτῶμαι, κατακτῶμαι, ἐπανακτῶμαι εἰνε τὰ δρθὰ καὶ οὐχὶ ἀνακτῶ, κατακτῶ, ἐπανακτῶ. Καὶ λέγεται μὲν κοινῶς ἀποκτῶ, ἀπέκτησι, ἀντὶ τῶν κτῶμαι, ἐκτησίμην, δὲν ἔπειται δμως ἐκ τούτου διτὶ δυνάμεθα πάντα τὰ ἐκ τῆς ἀρχαίας παραλαμβανόμενα σύνθετα νὰ σχηματίσωμεν κατ' ἐνεργητικὴν φωνήν· διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔδει νὰ εἰπωμεν εἰσηγῶ-εἰσηγήσα, ὑφηγῶ-ὑφήγησα, ἔξηγῶ-ἔξηγησα, ἀντὶ τῶν ἀρχαίων εἰσηγοῦμαι, ὑφηγοῦμαι, ἔξηγοῦμαι.

Ανθοστολέζω. Τὸ δρθὸν εἰνε στολίζω ἀνθεσι.

ΑπΑθανατέζω, ἀπΙΘανάτεισα, ἀπΙΘανατέσθην καὶ οὐχὶ ἀπΟθανατίζω, ἀπΕθανάτισα, ἀπΕθανατίσθην, διότι τὸ

ἀπλοῦν εἰνε ἀθανατίζω, συντιθέμενον δὲ μετὰ τῆς ἀπὸ γίνεται ἀπαθανατίζω κτλ.

Κατὰ τὸ ἀθανατίζω ἐκ τοῦ ἀθάνατος ἔχομεν ἀφθαρτίζω ἐκ τοῦ ἀφθαρτος, συνετίζω ἐκ τοῦ συνετὸς κτλ.

·Απεκδύομαι τὸ ἔνδυμα, τὴν ἔξουσίαν κτλ. καὶ οὐχὶ ἀλεκδύομαι τοῦ ἐνδύματος, τῆς ἔξουσίας κτλ.

·Απετάθην, ἔξετάθην, ἐπεξετάθην καὶ οὐχὶ μετὰ τοῦ ν, ἀπετάνθην, ἔξετάνθην, ἐπεξετάνθην.

Σημ. "Ολος δ' ἄτοπον εἰνε καὶ τὸ κοινότατον ἀπεφάνθην γνώμην, ἀντὶ τοῦ ἀπεφήναμην γνώμην.

·Αποθαρρύνω. Ἀντὶ τούτου διφείλομεν νὰ μεταχειριζόμεθα τὸ ποιῶ μὴ θαρρεῖν, διότι ἡ ἀπὸ ἐν τῷ ἀποθαρρύνω δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀποστολῆς καὶ στερήσεως, ἀλλὰ σημαίνει ἐπίτασιν.

Τοιαύτην ἐπίτασιν σημαίνει ἡ ἀπὸ καὶ ἐν τοῖς βήμασιν ἀποδειλιῶ, ἀποτολμῶ, ἀποκνῶ κτλ.

·Απολαύνω τεμῆς, ὑπολήψεως, τῶν ἀγαθῶν κτλ. καὶ οὐχὶ ἀπολαμβάνω τιμῆς κτλ. Τὸ ἀπολαμβάνω εὑρίσκεται πολλάκις μετ' αἰτιατικῆς, ἀλλὰ σημαίνει λαμβάνω τι διφειλόμενόν μοι· τὸ δὲ ἀπολαμβάνω τινὸς εἰνε ἐντελῶς ἐσφαλμένον.

Σημ. Ἀντὶ τοῦ ἀπολαύνω τιμῆς δυνάμεθα νὰ λέγωμεν τυγχάνω ἢ ἀξιοῦ· μας τιμῆς.

·Αποτένω (πληρώνω) τὸ χρέος, τὸν φόρον, τὴν ποινήν, (ἀδριστος ἐνερ, ἀπέτεσα καὶ παθητικὸς ἀπετέσθην) οὐχὶ δέ, ως συνήθως λέγεται, ἀποτίω τὸ χρέος, διότι τὸ τίω σημαίνει τιμῶ.

Ἀντὶ τοῦ ἀποτίνω δυνάμεθα νὰ λέγωμεν καὶ ἐκτίνω.

Ἀντὶ τοῦ πληρωμένος δυνάμεθα νὰ λέγωμεν ἀποτετισμένος καὶ ἀντὶ τοῦ προπληρωμή, προσαπτίσεις.

·Ασμενέζω τενὲ = χαίρω, εὐχαριστοῦμαι (ἐκ τοῦ ἀσμενος). Ταύτης τῆς ἐκφράσεως δέον νὰ γίνηται χρῆσις καὶ οὐχὶ τοῦ ἀσμενίζομαι εἴς τι καὶ ἐνασμενίζομαι εἴς τι.

Τὸ ἀσμενίζω ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀσμενος δέχομαι συντάσσεται καὶ μετὰ αἰτιατικῆς.

·Αφιππεύω. Κακῶς λαμδάνεται τὸ βῆμα τοῦτο ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ καταβαίνω ἀπὸ τοῦ ἵππου (ξεπεζεύω), ἐν φεινεύων, ἐν φειππεύων· ἀφιππεύω ἐπομένως σημαίνει ἀπέρχομαι ἵππεύων· ὥστε ἀντὶ τοῦ ἀφιππεύω διφείλομεν νὰ λέγωμεν καταβαίνω ἀπὸ τοῦ ἵππου.

Β—Δ

ΒεβαρΗμένος είνε ή δρθή γραφή καὶ οὐχ! βεβαρΥμένος, διότι ἔλεγετο μὲν βαρύνομαι, ἔβαρυνόμην, βαρυνθήσομαι, ἔβαρύνθην, δ παρακ. διμως ἐσχηματίζετο βεβάρημαι ἐξ τῆς βίζης βαρε.

Διαιωνίζω είνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχ! διαιωνίζομαι, διηωνίσθην. Σημαίνει δὲ τὸ διαιωνίζω, διαιτελῶ αἰώνιος ὥν, παραμένω εἰς τὸν αἰῶνα, οὐχ! δὲ ποιῶ αἰώνιον.

Διακέκριμαι, Διακεκριμένος, συγκεκριμένος κτλ. δι' ἐνδὸς μ καὶ οὐχ!, ὡς τινες γράφουσι, διακέκριμαι, διακεκριμένος, συγκεκριμένος κτλ. διὰ δύο δηλ. μ.

Διεδάσκω τενέ τε. Τὲ δρθὸν είνε διδάσκω τινά τι, ὡς παιδεύω τινά τι. Οὕτω κοινῶς λέγεται μαθαίνω τὰ παιδιὰ γράμματα.

Διενεέμαντο τὴν περιουσέαν κτλ. καὶ οὐχ! διενεμήθησαν τὴν περιουσίαν, διότι τὸ τελευταῖον είνε παθητικής διαθέσεως. Ομοιον τῷ διενείμαντο είνε τὸ διεμερίσαντο.

Καὶ πολλῶν δὲ ἄλλων ῥημάτων συνήθως ἀλλὰ κακῶς λαμβάνεται δ παθητικὸς ἀδριστος ἀντὶ τοῦ μέσου ώς,

ἀνήχθην	ἀντὶ	τοῦ	δρθοῦ	ἀνηγαγόμην
ἀνελογίσθην	>	>	>	ἀνελογισάμην
ἀντελήγθην	>	>	>	ἀντελαβόμην
ἀντεφιλοτιμήθην	>	>	>	ἀντεφιλοτιμησάμην
ἀπεποιήθην	>	>	>	ἀπεποιησάμην
ἀφίχθην	>	>	>	ἀφικόμην
διελογίσθην	>	>	>	διελογισάμην
διεμαρτυρήθην	>	>	>	διεμαρτυρησάμην
διισχυρίσθην	>	>	>	διισχυρισάμην
εἰργάσθην	>	>	>	εἰργασάμην
ἐκαρπώθην	>	>	>	ἐκαρπωσάμην
ἐλυμάνθην	>	>	>	ἐλυμηνάμην
ἐνεκολπώθην	>	>	>	ἐνεκολπωσάμην
ἐνηγκαλίσθην	>	>	>	ἐνηγκαλισάμην
ἐπαρρηγιάσθην	>	>	>	ἐπαρρηγιασάμην
ἐπελήγθην	>	>	>	ἐπελαβόμην
ἐπετέθην	>	>	>	ἐπεθέμην
ἐπηυχήθην	>	>	>	ἐπηυξάμην
ἐσφετερίσθην	>	<	>	ἐσφετερισάμην
ἐφείσθην	>	>	>	ἐφεισάμην
ἐχαρίσθην	>	>	>	ἐχαρισάμην
ἐχρήσθην	>	>	>	ἐχρησάμην

ἡγωνίσθην	ἀντὶ	τοῦ	δρθοῦ	ἡγωνισάμην
ἡκροάσθην	>	>	>	ἡκροασάμην
ἡμύνθην	>	>	>	ἡμυνάμην
ἡρύσθην	>	>	>	ἡρυσάμην
ἡσθάνθην	>	>	>	ἡσθόμην
ἡσπάσθην	>	>	>	ἡσπασάμην
ἡτιάθην	>	>	>	ἡτιασάμην
ἡφθην	>	>	>	ἡψάμην
κατηράσθην	>	>	>	κατηρψασάμην
μετεχειρίσθην	>	>	>	μετεχειρισάμην
περιεπτύχθην	>	>	>	περιεπτυξάμην
συνεβλήθην	>	>	>	συνεβιαλόμην
συγκατετέθην	>	>	>	συγκατεθέμην

Τῶν ἔξῆς δύμως δημάτων λαμβάνεται δ μέσος ἀδριστος ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ.

Ἐπεμελήθην	εἰνε	τὸ	δρθὸν	καὶ	οὐχὶ	ἐπεμελησάμην
ἐφιλοτιμήθην	>	>	>	>	>	ἐφιλοτιμησάμην
ἡσχολήθην	>	>	>	>	>	ἡσχολησάμην

Δυσηκούθ εἰνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ δυσακούω

Δυσπνοῶ > > > > δυσπνέω

Δυσφημῶ > > < > δυσφημίζω

E

Ἐγκλεῖω καὶ ἔγκλειστος, ἐγκεκλεισμένος καὶ οὐχί, ως κοινῶς
Ἄλλα κακῶς λέγεται, ἐσωκλείω, ἐσώλκειστος κ.τ.λ.

"Εθεξ. Οἱ ἀρχαῖοι μετεχειρίζοντο τὸ ἔθιγον ως ἀδριστον β'.
τοῦ ρήματος θιγγάνω οὐχὶ δὲ τὸ ἔθιξι.

Ἐμφοροῦμακ τενος, φιλικῆς διαθέσεως, αἰσθήματος κ.τ.λ.
καὶ οὐχὶ ἐμφοροῦμαι ὑπό τινος.

Ἐνθαρρύνω, ἐνθάρρυνσει, ἐνθαρρυντεκός. Προτιμό-
τερος τὰ ἀπλᾶ θαρρύνω, θαρρυντικός κ.τ.λ. ἢ τὸ παραθαρρύνω,
διότι ἐκ τοῦ θαρρος ἡ θράσος ἐσχηματίσθη ῥήμα θαρρῶ ἢ θαρρῶ
ἢ θαρραλέος εἰμὶ καὶ ἐνεργητικὴν θαρρύνω ἡ θαρρύνω. Ἐνθαρρύνω
ἔμως ἐν τῇ παλαιᾷ γλώσσῃ δὲν διηρέει ποτε.

Ἐμπιστεύμακ τινί τι. Κακῶς γίνεται χρῆσις τούτου ἀντὶ^{τι}
τοῦ δριστέρου ἐμπιστεύω. Συχνότερον τὸ ἀπλοῦν πιστεύω τινί τι.
Λέγεται δὲ καὶ διαπισιεύω τινί τι καὶ καταπισιεύω τινί τι.

Ἐξηλλήνεσα καὶ οὐχὶ ἔξελλήνισα, διότι τὰ ἐκ προθέσεων σύν-
θετα ῥήματα αὐξάνονται ἐν ἀρχῇ τοῦ ρήματος.

Ἐπεκαλεσάμην καὶ ἐπελαθόμην εἰνε τὰ δρθὰ καὶ οὐχὶ^{τι}
ἐπεκλήθην καὶ ἐπελήφθην, ἐπ' ἵσης ἐπηνξάμην καὶ οὐχὶ ἐπηνχήθην.

Ἐπεθέμμην, συγκατεθέμιην καὶ οὐχὶ ἐπετέμην, συγκατεέθην.

Ἐπιζῶ τινες εἶνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ ἐπιζῶ τιγος.

Ἐπετίσσομαι τινες εἶνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ ἐπετίσσομαι τινος· ἐπ' ἵσης ἐπομαὶ τινι εἶνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ ἐπομαὶ τινος.

Ἐρρήθην εἶνε δρθὸς τύπος τοῦ δῆματος καὶ οὐχὶ ἐρρέθην· οὗτω λέγομεν δῆμον—δῆμῆναι—δῆμεis—δῆμέντα κτλ.

Ἐστάθη εἶνε τὸ δρθὸν καὶ οὐχὶ ἐστάθη· οὗτω λέγεται κατεστάθη, πιστάθη, ἔγκαιτεστάθη κτλ.

Ἐνελπιστῶ καὶ εὐελπίς εἰμι καὶ οὐχὶ εὐελπίζομαι.

Κατὰ τὸ εὐελπιστῶ ἐκ τοῦ εὐέλπιστος γίνεται τὸ δυσελπιστῶ ἐκ τοῦ δυσέλπιστος καὶ μὴνελπιστῶ ἐκ τοῦ ἀνέλπιστος.

Ἐζ ποιῶ=εὐεργετῶ. Τὸ δῆμα τοῦτο δέον νὰ γράφηται ἐν διαστάσει εὖ ποιῶ καὶ οὐχὶ ὡς μία λέξις εὐποιῶ. Ἀντίθετον αὐτοῦ εἶνε τὸ κακῶς ποιῶ.

Z—H—Θ—K

Ζωγραφῶ εἶνε ἡ δρθὴ ἐκφορά, οὐχὶ δὲ καὶ ζωγραφίζω.

Ἡγωνιεύμην, ἡκροασάμην εἶνε οἱ δρθοι τύποι τῶν δημάτων τούτων καὶ οὐχὶ ἡγωνίσθην, ἡκροασάμην.

Ἱμυράμην, ἡψύμην, ἡτεασάμην, ἡρυσάμην, ἡ· σθόμην εἶνε τὰ δρθὰ καὶ οὐχὶ ἡμύνθην, ἡφθην, ἡιαύθην, ἡρύσθην, ἡσθάνθην.

Ἡνεσχόμην εἶνε δάριστος τοῦ ἀνέχομαι καὶ οὐχὶ ἡνέχθην, δστις εἶνε ἀριστος παθητικὸς τοῦ φέρομαι. Ἡ δποτακτικὴ ἐπαμένως θὰ σχηματισθῇ ἀνάσκωμαι καὶ οὐχὶ ἀνεχθῶ.

Σημ. Ἄντι τοῦ ἡνεσχόμην δυτάμεθα νὰ μετακειριζώμεθα τὸν ἀόριστον τοῦ ὑπωφέρω, ὑπήνεγκον ἡ τοῦ ὑπομένω, ὑπέμεινα.

Θέγω, θίγεις, θίγει κτλ. Κακῶς νομίζουσί τινες διτὶ τὸ δῆμα τοῦτο ἐν τῷ ἐνεστῶτι εἶνε θίγω, διότι τοῦτο οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἡ ἡ δποτακτικὴ τοῦ ἐνεργ. ἀριστου δ'. Ἐπίτιγν τοῦ δῆματος θιγάνω.

Ἐκ τοῦ κακῶς σχηματισθέντος τεύτου ἐνεστῶτος θίγω ἐγένετο κατόπιν καὶ μέλ. θίξω καὶ ἀρ. Ἐπίξι, τὰ δποῖκ εἶνε ἐσφαλμένα.

Σημ. Ἄντι τοῦ θιγάνω δύναται τις νὰ πειθηται χρήσιν τοῦ ψαύω ἡ ἀπτομαι ἡ καὶ τοῦ ἐγγίζω.

Οὕτως ἐσχηματίσθη καὶ ἀρ. ἐκέρδαξα ἐξ ἐνεστῶτος κεκράγω, ἐν φ τὸ κεκράγω οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἡ δποτακτικὴ τοῦ κέκραγμα, τοῦ παρακειμένου τοῦ κράζω.

ἴκαεροφυλακῶ, ἐκαεροφυλάκουν, ἐκαεροφυλάκησα καὶ οὐχὶ, καιροφυλακτω, ἐκαιροφυλάκτουν, ἐκαιροφυλάκησι.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγεται βιβλιοφυλακῶ, ήμεροφυλακῶ, σωματιοφυλακῶ, νυκτοφυλακῶ, σκευοφυλακῶ, πολιτοφυλακῶ, τοιχοφυλακῶ, διτισθιοφυλακῶ, ίματιοφυλακῶ κτλ.

Διφέρει τὸ ἀφυλακτῶν ὡς γιγόμενον ἐκ τοῦ ἀφύλακτος, ἀτακτῶν ἐκ τοῦ ἀτακτος, εὐτακτῶν ἐκ τοῦ εὐτακτος, ἀπρακτῶν ἐκ τοῦ ἀπρακτος, ἀπροσεκτῶν ἐκ τοῦ ἀπρόσεκτος.

Κακοπαθέω-ῶ, ἐκακοπάθησα, κακοπαθήσας κτλ. καὶ οὐχὶ κακοπάσχω, ἐκακόπαθον, κακοπαθῶν κτλ.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐσχηματίσθησαν τὸ εὐπαθῶ, ἀναξιοπαθῶ, ἡδυπαθῶ, βιρυπαθῶ, συμπαθῶ, ἀντιπαθῶ, μετριοπαθῶ, ὑστεροπαθῶ κτλ.

Ξαλλειγραφέω-ῶ καὶ οὐχὶ καλλιγράφω, διότι τὸ ἐκ συνθέτου λέξεως παραγόμενον ρήμα δέον νὰ ἔσται συνηρημένον.

Οὕτως ἀνάγκη νὰ λέγωμεν,

κακογραφῶ	καὶ οὐχὶ	κακογράφω
δρυθογραφῶ	»	δρυθογράφω
πλαστογραφῶ	»	πλαστογράφω
πολιτογραφῶ	»	πολιτογράφω
γαλκογραφῶ	»	γαλκογράφω

Σημ. Τὰ προειρημένα ὅμιατα οὐχὶ μόνον πρέπει νὰ ἐκφέρωνται συνημένως, ἀλλὰ καὶ νὰ αὐξάνωνται κοὶ νὰ ἀναδιπλασιάζωνται ἔξωθεν· Εἰν, δρυθογραφῶ, δρυθογραφημένος (καὶ οὐχὶ δρυθογραφημένος) κακογραφῶ, κεκακογραφημένος (καὶ οὐχὶ κακογραφημένος) καλλιεπῶ, καλλιεπημένος.

Καταχωρίζω—κατεχωρίζονται καὶ οὐχὶ καταχωρῶ, κατεχωρήθη, καταχωρήσιε. Καὶ αὐτὸν δὲ τοῦ καταχώρισις προτιμότερον τὸ καταχωρίσμός.

Κατεχοήσθησαν εἶναι δρθὸς τύπος καὶ οὐχὶ κατεχοάσθηται ὡς κοινῶς λέγεται. Ἀλλὰ καὶ διότι τῆς ὑπομονῆς ἐπὶ ἐνεργείας ὥστε δὲν δυνάμεται νὰ εἴπωμεν κατεχοήσθηται τῇ ὑπομονῇ, ἀλλὰ κατεχοησάμηται τῇ ὑπομονῇ.

Σημ. Ω; παρατηρεῖ τις ἡ δρθὸς σύνταξις τοῦ καταχρῆματος εἶναι μετὰ δοτικῆς καὶ οὐχὶ μετὰ γενικῆς, ὡς κοινῶς λέγεται (καταχρῆμαται τῆς ὑπομονῆς σου, τῆς ἀγαθότητός σου) διότι ὡς τὸ ἀπλούν χρῶμαται συντάσσεται μετα δοτικῆς (χρῶμαται τῇ φιλίᾳ, τῇ λέξει) εὔσω καὶ τὸ σύνθετον, διότε ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ χρῶματος μεταπιπτει εἰς τὴν ἐννοίαν τοῦ κακῶς καὶ ἀνοικείως χρῶμαται ἡ πάναρρηστον χρῆσιν ποιοῦμα.

Εὐχίσκεται δὲ καὶ μετὰ αἰτιατικῆς συντάξιμενον ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ φθείρω η ἀνάλισκω. Λεγεται δὲ καὶ καταχρῆμαται τινα ὑπὲρ τοῦ ἀπόλληματος τινά.

Λανθάνομαται—έλανθάσθησα—λανθάσμενος. Κακῶς γίνεται χρῆσις τούτων, διότι τὸ λανθάνομαι μόνον μετὰ τῆς ἐπὶ εύρεσκεται σύνθετον (έπιλανθάνομαι) καὶ σημαίνει λησμονῶ.

Ἄγτι τούτων δυνάμεθα νὰ μεταχειρίζωμεθα τὸ σφεύλλωμαι ἐσφάλην, ἐσφαλμένος η ἀμαρτάνω, ἡμαρτεον, ἡμαρτημένος.

Δειμοκτονῶ, ἐλειμοκτόνησα. Κακῶς γίνεται χρῆσις τοῦ ἐνεργητικοῦ τούτου ρήματος ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀποθνήσκω ύπὸ πείνης, ἐν φ τούτο κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης

αὐτὸν ἀλλοὶ δύναται νὰ σημαίνῃ ἢ αὐτεῖνω διὰ λιμοῦ, ὡς ξιφοκτονῶ =
=κτείνω διὰ ξίφους, ἀνθρωποκτονῶ =κτείνω ἀνθρωπον, τυραννο-
κτονῶ, φιλεροκτονῶ, ταυροκτονῶ, πατροκτονῶ, μητροκτονῶ, ἀδελ-
φοκτονῶ κτλ.

*Ανάγκη λειπόν νὰ λέγωμεν λιμοκτονοῦμαι (ἀσρίστος) ἐλιμο-
κτονιγμῆνη ἢ ἀντὶ τούτου νὰ μεταχειρίζωμεθα τὸ λιμάτεω.

Λεποτακτῶ, λιποτάκτης, λεποταξία καὶ οὐχὶ λειποτακτῶ,
λειποτάκτης, λειποταξία, διότι λαμβάνεται ἡ βραχεῖα βίζα τοῦ λείπω,
εἴτε προτάσσεται, εἴτε ἐπιτάσσεται τοῦτο· εὗτα λεγμεν λιποναύτης,
λιποψυχῶ, λιποτελῶ, λιποτάξιον κλ. ἀλιπής, υμιολιπής, ψυχολιπής κλ.

M—N

Μεταρρυθμέζομαι καὶ μετοχὴ τοῦ παρακειμένου μεταρ-
ρυθμισμένου οὐχὶ δὲ μεταρρυθμημένος.

Μετεμφεσμένος οὐχὶ δὲ μετεμφεσμένος· ἐπ’ ἵσης μετεμ-
φεσθεὶς καὶ οὐχὶ μεταμφεσθεὶς ἐκ τοῦ πεταμφιέννυμαι.

Μετηγάστευον — μετηγάστευσα. Τὰ δρθὰ εἰνε μετέναστευον,
μετέναστευσα, διέτι τὸ μεταναστεύω προήλθεν ἐκ τοῦ μετανάστης,
τοῦτο δὲ σύγκειται ἐκ τῆς μειὰ καὶ νάστης.

Μεκροῦ δεῖν ἢ δλίγον δεῖν ἡ τρικυμία νὰ καταπονήσῃ τὸ
πλοῖον. Ἡ φράσις αὕτη εἰνε ἀδόκιμος. Ἀντὶ τούτου ἀνάγκη νὰ
εἴπωμεν μικροῦ δεῖν ἡ τρικυμία κατεπόντισεν ἢ μικροῦ ἀδέησε
νὰ καταπονήσῃ. Ἄτοπον ἐπ’ ἵσης εἰνε τὸ λεγόμενον παρ’ δλίγον
νὰ καταπονηγῇ, ἀντὶ τοῦ δρθοῦ παρ’ δλίγον ἐπενίγη.

Νεκροστολέζω. Τέ δρθὸν νεκροστολῶ ἢ στολίζω νεκρόν.

Νεοπλασθείς, νεοϊδρυθείς. “Ολως ἄτοπα ἐν φ τὰ δρθὰ εἰνε
νεωστὶ πλασθείς, νεωστὶ ίδρυθείς.

O—Π—Ρ—Σ

Οπισθογωρῶ — δπισθογώρησις. Ἄτοπώτατα ἀντὶ τῶν δρ-
θῶν δπίσω γωρῶ ἢ ὑπογωρῶ ἢ γωρῶ εἰς τὰ δπίσω ἢ ἐπαναγωρῶ κτλ.

Οὐκ ἔχει ποὺ τὴν κεφαλὴν αλέναι. Κακῶς ἀπαντᾷ ἡ
ἔκφρασις αὕτη ἀντὶ τῆς δρθῆς οὐκ ἔχει ποὺ τὴν κεφαλὴν αλίνῃ, διότι
ἡ ἐρωτηματικὴ φράσις ἡ συντασσομένη μετὰ τοῦ οὐκ ἔχω, οὐχ ἔξω,
οὐκ οἶδα κτλ. καὶ τοῦ ἀπορῶ, ἀμηγανῶ κτλ. ἐκφέρεται καθ’ ὑπο-
τακτικήν· εὕτω λέγομεν, οὐκ ἔχω τί λέγω, οὐχ ἔξω τί φῶ, οὐκ ἔχω
τί χρήσωμαι τοῖς τούτους μάρτυσιν, οὐκ ἔχει ποὺ αλιθῆ, οὐκ ἔχεις
ποὺ τεθῆς καὶ τὸ τοῦ Σοφοκλέους ἐν Οἰδίποδι,

καὶ φημι καπόφθημι κούκλη ἔχω τί φῶ.

ἐπομένως δέον νὰ λέγηται, οὐκ ἔχω ποὺ τὴν κεφαλὴν αλίνω,
οὐκ ἔχεις ποὺ τὴν κεφαλὴν αλίνης, οὐκ ἔχει ποὺ τὴν κεφαλὴν αλίνη.

ΙΙαρακνῶ — παρανόησις εἰνε τὰ δρθὰ καὶ οὐχὶ παρεννοώ-
παρεννόησις.

ΙΙαρεισέφρησε — παρεισέφρησαν, οὐχὶ δὲ παρεισέφρησε —

παρεισέγραψαν, διότι τὸ ῥῆμα εἶναι παρεισφρέω καὶ τὸ εἰ τρέπεται εἰς η προστιθεμένης τῆς ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένης καταλήξεως.

Σημ. Ἀντὶ τοῦ παρεισθεφησε δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν παρεισέδνη ἡ παρεισῆλθε.

Περικιῶ τὸν λόγον, περαιοῦται ἡ συζήτησις, ἐπεραιώθησαν αἱ ἔξετάσεις. Ἀντὶ τούτου δέον νὰ γίνηται χρῆσις τοῦ περατῶ καὶ περάτοῦμαι ἡ τοῦ περαίνω καὶ περαίνομαι.

Τὸ δὲ ῥῆμα περαιῶ σημαίνει διαβιβίζω ἢ διακομίζω εἰς τὴν περαιάν δηλ. διαπλέω, (clown, περαιοῦμαι εἰς τὴν νῆσον, εἰς τὴν Ἀσίαν) ἐν φὶ τὸ περατῶ καὶ περαίνω γινόμενα ἐκ τοῦ πέρας σηματούσι τελειώνω.

Πολεμῶ τινι ἡ πρός τινα δρείλομεν νὰ λέγωμεν προκειμένου νὰ ἐκφράσωμεν σχέσιν ἔχθρικήν, οὐχὶ δὲ πολεμῶ μετά τινος, διότι τοῦτο σημαίνει συμπολεμῶ μετά τινος ἔχων αὐτὸν ὡς βοηθὸν καὶ σύμμαχον.

Προσεκαλέσθην—μετεκαλέσθην, συνεκαλέσθη ἡ βουλή, συγκάλεσις, προσκάλεσις κτλ. εἰναι τύποι δλως ἀδόκιμοι· δρείλομεν λοιπὸν νὰ λέγωμεν, προσεκλήθην, μετεκλήθην, συνεκλήθην, πρόσκαλησις, σύγκλησις, ἀνάκλησις, ἐπίκλησις, ἔγκλησις.

Προσθαφαιρῶ—πρόσθαφαιρεσις· ἀτοπώτατα ταῦτα ἀντὶ τῶν δρθῶν προσθετω καὶ ἀφαιρῶ, πρόσθνεσις καὶ ἀφαιρεσις.

Προσεξῆς, ἀνθεῖξα—νὰ προσέξω, ν' ἀνθέξω κτλ. Κακῶς γίνεται χρῆσις τῶν τύπων τούτων, διότι δ ἀδριστος τῶν ῥημάτων προσέχω καὶ ἀντέχω εἶναι προσέσχον, ἀντέσχον καὶ οὐχὶ προσεῖξα καὶ ἀνθεῖξα. Ἡ δὲ ὑποτακτικὴ σχηματίζεται πρόσχω ἢ πρόσσχω καὶ ἀντίσχω.

Πεψοκενδυνέω-ῶ καὶ οὐχὶ ὁψοκινδυνεύω· διότι λέγεται μὲν κινδυνεύω, ἀλλ' ἐκ τοῦ ῥιψοκίνδυνος δὲν δύναται νὰ σχηματισθῇ ῥῆμα εἰς εύω, ἀλλ' εἰς ἔω ὅ.

Οὕτω λέγομεν πιστεύω, ἀλλ' ἀπιστῶ (ἀπίστος), βουλεύω, ἀλλ' ἀβουλῶ, ἰδιοβουλῶ, μνημονεύω, ἀλλ' ἀμνημονῶ.

Συναγωνέζομαι πρὸς τενα. Ἡ ἔννοια τοῦ συναγωνίζομαι πρός τινα εἶναι ἡ τῆς βοηθείας καὶ ἀρωγῆς οὐχὶ δὲ ἡ τῆς ἀμίλλης ἢ τῆς ἔριδος. Ἐπομένως διὰ τὰς τελευταίας ταύτας περιπτώσεις δρείλομεν νὰ ποιώμεθα χρῆσιν τοῦ διαγωνίζομαι ἢ ἀνταγωνίζομαι, διότι τὸ συναγωνίζομαι οὐδὲν ἀλλο σημαίνει ἡ ἀγωνίζομαι μετά τινος βοηθῶν αὐτῷ καὶ ἐπικουρῶν.

Δεαγωνισμὸς ἐπομένως δέον νὰ λέγηται προκειμένου περὶ ἀμίλλης, οὐχὶ δὲ συναγωνισμός, ὡς κακῶς λέγεται.

Συνεβλήθην—συνεβλήθησαν. Κακῶς λέγονται εἰ τύποι οὕτοι ἐπὶ τῆς μέσης διαθέσεως. Ὁθεν δρείλομεν νὰ λέγωμεν ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης τὸ συνεβαλόμην.

Σφάλλομαι, ἐσφάλην εἶναι δ ὀρθὸς τύπος καὶ οὐχὶ σφάλλω

—έσφαλον, διότι τὸ σφάλλω εἰνε ἐνεργῆτικῆς διαθέσεως καὶ σημαίνει κάμνω τινὰ νὰ σκοντάψῃ.

T—Y—X—Ψ

Ταχυγραφῶ ώς παραγόμενον ἐκ τοῦ ταχυγράφος καὶ οὐχὶ ταχυγράφῳ, καὶ βιβλιογραφῶ ἐκ τοῦ βιβλιογράφος κτλ.

Τεθασεύω. Δι’ ἐνὸς σ εἰνε ἡ δρθή γραφὴ τῆς λέξεως ταύτης, οὐχὶ δὲ τιθασεύω.

*περασπέζω τενὰ καὶ οὐχὶ ὑπερασπίζομαι. Οὗτω λέγεται προσασπίζω, συνασπίζω κτλ. Σημαίνει δὲ κυρίως τὸ ὑπερασπίζω, ὑπέρ τινα τίθημι τὴν ἀσπίδα ἐπομένως ὑπεριμαχῶ.

*πολήπτομαι. Τὸ δῆμα τοῦτο εἰνε ἔλως ἀνύπαρκτον· ἀντὶ τούτου δυνάμεθα νὰ λέγωμεν ἔχω ἀγαθὴν ἢ κακὴν ὑπόληψιν περὶ τινος.

*πομεμνήσκω τενά τε καὶ οὐχί, ώς συνήθως λέγεται, ὑπομιμνήσκω τινί τι, διότι τὸ δῆμα τοῦτο συντάσσεται μετὰ δύο αἰτιατικῶν, τῶν δποίων ἡ μὲν δηλοὶ τὸ πρόσωπον, ἡ δὲ τὸ πρᾶγμα, τοῦ δποίου γίνεται ὑπόμνησις.

*πόσχομαι. "Ολως ἀτοπος δ σχηματισμὸς τοιούτου ἐνεστῶτος, ἐν φ τὸ δῆμα εἰνε ὑπισχνοῦμαι, ὑπισχνούμην, ὑποσχήσομαι, ὑπεσχόμην, ὑπέσχημαι, ὑπεσχήμην.

*ποχρεόω-ῶ—ὑποχρεόετε-οῦτε καὶ οὐχί, ώς συνήθως λέγεται, μέν ὑποχρεοῖτε, διότι τὸ σε συναιρεῖται εἰς ου. Οὗτω δηλόετε—δηλοῦτε, ἀξιώτε—ἀξιοῦτε κτλ.

Χαερετίζω εἰνε δ δρθὲς τύπος οὐχὶ δὲ χαιρετῶ.

Χαρτοπαικτῶ καὶ οὐχὶ χαρτοπαιίζω. Οὗτω λέγομεν ψηφοπαικτῶ, σφαιροπαικτῶ, τροχοπαικτῶ κτλ.

*εύδομαι. Τοῦ δήματος τούτου δ ἀόρ. ἐψευσάμην σημαίνει εἰπον ψεύματα, ἡπάτησα καὶ οὐχί, ώς συνήθως λέγεται, ἐψεύσθην, διότι τοῦτο σημαίνει ἡπατήθην.

*Επερρήματα ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ ἐσφαλιμένως ἀπαντῶντα.

*Αθήνησε καὶ οὐχὶ "Αθήνησι μεθ" ὑπογεγραμμένου ει, διότι ἡ ἐπιρρηματικὴ κατάληξις εἰνε ησι.

'Ανηλεώς καὶ οὐχὶ ἀνιλεῶς, ώς παραγόμενον ἐκ τοῦ ἀνηλήης.

Καὶ τὸ ὑπερθετικὸν ἀνΙλεώτατα καὶ ἀνΗλεώτατα εἰνε ἐσφαλμένον, διότι τὸ δρθὲν ὑπερθ. εἰνε ἀνηλεέστατος, οὐχὶ δὲ ἀνηλεώτατος.

*Αντιπέραν καὶ οὐχὶ ἀντίπεραν, διότι τὸ ἐπίρρημα πέραν ἔχει μακρὰν τὴν λόγουσαν.

Σημ. Τοῦτο φαινέται καὶ ἐι τοῦ Ἰωνικοῦ τύπου πέρην.

Δεξιά, ἀριστερά. Τὸ δρθὲν εἰνε δεξιά (τά), ἀριστερά (τά), διότι ἡ δοτικὴ ἀγνοεῖται παρὰ τῇ κοινῇ γλώσσῃ.

*Εμπροσθεν—δπισθεν. Παρὰ τοῖς δεκίμοις τὸ μὲν ἔμπροσθεν

έλαμβάνετο πρὸς δήλωσιν τοῦ παρελθόντος, τὸ δὲ ὅπισθεν, τοῦ μέλλοντος. Πάρα τοῖς μεταγενεστέροις δημως λαμβάνονται ἀντιστρόφως.

Ἐπικριτῶς. Τοῦτο εἰνε ἐσφαλμένον, διότι ἐπίθετον ἐπακριβῆς, ἐξ οὐ τὸ ἐπακριβῶς, δὲν ὑπῆρξε ποτε. Τὸ δρθὸν εἰνε ἐπ' ἀκριβέας.

Σημ. Παρὰ τοῖς παλαιοῖς σύγχρονοις ἡ τὸ ἀκριβῶς η δι' ἀκριβείας.

Ἐμπαρόδως. Τοῦτο εἰνε ἐσφαλμένον ἀντὶ τοῦ δρθοῦ ἐν παρόδῳ.

'Ἐπ' ἵσης ἀτοπον εἰνε καὶ τὸ ἐμπεριστάτως.

Εὔσυνειδήτως, οὐχὶ δὲ εὐσυνειδότως, διότι δὲν παράγεται ἐκ τοῦ εὐσυνειδώς, ἀνυπάρκτου δυτος, ἀλλ' ἐκ τοῦ εὐσυνείδητος.

Σημ. Οὗτοι λέγεται ἀσυνειδήτως ἐκ τοῦ ἀσυνειδητος.

Ἐφέτος. Κακῶς λέγεται φέτος, διότι τὸ ἐφέτος εἰνε μεταγενέστερος τύπος τοῦ ἀρχαίου καὶ δοκίμου ἐπέτος η ἐπ' ἵσης.

'Ἐκ τοῦ ἐφέτος αὐτοῦ ἐγένετο τὸ ἐπίθετον ἐφετινός, οὐ η δρθὴ γραφὴ εἰνε διὰ τοῦ καὶ οὐχὶ ἐφετεινὸς διὰ τοῦ ει.

Εἴκαταλεπτῶς. Δὲν δύναται νὰ σχηματισθῇ τοιούτον ἐπίρρημα μὴ ὑπάρχοντος ἐπιθέτου καταλεπτὸς η κατάλεπτος.

'Αντὶ τούτου μεταχειρίζωμεθα τὴν ἔκφρασιν κατὰ λεπτὸν.

Μάτην, ματαίως καὶ εἰς μάτην οὐχὶ δέ, ἐπὶ μάτην.

Παρακατεύν. 'Η λέξις αὕτη λαμβάνεται ὑπό τινων ἐπιρρηματικῶν καὶ σχηματίζονται ἐξ αὐτῆς αἱ φράσεις, ἃς συνήθως τις ἀκούει καὶ ἀναγινώσκει, θὰ εἴπω παρακατεύν, θὰ δηλωθῇ παρακατεύν, κ.τ.λ. 'Αλλ' αἱ ἔκφρασεις αὗται εἰνε ἐσφαλμέναι, διότι τὸ παρακατεύν εἰνε οὐδέτερον μετοχῆς καὶ μόνον ἐν ταῖς φράσεσιν αἵτινες ἔχουσιν ὑποκείμενον οὐδέτερον δύναται νὰ τεθῇ.

'Ἐπομένως θὰ εἴπω παρακατεύν, θὰ εἴπομεν παρακατεύντες κτλ.

Εἴρεν. Λέγεται πρὸν τῆς μεσημβρίας, πρὸν τοῦ φαγητοῦ, κτλ. δλως ἀτόπως διότι τὸ πρὸν, ἐπίρρημα δν, δὲν συντάσσεται μετὰ γεγικῆς.

Τοῦθ' ἔνεκα καὶ τοῦθ' ἔνεκεν. 'Ατοπώτατα ταῦτα ἀντὶ τῶν δρθῶν τούτου ἔνεκα καὶ τούτου ἔνεκεν, διοτὶ τὸ τοῦθ' ἔνεκα οὐδὲν ξέλλο εἰνε η τοῦτο ἔνεκα καὶ κατ' ἔκθλιψιν τοῦθ' ἔνεκα. 'Η σύνταξις δημως τοῦ ἔνεκα μετὰ αἰτιατικῆς εἰνε ἀδικαιολόγητος.

'**Χ' περβαλλόντως** καὶ οὐχὶ ὑπερβαλόντως εἰνε δηλ. ἐσχηματισμένον ἐκ τῆς μετοχῆς τοῦ ἔνεστῶτος καὶ οὐχὶ τοῦ ἀσρίστου.

Οὕτω γίνονται ἐκ τῶν μετοχῶν ἔνεστῶτος καὶ ἀλλα ἐπιρρήματα οἰον, ἀρκιούντως, δεόντως, πρεπόντως, διαφερόντως. 'Ἐπ' ἵσης καὶ ἐκ τῶν τῶν παρακειμένων οἰον, εἰκότως, εἰωθότως, ἐρωμένως, κεχαρισμένως κτλ.

'Ἐκ τῶν μετοχῶν δημως τῶν μελλόντων καὶ ἀσρίστων δὲν γίνονται ἐπιρρήματα ἔξαιρέσει τοῦ τυχόντως (ἔτυχον).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Α'. ΤΕΥΧΟΥΣ

Συλλαβισμός	σελ.	1— 4
Τονισμός	»	5— 24
*Έγκλησις τόνου	»	25— 31
Πνευματισμός	»	32— 46
Περὶ τοῦ ρ.	»	47
Τελικὰ σύμφωνα καὶ εύφωνικά γράμματα	»	48— 52
Συναίρεσις, κράτις, ἔκθλιψις, ἀφαίρεσις	»	52— 60
Κανόνες γενικοὶ κλίσεων	»	61— 66
Πρώτη κλίσις	»	67— 86
Δευτέρα κλίσις	»	87— 92
Τρίτη κλίσις	»	93—100
*Άνωμαλα Γ', κλίσεως	»	111—116
*Άνωμαλα ἐπίθετα	»	117—119
Παραθετικά	»	120—126
*Αριθμητικά	»	127—129
*Ἀντωνυμίαι	»	130—136

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Β'. ΤΕΥΧΟΥΣ

Καταλγήσεις δημάτων	σελ.	1— 3
Τονισμός δημάτων	»	4— 6
Αδεησίς, ἀναδιπλασιασμός	»	7—13
Φωνηεντόληκτα ρήματα	»	14—17
*Αφωνόληκτα ρήματα	»	18—19
*Ύγρόληκτα ρήματα	»	20—21
Παθητικὸς παρακείμενος	»	22—25
Παρακείμενος καθωμιλημένης	»	26—27
Κανόνες δημάτων	»	28
Περὶ τοῦ ὅρηματος ἐννοῶ	»	29
Διχρονὸν παραληγούσης ὅρημάτων	»	29—30
*Άνωμαλα ὅρηματα	»	31—48
Κανόνες ἐπιρρημάτων	»	49—52
Περὶ παραγωγῆς	»	53—63
Περὶ συνθέσεως	»	64—78
Δέξεις καὶ φράσεις ἐσφαλμένως ἀπαντῶσαι ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ (ONOMATA)	»	79—85
Δέξεις καὶ φράσεις ἐσφαλμέναι (RHMATA)	»	86—95

024000019821

Ψηφιολογήθηκε από το Ίνστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΩ. Ζ. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ ΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

1912

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΧΡΥΣΟΥΝ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

1903

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΡΓΥΡΟΥΝ

Πολιτ. Δικονομίας έργυνεια. Σελ. 368 ("Εκδ. Β")	Δρ. 18 —
Έμπορικοῦ Δικαίου έργυνεια Σελ. 280 ("Εκδ. Ε")	» 12. —
Ναυτικοῦ δικαίου στοιχεῖα Σελ. 160 ("Εκδοσις Δ")	» 12. —
Δικονομία Πολιτικής έγκόλπιος χαρτόδετος Σελ. 500 ("Εκδ. ζ")	» 15. —
Ποινική Δικονομία έγκόλπιος χαρτόδετος Σελ. 500 ("Εκδ. Ε")	» 14. —
Ποινικός νόμος έγκόλπιος χαρτόδετος Σελ. 600 ("Εκδ. Ζ")	» 15. —
Έμπορικος νόμος έγκόλπιος χαρτόδετος Σελ. 500 ("Εκδ. Ε")	» 10. —
Νεωτεροὶ δικτικοὶ νόμοι χαρτόδετοι σελ. 700 ("Εκδ. Β")	» 15. —
Στρατικὴ καὶ Ναυτικὴ Ποιν. Νομοθεσία σελ. 296 ("Εκδ. Β")	» 10. —
Τέλη χαρτοδέτην. Νόμ. κληρονομίας, κληροδοτίας, Δικ. ένσημου, Ηρόδοτε τέλη. Φόρος ειδοδούματος κλπ.	» 10. —
Πολιτικὴ Οικονομία εύσημοποιος ("Εκδοσις Γ") σελ. 180	» 12. —
Τυπικὸν Πολιτικῆς Δικονομίας Σελ. 130 ("Εκδ. Γ")	» 10. —
Κανόνες καὶ δριδικοὶ τοῦ Ρωμ. Δικαίου Σελ. 130	» 5. —
Οδηγὸς τῶν ἐκλογῶν έγκόλπιος χαρτόδετος Σελ. 200 ("Εκδ. Γ")	» 8. —
Τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1911 (σελ. 66 Εκδοσις Β') καὶ πολλὰ ἄλλα ("Ἴδε Ίδιον κατάλογον")	» 150

Σοφοκλέους Αἴας. Ἐβραεύθη ἵτη δ'. Ολυμπιάδι καὶ Ετούχος βραβείου ἀργυροῦ ἐν τῇ Διεθνῇ Έκθεσι (1903) Σύντημα Ὁρθογραφίας μεθοδικώτατον (Εκδ. 19η βραβευθέν) Περὶ Γυμνασικῆς παρὰ τοὺς Ἀρχαῖοις Ἑλλησι Αὐτὰ τὰ θυζάντιαν ἡ παρηγραφὴ τῆς Κωνιστάντινουπόλεως Γεωγραφία διὰ τὰ Ἑλληνικά σχολιά έγκριθεῖσαν διαγωνισμῷ. Γεωγραφία διὰ τὰ ἅμητα. σχολεῖα ἀγκριθ. ἐν διαγωνισμῷ καὶ πολλὰ ἄλλα ("Ἴδε Ίδιον κατάλογον")

Τὰ ίσχα τοῦ κ. Καρακατσάνη Ετούχον μέχρι τοῦτο πολλῶν βραβείων, καὶ ἀργυρῶν. Ἀπενεγύηθη δὲ εἰς τὸν συγγραφέα διὰ τὰ πονήματα παισῶντος τοῦ ἀργυροῦ σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος. Πλὴν τούτου τοῦτον ἐνεκριθέσθαν ἐν διαγωνισμῷ, έτους πολλάκις εὐθυμοτάτην ἐν τῷ τύπῳ, ἔγχωρῷ φε τοις ἑνὸν, καὶ τέλος τὰ πλείστα εἰς αὐτῶν ἴσα εἰς πολλῆς ἀκδοσίας, τὸ δὲ Σύντημα Ὁρθογραφίας, ἀριστηρὸν μέθοδος πρὸ θησιν τῆς ὁρθογραφίας, εἰς δεκάτην ἐνάτην (19) Εκδοσιν, διπλά εἰς πέντε διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Διά πλείστων πληροφορίας παρὰ τῷ κ. Ιωαν. Καρακατσάνη (Ν. 12) καὶ τοῖς καντρικοῖς βιβλιοκωλεσίοις Ἀθηνῶν.

Τετράταις δραχμῶν.

30